IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ

IŠŠŪKIAI ŠIANDIEN. ATSAKOMYBĖ AMŽIAMS

2024 METŲ

VADOVYBĖS ATASKAITA

Turinys

ĮŽANGINIS GENERALINIO DIREKTORIAUS ŽODIS	3
BENDRA INFORMACIJA	4
VEIKLOS PROFILIS	5
ĮMONĖS VALDYMAS. ATLYGIO ATASKAITA	7
SVARBIAUSI ĮVYKIAI IR VEIKLOS REZULTATAI	16
SPECIALIEJI ĮPAREIGOJIMAI IR VALSTYBĖS LŪKESČIAI	25
STRATEGINIŲ TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ ĮGYVENDINIMAS	26
RIZIKŲ VALDYMAS	43
ĮMONĖS VEIKLOS FINANSAVIMAS IR FINANSINIŲ RODIKLIŲ ANALIZĖ	47
DARBUOTOJAI IR DARBO UŽMOKESTIS	59
VEIKLOS IR FINANSINĖ PROGNOZĖ	64
INFORMACIJA APIE ATITIKTĮ VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ VEIKLOS SKAIDRUMO UŽTIKRINIMO GAIRĖMS	66
PRIEDAS. 2024 M. TVARUMO ATASKAITA	74

Įžanginis generalinio direktoriaus žodis

Kolegos,

2024-ieji buvo reikšmingų pokyčių ir didelių pasiekimų metai. Įgyvendindami Lietuvai svarbų Ignalinos atominės elektrinės išmontavimo megaprojektą, ne tik sėkmingai tęsėme pradėtus darbus, bet ir viršijome daugelį strateginių tikslų, taip demonstruodami įmonės gebėjimą susitelkti ir efektyviai valdyti sudėtingus procesus.

Didžiausias proveržis pasiektas Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo darbuose. 2024 metais išmontavome 5 522 tonas įrangos, o tai 19 proc. daugiau nei praėjusiais metais. Taip pat išaugęs radioaktyviųjų atliekų tvarkymas – radioaktyvių atliekų buvo išimta 29 proc. daugiau nei 2023-aisiais. Istoriškai tai yra didžiausi sutvarkyti kiekiai, o tokių rezultatų nebūtų pavykę pasiekti be komandos susitelkimo, fokuso į rezultatus ir efektyvesnio šių procesų valdymo.

Pažangą šioje srityje matuojame ne tik tonomis, bet ir pasirašytomis svarbiomis sutartimis. Užbaigėme ilgus metus trukusius viešuosius pirkimus ir pasirašėme svarbią plėtros sutartį dėl naujo mažai ir vidutiniškai radioaktyviųjų trumpaamžių atliekų paviršinio atliekyno statybų. Dar viena svarbi nauja sutartis – dėl elektrinės garo būgnų-separatorių ir susijusių sistemų išmontavimo darbų vykdymo. Pasiruošimo darbai jau pradėti.

Siekdami ilgalaikio poveikio tolimesniems eksploatavimo darbams toliau siekiame stiprinti projekto valdymo brandą ir nuo šiol savo 40-ties projektų portfelį valdome taikydami naują ir efektyvią valdymo metodiką. Šiandien tai leidžia valdyti projektus planuojant jų sėkmingą eigą ilgalaikėje perspektyvoje.

Svarbus baigiamasis etapas – Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimas, kur 2024 m. užbaigtas visų radioaktyviųjų atliekų išėmimas, išmontuota pirminio gaubto ir kesono įranga bei panaikinta kontroliuojamoji zona. Tai – reikšmingas pasiekimas, parodantis mūsų gebėjimą saugiai ir atsakingai valdyti branduolinės veiklos paveldą.

Svarbų dėmesį skyrėme efektyvesniam išteklių valdymui – lyginant su ankstesniais metais, 2024 metais suvartojome 12 proc. mažiau energijos, o šiltnamio efektą sukeliančių dujų CO_2 emisiją sumažinome 18 proc. Tai įrodo, kad Ignalinos atominė elektrinė ne tik įgyvendina savo pagrindinę misiją, bet ir aktyviai prisideda prie tvarios aplinkos kūrimo.

Šie pasiekimai buvo įmanomi dėl pradėtų esminių pokyčių mūsų veiklos organizavime. Pirmiausia, didžiausią dėmesį skyrėme profesionalios komandos formavimui, užtikrindami aukščiausio lygio kompetencijų stiprinimą ir pritraukimą. Fokusas į rezultatą, kasdieninis veiklos rezultatų monitoringas ir aiškūs tikslai padėjo siekti vis didesnio efektyvumo. Be to, nuosekliai didinome darbuotojų įtraukimą, skatindami aktyvų dalyvavimą sprendimų priėmime bei stiprinome pastangų pripažinimą, kad kiekvieno indėlis būtų matomas ir įvertintas. Išskirtinis dėmesys projektų valdymui leido efektyvinti procesus, o stereotipų keitimas padėjo pradėti formuoti inovatyvią organizacinę kultūrą.

Visi šie rezultatai – tai nuoseklaus darbo, strateginių sprendimų ir darbuotojų įsitraukimo rezultatas. Didžiuojuosi mūsų komanda ir esu įsitikinęs, kad kartu toliau sieksime ambicingų tikslų – sėkmingai tęsime pradėtus teigiamus veiklos efektyvumo pokyčius, efektyviai valdysime Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimą, atsakingai tvarkysime radioaktyviąsias atliekas ir toliau kursime tvarią ateitį ateinančioms kartoms.

Mūsų visų įsipareigojimas ir kasdienis darbas yra ne tik bendro tikslo pagrindas, bet ir pavyzdys, kaip mūsų galimybės gali viršyti visas ribas. Tai tikro atominės komandos nario identiteto dalis – būti lyderiais, kurie drąsiai žengia į priekį, nepaisant iššūkių.

Įmonės vadovas
Linas Baužys

Bendra informacija

Valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė (toliau – įmonė arba VĮ IAE ar IAE) yra viešąjį interesą tenkinanti įmonė, kurios vienvaldis savininkas yra valstybė, o pagrindinė funkcija – vykdyti valstybės pavestą specialųjį įpareigojimą[1]:

„Branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimas ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymas (apimantis ir tam reikalingos infrastruktūros įrengimą bei eksploatavimą)“

Savininko teisės ir pareigos įgyvendinamos per Vyriausybės įgaliotą instituciją Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją. Įmonė atlieka IAE eksploatavimo nutraukimą, Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimą bei kitų šalies darytojų radioaktyviųjų atliekų tvarkymą. Taip pat įmonė įgyvendina giluminio atliekyno, skirto galutinai sutvarkyti ilgaamžes radioaktyviąsias atliekas, tame tarpe ir panaudotą branduolinį kurą, pirminį – konceptualaus planavimo etapą.

KONTAKTINIAI DUOMENYS

Įmonės pavadinimas	VĮ Ignalinos atominė elektrinė
Teisinė forma	Valstybės įmonė
Registruota	1995 m. gegužės 31 d. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre
Įmonės kodas	255450080
PVM mokėtojo kodas	LT 554500811
Buveinės adresas	Valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė Elektrinės g. 4, K47, Drūkšinių k., LT-31152 Visagino sav.
Kontaktai	Tel. +370 386 28985, faks. +370 386 24396 el. paštas iae@iae.lt ; info@iae.lt
Internetinė svetainė	https://www.iae.lt/
Komunikacijos skyriaus vadovė	el. paštas Jolita.Mazeikiene@iae.lt mob. +370 691 02794
Biuro Vilniuje adresas	Mėnulio g. 11, LT-04326 Vilnius, tel. +370 5 259 5464

[1] Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymas Nr. 4-193 „Dėl valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių vykdomų specialiųjų įpareigojimų sąrašo patvirtinimo“, 2021 m. kovo 16 d. (galiojanti redakcija nuo 2024-10-17).
[2] Nepriklausomoje Lietuvoje VĮ IAE pirmą kartą įregistruota Ignalinos rajono valdyboje 1991 m. rugsėjo 11 d.

ATASKAITINIS LAIKOTARPIS

Nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. gruodžio 31 d. įtraukiant reikšmingiausius poataskaitinio laikotarpio – nuo 2025 m. sausio 1 d. iki 2025 m. vasario 28 d. – įvykius.

Veiklos profilis

Saugiai ir galutinai sutvarkyti visas radioaktyvias atliekas

Perduoti sukauptas ekspertines žinias ateities kartoms

Grąžinti IAE teritorijas visuomenės reikmėms

Ignalinos atominė elektrinė, kaip branduolinės energetikos objektas, nuo 2010 m. nebenaudojama pagal savo pirminę paskirtį ir šiuo metu jos veikla yra paskutiniame branduolinės energetikos ciklo valdymo etape – eksploatavimo nutraukime. Eksploatavimo nutraukimo tikslas – objektą sutvarkyti taip, kad ilgalaikėje perspektyvoje nekeltų pavojaus aplinkai ir žmonėms, todėl **įmonės pagrindine veikla plačiąja prasme tapo radioaktyviųjų atliekų tvarkymas.** Ši veikla apima tiek tiesiogines radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklas, tiek tokiai veiklai reikalingos infrastruktūros įrengimą bei jos eksploatavimą, taip pat visas kitas pagalbines veiklas.

Nuo 2019 m., integravus VĮ Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūrą į VĮ Ignalinos AE sudėtį, buvo perduotos šios organizacijos vykdytos funkcijos ir taip IAE tapo ir apžvelgiamoje perspektyvoje bus vienintelė įmonė šalyje, kuri vykdo radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklą.

2024 m. spalį įmonei buvo suteikta IAE eksploatavimo nutraukimo licencija ir įmonės de facto vykdomas elektrinės eksploatavimo nutraukimas bei radioaktyviųjų atliekų sutvarkymas tapo de jure, o pati licencija patvirtina, kad įmonė atitinka tokiai veiklai vykdyti keliamus reikalavimus ir yra pajėgi užtikrinti, kad jos darbuotojai, gyventojai ir aplinka bus tinkamai apsaugoti.

Įmonės veikla eksploatavimo nutraukimo srityje apima:

- įrangos išmontavimą;
- statinių griovimą;
- istoriškai sukauptų radioaktyviųjų atliekų išėmimą iš senų saugyklų;
- radioaktyviųjų atliekų, susidarančių išmontuojant IAE įrangą ir iškraunant senas saugyklas, apdorojimą (rūšiavimą, smulkinimą, deginimą, presavimą, pakavimą, transportavimą ir pan.) ir saugojimą,
- naujų objektų, skirtų radioaktyviųjų atliekų tvarkymui (saugyklų, atliekynų bei įvairių atliekų tvarkymo įrenginių) projektavimą ir statybą bei jų ir esamų BEO eksploatavimą;
- panaudoto branduolinio kuro saugojimą.

Lietuvos teritorijoje esančių ir susidarysiančių RA bei tvarkymo veikla apima:

- Maišiagalos RA saugyklos eksploatavimo nutraukimą;
- giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projekto įgyvendinimą;
- radioaktyviųjų atliekų iš smulkiųjų darytojų surinkimą ir tvarkymą;
- paliktųjų radioaktyviųjų šaltinių ir radioaktyviosiomis medžiagomis užterštų objektų tvarkymą Vyriausybės nustatyta tvarka.

Radionuklidais neužterštą ir nebenaudojamą įrangą bei išmontavimo metu gaunamą metalo laužą įmonė parduoda, taip pat nuomoja savo veiklai nereikalingas patalpas, teikia prietaisų metrologijos paslaugą ir pan., tačiau iš esmės visa ši veikla yra šalutinė, jos apimtys finansiniu požiūriu įmonės veiklos mastu yra nereikšmingos (pajamos iš šių veiklų sudaro mažiau nei 1 % visų veiklos kaštų), todėl nėra išskiriama.

VEIKLOS STRATEGIJA

MISIJA

Kurti švarią aplinką tvariai tvarkant branduolinės veiklos palikimą.

VIZIJA

Saugiai ir galutinai sutvarkytos visos branduolinės veiklos atliekos. Grąžintos visuomenei kultivuojamos teritorijos. Sukauptos ir saugomos eksploatavimo nutraukimo bei radioaktyviųjų atliekų tvarkymo žinios ateities kartoms.

Misijos įgyvendinimas, vizijos siekimas ir visa įmonės veikla remiasi pamatinėmis žmogiškosiomis ir profesinėmis vertybėmis:

Man rūpi	Tai bendras naratyvas, apimantis visas vertybes ir pasireiškiantis per šeimininkiškumą, iniciatyvumą ir asmeninį pavyzdį.
Drąsa veikti	Atvirumas pokyčiams ir gebėjimas keistis, augti, profesionalumas ir platus mąstymas.
Atsakingumas	Įsipareigojimų laikymasis, skaidrumas.
Dėmesys žmonėms	Darbuotojai ≠ ištekliai, išgirsta kiekviena nuomonė, nuolat mokomės ir tobulėjame.
Bendradarbiavimas	Komandiškumas, tarpusavio pasitikėjimas, sąžiningumas

Strategijos ašis – valstybės lūkesčių įgyvendinimas. Įmonė viena pirmųjų pasaulyje vykdo neatidėliotino branduolinės energetikos objekto (BEO) išmontavimo projektą. Pats BEO dydis ir kompleksiškumas (du galingiausi pasaulyje reaktoriai su didžiausia aktyviąja zona / šerdimi) lemia tiek didesnį radioaktyviųjų atliekų (RA) kiekį ir užterštumą bei RA srautų skaičių, tiek taikytinų išmontavime ir RA apdorojime technologijų sudėtingumą. IAE eksploatavimo nutraukimo eiga (inovatyvus, saugus ir tvarus atliekų sutvarkymas, skaidrus ir efektyvus lėšų panaudojimas, terminų suvaldymas) ir rezultatai yra ypatingai svarbūs tarptautinei branduolinei profesionalų bendruomenei, finansavimą skiriantiems donorams ir visuomenei. Siekiama ne tik transformuotis į tvariai valdomą valstybės įmonę, bet ir tapti tvaraus BEO gyvavimo ciklo pabaigos projekto pavyzdžiu ir taip formuoti tvarios branduolinės energetikos pagrindus.

Kaip vykdomas Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimas, aprašyta Galutiniame eksploatavimo nutraukimo plane, kuris atnaujinamas atsižvelgiant į kintančius veiksnius. Suprantant tokio megaprojekto ypatingą svarbą ir sudėtingumą, keliami atitinkami lūkesčiai organizacijos brandai, vykdytojų kompetencijoms, todėl savo srities profesionalų pritraukimui ir išlaikymui įmonė siekia tapti patraukliu darbdaviu.

Tokiu būdu suformuotos trys strateginės kryptys ir buvo iškelti atitinkami tikslai laikotarpiui iki 2027 m.:

Suinteresuotos šalys ir įsipareigojimai joms	Strateginės kryptys	Ilgalaikiai tikslai
KLIENTUI - saugiai ir laiku sutvarkyti IAE susidariusias ir visas perduodamas radioaktyviąsias atliekas	Tinkamai vykdomas IAE eksploatavimo nutraukimas	Iki 2025 m. pasiekti tokį RA tvarkymo tempą, kuris leistų įgyvendinti IAE eksploatavimo nutraukimo darbus GENP nustatytais terminais
DONORUI - siekiant sutartų tikslų lėšas naudoti skaidriai ir efektyviai		
STEIGĖJUI – kryptingai vystant organizaciją didinti įmonės vertę	Brandos augimas, darbdavio patrauklumo didinimas	Iki 2027 m. patekti į 10 patraukliausių darbdavių sąrašą tarp VVĮ
DARBUOTOJAMS - būti pripažinta BEO eksploatavimo nutraukimo komanda		
VISUOMENEI - mažinti veiklos neigiamą poveikį aplinkai	Tvari aplinką tausojanti veikla	Iki 2027 m. patekti tarp 3 geriausiai tvarumo srityje valdomų VVĮ

Įmonės valdymas. Atlygio ataskaita

Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija.

Energetikos ministerija tvirtina įmonės veiklos strategiją bei įstatus, nustato įmonės veiklos rodiklius, skiria ir atšaukia įmonės generalinį direktorių bei valdybos narius, nustato darbo sutarties su įmonės vadovu sąlygas, tvirtina įmonės vadovo pareigybės nuostatus, metinę įmonės veiklos išlaidų sąmatą, metinį finansinių ataskaitų rinkinį ir parenka atestuotą auditorių šio rinkinio auditui atlikti, tvirtina pelno (nuostolių) paskirstymą, sprendžia kitus pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstatymą bei kitus teisės aktais įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos kompetencijai priskirtus klausimus.

ĮMONĖS VALDYMO ORGANAI

ORGANIZACINĖ ĮMONĖS STRUKTŪRA

2024 m. gruodžio 31 d., duomenimis įmonėje dirbo 1 530 darbuotojų. Pagal 2024 m. lapkričio 7 d. sprendimą dėl įmonės organizacinės struktūros ir pritarus valdybai, atsižvelgiant į atliekamas funkcijas, įmonės padaliniai hierarchiniu principu sugrupuoti į **5 departamentus**:

- projektų valdymo
- technologijų
- strategijos
- veiklos planavimo ir finansų
- korporatyvinių reikalų ir administravimo

Taip pat į 7 tiesiogiai pavaldžius įmonės generaliniam direktoriui padalinius:

- projektinės veiklos valdymo
- vidaus audito
- saugos priežiūros ir kokybės valdymo
- prevencijos
- rizikų valdymo
- komunikacijos
- fizinės saugos

GENERALINIS DIREKTORIUS

Generalinis direktorius skiriamas Energetikos ministro įsakymu priimant į darbą viešo konkurso būdu 5 metų kadencijai ir gali juo būti ne daugiau kaip 2 kadencijas iš eilės. Jis vykdo įmonės įstatuose bei Energetikos ministerijos ir valdybos sprendimuose nustatytas funkcijas.

Įmonės generalinio direktoriaus pareigas nuo 2023 m. spalio mėn. eina Linas Baužys. Apie generalinio direktoriaus darbo užmokestį plačiau pateikta skyriuje *Darbuotojai ir darbo užmokestis*.

ĮMONĖS VADOVYBĖ

Pareigos, vykdo nuo	Vardas, Pavardė	Išsilavinimas[3]
Generalinis direktorius 2023 m. spalio mėn.	**Linas Baužys**	• ISM universitetas, verslo vadybos magistras. • Klaipėdos universitetas, transporto inžinerijos magistras. • Šiaulių universitetas, verslo vadybos bakalauras
Technologijų departamento direktorius 2022 m. liepos mėn.	**Arūnas Garūbis**	• Kauno Technologijos universitetas, elektronikos inžinerijos bakalauras, elektronikos diplomuotas inžinierius.
Projektų valdymo departamento direktorius 2024 m. rugpjūčio mėn.	**Jonas Kimontas**	• KTU taikomosios matematikos bakalauras • VDU verslo ir vadybos magistras, Tarptautinis verslo vadybos sertifikatas (MBA)
Veiklos planavimo ir finansų departamento direktorė 2018 m. vasario mėn.	**Olga Lakina-Raubė**	• VU vadybos ir verslo administravimo magistras
Korporatyvinių reikalų ir administravimo departamento direktorius 2024 m. lapkričio mėn.	**Inga Černiuk**	• MRU teisės bakalauras, • MRU teisės magistras, • ISM verslo vadybos magistras
Strategijos departamentas	(laisva pozicija)	

[3] Santrumpos, naudojamos įmonės vadovybės, valdybos ir komitetų narių duomenyse: KTU - Kauno technologijos universitetas, ISM - Vadybos ir ekonomikos universitetas, KU – Klaipėdos universitetas, MRU - Mykolo Romerio universitetas, VDU – Vytauto Didžiojo universitetas, VU - Vilniaus universitetas, FMCG - trumpą gyvavimo ciklą turinčių (greito vartojimo / plataus vartojimo) prekės.

ĮMONĖS VALDYBA

Pagrindinė valdybos paskirtis – prižiūrėti ir užtikrinti, kad įmonė tinkamai atliktų valstybės ir Energetikos ministerijos iškeltus uždavinius ir pasiektų strateginius tikslus.

Pagal galiojančią įmonės įstatų redakciją, valdybą sudaro 5 nariai, kuriuos skiria Energetikos ministerija 4 metų kadencijai. Valdybos nariai renkami pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 631 patvirtintą atrankos aprašą, kuris reglamentuoja kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės valdybą bei kandidatų į valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamą kolegialų priežiūros ar valdymo organą atranką. Valdybos sudėtis atitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme nustatytus reikalavimus: 3 iš 5 valdybos narių yra nepriklausomi nariai. Į valdybos sudėtį turėtų būti įtrauktas ir darbuotojų atstovas, bet šiai dienai nebaigta atranka.

Pagrindinė valdybos paskirtis – prižiūrėti ir užtikrinti, kad įmonė tinkamai atliktų valstybės ir Energetikos ministerijos iškeltus uždavinius ir pasiektų strateginius tikslus.

Pagal galiojančią įmonės įstatų redakciją, valdybą sudaro 5 nariai, kuriuos skiria Energetikos ministerija 4 metų kadencijai. Valdybos nariai renkami pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 631 patvirtintą atrankos aprašą, kuris reglamentuoja kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės valdybą bei kandidatų į valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamą kolegialų priežiūros ar valdymo organą atranką. Valdybos sudėtis atitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme nustatytus reikalavimus: 3 iš 5 valdybos narių yra nepriklausomi nariai. Į valdybos sudėtį turėtų būti įtrauktas ir darbuotojų atstovas, bet šiai dienai nebaigta atranka.

Valdybos sudėtis nuo 2024 m. kovo 23 d.:

Pareigos	Vardas pavardė	Kadencija	Kitos pareigos	Išsilavinimas[3] ir patirtis
Pirmininkė, nepriklausoma narė	**Jurgita Radzevičė**	Nuo 2024-04-23 (viso valdyboje nuo 2020-07-15)	UAB SBA Home generalinė direktorė	KTU vadybos doktorantūra, VU ekonomikos ir finansų magistras, VU, vadybos bakalauras. 15 m. strateginio valdymo patirtis žemės ūkio ir FMCG srityje, Scandagra Eesti A/S generalinė direktorė, UAB Vikonda valdybos narė, UAB Vikeda generalinė direktorė, docentė – praktikė KTU.
Narė, valstybės tarnautoja	**Patricija Ceiko**	Nuo 2024-04-23 (viso valdyboje nuo 2020-03-26)	Energetikos ministerijos Branduolinės energetikos politikos grupės patarėja	Aplinkos inžinerijos bakalauras (šilumos, dujų tiekimo ir vėdinimo pakraipa), energetikos ir termoinžinerijos mokslo magistras (energetikos planavimo specializacija). 17 m. patirtis energetikos sektoriuje, iš jų: 14 m. teisėkūros, 8 m. strateginio planavimo patirties.
Nepriklausomas narys	**Karolis Sankovski**	Nuo 2024-04-23	MB Infradeal steigėjas ir vadovas / UAB Traffic solutions komercijos vadovas	MRU teisės bakalauras, Aix Marseille universitetas teisės magistras, Vadybos ir ekonomikos universitetas, verslo administravimo magistras. 4 m. LitPol Link skyriaus vadovo patirtis (poveikio aplinkai vertinimo sritis, teisiniai klausimai, pirkimų valdymas); 5 m. valdybos narys ir Strateginės infrastruktūros departamento direktorius Litgrid; 6 m. generalinis direktorius LTG INFRA; 5 m. Stebėtojų tarybos pirmininkas RB RAIL AS.
Nepriklausomas narys	**Laimonas Belickas**	Nuo 2024-04-23 (viso valdyboje nuo 2020-03-26)	UAB Orion Leasing generalinis direktorius / VĮ Turto bankas valdybos pirmininkas	VU ekonomikos bakalauras, VU tarptautinės prekybos magistras, Baltic Managament Institute, Tulane Universitetas N.Orleanas, JAV verslo administravimo magistrų mokymai.UniCredit verslo steigimas ir vystymas Lietuvoje, vadovavimas ir verslo plėtra Baltijos šalyse, kredito komitetų narys, Nordea Bank verslo klientų finansavimo organizavimas Lietuvoje, kredito komitetų narys, vadovavimas Nordea Grupės vidaus audito padaliniui Baltijos šalyse, narystė Europos lizingo asociacijų konfederacijos veikloje atstovaujant Lietuvą ir atstovaujant visas šalis nares statistikos ir rinkų srityje, narystė Lietuvos Investuotojų forume, kita įvairi verslo konsultacinė veikla.

2024 m. įvyko 23 valdybos posėdžių, iš jų 9 apklausos – Valdybos sprendimai priimti nešaukiant posėdžio, Valdybos nariams balsuojant el. paštu. Valdybos posėdžių metu nagrinėti svarbiausi su įmonės veikla susiję klausimai, aptartas įmonės strategijos įgyvendinimas, nagrinėti kiti Valdybos kompetencijai pavesti klausimai.

2024 m. pavasarį keitėsi valdyba. Ankstesnės – iki kovo 25 d., sudėties įvykę valdybos posėdžiai ir valdybos narių lankomumas:

Eil. Nr.	Posėdžio data	Būdas*	Darius Jasinskis	Laimonas Belickas	Jurgita Radzevičė	Rimvydas Štilinis	Patricija Ceiko
1.	2024-01-26	P	+	+	+	+	+
2.	2024-01-30	A	+	+	+	+	+
3.	2024-02-02	P	+	+	+	+	+
4.	2024-02-22	P	+	+	+	+	+
5.	2024-03-05	A	+	+	+	+	+
6.	2024-03-22	P	+	+	+	+	+
	Iš viso	**6 (4+2)**	**6**	**6**	**6**	**6**	**6**

* P - posėdis, A - apklausa

Svarbiausi valdybos priimti sprendimai ir inicijuoti veiksmai iki 2024-03-25:

- patvirtintos Darbuotojų darbo apmokėjimo ir skatinimo taisyklės (nauja redakcija);
- patvirtinti įmonės teikiamų paslaugų tarifai ir įkainiai;
- pritarta 2024 m. vidaus auditų planui ir Vidaus audito skyriaus metiniam veiklos planui;
- pritarta metinės įmonės veiklos išlaidų sąmatos projektui;
- pritarta Įmonės finansinių išteklių valdymo ir investavimo politikos projektui;
- priimtas sprendimas dėl praėjusių metų įmonės veiklos rodiklių įgyvendinimo;
- įstatų nustatyta tvarka pritarta sandorių sudarymui;
- teikti pasiūlymai dėl įmonės teisinės formos keitimo proceso.

Valdybos kadencija nuo 2024-04-23:

Eil. Nr.	Posėdžio data	Būdas*	Jurgita Radzevičė	Laimonas Belickas	Patricija Ceiko	Karolis Sankovski
7.	2024-04-30	P	+	-	+	+
8.	2024-05-20	P	+	+	+	+
9.	2024-05-27 / 06-06	A	+	+	nusišalino esant interesų konfliktui	+
10.	2024-06-17	P	+	klausimus ir pasiūlymus pateikė el. priemonėmis	+	+
11.	2024-07-05 / 09	A	+	+	+	+
12.	2024-08-05	P	+	+	+	+
13.	2024-08-29	P	+	+	+	sprendimus pateikė el. priemonėmis
14.	2024-09-16 / 24	A	+	+	+	+
15.	2024-09-23	P	+	+	+	+
16.	2024-10-03 / 16	A	+	+	+	+
17.	2024-10-25	P	+	+	+	+
18.	2024-11-04	P	+	+	+	+
19.	2024-11-21 / 12-10	A	+	+	+	+
20.	2024-11-22	P	+	+	+	+
21.	2024-12-05 / 06	A	+	+	+	nusišalino esant interesų konfliktui
22.	2024-12-16	P	sprendimus pateikė el. priemonėmis	+	+	+
23.	2024-12-18 / 30	A	+	+	+	+
	Iš viso	**17 (10+7)**	**16**	**15**	**18**	**15**

* P - posėdis, A - apklausa

Svarbiausi valdybos priimti sprendimai ir inicijuoti veiksmai:

- sudarytas Audito ir rizikų komitetas, patvirtintas metinis komiteto veiklos planas;
- pateikti pasiūlymai / rekomendacijos Energetikos ministerijai dėl įmonės veiklos strategijos ir metinių veiklos rodiklių, reguliariai teikta informacija apie tikslų įgyvendinimą;
- pateikus rekomendacijas pritarta įmonės organizacinės struktūros pakeitimui;
- periodiškai analizuota informacija apie atnaujinamo Galutinio eksploatavimo nutraukimo plano rengimo progresą, strateginių projektų įgyvendinimo eigą (grafiko vykdymas ir išlaidų sąmatoje nustatyto projektinio biudžeto panaudojimas, vėlavimo priežastys), žmogiškųjų išteklių resursų planavimo ir pirkimų vykdymo procesus, įmonės veiklos efektyvumo didinimą, pateikti pasiūlymai ir rekomendacijos dėl veiksmingų rizikų valdymo priemonių nustatymo ir monitoringo;
- įstatų nustatyta tvarka pritarta sandorių sudarymui;
- periodiškai teiktos rekomendacijos / pasiūlymai dėl įmonės pertvarkymo į uždarąją akcinę bendrovę, pritarta Uždarosios akcinės bendrovės Ignalinos atominės elektrinės įstatų projektui;
- periodiškai organizuoti susitikimai su Nepriklausomos profesinės sąjungos atstovais;
- sudarytas Skyrimo ir atlygio komitetas, patvirtinti komiteto veiklos nuostatai;
- pritarta įmonės metinės išlaidų sąmatos pakeitimui;
- pritarta 2025-2027 m. įmonės veiklos strategijos projektui ir rekomenduota Energetikos ministerijai jį patvirtinti.

2024 m. birželio 17 d. posėdyje patvirtintas 2024 m. gegužės-gruodžio mėn. Valdybos veiklos planas, kuriame nustatytas posėdžių grafikas, posėdžių darbotvarkių klausimai, strateginių sesijų preliminarios datos. Valdyba numatė svarstyti ne tik standartinius jos kompetencijai priskirtus klausimus, bet numatė svarstyti ir papildomus įsitraukimo klausimus, kurie buvo skirti gilesniam įmonės tam tikrų veiklų supratimui (pvz. tvarumo veiklos, svarbiausių projektų progreso informacija, konstruktyvaus socialinio dialogo su darbuotojų atstovais užtikrinimo, pirkimų proceso efektyvumo didinimo, vidinės ir išorinės komunikacijos stiprinimo, darbdavio įvaizdžio formavimo, įmonės teisinės formos keitimo ir pan.), darbuotojų atstovams aktualių klausimų aptarimui ir kitų įsitraukimo reikalaujančių temų analizei. Ataskaitiniu laikotarpiu Valdybos metinio plano buvo laikomasi, numatytu laiku aptarti visi darbotvarkėse numatyti ir papildomai įtraukti klausimai, organizuoti neeiliniai posėdžiai.

Valdyba reguliariai atlieka savo veiklos vertinimą, kaip priemonę spręsti problemas ir gerinti savo veiklą. Valdybos veiklos vertinimas už 2024 m. planuojamas 2025 m. vasario mėn. pabaigoje, bus nustatytos tobulintinos valdybos veiklos sritys, parengtas valdybos veiklos tobulinimo planas.

Valdybos narių atlygis

Atlygį valdybos nariams nustato Energetikos ministerija teisės aktų numatyta tvarka. Nuo 2022 m. spalio 1 d. nustatytas fiksuotas mėnesinis atlygis už darbą valdyboje buvo 1 980,38 Eur valdybos pirmininkui ir 1 414,56 Eur valdybos nariui, o nuo 2024 m. balandžio 23 d. 2 823,01 Eur valdybos pirmininkui ir 2 016,44 Eur valdybos nariui. Visiems valdybos nariams atlygis pervedamas iki kitos mėnesio 10 dienos į jų banko sąskaitą. Papildomos naudos, kurios nėra numatytos teisės aktuose, valdybos nariams ir pirmininkui nėra skiriamos.

2024 m. valdybos nariams priskaičiuota ~ 94,9 tūkst. eurų. Tai 5 tūkst. Eur mažiau nei 2023 m. (2023 m. buvo priskaičiuota 99,9 tūkst. eur).

Valdybos narys	Atlygis, *tūkst.eurų*
Darius Jasinskis	5,6
Patricija Ceiko	20,6
Rimvydas Štilinis	4,0
Jurgita Radzevičė	27,4
Laimonas Belickas	20,6
Karolis Sankovski	16,7
Iš viso	**94,9**

AUDITO IR RIZIKŲ KOMITETAS

Audito ir rizikų komitetas (ARK) yra sudarytas valdybos sprendimu ir yra pavaldus ir atskaitingas valdybai. Audito ir rizikų komitetas turi Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme ir kituose susijusiuose teisės aktuose apibrėžtas teises bei pareigas, ir veikia kaip patariamasis valdybos organas įmonės vidaus kontrolės ir veiklos rizikų valdymo srityse. Komiteto veiklą reglamentuoja 2020 m. rugsėjo 10 d. patvirtinti atnaujinti Audito ir rizikų komiteto nuostatai. Pagrindinės komiteto funkcijos – didinti įmonės valdybos darbo efektyvumą, komitetui veikiant nepriklausomai ir teikiant valdybai rekomendacijas rizikų valdymo, kontrolės, išorės ir vidaus audito srityse. Audito ir rizikų komitetą sudaro ne mažiau kaip 3 nariai, iš kurių 2 yra nepriklausomi. Komiteto narius 4 metų laikotarpiui skiria ir jų atlygį nustato valdyba.

2024 m. kovo 25 d. baigėsi ankstesnė ARK kadencija, kita darbą pradėjo gegužės 20 d. Naujos kadencijos nariai birželio 11 d. komiteto pirmininke išrinko Laurą Garbenčiūtę-Bakienę. Ji turi Tarptautinio vidaus audito instituto vidaus audito lyderystės sertifikatą, priklauso Kalifornijos atestuotų apskaitininkų asociacijai bei Atestuotų diplomuotų apskaitininkų asociacijai (ACCA; Didžioji Britanija). Jos profesinė patirtis apima strateginį planavimą, įmonės veiklos efektyvumo vertinimą rizikų valdymo ir vidaus kontrolės srityse.

Audito ir rizikų komiteto sudėtis:

Pareigos komitete	Varas, Pavardė, kitos pareigos	Kadencija	Išsilavinimas[3]
Nepriklausoma narė,komiteto pirmininkė	**Laura Garbenčiūtė-Bakienė** UAB ILTE (buvusi Invega) audito ir rizikų komiteto pirmininkė / VĮ Turto bankas audito komiteto narė / AB Klaipėdos jūrų uosto direkcijos audito ir rizikų komiteto narė / UAB Baltijos ekonomistas savininkė ir direktorė	Nuo 2024-05-20 (pirmininkė nuo 2024-06-11)	VGTU finansų magistras, KTU verslo administravimo bakalauras
Nepriklausomas narys	**Laimonas Belickas** UAB Orion Leasing generalinis direktorius ir valdybos pirmininkas, VĮ Turto bankas valdybos pirmininkas	Nuo 2024-05-20	VDU bakalauras, KU magistras Baltic Managament Institute, verslo adiministravimo magistras
Narė	**Patricija Ceiko** Energetikos ministerijos Branduolinės energetikos politikos grupės patarėja	Nuo 2024-06-06	Aplinkos inžinerijos bakalauras (šilumos, dujų tiekimo ir vėdinimo pakraipa), energetikos ir termoinžinerijos mokslo magistras (energetikos planavimo specializacija)

2024 m. įvyko 11 audito ir rizikų komiteto posėdžių.
Audito ir rizikų komiteto posėdžiai bei narių lankomumas:

Eil. Nr.	Posėdžio data	Laura Garbenčiūtė -Bakienė	Laimonas Belickas	Jurgita Radzevičė	Patricija Ceiko
1.	2024-01-17	+	+	+	Kadenciją pradėjo 2025-06-06
2.	2024-01-26	+	+	+	
3.	2024-02-14	+	+	nedalyvavo	
4.	2024-03-13	+	+	+	
5.	2024-06-11	+	+	Kadencija baigė 2025-03-25	+
6.	2024-07-24	+	+		+
7.	2024-08-21	+	+		+
8.	2024-09-11	+	nedalyvavo		+
9.	2024-10-17	+	nedalyvavo		+
10.	2024-11-20	+	+		+
11.	2024-12-11	+	+		+
	Iš viso	**11**	**9**	**3**	**7**

Svarbiausi 2024 m. audito ir rizikų komiteto priimti sprendimai:

- nepriklausomo auditoriaus atliekamo finansinių ataskaitų audito proceso stebėsena ir išvadų apie įmonės finansines ataskaitas projektų aptarimas;
- įmonės vidaus kontrolės ir rizikų valdymo sistemų veiksmingumo stebėsena kibernetinės saugos, informacinės saugos, fizinės saugos, korupcijos prevencijos, sankcijų valdymo, pirkimų, sprendimų priėmimo ir kitose srityse;
- rekomendacijų teikimas dėl dvejopo reikšmingumo vertinimo rezultatų ir įmonės tvarumo strategijos; tvarumo įgyvendinimo plano analizė;
- rekomendacijų teikimas dėl įmonės teisinės formos keitimo ir turto valdymo klausimais;
- įmonės veiklos procesų veiksmingumo ir efektyvumo vertinimas ir rekomendacijų dėl gerinimo teikimas;
- vidaus audito proceso organizavimo efektyvumo stebėsena;
- susipažinimas su įmonės vadovybei pateiktomis vidaus audito rekomendacijomis ir pastebėjimais;
- stebėsena, ar įmonės vadovybė tinkamai atsižvelgia į vidaus audito, nepriklausomos audito įmonės ir išorės reguliatorių teikiamas rekomendacijas ir pastabas.

Audito ir rizikų komiteto narių atlygis

Nuo 2022 m. spalio 1 d. už veiklą audito ir rizikų komitete jo nariams nustatytas fiksuotas mėnesinis atlygis buvo 1 400 Eur komiteto pirmininkui, 1 100 Eur komiteto nariui ir 500 Eur. komiteto nariui, kuris yra ir valdybos narys. Nuo 2024 m. 20 d. už veiklą audito ir rizikų komitete jo nariams nustatytas fiksuotas mėnesio atlygis komiteto nariui yra 1 560 Eur ir 1 970 Eur komiteto pirmininkui bei 710 Eur komiteto nariui, kuris yra ir valdybos narys. Atlygis audito ir rizikų komiteto nariams mokamas iki kito mėnesio 10 dienos. Papildomos naudos, kurios nėra numatytos teisės aktuose, komiteto nariams ir pirmininkui nėra skiriamos.

Už darbą Audito ir rizikų komitete 2024 metais jo nariams buvo paskirtas 31,2 tūkst. eurų atlygis.

Komiteto narys	Atlygis, *tūkst. eurų*
Laura Garbenčiūtė – Bakienė	18,2
Laimonas Belickas	1,4
Jurgita Radzevičė	6,8
Patricija Ceiko	4,8
Iš viso	**31,20**

SKYRIMO IR ATLYGIO KOMITETAS

Skyrimo ir atlygio komitetas (SAK), sudarytas 2024 m. lapkričio 22 d. Įmonės valdybos sprendimu, yra pavaldus ir atskaitingas valdybai. SAK veikia kaip patariamasis valdybos organas įmonės struktūros, žmogiškųjų išteklių valdymo proceso, Įmonės veiklos efektyvumo, atlygio politikos, darbuotojų metinių tikslų nustatymo ir metinių tikslų pasiekimo vertinimo, kandidatų į įmonės aukščiausio lygio vadovus, jų paieškos bei atrankos procedūrų ir kvalifikacinių reikalavimų nustatymo ir kitose valdybos priskirtose srityse. Komiteto veiklą reglamentuoja 2024 m. gruodžio 6 d. valdybos sprendimu patvirtinti Skyrimo ir atlygio komiteto nuostatai. Komitetas sudaromas valdybos sprendimu 4 metų kadencijai iš ne mažiau nei 3 narių. Ne mažiau nei 1/3 komiteto narių turi būti nepriklausomi. Komiteto narius (iki valdybos kadencijos pabaigos) skiria ir jų atlygį nustato valdyba. Iki bus atrinktas ir paskirtas trečias SAK narys, SAK pirmininko pareigas laikinai eina Karolis Sankovski.

Komiteto sudėtis:

Pareigos komitete	Varas, Pavardė, kitos pareigos	Kadencija	Išsilavinimas
L.e. komiteto pirmininko pareigas	**Karolis Sankovski** MB Infradeal steigėjas ir vadovas / UAB Traffic solutions komercijos vadovas	Nuo 2024-11-22	MRU teisės bakalauras, Aix Marseille universitetas teisės magistras, Vadybos ir ekonomikos universitetas, verslo administravimo magistras.
Narė	**Asta Žalnieriūtė** Energetikos ministerijos Branduolinės energetikos politikos grupės vadovė	Nuo 2024-11-22	VU verslo administravimo ir vadybos magistras
Narys	(vyksta atranka)		

2024 m. SAK posėdžių nebuvo, nes komitetas sudarytas tik lapkričio pabaigoje.

Skyrimo ir atlygio komiteto narių atlygis

Nuo 2024 m. lapkričio 20 d. už veiklą SAK jo nariams nustatytas fiksuotas mėnesinis atlygis 1 970 Eur komiteto pirmininkui, 800 Eur komiteto pirmininkui kai jis kartu yra ir valdybos narys, 1 560 Eur komiteto nariui ir 710 Eur komiteto nariui, kuris yra ir valdybos narys. Atlygis komiteto nariams mokamas iki kito mėnesio 10 dienos. Papildomos naudos, kurios nėra numatytos teisės aktuose, komiteto nariams ir pirmininkui nėra skiriamos.

Nors 2024 m. SAK posėdžių nebuvo, vyko kiti darbai, nuostatų derinimas ir pan. Už darbą SAK 2024 metais jo nariams buvo paskirtas 2,9 tūkst. eurų atlygis.

Komiteto narys	Atlygis, *tūkst. eurų*
Karolis Sankovski	1,0
Asta Žalnieriūtė	2,0
Iš viso	**2,9**

Svarbiausi įvykiai ir veiklos rezultatai

Apibendrinant įmonės veiklą už 2024 metus pažymėtina, kad planai ir pasiekti rezultatai buvo ambicingesni nei anksčiau. Didėjo gamybinės apimtys – 19 % išaugo įrangos išmontavimas, nugriauta ne tik daugiau statinių, bet jie buvo sudėtingesni, 29 % daugiau sutvarkyta IAE istorinių RA ir pilnai iškrauta Maišiagalos saugykla, įvykdyta labai mažo aktyvumo trumpaamžių RA dėjimo į atliekyną 3-oji kampanija.

Net ir augant darbų apimtims, diegiamų priemonių dėka buvo sunaudota mažiau energijos resursų bei į aplinką paskleista mažiau CO2 nei ankstesniais metais.

Investicinių projektų vykdyme įvyko reikšmingas proveržis sudarius sutartis dėl Paviršinio atliekyno statybų, reaktorių šerdžių išmontavimo konceptualaus projekto parengimo bei būgnų-separatorių išmontavimo. Reaktorių šerdžių išmontavimo ir jo RA tvarkymo pasiūlyti sprendiniai leido realistiškiau vertinti galimą viso IAE eksploatavimo nutraukimo trukmę ir šių pokyčių pagrindu jau imtasi ilgalaikių planų peržiūros. Kitas svarbus žingsnis neapibrėžtumų mažinime yra 2024 m. inicijuotas užterštų statinių griovimo ir betono RA tvarkymo projektas. Jo galimybių analizės, paremtos pasauline praktika, rezultatai tikėtini po poros metų ir leis aiškiau suprasti būsimų darbų apimtis.

Taip pat svarbu pažymėti, kad 2024 m. pradėtas bitumuotų RA saugyklos pertvarkymo į atliekyną techninio projekto ir saugos analizės rengimas. Įmonės žiniomis senos šiuolaikinių (griežtesnių) reikalavimų neatitinkančios RA saugyklos (14 422 m^3 atliekų) pertvarkymas į atliekyną yra pirmasis tokio pobūdžio projektas pasaulyje, todėl IAE patirtis yra svarbi visai branduolinei bendruomenei.

Gauti reaktorių šerdžių išmontavimo projektiniai sprendiniai tapo įvadinių duomenų šaltiniu naujos ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų saugyklos projektui, todėl 2024 m. pabaigoje buvo išnagrinėtos jo įgyvendinimo opcijos – saugyklos įrengimo vieta, dydis/talpumas, pradėta rengti finansavimo paraiška ir techninė specifikacija projektavimo darbų pirkimui.

Ilgaamžių RA atliekyno statyba turėtų prasidėti tik po kelių dešimtmečių, tačiau jam tinkamos vietos paieška ir susiję tyrimai yra ilgalaikė užduotis. 2024 m. buvo užbaigtos giluminio atliekyno (GA) įrengimo molio bei kristaliniame pamate bendrinės koncepcijos, o kovo mėn. įvyko pirmoji viešoji Giluminio atliekyno projekto konsultacija. Tai buvo pirmas kartas, kai IAE viešai visoms Lietuvos savivaldybėms ir GA projekto įgyvendinimu suinteresuotoms institucijoms pristatė nustatytas atliekyno įrengimui potencialiai tinkamas vietas. Tai buvo lūžio taškas IAE viešojoje komunikacijoje, kai nuo bendros informacijos apie projektą ir galimai tinkamų GA „Lietuvos rytų arba pietvakarių teritorijos dalies“ buvo pereita prie 77 konkrečių teritorijų 29 konkrečiose savivaldybėse. Metų pabaigoje užbaigta GA planavimo ir kaštų studija, sudaryta sutartis dėl GA įrengimo poveikio aplinkai rizikų/reikšmingumo vertinimo.

2024 metais parengta komunikacijos strategija, kuri nustato naujo įmonės pozicionavimo, išorinės ir vidinės komunikacijos, taip pat tarptautinės komunikacijos bei darbdavio įvaizdžio strategines gaires. Metai pasižymėjo vidinės komunikacijos aktyvumu – renginių bei kitų iniciatyvų buvo daugiau nei anksčiau ir didesnės vertės sprendžiant pagal atsiliepimus ir darbuotojų aktyvumą juose.

Stiprinant socialinę atsakomybę, darbdavio patrauklumą, įmonė išplėtė naudų krepšelį darbuotojams: buvo suteiktas sveikatos draudimas ir nemokamas pavėžėjimas į (iš) darbo vietą Visagine.

SVARBIAUSI ĮVYKIAI

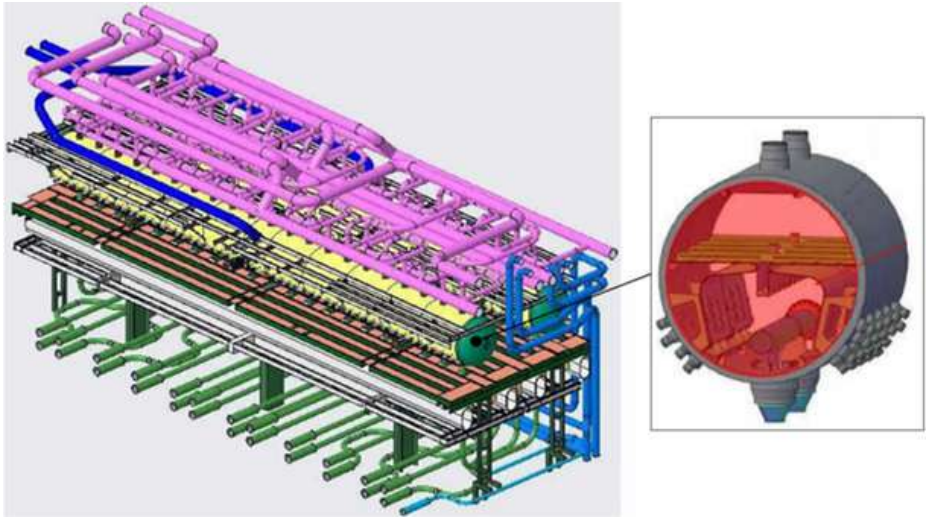
1 ketv. **Sausis** **Vasaris** **Kovas**	• Pasirašyta sutartis Paviršinio MVAA atliekyno inžinierinių barjerų modelio sukūrimo ir tyrimų programų parengimo sutartis • Gautas pritarimas Bitumuotų RA saugyklos pertvarkymo į atliekyną veiklai • VĮ IAE pradėjo viešųjų konsultacijų ciklą su visuomene, siekiant užtikrinti suinteresuotųjų šalių teisę dalyvauti priimant sprendimus giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo Lietuvoje vietos parinkimo procese • Įmonėje vyko Tarptautinės atominės energijos agentūros ekspertų misija branduolinės energetikos objektų ir jų aikštelių radiologinės kontrolės panaikinimo klausimais • Pasirašyta 110 kV skirstyklos statinių su priklausiniais, dviejų 110 kV elektros perdavimo linijų statybos darbų pirkimo sutartis
2 ketv. **Balandis** **Gegužė** **Birželis**	• Pasirašyta Paviršinio MVAA atliekyno statybų sutartis • Gautas Aplinkos apsaugos agentūros sprendimas ūkinei veiklai – pertvarkyti Bitumuotų RA saugyklą į atliekyną • Baigtos rengti reaktoriaus šerdžių išmontavimo ir atliekų tvarkymo variantų analizės (dviejų skirtingų rangovų projektiniai pasiūlymai)
3 ketv. **Liepa** **Rugpjūtis** **Rugsėjis**	• Pasirašyta sutartis Būgnų-separatorių išmontavimui abejuose blokuose • Įvertintos reaktoriaus šerdžių išmontavimo ir atliekų tvarkymo variantų analizės ataskaitos ir priimtas suinteresuotų šalių sprendimas dėl konceptualaus projekto rengimo • Pasirašyta apibendrinančio poveikio aplinkai vertinimo atlikimo visiems likusiems IAE eksploatavimo nutraukimo projektams sutartis • Suteiktas VATESI leidimas vykdyti darbus A2 bloko – pagrindinio cirkuliacinio kontūro įrangos išmontavimui
4 ketv. **Spalis** **Lapkritis** **Gruodis**	• Gauta licencija Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimui vykdyti • Pradėtas Bitumuotų RA saugyklos pertvarkymo į atliekyną techninio projekto ir saugos analizės etapas • Užbaigti 3-os LMAA atliekyno kampanijos RA krovimo darbai • Užbaigti Maišiagalos RA saugyklos radioaktyviųjų atliekų iškrovimo ir tvarkymo įrangos bei sistemų išmontavimo darbai • Pasirašyta sutartis parengti studiją su pasiūlymais dėl smulkiųjų radioaktyviųjų atliekų darytojų RA tvarkymo modelio po IAE eksploatavimo nutraukimo • Pradėti žemės darbai Paviršinio MVAA atliekyno statybų aikštelėje ir sukalti bandomieji poliai • Pasirašytos dvi sutartys abiejų blokų Reaktorių avarinio aušinimo sistemos pastatų nugriovimui • Įmonėje vyko Tarptautinės atominės energijos agentūros ekspertų misija radionuklidais užterštų statinių griovimo ir užteršto betono atliekų tvarkymo klausimais • Užbaigta strateginio lygmens giluminio atliekyno (GA) įrengimo Lietuvoje projekto vykdymo planavimo ir kainos įvertinimo studija bei pasirašyta sutartis dėl GA poveikio aplinkai rizikų/reikšmingumo vertinimo
Po-ataskaitinis laikotarpis **(iki 2025-02-28)**	• Atliktas visuomenės supažindinimas su Paviršinio MVAA atliekyno inžinerinių barjerų modelio įrengimo projektiniais pasiūlymais • Parengtas tarpinis vertinimas ir techniniai sprendimai, susiję su kristalinio pamato uolienų tinkamumu giluminiam atliekynui Lietuvoje • Sausio 31 d. Liuksemburge įvyko Ignalinos programos koordinavimo susitikimas • Audito ir rizikų komitetui pristatyta IAE nauja tvarumo strategijos vizija, uždaviniai, rodikliai paremti dvejopo reikšmingumo vertinimu ir ES Paryžiaus susitarimu • Nugriautas 2-ojo bloko reaktorių avarinio aušinimo sistemos pastatas ir gautas leidimas griauti analogišką pastatą 1-ajame bloke

IŠMONTAVIMAS

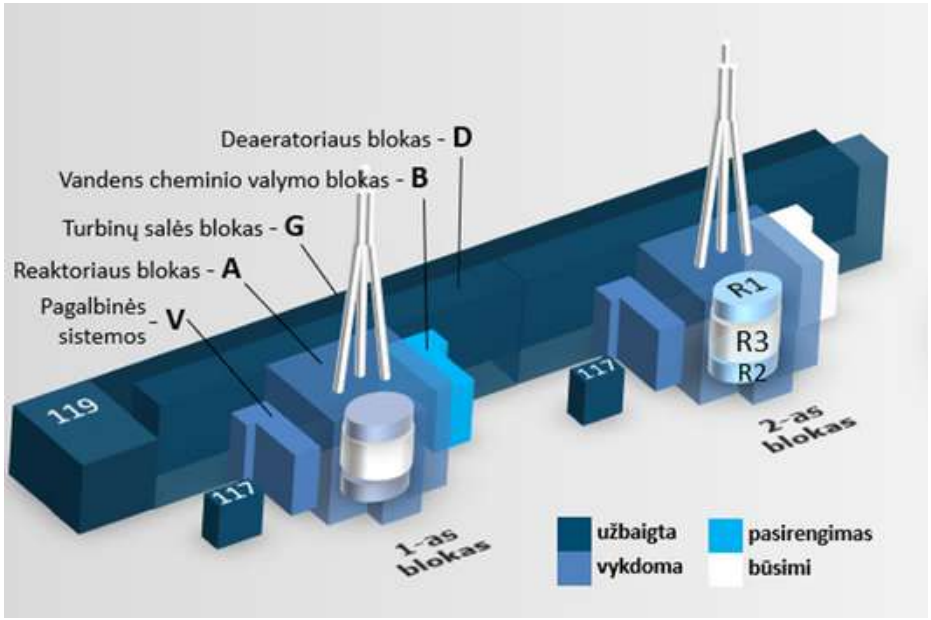
Išmontuotinos įrangos ir jai priskiriamų medžiagų kiekis turimais duomenimis yra apie 180 tūkst. tonų. Iš jų, beveik 90 % yra užteršta radionuklidais. kuo labiau užteršta (radioaktyvesnė) įranga, tuo jos išmontavimas yra sudėtingesnis, nes ne tik stipresnė jonizuojančios spinduliuotės įtaka darbus atliekančiam personalui, bet ir pati įranga dažnu atveju yra sudėtingesnės konfigūracijos, dėl išsidėstymo ankštumo sunkiai pasiekiama, didelė medžiagų ir formų, kurios turės būti išmontuotos ir apdorotos, įvairovė (skirtingas storis ir forma, įvairūs metalų lydiniai, grafitas, asbesto turintys komponentai ir pan.). Kiekviename bloke esančiai įrangai (sudėtingais atvejais – ir atskiroms darbų zonoms blokuose) rengiami išmontavimo technologiniai projektai ir saugos analizės ataskaitos (TP ir SAA), kurių pagrindu VATESI suteikia leidimus darbams. Leidimus turinčiuose projektuose dar neišmontuoti įrangos kiekiai parodo esamą išmontavimo horizontą (potencialą), kuris vertinamas kaip parengties išmontavimui lygis. Iš kitos pusės, parengties lygis rodo, kad norint išmontuoti daugiau, reikia spartinti projektinės dokumentacijos rengimą, įskaitant reikalingos išmontavimo ir saugą užtikrinančios įrangos įsigijimą. 2024 m. parengties lygis buvo užtikrintas daugiau nei 4 mėnesiams. Esminiai darbai vyko 1-ojo bloko R1/R2 zonose (virš ir po reaktoriumi esančios įrangos – garo ir vandens komunikacijos bei reaktoriaus kanalai) bei A1 bloke (visa įranga, kuria tekėjo šilumnešis iš reaktoriaus aktyviosios zonos į garo turbinas ir iš jų atgal), o nuo rugsėjo, kai buvo gautas leidimas, ir A2 bloke. Sekantis leidimas, praplėsiantis išmontavimo darbų horizontą – 2-ojo bloko R1/R2 zonų išmontavimo projektas, kuriame 2024 m. buvo baigti IAE savo jėgomis pagamintos reaktoriaus kanalų grafito žiedų tvarkymo įrangos „šaltieji“ bandymai bei suderinta didžioji dalis TP ir SAA derinimo metu pateiktų komentarų. Taip pat buvo toliau rengiama TP ir SAA B1 bloko įrangai (vandens spec. cheminio valymo korpusui), bet kreiptis leidimo darbams šiame bloke bus galima 2026 m. pabaigoje, kai bus užbaigtas poveikio aplinkai vertinimas bendrai visiems likusiems išmontavimo projektams (B blokams, reaktoriaus šerdims (R3 zonoms), likutinei įrangai prieš statinių griovimą ir pan.).

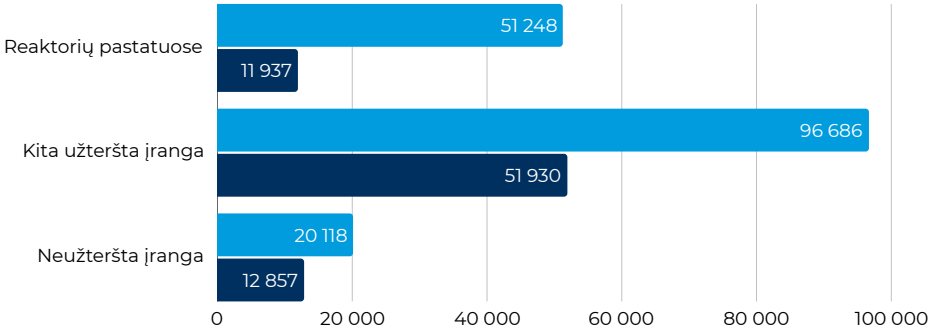
Kiti pasiekimai, svarbūs rengiantis ateities išmontavimui, apima užbaigtą projektinių variantų analizę reaktorių šerdžių išmontavimui ir pradėtus rengti du atskirus konceptualius projektus. Tai suteiks pagrindą suinteresuotoms šalims, kurios įvertins siūlomas technologijas, tikėtinus kaštus ir trukmę bei rizikas, priims sprendimą dėl tolesnio projektavimo ir licencijavimo bei įrangos gamybos etapo.

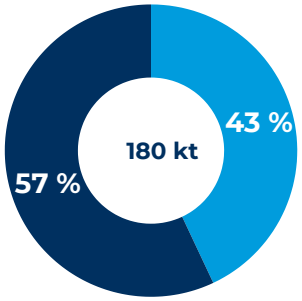
Metų pabaigoje buvo pradėtas rengti būgnų-separatorių, kuriuose, veikiant elektrinei, vyko garo, išeinančio iš kiekvieno reaktoriaus kanalo, atskyrimas nuo vandens, tolesniam padavimui į turbinas, technologinis projektas. Tam pasitelktas didelę tarptautinę patirtį turintis rangovas, nes būgnai-separatoriai yra sudėtingi ir dideli komponentai: tai 33 m ilgio ir beveik 3 m diametro cilindro formos indas su viduje esančia separavimo konstrukcija, kuri dėl tiesioginio kontakto su reaktoriaus šilumnešiu yra labai užteršta radionuklidais, bei turintis šimtus garo-vandens komunikacijų jungčių. Tokių separatorių yra po 4 kiekviename IAE bloke, ir kiekvienas jų sveria virš 300 tonų. Dėl galimo radiacinio poveikio planuojama išmontuojant taikyti nuotolinio valdymo mechanizmus.

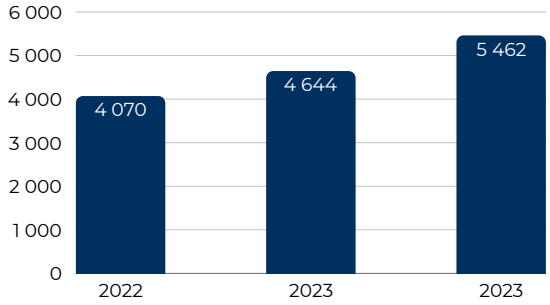

Per ataskaitinius metus viso išmontuota 5 522 t, iš kurių 59 t išmontuotos vykdant Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos (MRAS) eksploatavimo nutraukimą. Išmontavimo metinės apimtys pastaruosius kelis metus vis augo ir palyginus su 2021 metais, kurie buvo strategijos ataskaitos taškas, padidėjo net 61 %.

Užteršta įranga išmontavime 2024 metais sudarė ~79 %. Svarbu pažymėti ir tai, kad pavyko reikšmingai padidinti 1-ojo bloko reaktoriaus kanalų išmontavimo tempą ir vietoj planuoto vidutiniškai 10-12 kanalų per savaitę pasiekta 15-17. Viso viename reaktoriuje yra 2 070 kanalų. Per metus buvo išmontuoti 899 kanalai, o bendras progresas – išmontuota 64 % visų reaktoriaus kanalų. Šio išmontavimo metu susidaro D, E klasės[4] ilgaamžės atliekos (įskaitant ant kanalų buvusių žiedų grafitą), todėl tokių projektų pažanga reikšmingai mažina dar nesutvarkytų RA keliamą pavojų.

Be įrangos, kontroliuojamoje zonoje ruošiant darbo vietas ir angas naujiems projektams bei šalinant užterštas statinių konstrukcijas, dar buvo išmontuota virš 3 200 tonų gelžbetonio konstrukcijų.

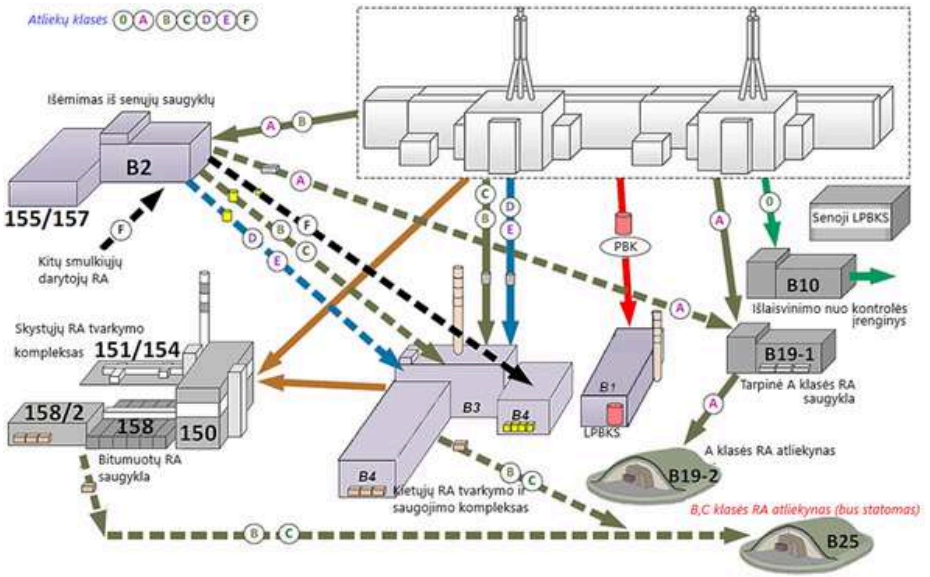
[4] pačios aktyviausios pagal RA klasifikacijos skalę, nevertinant panaudoto branduolinio kuro.

NEBENAUDOJAMŲ STATINIŲ GRIOVIMAS

Pagal statinių duomenų bazę, įmonei priklauso daugiau nei 710 labai skirtingo dydžio ir paskirties statinių, turinčių unikalius Nekilnojamo turto registrų centro numerius. Apie 190 statinių turės likti ilgesniam nei IAE eksploatavimo nutraukimas laikui (pvz., branduolinio kuro bei ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų saugyklos yra suplanuotos ne mažiau nei 50-čiai metų, o atliekynai – šimtui metų ir daugiau). Griautinų statinių yra virš 500. Atsižvelgiant į tai, kada šie objektai tampa nebereikalingi vykdomam eksploatavimo nutraukimui, sudarytas ir jų griovimo planas-grafikas.

2024 m. pabaigai viso yra nugriauti 73 statiniai, iš kurių 24 buvo nugriauti per 2024-uosius. Nors dauguma jų, kaip ir praeitais metais, buvo smulkūs inžinerinių tinklų objektai, bet jų nugriauta 30 % daugiau. Reikšmingu pasiekimu laikytinas fizinės saugos perimetrą sudarančio 5 aukštų administracinio-laboratorinio pastato Nr.129 griovimo užbaigimas ir jo aikštelės sutvarkymas bei pradėtas griauti 2-o bloko reaktoriaus avarinio aušinimo sistemos pastatas Nr. 117/2 (šios ataskaitos išleidimo dienai griovimas baigtas). Šie darbai buvo ypatingi tuo, kad iki griovimo rangos darbų, įmonė pašalino ten buvusią radioaktyviąją taršą ir, suderinus su VATESI, buvo panaikinta radiacinė kontrolė. Tokios pasirengimo griovimui procedūros ilgai trunka, nes rengiamos ir derinamos radiologinių tyrimų programos, vykdomi matavimai.

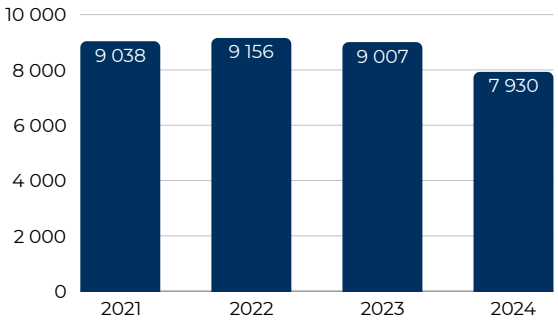
RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS

IAE yra viena didžiausių jėgainių pasaulyje, todėl ir jos veiklos atliekų kiekiai, kuriuos reikia tinkamai sutvarkyti, yra dideli. Tai svarbus faktorius, galintis nulemti eksploatavimo nutraukimo (EN) pabaigos datą, todėl radioaktyviųjų atliekų tvarkymui irjo spartai keliami atitinkami lūkesčiai.

Atliekos įmonėje tvarkomos atsižvelgiant į jų radiologines, fizines ir kitas savybes, t.y., išskiriami atskiri RA srautai ir taikomos skirtingos apdorojimo technologijos. Įmonė stengiasi sureguliuoti atliekų tvarkymo srautus taip, kad nesusidarytų „kamščiai“ ir būtų pasiektas reikiamas našumas. Šiam tikslui atliekamos procesų optimizavimo analizės, rengiami RA tvarkymo tiksliniai planai-grafikai, kurie atnaujinami atsižvelgiant į pasiektą rezultatą bei galimus ateities pokyčius.

2024 m. buvo apdorota apie 7 930 m³ radioaktyviųjų atliekų

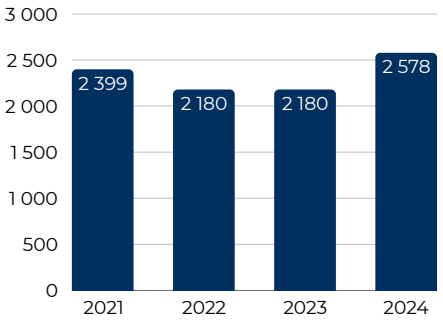

Nors tiek išmontavimo, tiek istorinių RA tvarkymo apimtys per paskutiniuosius metus didėjo, bendra visų aktyvumo klasių RA apdorojimo rezultatai rodo mažėjimą, nes IAE aikštelėje lieka vis mažiau mažai užterštos įrangos, kurios atliekos apdorojamos greičiau. Didesnio užterštumo atliekoms tenka kartoti deaktyvavimo ciklą, B+C klasės RA reikia imobilizuoti užpilant jas konteineriuose betonu, o siekiant tūrio sumažinamo – presuoti ir/ar deginti. 2024 metais žymesniam apdorojimo kritimui įtakos turėjo ir tai, kad išmontavus daugiau nei ankstesniais metais, ~1 300 t išmontavimo atliekų sutvarkymas buvo perkeltas į 2025 metus..

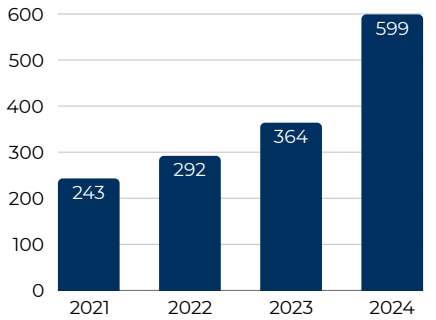
Iš visų apdorotų RA kiekio, 4 007 m³ buvo deaktyvuotos (išvalytos) ir išlaisvintos nuo radiacinės kontrolės, t.y., perduotos toliau tvarkyti kaip neradioaktyvios. Iš jų metalo laužas ir betono skalda, tinkama antriniam panaudojimui, yra parduodama aukcione, taip grąžinant medžiagas kaip antrinę žaliavą į ekonomikos ciklą.

2024 m. buvo žymus augimas didesnio radioaktyvumo klasių atliekų srautuose, o A klasės srauto sumažėjimas buvo susijęs su jo dalies bendrame RA apdorojime sumažėjimu dėl didesnių RA kiekių kituose srautuose.

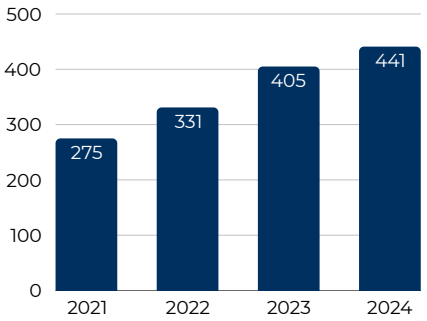
A klasė, m³

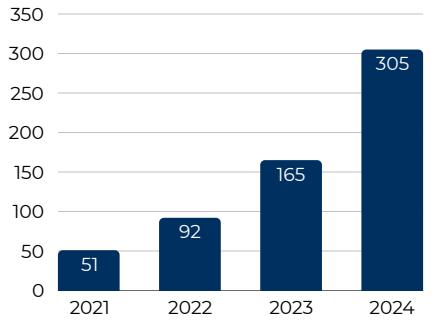
B+C klasė, m³

Sucementuotos SRA (B+C klasė), m³

D+E+F klasė, m³

Apdorotos ir supakuotos RA perkeltos į savo klasę atitinkančias saugyklas, kur saugomos tol, kol bus įrengti jų atliekynai, o dalis anksčiau paruoštų (3 590 m³) A klasės RA – į labai mažo aktyvumo trumpaamžių atliekų atliekyną (LMAA). Tai buvo 3-čioji LMAA krovimo kampanija įmonės praktikoje ir įgyta patirtis parodė galimą optimizavimo/modifikacijų, kuriems rengiami pasiūlymai, potencialą.

INFRASTRUKTŪROS ĮRENGIMAS

Dauguma infrastruktūros, reikalingos IAE eksploatavimo nutraukimui, jau yra įrengta, tačiau vis dar yra keletas svarbių objektų, kuriuos artimiausiu metu reikia pastatyti arba modernizuoti.

Pirmiausia tai – **paviršinis atliekynas, skirtas mažo ir vidutinio radioaktyvumo trumpaamžėms atliekoms**. Šio projekto pirkimo etapas užsitęsė žymiai ilgiau nei planuota, nes kelis kartus dėl sandorio neatitikimo nacionalinio saugumo interesams teko kartoti viešo pirkimo konkursą taip pat užtruko projekto biudžeto derinimas. Galiausiai, 2024 m. balandį buvo pasirašyta rangos darbų sutartis, vėliau parengtas darbų įgyvendinimo grafikas, o metų pabaigoje buvo pradėti žemės darbai aikštelėje: įrengti privažiavimo keliai, sumontuoti bandomieji poliai, atlikti inžinieriniai geologiniai geotechniniai tyrimai. Dėl ilgesnės nei planuota pirkimų trukmės sumažėjo šio projekto įgyvendinimui turimas laiko rezervas. Atsarga, kai saugykla, kurioje iki atliekyno pastatymo saugomos jo RA, tikėtina, išnaudos laisvas vietas yra 1-2 metai ir ją lemia istorinių RA iškrovimo tempas. Jį didinant, laiko atsarga mažėtų. Todėl šiam atliekyno statybų projektui įmonė skiria ypatingą dėmesį.

Bitumuotų radioaktyviųjų atliekų saugyklos pertvarkymas į atliekyną. 2023 m. VATESI pritarė pertvarkymo koncepcijai, o 2024 m. užbaigtas poveikio aplinkai vertinimas. Rugpjūtį buvo patikslintas projektavimo etapui reikalingas biudžetas, pasirašytas sutarties papildymas ir prasidėjo atliekyno projektavimo darbai.

Saugykla ilgaamžėms atliekoms – pagrinde tai reaktoriaus šerdžių išmontavimo RA (grafitui, aktyvuotiems metalams bei reaktoriaus ertmių užpildams) skirta saugykla. Ji turėtų būti pastatyta iki 2034 metų, kai planuojama pradėti reaktorių išmontavimo darbus. Jau 2024 m. inicijuotas saugyklos projektavimo ir licencijavimo etapas – buvo tikslinamas statybų būdas, RA kiekiai, derinamas pirkimo būdas ir pradėta rengti techninė specifikacija.

Ilgaamžių RA bei panaudoto branduolinio kuro saugojimas saugyklose yra laikinas – kol bus įrengtas **giluminis atliekynas (GA)**, šiuo metu vienintelis žinomas tvarus galutinis tokių atliekų sutvarkymo būdas, kur atliekos šimtams metų būtų patikimai izoliuotos nuo biosferos. Ignalinos AE šiuo metu įgyvendina pirminę – konceptualaus planavimo stadiją. 2024 m. buvo tęsiamas perspektyvių tolesniems tyrimams Lietuvos teritorijų identifikavimas bei atliktas rinkos tyrimas dėl geologinio pjūvio tinkamumo GA tyrimų gręžinių įrengimui. Metų pabaigoje užbaigta strateginio lygmens GA projekto vykdymo planavimo ir kainos įvertinimo studija, taip pat užbaigtos GA įrengimo molio bei kristaliniame pamate bendrinės koncepcijos. Gruodžio mėn. sudaryta sutartis dėl poveikio aplinkai rizikų/reikšmingumo vertinimo, t.y., potencialiai tinkamose įrengti GA teritorijose visapusiškai išnagrinės tiesioginį ir netiesioginį GA poveikį tokiems aplinkos elementams kaip dirvožemis ir žemės gelmės, oras ir požeminis vanduo, kraštovaizdis ir biologinė įvairovė ir kt., parengs rekomendacijas dėl GA įrengimo ir eksploatavimo reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai mažinimo priemonių bei vertinimo metodiką.

Kadangi VĮ Ignalinos AE yra vienintelė radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įmonė šalyje, yra įpareigota numatyti kaip bus užtikrintas kitų smulkiųjų radioaktyviųjų atliekų darytojų RA tvarkymas po IAE eksploatavimo nutraukimo. Tuo tikslu kuriamas **smulkiųjų radioaktyviųjų atliekų darytojų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo po IAE eksploatavimo nutraukimo modelis.** 2024 m. įmonė tam parengė pirkimo dokumentus, atliko rinkos tyrimus ir įvykdė pirkimą. Sutartis įsigaliojo gruodžio pradžioje.

Elektros energijos tiekimo IAE vartotojams schemų optimizavimas. Šis projektas svarbus tuo, kad pagal esamą schemą visų objektų aprūpinimas elektros energija eina per griautinuose pastatuose esančią įrangą, o kai tų pastatų nebeliks, yra būtina užtikrinti elektros tiekimą liekantiems objektams (pvz., saugykloms ir atliekynams). Be to, senoji įranga yra susidėvėjusi, reikalauja didelių aptarnavimo sąnaudų. Projekto apimtyje numatyta įrengti 110/6 kV transformatorių pastotę, per kurią bus pajungti nauji už reaktorių pastatų aikštelės esančios naujos saugyklos ir atliekynai, skirstyklą su priklausiniais ir dviem 110 kV elektros perdavimo linijomis, prijungti pastotę prie ESO skirstomųjų tinklų ir IAE vartotojus prie naujos pastotės, įrengti modulinį skirstymo punktą (baigtas 2023 m.) IAE aikštelės vidiniams vartotojams. Naujos elektros transformatorinės pastotės (110/6 kV) statybvietė rangovui perduota 2024 m. rugpjūtį ir jau įvykdyta apie 50 % statybos darbų. Skirstyklos ir dviejų 110 kV elektros perdavimo linijų statybų sutartis pasirašyta kovą ir, parengus darbo projektus, statybvietė perduota gruodį. Dėl elektros energijos tiekimo IAE vartotojams iš būsimos transformatorinės pastotės – 2024-ieji užbaigti suderinus prisijungimo projektus.

ĮMONĖS VIDINIAI PROCESAI

Įmonės vidinių procesų kokybė yra esminė sąlyga gamybinių ir projektinių tikslų pasiekimui. Pirmiausia tai pasakytina apie žmogiškųjų išteklių valdymą (pritraukimą, kompetencijų ugdymą ir įgalinimą), pirkimų procesą ir projektų valdymą. Nemažiau svarbūs yra ir kiti procesai – saugos užtikrinimas, rizikų valdymas, planavimas, komunikacija ir kt., iš esmės – visa valdysena. Valdysenos gerinimo iniciatyvos diegiamos nuolat taip, kad atitiktų laikmečio realijas.

2024 metais prioritetas buvo skirtas įmonės organizacinės struktūros keitimui siekiant stiprinti projektų valdymą. Dėl to buvo suformuota projektų komanda ir pagal procesinio valdymo principų standartą BPMN (angl. Business Process Model and Notation) atnaujintas projektų valdymo procesas, o padalinių viduje vyko vykdomų funkcijų/procesų optimizavimai, todėl net ir su mažesniu darbuotojų skaičiumi buvo įvykdyti ambicingesni tikslai nei 2023 m.

Iš reikšmingesnių pasiekimų būtų galima išskirti:

- įdiegtas kasdieninio gamybos rezultatų aptarimas (iki tol buvo savaitinis), suformuluoti kasdien stebimi Technologijų departamento rodikliai, leidžiantys greitai aptikti problemas ir priimti reikiamus sprendimus;
- sumažinta spausdinamų dokumentų ir supaprastintas padalinių vidinis susirašinėjimas (atsisakyta perteklinės registracijos sistemoje bei optimizuotas dokumentus vizuojančių, pasirašančių darbuotojų skaičius ir pan.);
- laiku (pagal kontroliuojamų pirkimų grafiką) sudaryta daugiau sutarčių nei pernai bei į pirkimo konkursus pritraukta daugiau dalyvių (plačiau *Kitų uždavinių įgyvendinimo apžvalga*);
- pasirengta taikyti dinaminę pirkimų sistemą;
- įgyvendinta didžioji dalis su Valdyba suderintų projektų valdymo brandos didinimo gairių;
- pagerėjo projektinio biudžeto vykdymas (nuo ~50 % 2023 m. iki 84 % 2024 m.);
- antikorupcijos programos ir pačių darbuotojų sąmoningumo dėka įmonės tolerancija korupcijai sumažėjo iki 0 %, o pasitikėjimas, kad IAE paaiškėjus galimam pažeidimui, šis atvejis būtų tinkamai ištirtas ir įvertintas, išaugo iki 98 %.
- įgyvendinus eilę rizikų valdymą gerinančių priemonių, įmonės rizikų valdymo branda išaugo (plačiau *Kitų uždavinių įgyvendinimo apžvalga*);
- Saugos priežiūros ir kokybės valdymo skyrius atliko 9 procesų vidaus kokybės auditus ir vertinimus, kurių metu taip pat buvo atkreipiamas dėmesys į procesų efektyvumo kriterijus bei dokumentacijos optimizavimą;
- buvo atlikti vidaus auditai (plačiau *Kitų uždavinių įgyvendinimo apžvalga*) 8 atskiruose procesuose/veiklose/sistemose. Nustatytiems trūkumams pašalinti buvo parengti ir vykdomi rekomendacijų įgyvendinimo planai;
- siekiant išsaugoti įmonės kompetencijas, parengtas kertinių pozicijų pakeičiamumo planas ir per 2024 metus užtikrintas pakeičiamumas 55 % kertinių pozicijų. Taip pat identifikuotos 60 unikalių saugai svarbių pareigybių ir 98% jų parengtas rezervas;
- metų pabaigoje startavo 3 metus truksianti „minkštųjų“ kompetencijų mokymų programa.;
- atliktas įsitraukimo bei pasitenkinimo darbu tyrimas, kurio rezultatai rodo, kad įmonės darbuotojai labai gerai vertina (aukščiau nei šalies įmonių vidurkis) visas kertines sritis – įsitraukimą, pasitenkinimą, įgalinimą, papildomas naudas, pripažinimą, psichologinį saugumą;
- atliktas Lietuvos visuomenės nuomonės tyrimas dėl įmonės (jos veiklos) žinomumo;
- sukurta įmonės Komunikacijos strategija 2025-2028 m.;
- siekiant išgryninti įmonės identitetą, kuris atitiktų dabartinį laikmetį ir atspindėtų įmonės vertybes, buvo atlikta darbuotojų apklausa, organizuotos vadovų bei valdybos strateginės sesijos. Pradėtas kurti naujas prekės ženklas, kurį valdys VĮ Ignalinos atominė elektrinė nekeičiant įmonės pavadinimo. Naują prekės ženklą įvesti į rinką planuojama per 2025 m.

Plačiau apie komunikacijos strategiją ir visuomenės nuomonės apklausą: rezultatai parodė, kad 40 % šalies gyventojų IAE veiklą vertiną teigiamai, tokia pati dalis neturi nuomonės, o 20 % vertinimas yra neigiamas. Neigiamas vertinimas labiausiai susijęs ne su dabartine veikla, bet nepasitenkinimu uždaryti IAE, o tai rodo, kad visuomenei trūksta žinių apie branduolinės energetikos ciklo valdymą, Lietuvos energetikos sektoriaus nepriklausomybės strategiją ir dabartinį Ignalinos AE vaidmenį įgyvendinant kompleksiškiausią Lietuvos projektą. Sukurta komunikacijos strategija nustato naujo pozicionavimo, išorinės ir vidinės komunikacijos, taip pat tarptautinės komunikacijos bei darbdavio įvaizdžio strategines gaires, kurios padeda užtikrinti vieningą, nuoseklią, kryptingą komunikaciją tikslinėms auditorijoms. Komunikacijos strategijos tikslas – aktualizuoti Ignalinos AE veiklą, didinti naujo prekės ženklo žinomumą, išgryninti veiklos žinomumą visuomenės sąmonėje bei ugdyti visuomenės brandą branduolinės energetikos srityje, stiprinti teigiamą įmonės veiklos tęstinumo vertinimą.

2025 m. sausį įmonėje įvyko resertifikavimo auditas, kurio metu įvertinta IAE vadybos sistemos atitiktis tarptautiniam kokybės vadybos standartui ISO 9001. Neatitikčių ar pastebėjimų nenustatyta, o tai reiškia, kad IAE vadybos sistema atitinka ISO 9001 standartą ir gerąsias tarptautines vadybos praktikas.

Specialieji įpareigojimai ir valstybės lūkesčiai

SPECIALIEJI ĮPAREIGOJIMAI

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymu Nr. 4-193 „Dėl valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių vykdomų specialiųjų įpareigojimų sąrašo patvirtinimo“, patvirtintu 2022 m. gegužės 5 d., Įmonei nustatytas vienas specialusis įpareigojimas, apimantis visą jos veiklą:

„Branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimas ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymas (apimantis ir tam reikalingos infrastruktūros įrengimą bei eksploatavimą)“

VALSTYBĖS LŪKESČIAI

Įmonei keliami valstybės lūkesčiai suformuluoti Rašte dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių valstybės įmonei Ignalinos atominei elektrinei. Paskutiniams šio rašto pakeitimams energetikos ministras pritarė 2024 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1-256, todėl visus 2024 metus įmonė veikė vadovaudamasi 2022 m. gruodžio 19 d. LR energetikos ministro įsakymu Nr. 1-468, pagal kurį įmonei keliami tikslai, valstybės lūkesčiai yra:

Socialinei ilgalaikei naudai užtikrinti

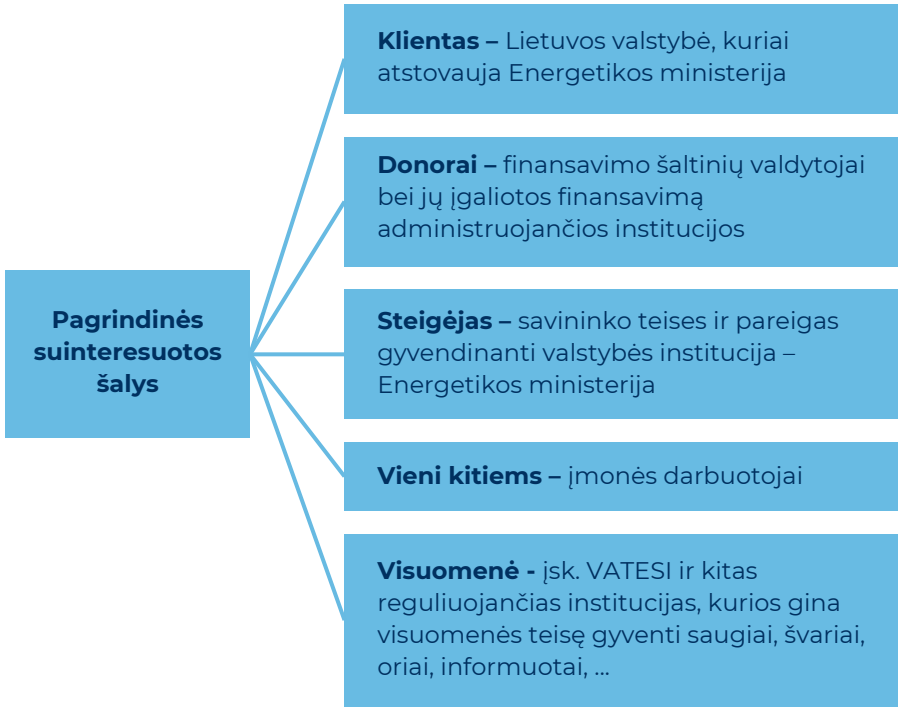
1. Sutvarkyti įmonei perduotas RA ir atliekas, susidariusias ir susidarysiančias IAE ir Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo ir eksploatavimo nutraukimo metu
2. Sumažinti neapibrėžtumą, susijusį su tvarkytinų radioaktyviųjų atliekų kiekiu
3. Sukurti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo infrastruktūrą
4. Gerinti saugos kultūrą bei saugumo kultūrą įmonėje

Veiklos sėkmei užtikrinti ir veiklos efektyvumui padidinti

5. Pritraukti ir išlaikyti įmonės tikslams įgyvendinti reikiamos kompetencijos darbuotojus ir skatinti jų įsitraukimą
6. Efektyvinti procesų ir projektų valdymą, taip pat mažinti energijos išteklių kiekio sunaudojimą
7. Gerinti rizikų valdymą
8. Gerinti vidaus kontrolės sistemą
9. Diegti inovacijas ir pažangiausias technologijas, vykdyti savo veiklą pagal aukščiausius skaidrumo, valdysenos, etikos ir socialinės atsakomybės standartus

Strateginių tikslų ir uždavinių įgyvendinimas

Įmonei paskirtas vykdyti specialusis įsipareigojimas ir Valstybės lūkesčiai kyla iš šalies įsipareigojimų ES (tiek, kiek tai susiję su IAE eksploatavimo nutraukimu ir jo finansavimu), jie yra įvardijami Nacionalinės pažangos plane, RAT plėtros programoje, įvairiuose įmonės veiklą reguliuojančiuose normatyviniuose dokumentuose. Įmonės veiklai įtaką daro ir visuomenė, ir pati įmonė per darbdavio ir kiekvieno darbuotojo abipusį lūkestį. Suinteresuotų šalių lūkesčiai analizuojami nuolat, todėl, rengiant/atnaujinant įmonės strategiją, tikslai ir rodikliai, kuriais matuojamas jų pasiekimas, yra subalansuoti visų suinteresuotųjų šalių lūkesčių atžvilgiu.

Klientui ir donorui įmonė įsipareigoja saugiai ir laiku sutvarkyti IAE susidariusias ir visas kitas įmonei perduotas radioaktyviąsias atliekas, o vykdant šią užduotį lėšas naudoti skaidriai ir efektyviai. Vidinių veiksnių analizė rodė, kad reikalinga didinti tiek įrangos išmontavimo, tiek atliekų tvarkymo tempus tam, kad IAE eksploatavimo nutraukimo darbus įvykdyti taip, kaip numatyta Galutiniame eksploatavimo nutraukimo plane. Be to, dalies projektų, kurių rezultatai reikalingi atliekų tvarkymui, pažanga irgi nėra patenkinama – projektų rezultatai vėluoja ir tai didina tikimybę, kad IAE eksploatavimo nutraukimo darbai nebus užbaigti laiku. Siekiant šių įsipareigojimų tinkamo įvykdymo, buvo iškeltas tikslas:

Iki 2025 m. pasiekti tokį RA tvarkymo tempą, kuris leistų įgyvendinti IAE eksploatavimo nutraukimo darbus GENP nustatytais terminais

Steigėjo, visuomenės ir darbuotojų lūkesčius įmonės atžvilgiu jungia tvarumo dimensija. Organizacijos vystymasis, jos kompetencijų auginimas, komandinės dvasios ugdymas, tapimas patraukliu darbdaviu ir draugiška aplinkai veikla yra labai susiję ir yra būtinos įmonės sėkmei, todėl siekiama:

Iki 2027 m. patekti į 10 patraukliausių darbdavių sąrašą tarp VVĮ

Iki 2027 m. patekti tarp 3 geriausiai tvarumo srityje valdomų VVĮ

Strateginių tikslų pasiekimui matuoti numatyta 12 rodiklių, tiesiogiai susietų su strateginėmis kryptimis ir orientuotų į nuolatinę veiklą. Strateginiai rodikliai ir jų reikšmės buvo pasirinkti Įmonės valdybos, vadovybės ir Energetikos ministerijos, kuri atstovavo savininko ir, iš dalies, donoro interesams, bendru sutarimu. Metinės tikslinės reikšmės nustatytos taip, kad jų įvykdymas atvestų prie įsipareigojimų įvykdymo. Patikslinta veiklos strategija buvo patvirtinta Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2023 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 1-16.

STRATEGINIŲ RODIKLIŲ VYKDYMO APŽVALGA

Strateginiai tikslai ir jų įvykdymas už 2021-2024 metus:

Strateginės kryptys / ilgalaikiai tikslai	Strateginiai rodikliai	2027 tikslas	Faktas				2024 tikslas
			2021	2022	2023	2024	
Tinkamai vykdomas IAE eksploatavimo nutraukimas **Iki 2025 m. pasiekti tokį RA tvarkymo tempą, kuris leistų įgyvendinti IAE eksploatavimo nutraukimo darbus GENP nustatytais terminais**	sR1. Pirmo ir aukštesnio lygio įvykių pagal tarptautinę branduolinių įvykių skalę (INES) skaičius	0	0	0	0	0	0
	sR2. IAE eksploatavimo nutraukimo kritinio kelio pokytis, mėn.	≤ 0	8,5	5	3	-1	≤ 0
	sR3. Išmontuotų medžiagų kiekis, t	8 500 – 9 000	3 429	4 070	4 644	5 522	5 500
	sR4. Iš senų saugyklų išimtų radioaktyviųjų atliekų kiekis, m^3	kasmet didėjantis	903	1 322	1 968	2 536	2 485
	sR5. Nugriautų statinių kiekis, vnt. (nuo pradžios)	> 72	4 (15)	12 (27)	18 (49)	24 (73)	21
	sR6. IP Biudžeto panaudojimo efektyvumo indeksas (CPI); planinių ir faktinių kaštų skirtumas (CV)	≥ 1 > 0	1 0459 +29,1	1 0235 +16,6	1 0296 +22,88	1 026 22,24	≥ 1 > 0
	sR7. IP biudžeto paskirstymo procentas, kaupiamasis	85	61	67	69	73,8 (101 mln.Eur)	74 (105 mln.Eur)
Brandos augimas, darbdavio patrauklumo didinimas **Iki 2027 m. patekti į 10 patraukliausių darbdavių sąrašą tarp VVĮ**	sR8. Projektų valdymo brandos lygis, 5 balų skalėje	> 3,5	3,0	-	-	-	-
	sR9. Rizikų valdymo brandos lygis, 5 balų skalėje	> 3,4	-	3,0	-	3,3	3,2
Tvari aplinką tausojanti veikla **Iki 2027 m. patekti tarp 3 geriausiai tvarumo srityje valdomų VVĮ**	sR10. Organizacijos brandos lygis, sertifikavimas	sertifikuota „Top Employer”	-	-	-	atlikta	pirminis vertinimas
	sR11. Atliekų konversijos procentas įrangai ir betonui	≥ 77,7 ≥ 95	84,4 bendras	81,6 95,7	79,7 95,6	78,1 94,5	≥ 77,7 ≥ 96

Rodikliams sR8-10 matavimai atliekami kas 2-3 metus, nes šiose srityse pritaikytų gerinimo priemonių poveikis pasireiškia ilgesniu laikotarpiu. Metinė pažanga tose srityse vertinama per atitinkamų priemonių planų įvykdymą, kuri pateikta toliau prie rodiklių aprašymo. Bendra strateginių rodiklių įgyvendinimo tendencija yra teigiama, išskyrus užterštą betono atliekų konversiją. Pasiekimo vertinimas palyginus su metiniais tikslais pateiktas *Veiklos rodiklių pasiekimo vertinimas*.

sR1. Pirmo ir aukštesnio lygio įvykių pagal tarptautinę branduolinių įvykių skalę (INES) skaičius

Įvykių, galėjusių turėti neigiamą poveikį darbuotojams ar aplinkai nebuvo, todėl tikslas pasiektas.

sR2. IAE eksploatavimo nutraukimo projekto kritinio kelio trukmės pokytis

Veiklos strategijoje buvo numatyta, kad kritinio kelio pokytis bus matuojamas per einamaisiais metais svarbiausių reaktorių šerdžių (R3 zonos) bei būgnų-separatorių išmontavimo projektų gairių poslinkį, t. y., lyginama faktinė jų pasiekimo data su tuo, kada ši gairė turėjo būti pasiekta pagal metinį planą. 2024 m. R3 zonos projekte tokia gairė buvo DOR[5] suderinimas ir sprendimo dėl sekančio etapo priėmimas. Ši gairė buvo pasiekta **1 mėn. anksčiau**.

Projektinių pasiūlymų (DOR) ataskaitos parodė, kad R3 projekto etapai dėl taikytinų technologijų sudėtingumo truks ilgiau nei manyta. Todėl, visoms suinteresuotoms šalims tam pritarus, viso IAE eksploatavimo nutraukimo kritinio kelio seka ir trukmė pasikeitė ir Būgnų-separatorių projektas įgijo laiko rezervą ir nebedaro įtakos kritiniam keliui.

sR3. Išmontuotų medžiagų kiekis

Įrangos išmontavimo **planas viršytas 22 t.**

Rodiklis	Planas, tonos	Faktas, tonos	Įvykdymo procentas
Išmontuotų medžiagų bendras kiekis	**5 500**	**5 522**	**100,4 %**
Užterštos įrangos išmontavimas	4 973	4 340	**87 %**
Švarios įrangos išmontavimas	527	1 182	**224 %**

[5] DOR – angl. *Design Options Report* – ataskaita su išmontavimo ir RA tvarkymo projektinių variantų analize ir palyginimu bei pasiūlymais dėl rekomenduojamo ir alternatyvaus variantų.

Nors bendrai įvykdyta daugiau nei planuota, didelę reikšmę turi užterštos įrangos dedamoji, kur pasiekimas mažesnis nei planas. Tam įtakos turėjo vėlavimas gauti leidimą vykdyti darbus A2 bloke bei 2-ojo bloko R1/R2 zonose. Bet lyginant su praeitais metais, užterštos įrangos išmontuota beveik 1 000 t daugiau (2023 m. – 3 351 t), todėl rezultatas vertinamas gerai.

sR4. Iš senų saugyklų išimtos radioaktyviosios atliekos

Šis rodiklis susideda iš atskirų atliekų srautų ir per 2024 m. pasiektas kiekis yra:

Rodiklis	Planas, m³	Faktas, m³	Įvykdymo procentas
Išimtų RA bendras kiekis	**2 485**	**2 536**	**102 %**
Skystų RA cementavimas	420	441	**105 %**
III gr. atliekų išėmimas su IM-3 (iš 157 saugyklos) ir jų tvarkymas	115	80	**70 %**
I+II gr. atliekų išėmimas su IM-2 (iš 157/1 saugyklos) ir jų tvarkymas	1 950	1 984 31	**103 %**

Kietųjų III gr. RA išėmimo iš past.157 saugyklos metinis planas nebuvo įvykdytas dėl iškrovimo įrangos gedimo ir vėliau sekusių to srauto RA rūšiavimo kameros, esančios RA tvarkymo komplekse, remonto darbų. Tačiau bendras istorinių RA iškrovimo ir tvarkymo **planas viršytas 51 m³.**

sR5. Nugriautų statinių skaičius

2024 m. metų planas buvo nugriauti 21 statinius, o nugriauti 24 statiniai ir planas **viršytas 3 vnt.**

sR6. IP biudžeto panaudojimo efektyvumo indeksas (CPI) ir planinių ir faktinių kaštų skirtumas (CV)

2023 m. pabaigai uždirbtoji vertė (angl. Earned Value (EV)) buvo lygi 796,565 mln. Eur.Per 2024 metus ji padidėjo iki 867,039 mln. Eur (+70,474). Faktiniai kaštai (angl. Actual Costs (AC)) buvo atitinkamai 773,681 ir 844,796 mln .Eur (pokytis +71,115).

Biudžeto panaudojimo efektyvumo indeksas (angl. Cost Performance Indicator, CPI = EV / AC) metų pabaigai yra 1,026. Tikslas buvo ≥ 1 (didesnė už vienetą rodiklio reikšmė rodo, kad atliktų darbų faktiniai kaštai yra mažesni nei planiniai).

Planinių ir faktinių kaštų skirtumas (angl. Cost Variance, CV = EV – AC) metų pradžiai buvo 22,884 mln. Eur, o metų pabaigai 22,243 mln. Eur, t.y., faktinė atliktų dabų kaina mažesnė nei planinė.

Suminiai IAE eksploatavimo nutraukimo atliktų darbų kaštai išlieka mažesni nei planiniai, tačiau sutaupymai sumažėjo nežymiai, tai yra techniniai svyravimai, todėl galima laikyti, kad situacija **išlieka stabili.**

sR7. IP biudžeto paskirstymo procentas

Rodiklis yra su Ignalinos programai (IP) lėšų administratoriais (CPVA ir EPRB) pasirašytų finansavimo sutarčių suma padalinta iš IP skirto biudžeto (nuo programos pradžios iki 2021-2027 metų finansinės perspektyvos pabaigos). Siektina reikšmė 2024 m. buvo nustatyta ne mažiau nei 74 %. Tam, kad būtų pasiektas užsibrėžtas tikslas, per metus reikėjo pasirašyti finansavimo sutarčių už ne mažiau nei 105 mln. Eur. neskaitant Paviršinio atliekyno statybų projekto dotacijos.

Per 2024 metus viso paskirstyta (alokuota) 122,041 mln. Eur, bet -7,904 ir -7,510 mln. Eur buvo sumažintos metinių veiklų finansavimui skirtos sumos pagal paraiškas 2023 ir 2024 metams bei atsisakyta RZD.01 (technologinių kanalų išmontavimo ir jo RA tvarkymo įrangai) dotacijos – 6,000 mln. Eur. Tokiu būdu per 2024 metus alokuota 100,627 mln. Eur (73,8 %) ir apvalinant iki sveiko skaičiaus, alokacijų procentas būtų pasiektas, bet pinigine verte iki plano įvykdymo **trūksta ~4,5 mln**. Eur, nes faktinė 2025 metų veiklos finansavimo paraiška ~0,5 mln. Eur mažesnė nei buvo planuota bei grąžinta iš ankstesnių metų metinių paraiškų daugiau nepanaudotų lėšų nei buvo planuota. Taip pat, pasikeitus energijos resursų kaštų situacijai rinkoje, buvo atsisakyta teikti paraišką dotacijai anksčiau planuotiems projektams šilumos energijos tiekimo srityje. Iš visų pritarimui 2024 metais pateiktų dotacijų užtruko ir į sekančius metus persikėlė 2-o etapo griovimo DML.02 dotacija.

sR8. Projektų valdymo brandos lygis

Rengiant 2024 m. planą, buvo numatyta atlikti pažangos matavimą pagal ankstesnę rodikliui taikytą metodiką, bet reikšmingai pasikeitus projektų valdysenai, ankstesnis matavimo įrankis/metodika nebetinka, todėl nuspręsta pakeisti projektų valdymo brandos lygio matavimo įrankį, identifikuoti silpniausias sritis ir joms sudaryti tobulinimo veiksmų planus. Valdyba priėmė sprendimą vietoje planuoto projektų valdymo brandos lygio nustatymo 2024 m. vertinti konkrečių sutartų darbų, kurie prisideda prie projektų valdymo brandos lygio kėlimo, įgyvendinimą. Metų eigoje įgyvendinti visi numatyti darbai ir pasiektas rezultatas **atitiko suinteresuotų šalių lūkesčius**.

sR9. Rizikų valdymo brandos lygis

Palyginamumui užtikrinti, pažanga rizikų valdymo brandos įvertinta pagal 2022 m. taikytą metodiką. Klausimynas (220 vertinimo kriterijų, 8 žinių srityse) parengtas pagal įmonės specifikai pritaikytą COSO (*angl. Committee on Sponsoring Organisations of the Treadway Commission's*) ERM (*angl. Enterprise Risk Management*) vertinimo metodiką ir tarptautinį projektų valdymo standartą PMBOK® Guide (*angl. Guide to the Project Management Body of Knowledge*). Įmonės rizikų valdymo brandos lygis nustatytas visuose rizikų valdymo lygmenyse (korporatyviniame/strateginių rizikų, projektų ir procesų) ir konstatuota, kad įmonės rizikų valdymas pakankamai efektyvus — pasiektas 3,34 (iš 5) rizikų valdymo brandos lygis. Tokiu būdu, strateginis rodiklis buvo **pasiektas ir viršytas** (planuota 3,2).

sR10. Organizacijos brandos lygis

Tikslas yra 2027 m. gauti tarptautinį „Top Employer“ sertifikatą. Šie sertifikatai įmonėms skiriami po vertinimo, kurį atlieka nepriklausoma organizacija „Top Employers Institute“ įvertinusi, ar įmonės žmogiškųjų išteklių strategija atitinka geriausias pasaulines praktikas ir naujausias tendencijas. Tyrimas apima žmogiškųjų išteklių sritis, kurias sudaro eilė temų, įskaitant valdymo strategiją, darbo aplinką, talentų pritraukimą, darbuotojų mokymąsi, gerovę ir įvairovę, įtrauktį ir kt. 2024 metams buvo suplanuota atlikti pirminį vertinimą, kuris parodo kiek įmonė yra arti nustatytų kriterijų, o kitais metais įgyvendinti atitinkamas priemones taip, kad panaikinti galimą atotrūkį iki sertifikavimo ribos. Pirminį vertinimą įmonė **atliko** ir rezultatas buvo 55,93 % (praeinamasis balas sertifikatui 60 %). Rengiamas priemonių planas dėl silpnųjų vietų stiprinimo pagal audito išvadas.

sR11. Atliekų konversijos procentas

Plačiau apie atliekų konversijos rezultatus pateikta tvarumo ataskaitoje. Kaip ten minėta, šiuo metu išmontuojama vis labiau užteršta ir mažiau išvalymui tinkama įranga bei betono konstrukcijos, todėl stebimas konversijos rodiklio mažėjimas. Tokia tendencija išliks dar kelis metus, po kurių įrangos, tinkamos išvalymui, dalis bendrame išmontavime padidės ir kaupiamasis konversijos rodiklis vėl pradės kilti. Šiam labiau užterštos įrangos išmontavimo laikotarpiui nustatytas lokalus tikslas išlaisvinti nuo radiacinės kontrolės ≥ 77,7 % įrangos ir ≥ 95 % betono atliekų.

2024 m. kaupiamasis rezultatas įrangai buvo 78,1 %, o betonui – 94,5 %. Atliekų konversijos rodiklis dėl nepasiektos betono atliekų dedamosios **įvykdytas dalinai**. Jo gerinimui reikia įvertinti galimybę taikyti pažangesnes apdorojimo technologijas ir neapsiriboti tik šios tipo atliekomis.

Užteršto betono atliekų atveju įmonė, pasitelkusi ekspertų paslaugas, ruošiasi (2024 m. buvo parengta techninė specifikacija ir paraiška finansavimui) atlikti užterštų statinių griovimo bei jų atliekų tvarkymo galimybių studiją, kurioje tuo pačiu įvertintų sąlyginio betono išlaisvinimo galimybes bei pasiūlytų pažangesnes išvalymo technologijas. Taip pat 2025 m. turi būti inicijuotas projektas spalvotų metalų ir nerūdijančio plieno išvalymo galimybių įvertinimui bei įrangos įsigijimui.

KITŲ UŽDAVINIŲ ĮGYVENDINIMO APŽVALGA

Kadangi praktiškai visa įmonės veikla yra skirta atliepti valstybės jai keliamus tikslus ir lūkesčius, todėl ir visi kiti ilgalaikiai bei trumpalaikiai tikslai išplaukia iš tų pačių lūkesčių.

1. Sutvarkyti įmonei perduotas RA ir atliekas, susidariusias ir susidarysiančias IAE ir Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo ir eksploatavimo nutraukimo metu

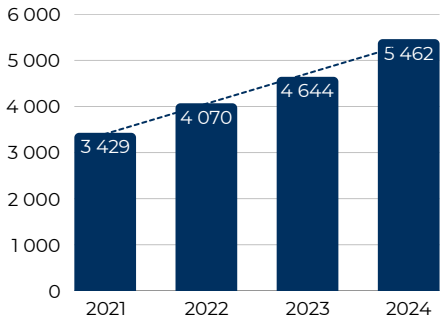
Tam, kad kad būtų galima suprasti, kaip artėjama prie tikslo ir kokiame jo pasiekimo etape esama, tikslinga matyti tikėtinas tvarkytinų RA apimtis, pasiektą rezultatą, sulyginti esamą ir siektiną būklę, suprasti įtaką turinčius veiksnius.

	Pagrindinės IAE tvarkytinų atliekų grupės:		
	Technologinė ir kita įranga, kurią reikia išmontuoti	**Istorinės RA senose saugyklose, kurias reikia išimti**	**Statiniai, kuriuos reikia nugriauti**
Planuojamas kiekis:	~180 000 t	~ 34 200 m³ (IAE); ~610 m³ (MRAS)	> 520 vnt.
Pasiekta: (viso iki 2024-12-31)	**76 782 t** | **43%**	**9 472 m³** | **28%** **1 260 m³** (nebaigtas grunto šalinimas)	**73 vnt.** | **14%**

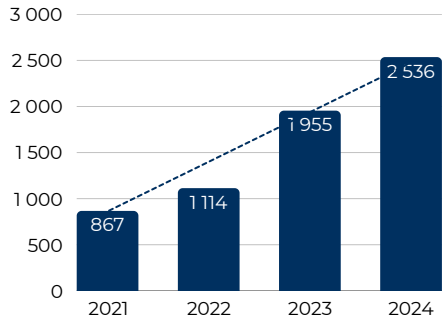
Kitų smulkiųjų šalies RA darytojų perduoti kiekiai yra nepalyginamai maži (~3 m³ nuo 2019 m.), todėl nevertinami.

Kasmet augantys IAE išmontavimo ir istorinių RA tvarkymo tempai ir jų prognozės leidžia manyti, kad įmonė tinkamai atlieka savo įsipareigojimus.

Įrangos išmontavimas*, *tonos*

Istorinių RA tvarkymas*, *m³*

**be MRAS*

Įmonė dėl Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimo buvo įpareigota iki 2025 metų išimti ir perkelti į IAE radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginius, visas saugyklos atliekas, saugyklos teritorijoje esamas radionuklidais užterštas konstrukcijas ir gruntą, saugyklos teritoriją rekultivuoti ir panaikinti jos kontrolę radiaciniu požiūriu. Šiame projekte įmonė susidūrė su neplanuotais darbais, kai paaiškėjo jog bendras faktinis RA kiekis yra didesnis nei inventoriniai duomenys, o 2024 m., išvežus visas RA ir priartėjus prie išmontavimo ir griovimo darbų, buvo aptikta radionuklidų migracija grunte po rūsiu, taip pat rūsio duobėje aptikti nenumatyti gelžbetonio fragmentai, o gręžiniuose - tričio koncentracijos viršijimas. Dėl nenumatytų darbų ir jų sudėtingumo atsirado poreikis keisti darbų vykdymo projektą, gaminti papildomas konstrukcijas, išimti gelžbetonio fragmentus, nukasti užterštą gruntą, atlikti radiologinius matavimus iš naujo. Todėl tiek pačių MRAS eksploatavimo nutraukimo darbų trukmė, tiek pervežtų į IAE radioaktyviųjų atliekų kiekiai išaugo daugiau nei dvigubai dėl ko , nebuvo galimybės suspėti užduotį įvykdyti pilnai. Tokiu būdu radiacinės kontrolės panaikinimas nukeltas į 2026 metus. Planuojami papildomi radiologiniai tyrimai ir konsultacijos su reguliuojančiomis institucijomis, ar ir kaip galima pasiekti aikštelės išlaisvinimą esant tokioms radionuklidų pasklidimo sąlygoms. Lietuva bus viena pirmųjų pasaulyje sutvarkiusi šiuolaikinių saugos standartų neatitinkančią RA saugyklą tad šio projekto patirtis bus svarbi ir kitoms panašius senus objektus dar tik besiruošiančioms išmontuoti šalims.

2. Sumažinti neapibrėžtumą, susijusį su tvarkytinų radioaktyviųjų atliekų kiekiu

2024 metais neapibrėžtumų mažinimo srityje buvo inicijuotas projektas (parengta techninė specifikacija ir paraiška finansavimui) dėl užteršto betono – užterštų statinių išvalymo, griovimo ir susidarysiančių RA tvarkymo klausimu. Kadangi IAE neturi užterštų statinių griovimo patirties , kai neįmanoma iki griovimo pašalinti giliai konstrukcijose įsiskverbusios radiotaršos, bus pasitelktos tokią patirtį turinčių ekspertų paslaugos. Taip pat tikimasi gauti tarptautinės patirties dėl sąlyginio išlaisvinimo galimybės, kuri reikšmingai nulems galutinį užteršto betono atliekų kiekį ir galimą naujo atliekyno poreikį.

3. Sukurti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo infrastruktūrą

Augant įrangos išmontavimo ir RA tvarkymo tempui, greičiau pilnėja ir saugyklos. Šiai dienai jautriausia infrastruktūros grandimi išlieka B+C klasės RA srautas, nes palaikant planuojamą našumą esamos saugyklos užtektų iki 2030-2031 m. Tam skirto Paviršinio atliekyno (MVAA) statybų sutartis pasirašyta 2024 m. balandžio pabaigoje, pagal kurią pirmasis RA krovimas į rūsius vyks karštųjų bandymų metu 2029 m. pradžioje, todėl svarbu tinkamai suvaldyti galimas rizikas, kad nereikėtų mažinti RA generavimo tempo.

2024 metais buvo įsipareigojimas parengti radioaktyviųjų atliekų giluminio atliekyno projekto vykdymo planavimo ir kainos įvertinimo studiją. Ši užduotis įvykdyta.

4. Gerinti saugos kultūrą bei saugumo kultūrą įmonėje

Išmontavimo ir RA tvarkymo veikloje **saugai skiriamas didžiausias prioritetas**. Įmonė vertina savo veiklos sąlygojamą galimą poveikį aplinkai per išmetimus į orą ir išleidimus į vandenį, personalo apšvitas (individualias ir kolektyvines dozes), nuolat stebi ir vykdo prevencines, gerinimo priemones idant kiek įmanoma minimizuoti galimą poveikį. Užtikrina branduolinės energetikos objektų saugą, branduolinio kuro ciklo medžiagų apsaugą nuo neteisėto jų užvaldymo bei kitų veiksnių, galinčių sukelti riziką aplinkai ir žmonių sveikatai. Sauga yra užtikrinama teisinėmis, organizacinėmis ir techninėmis priemonėmis bei ugdant įmonės darbuotojų kompetencijas ir saugos kultūrą.

Saugos kultūros ir saugumo kultūros pasiekimai atsispindi įmonės strateginio rodiklio **sR1** - Pirmo ir aukštesnio lygio įvykių pagal tarptautinę branduolinių įvykių skalę (INES, angl. International Nuclear Events Scale) skaičius bei „darniųjų“ tikslų vykdymą. Papildomai yra stebimas neįprastųjų įvykių (tokių, apie kuriuos informuojama VATESI) skaičiaus ir siekiama, kad jis būtų kuo mažesnis.

Per 2024 metus INES pirmo ir aukštesnio lygio įvykių nebuvo. Įvyko 3 neįprasti įvykiai, apie kuriuos privaloma informuoti VATESI:

- 2024-01-04 atliekų transportavimas be sertifikato (leidimo) radioaktyviųjų medžiagų vežimui;
- 2024-06-03 ištraukimo vėdinimo sistemos atsijungimas dėl valdiklio gedimo;
- 2024-10-24 Skystųjų RA tvarkymo komplekse nuo krano atsikabino statinė su RA ir įkrito į konteinerį, kur, dėl smūgio atsidarius dangčiui, dalis RA pasklido konteineryje.

Visų paminėtų įvykių metu IAE įrangos veikimui, branduolinei saugai, darbuotojams ir aplinkai neigiamos įtakos nebuvo, radiacinis fonas nepakito. Palyginus su 2023 m. (buvo 3 įvykiai), situacija nepasikeitė.

Saugos kultūros būklę apibūdinančio indikatoriaus vidutinė reikšmė 2024 m. buvo 88,25 % (2023 m. - 86,9 %, o tikslas – ne mažiau 85 %). Įmonės saugos kultūros būklės pagerėjimui per 2024 metus įtakos turėjo aktualios išorės ir vidaus eksploatavimo patirties saugos srityje nagrinėjimas bei nedidelis neįprastųjų įvykių, kurių kilmė žmogiškasis faktorius, skaičius. Taip pat pažymėtina, kad augant kibernetinių atakų skaičiui, visos jų buvo sėkmingai suvaldytos.

2024 m. įvyko 5 nelaimingi atsitikimai darbe, visi ne dėl darbdavio kaltės: 4 dėl darbuotojų neatsargumo ir dėmesio stokos, 1 - pažeidus instrukciją tvarkant krovinius rankomis. Nors vienu atsitikimu buvo daugiau, bet bendras prarastų darbo dienų skaičius buvo mažesnis, todėl TRIR (angl. Total Recordable Incident Rate) rodiklio reikšmė buvo geresnė (2024 m. – 0,4, 2023 m. – 0,41).

Su sauga susijęs tikslas, kad kolektyvinės apšvitos dozės būtų 10 % mažesnės nei projektinės, buvo nepasiektas: faktinė 1 018 žm.mSv, o siektina ≤ 982 žm.mSv, bet nei projektinė, kuri suderinta su VATESI, nei individualios leistinos apšvitos dozės ribos nebuvo viršytos. Radionuklidų išmetimai į aplinką ir toliau išlieka mažesni nei planuota (reikšmes žr. tvarumo ataskaitoje).

IAE darbuotojai ir tiekėjai turi galimybę teikti pasiūlymus apie saugos ir įmonės veiklos gerinimą, užtikrinant grįžtamojo ryšio principą. Per 2024 metus buvo gauti 34 pasiūlymai dėl saugos ir įmonės veiklos gerinimo iš įmonės darbuotojų. Iš jų 9 atmesti, 17 yra vykdomi arba jau įgyvendinti, 8 pasiūlymai dar svarstomi. Iš tiekėjų pasiūlymų gauta nebuvo.

5. Pritraukti ir išlaikyti įmonės tikslams įgyvendinti reikiamos kompetencijos darbuotojus ir skatinti jų įsitraukimą

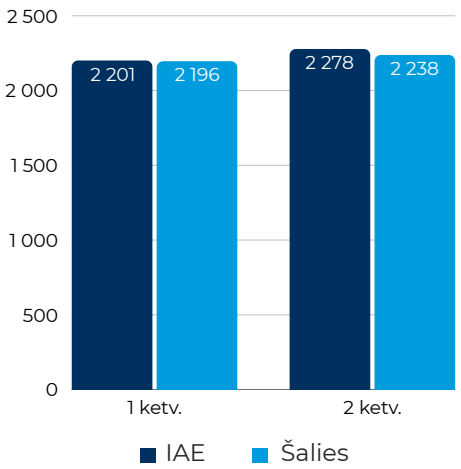
Atsižvelgiant į esamą darbuotojų demografinę situaciją, kai didžioji dalis jų yra arti pensinio amžiaus, įmonei susirūpinimą kelia pakeičiamumas ir ekspertinių sunkiai įgyjamų žinių perdavimas. Šiuo tikslu įmonė vykdo kritinių žinių išsaugojimo programą, o pastangos atliepti mokymosi poreikius reikalingoms įmonei kompetencijos vystyti pagal vieno darbuotojo mokymui skirtas valandas, lenkia šalies vidurkį du kartus. Prie eilės priemonių, kurios vienaip ar kitaip prisideda prie darbuotojų išlaikymo ir naujų pritraukimo, vykdomas bendradarbiavimas su aukštosiomis

aukštosiomis mokyklomis bei studentų pritraukimas į įmonę. Tam pastoviai įmonė dalyvauja įvairiose karjeros dienose bei mugėse bei priima praktiką norinčius atlikti studentus. 2024 m. įmonėje praktiką atliko ~20 studentų. Sekančiais metais planuojama įvesti ir pameistrystės programą.

Lietuvos mastu įmonei tenka stipriai konkuruoti pritraukiant ir išlaikant aukštos kvalifikacijos specialistus, todėl šiai sričiai skiriamas ypatingas dėmesys ir vykdoma visa eilė iniciatyvų, kad įmonė taptų patraukliu darbdaviu ir atlieptų darbuotojų lūkesčius.

Siekiant užtikrinti darbuotojams sąžiningą ir rinkos sąlygas atitinkantį darbo užmokestį, pagal bazinio atlyginimo fondo formavimo tvarką yra numatytas (3+7)% dydžio peržiūros fondas už praėjusių metų veiklos rezultatus.

Atlygio konkurencingumas, *Eur*

Tačiau daugiau nei 3 % panaudojimas galimas pasiekus Energetikos ministro įsakymu patvirtintus strateginius uždavinius bent 70 % dydžiu. 2023 metų tų uždavinių įvykdymas nepasiekė sutartos ribos ir tai atsiliepė 2024 m. vidutinio IAE darbo užmokesčio konkurencingumui lyginant su šalies vidurkiu, kur skirtumas metų eigoje kito nuo vos kelių eurų iki kelių dešimčių, bet nedavė akivaizdaus pranašumo.

Kiti strateginiu lygiu matuojami rodikliai:

- **Kertinių pozicijų pakeičiamumo užtikrinimas** (rodiklis – parengti pakeičiamumo planai kiekvienai pareigybei) - metų pabaigai iš identifikuotų 77 pareigybių parengta 55 %. Departamentų ir skyrių vadovų pamainumas užtikrintas 86 %. Didžiausias pakeičiamumo stygius yra radiacinės saugos užtikrinimo srityje. Tokių specialistų šalies darbo rinkoje praktiškai nėra. Viso įmonėje metų pabaigai buvo virš 140 laisvų etatų, iš jų ~60 vyko atrankos.

- **Darbuotojų lojalumo indeksas (eNPS[6] rodiklis)** – spalį atlikto įsitraukimo tyrimo rezultatas yra -2 balai ir nesiekia planuotos vertės išlikti intervale tarp 10 ir 30. Tačiau pagal pačio indekso vertinimo skalę, rezultatas laikomas geru jeigu nenukrenta žemiau -10 (jei nėra daugiau nei 10 % „niekintojų“ grupei priskiriamų darbuotojų). Atskiras įsitraukimo ir pasitenkinimo darbu tyrimas parodė aukštesnius nei šalies vidurkis rezultatus, kas nekoreliuoja su lojalumo indeksu.

[6] eNPS klausimas formuluojamas taip - ar darbuotojai rekomenduotų savo organizaciją darbo ieškančiam asmeniui. Atsakymai vertinami skalėje nuo 0 iki 10. Darbuotojai, kurie vertina 9 arba 10, vadinami reklamuotojais ir paprastai yra labai įsitraukę ir patenkinti savo organizacija. Tie, kurie vertina 7 ar 8, vadinami pasyviais. Jie nėra labai lojalūs, bet patenkinti savo darbu. Tie, kurie vertina nuo 0 iki 6, vadinami niekintojais. Šie darbuotojai nėra pakankamai įsitraukę ar patenkinti ir paprastai nerekomenduos savo organizacijos kitiems. eNPS rodiklis skaičiuojamas taip: niekintojų procentas atimamas iš reklamuotojų procento, o pasyviųjų procentas neįtraukiamas. Balas gali svyruoti nuo -100 (visi darbuotojai yra niekintojai) iki +100 (visi darbuotojai yra reklamuotojai).

2024 m. birželį pradėtas Top Employer tyrimo klausimyno pildymas, kurį sudarė 6 dalys (255 klausimai)

1. Įmonės strateginis valdymas ir lyderystė – pasiekta 68,6 %
2. Pokyčių valdymas, darbo aplinka ir skaitmeninimas – pasiekta 32,8 %.
3. Darbdavio įvaizdis, talentų pritraukimas ir įvedimas – pasiekta 62,8 %.
4. Veiklos vertinimas, karjera ir mokymasis – pasiekta 67,2 %.
5. Darbuotojų gerovė, klausymas, pripažinimas ir atsisveikinimas – pasiekta 45,4 %.
6. Tikslai ir vertybės, etiškas bendravimas, įtrauktis ir lygybė bei tvarumas – pasiekta 62,9 %.

Bendras vertinimas yra 55,9 %. *Top Employer* ataskaitoje yra išskirta:

Įmonės stiprybės	**Reikalauja dėmesio ir tolesnio vystymo**
įmonės veiklos valdymas 90 % **darbdavio įvaizdis 80,7 %** **darbo aplinka 70,5 %** **talentų pritraukimas 70,3 %** **veiklos vertinimas 92,7 %** **tvarumas (77,1 %.)**	**skaitmeninimas 0 %** **pripažinimas 40 %** **pokyčių valdymas 48,9 %** **darbuotojų įvedimas 45,4 %** **darbuotojų gerovė 46,7 %** **atsisveikinimas su darbuotojais 43,9 %**

Siekiant pasiekti ir viršyti 60 % praeinamumo ribą, būtina nuolatos atlikti veiksmus, kurie numatyti kaip *Top Employer* gerosios praktikos. Tam buvo parengtas priemonių planas.

6. Efektyvinti procesų ir projektų valdymą, taip pat mažinti energijos išteklių (elektros ir šilumos) kiekio sunaudojimą

Įmonės procesų ir projektų valdyme kasmet parengiami gerinimo priemonių planai, atliepiantys auditų ir inspekcijų bei patikrinimų metu pateiktas rekomendacijas ir reikalavimus. Pagal atliktą įvertinimą, indikatorius, apibūdinantis koreguojančių priemonių įgyvendinimą pagal nepriklausomų vertinimų rezultatus, 2024 metais buvo 0,87 – išliko toks pats kaip praeitais metais.

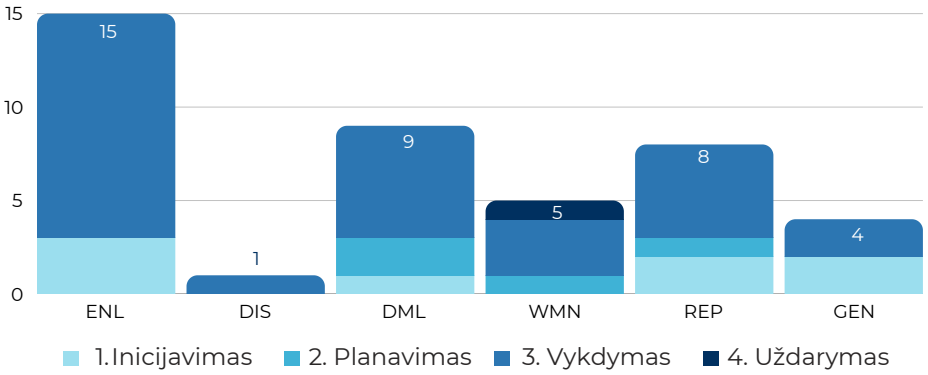
Projektų valdymo brandos didinimas matomas kaip vienas iš strateginių tikslų ir tam skiriamas didžiausias dėmesys. 2024 metais nuveikta:

- toliau buvo stiprinama projektinė organizacija (PMO, angl. Project Management Office) - atnaujinta Projektų (Portfelių) valdymo komiteto sudėtis, tęsiami darbai, susiję su projektų valdymo bendruomenės stiprinimu (pritraukti patyrę projektų vadovai, baigta formuoti PMO komanda, įvykdyti 8 projektų valdymo bendruomenės susitikimai, projektų ir portfelių vadovai dalyvavo mokymuose ir specializuotose konferencijose);
- sukurti projektų suinteresuotų šalių valdymo instrumentai - pradėta susistemintą informaciją apie projektų ir portfelių statusą skelbti viešai įmonės viduje, Valdybai ir Energetikos ministerijai naudojant Power BI ataskaitas;
- toliau tęsiama IAE eksploatavimo nutraukimo projektų visumos (Megaprojekto) pertvarka į portfelius – rengiami suformuotų projektų valdymo planai, sukurta ir taikoma projektų gairių valdymo tvarka;
- siekiant užtikrinti nuoseklų projektų valdymo brandos lygio augimą, atlikta projektų valdymo trūkumų analizė, identifikuotos silpniausios projektų valdymo sritys, sudarytas būtinų atliktų veiksmų planas. Įgyvendinant numatytus veiksmus, 2024 m. peržiūrėta ir atnaujinta projektų valdymo metodika ir projektų valdymo proceso aprašas, atnaujinti taikomi šablonai ir formos, patobulinti projektų rizikų valdymo instrumentai;
- siekiant stiprinti resursų valdymo sritį, 2024 m. antroje pusėje, 10 projektų testuotas operatyvinio resursų planavimo įrankis. Gauti rezultatai bus naudojami rengiant IT įrankio, skirto resursų planavimui ir valdymui projektuose, techninę specifikaciją;
- 2024 m. pabaigoje atlikti pasiruošiamieji darbai projektų valdymo brandos lygio matavimo įrankio atnaujinimui bei projektų portfelių brandos lygio matavimo įrankio sukūrimui;

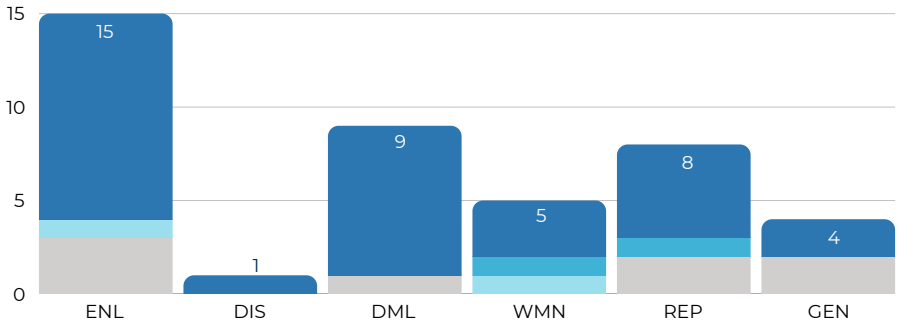
- atlikti veiksmai leido pasiekti, jog 96 % aktyvių projektų turi patvirtintus projektų valdymo planus ir sistemingai stebimas jų progresas.

Viso 2024 m. pabaigai įmonėje vykdomi 42 projektai: 8 inicijavimo, 4 planavimo, 29 vykdymo ir 1 uždarymo etape, 2 projektai buvo nutraukti dėl pasikeitusių įmonės poreikių. 94 % projektų įgyvendinami laiku matuojant pagal einamąjį tvarkaraštį.

Projektų pasiskirstymas pagal projekto valdymo etapus

Projektų pasiskirstymas pagal projektų statusą

Projektų portfelių santrumpos: ENL – projektavimo ir licencijavimo, DIS – išmontavimo, DML – griovimo darbų, WMN – atliekų tvarkymo, REP – atliekynų , GEN – bendros veiklos.

Laiku įgyvendinami projektai (KPI), %

94

Projektų skaičius

42

Projektų būklės pokytis

↓ 1 ↑ 5 – 36

Atskirai verta paminėti pažangą pirkimų procese. Pirkimo etapas (nuo pasirengimo iki sutarties sudarymo) reikšmingai atsiliepia atskiro projekto įvykdymui laiku. Tuo pačiu, viso pirkimų proceso efektyvumo didinimas per eilę reikšmingų projektų/pirkimų teigiamai paveikia bendrą EN ir biudžeto grafiko vykdymą. Pirkimų procesui iškeltas tikslas pasiekti kontroliuojamų (turinčių reikšmingą įtaką) pirkimų grafiko vykdymą >75 %, t.y., kad laiku pagal numatytą grafiką atliktų pirkimų būtų ne mažiau nei ¾ viso kontroliuojamų pirkimų metinio sąrašo. Taip pat buvo dedamos pastangos, kad sumažėtų skelbiamų pirkimų (išskyrus mažos vertės pirkimus) iš vieno tiekėjo dalis, nes didesnė pirkimų dalyvių konkurencija tikėtina teigiamai prisidėtų prie efektyvaus biudžeto panaudojimo. Pirkimų, kuriuose dalyvavo vienas tiekėjas, dalis nuo visų įvykusių pirkimų 2024 m. sumažėjo palyginti su praeitais metais ir siekė 26,8 % (2023 m. – 32,5 %).

Siekiant pirkimų procese pažangos, buvo tobulinamas Ecocost sistemos funkcionalumas, automatizuota dalis veiksmų, o dalies, kurie identifikuoti kaip pertekliniai, atsisakyta. Siekiant patobulinti metinio pirkimo paraiškų teikimo procesą, buvo sudarytas rutininių prekių, kurias planuojama įtraukti į metinę paraišką be užsakovo indėlio, sąrašas. Taip pat buvo patobulinti prekių katalogai, kad padaliniams-užsakovams būtų lengviau pateikti informaciją į metinę paraišką. Įvesta nauja praktika - inicijuojami pirkimai „krepšelio tipo principu“, kas leidžia greičiau vykdyti skubius pirkimus (pvz., pagal defektus) su maža verte bei parengta taikyti dinaminę pirkimo sistemą. Pradėta vykdyti pirkimų proceso rizikų kontrolę kas ketvirtį (buvo kartą per metus). Nors ryškaus kontroliuojamų pirkimų grafiko vykdymo rodiklio pagerėjimo dar nėra, bet pokyčio tendencija teigiama: metų gale rodiklis siekė 51 %, ir tai 5 procentiniais punktais daugiau nei pernai.

Energijos išteklių taupymo/atsakingo jų vartojimo 2024 metų rezultatas:

Tikslas – sutaupyti ≥ 8 000 MWh	2023 m.	2024 m.	Sutaupymas, MWh
Elektra	49 421	45 780	3 641
Šiluma (esant vid. oro temp. -0,4°C)	47 808	42 440	5 368
Dujos	27 683	21 945	netaikoma*

* dujų taupymui priemonės bus diegiamos tolesniais metais, todėl fiksuojamas tik jų vartojimas

Viso sunaudota 9 009 MWh mažiau nei pernai ir sutaupyta daugiau nei planuota. Didžiausią indėlį davė ventiliavimo sistemos modifikacijos ir režimų reguliavimas. Įmonės sunaudojamos elektros ir šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalis sudarė 100 % ir tai viršija valstybės lūkestį (≥50 %). Papildomai buvo iškeltas lūkestis parengti įmonės šilumos ūkio efektyvinimo planą. Tačiau pilnos apimties plano parengti nespėta, bet buvo parengta alternatyvų dėl šilumos tiekimo šaltinių galimybių apžvalga-vertinimas ir identifikuoti perspektyviausi variantai. Pradėtas darbuotojų darbo vietų optimizavimas siekiant atsisakyti smulkių energetiškai pasenusių administracinių pastatų išlaikymo. Visiškai atlaisvintas vienas iš trijų panašaus dydžio už fizinės saugos perimetro esančių pastatų. Rengiamas pasiūlymas dėl pagrindinio administracinio pastato renovacijos, kurio pagrindu vyks dialogas dėl galimo finansavimo.

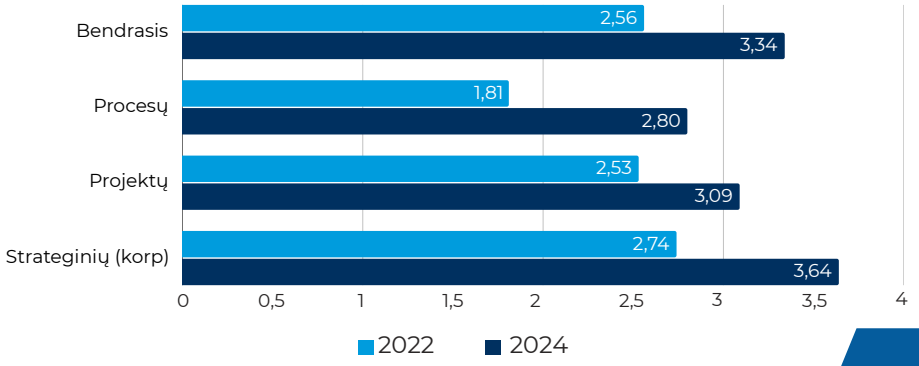
7. Gerinti rizikų valdymą

Apie tai, kokia įmonėje yra rizikų valdymo sistema, kokios aktualiausios rizikos ir kaip sekėsi jas suvaldyti pateikta skyriuje *Rizikų valdymas*.

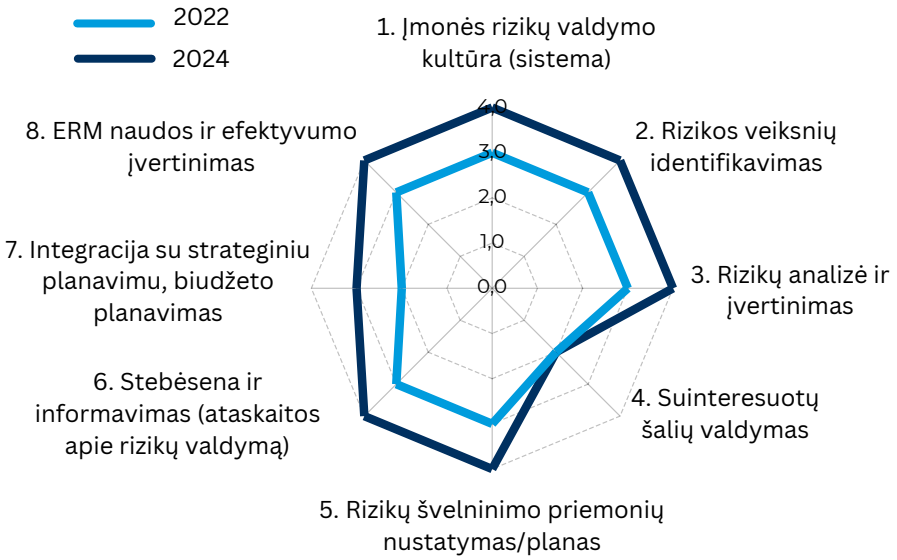
2024 metais atliktas rizikų valdymo brandos auditas parodė, kad įmonėje tinkamai įgyvendinta ir veikia rizikos valdymo sistema (bendrasis sistemos efektyvumas 62 %). Nustatytos pagrindinės ir kai kurios sudėtingesnės rizikų valdymo praktikos, leidžiančios identifikuoti ir įvertinti svarbiausias įmonės rizikas bei numatyti rizikas švelninančias priemones. Įgyvendinus eilę gerinančių priemonių, pasiektas 3,34 (iš 5) bendrasis rizikų valdymo brandos lygis.

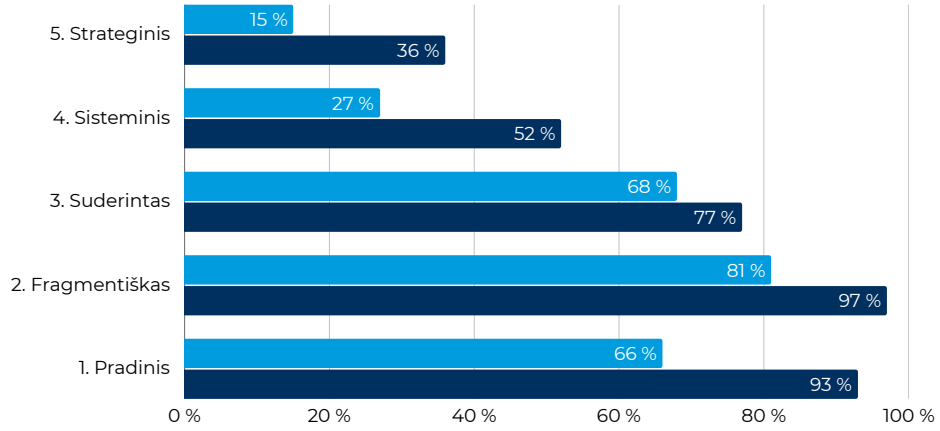
Didžiausia pažanga 2024 m., palyginus su 2022 m. darytu pirminiu įsivertinimu, pasiekta strateginių ir procesų rizikų valdyme, juose brandos lygis padidėjo beveik 1.

Brandos lygių palyginimas

Strateginių (korporatyvinių) rizikų valdymo brandos lygis 4:

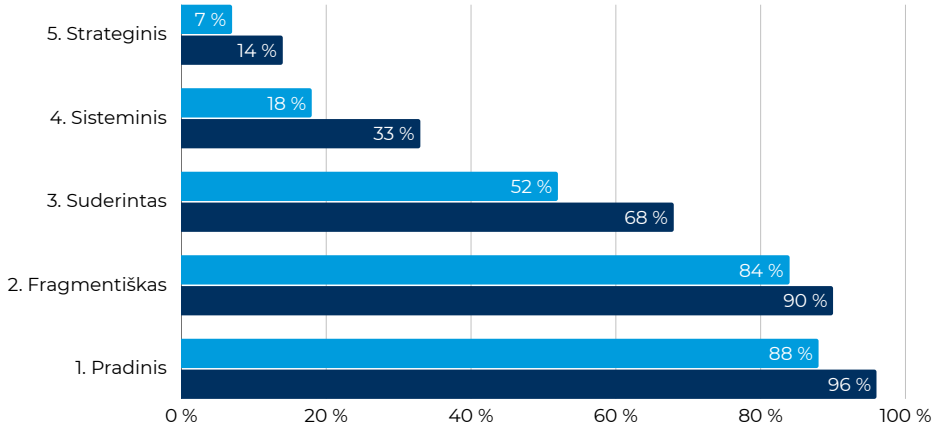

Šiame lygyje realizuota 3,64 lygio kriterijų (2022 m. – 2,74). Šio lygmens rizikų valdymo efektyvumas 73 %. Taip pat realizuota 36 % 5 lygio kriterijų. Taikomos sudėtingesnės rizikų valdymo praktikos, įdiegta ir pradėta naudoti automatizuota rizikų valdymo sistema.

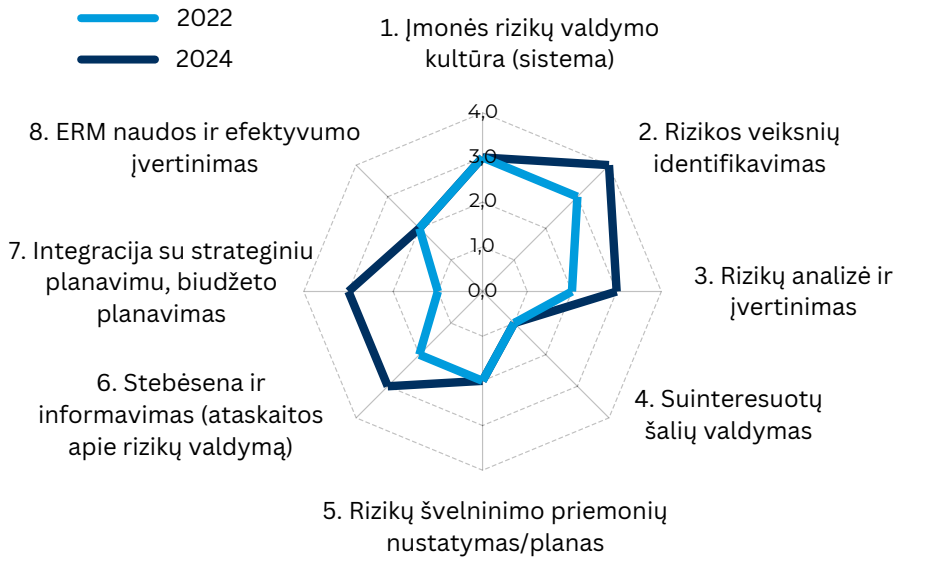
Projektų rizikų valdymo brandos lygis 3:

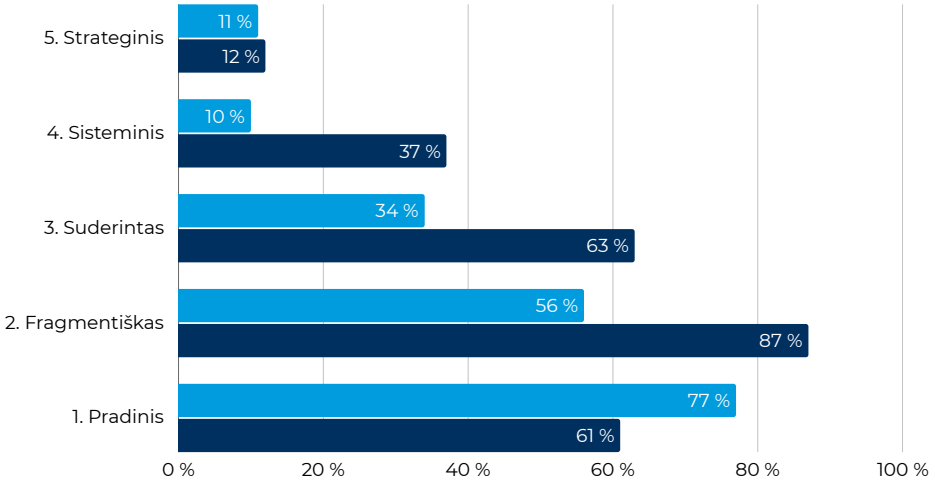

Šiame lygyje realizuota 3,1 lygio kriterijų (2022 m. – 2,53). Rizikų valdymas pakankamai efektyvus – efektyvumas 62 %. Taip pat realizuota 33 % 4 lygio ir 14 % 5 lygio kriterijų.Sukurtos pagrindinės ir kai kurios sudėtingesnės rizikų valdymo praktikos.

Procesų rizikų valdymo brandos lygis 3:

Realizuota 2,80 lygio kriterijų (2022 m. – 1,81), taip pat realizuota 33 % 4 lygio kriterijų, o rizikų valdymo efektyvumas 56 %.

8. Gerinti vidaus kontrolės sistemą

Prie rizikų valdymo gerėjimo prisidėjo pernai įdiegtos rizikų valdymo sistemos ERM (angl. Enterprise Risk Management) efektyvesnis naudojimas, įvesti EWI/KRI (angl. Early Warning Indicator / Key Risk Indicator) indikatoriai strateginėms rizikoms bei dažnesnė rizikų peržiūra.

2024 metais atliekant rizikų valdymo vertinimą, tame tarpe atliktas ir vidaus kontrolės priemonių efektyvumo vertinimas. Šiuose vienas kitą veikiančiose srityse yra abipusis augimas, nes vidaus kontrolės sistema pradėta integruoti su rizikų valdymo sistema. Pateiktos vidaus audito išvados ir rekomendacijos tolimesniam vidaus kontrolės ir rizikų valdymo sistemos tobulinimui. Tam, kad būtų pasiektas aukštesnis brandos lygis, būtina pagerinti atsako į riziką sprendimų priėmimo kokybę (alternatyvų ir antrinės rizikos vertinimą) ir greitį (nustatyti konkrečius spendimų priėmimo terminus), užtikrinti nuolatinę rizikos valdymo priemonių įgyvendinimo stebėseną bei periodinį rizikos valdymo naudos ir efektyvumo vertinimo atlikimą.

Pažymėtina, kad 2024 m. įmonės rizikos valdymo brandos lygis gerėjo tobulinant ir skaitmenizuojant vidinius procesus. Taip pat vidaus kontrolė buvo vertinta ir atskiruose procesuose/veiklose/sistemose šių vidaus auditų metu:

- veiklos funkcijų perdavimas;
- darbuotojų veiklos vertinimas, atlygio sistema ir skatinimas;
- darbuotojų poreikio ir pakeičiamumo planavimas, mokymų ir kvalifikacijos kėlimo organizavimas;
- strateginio planavimo sistema;
- transporto priemonių naudojimo organizavimas;
- darbuotojų sauga ir sveikata.

Šiuose procesuose/veiklose/sistemose vidaus kontrolė įvertinta kaip „patenkinama“, t.y. įvertinta, kad visa rizika yra nustatyta, tačiau dėl netinkamo rizikos valdymo atskiruose procesuose ir veiklose yra vidaus kontrolės trūkumų, kurie gali turėti neigiamos įtakos šių procesų veikloms ir

rezultatams. Nustatytiems trūkumams pašalinti buvo parengti ir vykdomi rekomendacijų įgyvendinimo planai. 2024 m. vidaus audito rekomendacijų įgyvendinimo rodiklis siekė 85 %. 2023 m. šis rodiklis buvo 97 %. Vertinant laikotarpį nuo 2021 metų, vidaus kontrolės auditų rekomendacijų įgyvendinimo rodiklis svyruoja 87-97 procentų intervale. Žemesnė reikšmė 2024 metais nereiškia situacijos blogėjimo, nes didelė dalis rekomendacijų buvo sudėtingesnės ir reikalauja daugiau laiko įgyvendinimui nei ankstesnių metų audituotų procesų.

Taip pat 2024 m. buvo atliki 9 procesų vidaus kokybės auditai, kurių pagrindinis tikslas – patikrinti IAE vadybos sistemos procesų atitiktį nustatytiems reikalavimams. Kadangi šiuos auditus reglamentuoja VATESI branduolinės saugos reikalavimai BSR-1.4.1-2016 „Vadybos sistema“, kokybės auditų metu prioritetas teikiamas saugos klausimams. Audituoti procesai:

- Finansų valdymas;
- Technologinių procesų valdymas;
- Saugos kultūra ir įsivertinimas;
- Medžiagų ir įrangos saugojimas;
- VĮ IAE vadybos sistemos vertinimas/vadovybinė vertinamoji analizė (*angl. Management review*);
- Techninė priežiūra;
- Eksploatacinės patirties panaudojimas;
- Informacinės technologijos;
- Branduolinė sauga.

Auditų metu nustatyta, kad tikrintose srityse procesai iš esmės atitinka jiems nustatytus reikalavimus. Auditų metu nustatytiems radiniams pašalinti buvo rengiami korekcinių ir prevencinių veiksmų planai. Buvo suplanuotos 83 priemonės: iš jų 17 – įvykdyta laiku, 60 – įvykdymo terminas dar nepasibaigęs, 6 priemonių įvykdymas vėluoja. Siekiant mažinti vėluojančių priemonių skaičių, kiekvieną ketvirtį vadovybei ir atitinkamų padalinių vadovams siunčiamos pranešimai. Procesų vidaus kokybės auditų ataskaitos siunčiamos ir reguliuojančiai institucijai – VATESI bei kiekvieną ketvirtį aptariamos Audito ir rizikų komitete.

Taip pat buvo atlikti IAE saugai svarbių produktų (prekių, paslaugų arba darbų, kurių neatitiktis pirkimo dokumentuose, teisės aktuose ir (ar) branduolinės saugos normatyviniuose techniniuose dokumentuose nustatytiems reikalavimams gali daryti poveikį saugai) 6 tiekėjų auditai. Nustatytos neatitiktys pašalintos laiku.

9. Diegti inovacijas ir pažangiausias technologijas, vykdyti savo veiklą pagal aukščiausius skaidrumo, valdysenos, etikos ir socialinės atsakomybės standartus

Stipriai užterštos įrangos išmontavime IAE jau taiko nuotolinio valdymo mechanizmus ir būsimas reaktorių šerdžių bei būgnų-separatorių išmontavimas bus vykdomas robotais tuo reikšmingai sumažinant galimą apšvitą darbuotojams. Taip pat 2024 m. buvo sudaryta sutartis dėl ekspertinio vertinimo kiek galima plačiau pritaikyti jau dabar įmonėje naudojamus robotus.

Naujų, IAE technologiniams ypatumams pritaikytų mechanizmų sukūrimui yra pasitelkti didelę tarptautinę patirtį turintys rangovai, o jų tarpusavio konkurencija reaktorių šerdžių išmontavimo projekte tikėtina sudarys sąlygas įmonei gauti optimaliausią sprendimą tiek technologijos įgyvendinamumo/pritaikomumo, tiek saugos atžvilgiu. Tai paskatins technologinę pažangą radioaktyvaus grafito tvarkyme, kuri aktuali ne tik Lietuvai, bet ir kitoms ES ir ne ES šalims.

Per ataskaitinius metus buvo parengta projektinė dokumentacija ir atlikti parengiamieji darbai naujos pažangesnės skystųjų RA išgarinimo (vakuuminiu principu) įrangos įdiegimui. Naujo įrenginio naudingumą padidins ozonavimo įrenginys, kurio dėka sunaikinami ilgos grandinės sunkieji angliavandeniliai ir kompleksinės druskos. Dėl vandens ozonavimo įrenginio šiuo metu rengiamasi demonstraciniams bandymams, kuriuos tiekėjas atliks IAE aikštelėje, siekiant įsitikinti veiksmingumu. Pakeitus seną energetiškai neefektyvią sistemą, bus atsisakyta dujų, kurios naudojamos garui gaminti ir tuo pačiu prisidėta prie žaliojo kurso.

2024 m. įmonėje pradėta jos šilumos ūkio efektyvinimo galimybių paieška orientuojantis į pažangiausias technologijas.

Įmonės informacinių technologijų sektoriuje nuolat diegiamos šiuolaikinės priemonės, atitinkančios naudotojų poreikį. 2024 metais stebima dažnesnė rezultatų stebėsena, operatyvesnis reagavimas ir vis platesnis su valdysena susijusių procesų automatizavimas: jau taikomas *Early Warning Indicator* rizikų valdyme, atliktas bandomasis projektų resursų valdymo pritaikymas, sukurtos ir plečiamos projektų portfelių ir veiklų švieslentės, o 2025 m. sausį įvykęs iššūkiams spręsti dedikuotas renginys parodė galimą dirbtinio intelekto pritaikymo, ypač, duomenų analitikoje, įmonės potencialą.

Nors valstybės lūkesčiuose 2024 metais nebuvo konkretaus tikslo dėl šiuo metu pasaulyje vystomų naujos kartos mažos galios modulinių branduolinių reaktorių (*angl. Small Modular Reactor, SMR*) technologijų pritaikomumo šalyje (toks lūkestis išsakytas atnaujintoje lūkesčių laiško redakcijoje, pateiktoje įmonei 2024-12-31), įmonė savo strateginiuose planuose, kurie bus rengiami 2025 m., numatys šią kryptį.

Įmonė žengė reikšmingus žingsnius tvarumo srityje: parengė iš esmės atnaujintą tvarumo strategiją, paremtą Europos Žaliuoju kursu ir dvejopo reikšmingumo vertinimu – iki 2050 m. pasiekti nulinio emisijų balanso (*angl. Net Zero*) organizacijos patvirtinimą.

Bendroje strategijoje organizacijos įsipareigojimams siekti tvarumo buvo integruoti aplinkosauginiai, socialinės atsakomybės ir gerosios valdysenos (*angl. ESG – Environment, Social and Governance*) veiksniai, labiausiai derantys su 9 iš 17 Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslais (*angl. SDG – Sustainable Development Goals*). Nustatydama ambicingus tikslus, įgyvendindama pažangias priemones ir bendradarbiaudama su partneriais bei kitomis suinteresuotosiomis šalimis, organizacija sieks kurti tvarią ateitį per jos vykdomos veiklos transformaciją.

Kaip įmonė atliepia savo įsipareigojimus aplinkosaugos, socialinės atsakomybės bei valdysenos srityse, atskleidžiama specialiai tam skirtoje tvarumo ataskaitoje. Apibendrintai galima pažymėti, kad metų pabaigoje buvo atliktas pirminis dvejopo reikšmingumo vertinimas pagal Europos tvarumo atskaitomybės standartus (ETAS) ir parengta reikšmingų temų matrica, kuria vadovaujantis bus formuojama atnaujinta tvarumo strategija, iškelti pagrįsti tikslai, uždaviniai ir rodikliai. 2024 m. gegužę IAE pasirašė oficialų įsipareigojimo laišką (*eng. SBTi Commitment Letter*), kuriame pareiškė savo ketinimą nustatyti moksliškai pagrįstus tikslus (*angl. SBTi - Sience Based Targets initiative*) ir atliko rinkos tyrimą ketinant pasitelkti ekspertus parengti *SBTi* gaires atitinkančią dekarbonizacijos strategiją. Tolesnei tvarumo strateginio valdymo eigai įtakos turėjo kompetentingų šios srities specialistų trūkumas įmonėje. Metų gale buvo atliktas įmonės tvarumo valdymo brandos vertinimas ir pateiktos rekomendacijos gerinimui. Įmonės vadovybės komunikacija apie ESG svarbą ir darbuotojų supratimas apie ESG tikslus įvertinti kaip nepakankami ir nėra aiškiai sutarto atsakomybių pasidalinimo, todėl rekomenduotina stiprinti darbuotojų kompetencijas, įtraukti tvarumo temą į vidinę ir išorinę komunikaciją, darbuotojų ugdymą Svarbu pažymėti, kad virš 80 % apklaustųjų mano, kad įmonės ESG strategija yra suderinta su verslo strategija ir priimant einamuosius sprendimus yra įvertinamas jų poveikis įmonės strategijai, kas sudaro palankias sąlygas tvarumo darbotvarkės valdymui. Taip pat darbuotojų atsakomybių ribos dėl duomenų ataskaitoms pateikimo yra aiškios, o atsiskaitymo periodiškumas atitinka gerosios praktikos reikalavimus.

2024 metais įmonės skaidrumo kultūros pamato kertiniu akmeniu tapo antikorupcinis švietimas, skatinantis darbuotojų sąmoningumą, atsakingumą ir aukščiausius skaidrumo standartus. 2024 m. IAE darbuotojams buvo suteikta net 3880 sertifikatų už sėkmingai išlaikytus antikorupcinio švietimo kursus, apimančius tokias temas kaip interesų konfliktų sprendimas, dovanų politika ir pranešėjų apsauga. Ši mokymų iniciatyva, paremta Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) sukurta e.mokymų platforma, užtikrino darbuotojų įgūdžių tobulinimą ir aktyvų dalyvavimą korupcijai atsparios aplinkos kūrime, ko rezultatas – netolerancija korupcijai tapo įmonės normos dalimi (nulinė tolerancija korupcijai). Net 98 % apklaustųjų mano, kad IAE paaiškėjus galimam pažeidimui, šis atvejis būtų tinkamai ištirtas ir įvertintas. Atsparumo korupcijai lygis 2024 metais pasiekė 0,93 (aukščiausios vertės riba 1) ir patvirtina, kad antikorupcinės priemonės IAE nėra tik formalumas, bet natūraliai įsilieja į kasdienę veiklą.

IAE darbuotojų tolerancija korupcijai:

2020 m. – 8 %, 2021 m. – 5 %, 2022 m. – 4 %, 2023 m. – 1 %, 2024 m. – 0 %.

2025 m. pradžioje įmonės interneto svetainėje atnaujinta korupcijos prevencijos skiltis (https://www.iae.lt/korupcijos-prevencija/praneseju-apsauga/960), kur detalizuota informaciją apie grįžtamojo ryšio pranešėjams suteikimą (nurodytas konkretus kontaktinis asmuo bei grįžtamojo ryšio gavus pranešimą, jį pradėjus nagrinėti ir išnagrinėjus tvarka). Svarbu paminėti, kad grįžtamasis ryšys pranešimą apie pažeidimus pateikusiam asmeniui yra teikiamas tik tuo atveju, jei jis nurodo savo kontaktinius duomenis ir pranešimą pateikęs asmuo informuojamas apie priimtą sprendimą, rezultatus tokiu būdu, kokiu gautas pranešimas, nebent asmuo pranešime nurodė, kad informaciją pageidauja gauti kitu būdu. 2025 metais suplanuota atnaujinti Korupcijos prevencijos politiką, kurioje bus numatytos gairės kyšininkavimo prevencijai užsienyje, o įsipareigojimo įgyvendinimas bus detalizuotas atnaujinant Antikorupcinio elgesio taisykles.

Įmonė, gaudama Europos Sąjungos finansinę paramą IAE eksploatavimo nutraukimui, yra įsipareigojusi dalintis savo sukauptomis žiniomis ir patirtimi, susijusia su eksploatavimo nutraukimo procesu, ir kasmet parengia taip vadinamą žinių produktą. 2024 metais buvo parengti du žinių produktai šimis temomis:

- Pažeisto ir eksperimentinio panaudoto branduolinio kuro tvarkymas IAE;
- Nuotoliniu būdu valdomos įrangos taikymas IAE.

Ir įkūrė savo žinių valdymo bazę - įrankį, kurio siekiama centralizuoti žinias, palengvinti jų paiešką ir užtikrinti patogią prieigą.

Pagal 2023/24 metų valstybės valdomų įmonių gerosios valdysenos indekso vertinimo ataskaitą įmonė įvertinta A+.

VEIKLOS RODIKLIŲ PASIEKIMO VERTINIMAS

2024 metų rodiklių pasiekimo vertinimas atliktas vadovaujantis Energetikos ministro 2024 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 1-67 „Dėl valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės 2024 metų veiklos rodiklių patvirtinimo“ ir jo pakeitimais (2024-10-10 Nr. 1-172 ir 2024-12-27 Nr. 1-246):

Vertinimas	1 balas – nepakankamai	2 balai – silpnai	3 balai – gerai	4 balai – puikiai
Orientacinis tikslų / užduočių įvykdymas	[70-85%]	(85-95%]	(95-110%]	≥ 110%

Rodikliai	Rodiklių reikšmės		Pasiekimo įvertinimas		
	Planas	Faktas	Svoris	Balai	Suma
Neįprastųjų įvykių skalę skaičius (3 balai skiriami už 0 įvykių)	≤ 4	**3**	6	2	**12**
sR2. IAE eksploatavimo nutraukimo projekto kritinio kelio trukmės pokytis	≤ 0	**-1 mėn.**	11	4	**44**
sR3. Išmontuotų medžiagų kiekis	5 500 t	**5 522 t**	14	3	**42**
sR4. Iš senų IAE saugyklų išimtų radioaktyviųjų atliekų kiekis	2 485 m^3	**2 536 m^3**	9	3	**27**
sR5. Nugriautų statinių skaičius	21	**24**	6	4	**24**
sR8. Projektų valdymo brandos lygis	pagal gairių planą	**atlikta**	6	4	**24**
Įmonės 2024 metų išlaidų sąmatoje nustatyto projektinio biudžeto vykdymas	>95%	**84%**	14	2	**28**
Kertinių pozicijų pakeičiamumo užtikrinimas	50%	**55%**	5	4	**20**
ŠESD mažinimas, lyginant su 2023 m. faktiniais duomenimis (skaičiuojamas nuo bendro 1 ir 2 srities emisijų kiekio)	10%	**18%**	4	4	**16**
Mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių RA paviršinio atliekyno įrengimo projekto (B25) vykdymas	pasirašyta statybų sutartis	**įvykdyta**	10	4	**40**
Maišiagalos RA saugyklos eksploatavimo nutraukimo projekto įgyvendinimas	išmontuota visa kesono pirminio gaubto ir kesono įranga ir panaikinta saugyklos kontroliuojamoji zona	**įvykdytas išmontavimas**	6	3	**18**
Energetinių išteklių gavimo ir naudojimo sprendinių, mažinančių jų ir jiems numatytų lėšų naudojimą, parengimas ir vykdymas *(4 balai skiriami už parengtą ir su įmonės valdyba suderintą įmonės šilumos ūkio efektyvinimo planą)*	≥ 8 000 MWh	**9 009**	9	3	**27**
	Įvykdymas:				**322/300 = 107 %**

Rodiklių sąrašas bei vertinimo kriterijai, palyginus su praeitais metais, buvo pakeisti, todėl lyginimas su praeitais metais netaikomas.

Rizikų valdymas

Efektyvus IAE eksploatavimo nutraukimo proceso įgyvendinimas yra susijęs su efektyviu rizikų valdymu. Todėl šiai sričiai teikiamas didelis dėmesys ir keliami suinteresuotų šalių lūkesčiai, o rizikų valdymo brandos didinimas įtrauktas į strateginius tikslus.

Remiantis ISO 31000:2018, PMBOOK© standartais, TATENA rekomendacijomis rizikų valdymo srityje, įmonėje įdiegta korporatyvinė rizikų valdymo sistema, apimanti:

- **Įmonės strateginių tikslų** pasiekimo rizikų, kurios gali turėti įtakos įmonės strateginių tikslų įgyvendinimui ir reikšmingą poveikį viso IAE eksploatavimo nutraukimo vykdymui, valdymą. Šis lygis apima ir projektų portfelių rizikas;
- **Procesų rizikų**, kurios yra susijusios su nuolatine veikla pagal įmonės pagrindinius, valdymo ir palaikomuosius procesus, valdymą;
- **Projektų rizikų**, kurios kyla vykdant eksploatavimo nutraukimo investicinius, įrangos išmontavimo, panaudoto branduolinio kuro, radioaktyvių atliekų tvarkymo ir kt. projektus, valdymą.

Pagrindinė rizikų valdymo veikla yra nukreipta į vykdomų eksploatavimo nutraukimo projektų rizikų mažinimą – valdomos rizikos, kurios turi įtaką projektų apimčiai, terminams ir sąnaudoms. Rizikų vertinimas atliekamas pagal galimą rizikų poveikį tikslams.

Strateginių tikslų rizikų valdymą vykdo už strateginių tikslų įgyvendinimą atsakingi asmenys. Už rizikų valdymą procesuose yra atsakingi procesų vadovai. Rizikų valdymas projektuose vykdomas projekto rizikų valdymo grupėse. Korporatyvinės rizikų valdymo sistemos priežiūrą ir tobulinimą įmonėje vykdo Rizikų valdymo skyrius. Aukščiausias rizikų valdymo organas – įmonės valdybos Audito ir rizikų komitetas.

Rizikų valdymas įmonėje vykdomas pagal numatytas procedūras ir planą. Yra įvesti strateginių rizikų, pagrindinių projektų ir procesų rizikų registrai, kurie pastoviai atnaujinami.

Šiuo metu aktualioms rizikoms galimos priežastys yra suskirstytos į 9 grupes:

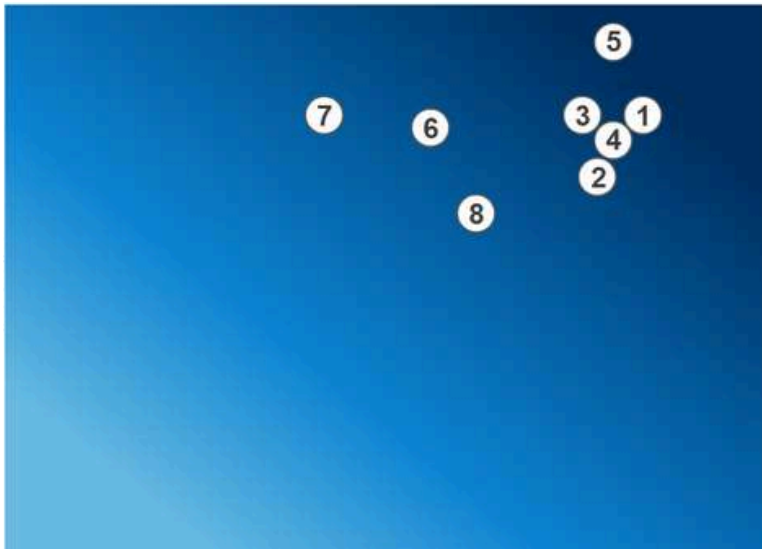
Sritis	Rizikos apibūdinimas
Įmonės procesai	Rizikos, susijusios su įmonės procesais, veiklomis
Technologijos	Rizikos, susijusios su įrangos/technologijų naudojimu ir palaikymu
Personalas	Rizikos, susijusios su personalu
Finansavimas	Veiklos finansavimo apribojimo ar laikino/galutinio sustabdymo rizikos
Išoriniai veiksniai	Rizikos, susijusios su išorinėmis įmonės atžvilgiu priežastimis (gamtinės priežastys, visuomenė, išorinės institucijos, rangovai)
Planavimas ir kontrolė	Rizikos, susijusios su įmonės procesų/veiklų planavimu, projektų planavimu ir Megaprojekto grafiko vykdymo kontrole
Rangovai	Rizikos, susijusios su rangovais ir jų veikla
Kitos programos	Rizikos, kylančios iš kitų projektų, programų
Pirkimai	Rizikos, susijusios su viešųjų pirkimų procedūra: pvz., pirkimų vėlavimai, apskundimai, atšaukimai

Žemiau esančioje lentelėje atskleidžiamos pagrindinės rizikos, aktualios 2024 m.

PAGRINDINĖS RIZIKOS IR VALDYMO PRIEMONĖS

Rizikų žemėlapis

1. Specifinių kompetencijų žmogiškųjų išteklių trūkumas
2. Strateginių pirkimų vykdymo vėlavimas
3. Nepakankama konkurencija viešuosiuose pirkimuose, susijusiuose su branduoline sauga
4. Kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo kompleksų įrangos gedimai ir logistikos sutrikimai
5. Radioaktyviųjų atliekų neatitikimo priimtinumo kriterijams dėti į atliekynus rizika
6. Kibernetinių atakų rizika
7. Reaktoriaus zonos R3 išmontavimo projektavimo vėlavimas
8. Negalėjimas objektyviai parinkti labiausiai tinkančias giluminiam atliekynui teritorijas

Rizika	Pagrindiniai rizikos šaltiniai	Galimas poveikis	Pagrindinės rizikos valdymo priemonės
1. Specifinių kompetencijų žmogiškųjų išteklių trūkumas	Nėra ilgalaikio personalo poreikio planavimo mechanizmo Darbuotojų vidutinio amžiaus augimas Ribota kvalifikuotų darbuotojų rinka	Vėlavimai vykdant eksploatacijos nutraukimo projektuose numatytus darbus	Strategijos parengimas, kokius darbus įmonė galėtų perduoti rangovinėms organizacijoms Personalo ilgalaikio poreikio suformavimas Kompetencijų poreikio užtikrinimo analizė Darbdavio įvaizdžio formavimas
2. Strateginių pirkimų vykdymo vėlavimas	Nekokybiškai suplanuoti pirkimai Vėlavimai ruošiant pirkimo dokumentus Tiekėjų pretenzijos, ginčai ir teisminiai procesai	Vėlavimai įgyvendinant eksploatacijos nutraukimo projektus EN projektų išlaidų padidėjimas	Įmonės pirkimų sistemos efektyvinimas Pirkimų komandos stiprinimas

Rizika	Pagrindiniai rizikos šaltiniai	Galimas poveikis	Pagrindinės rizikos valdymo priemonės
3. Nepakankama konkurencija viešuosiuose pirkimuose, susijusiuose su branduoline sauga	Taikomi branduolinės saugos reikalavimai Galimas sankcijų taikymas tiekėjams	Paslaugų ir prekių tiekimo vėlavimaiPadidėjusi paslaugų ir prekių kaina	IAE pirkimų sistemos tobulinimasPeriodiniai renginiai potencialiems tiekėjams (tiekėjų dienos)IAE įvaizdžio ir patrauklumo kėlimas įvairiuose informaciniuose kanaluose
4. Kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo kompleksų įrangos gedimai ir logistikos sutrikimai	Sudėtinga ir senėjanti įranga Augantis RA tvarkymo tempas Atsarginių dalių tiekimo problemos	Nepasiekti strateginiai RA tvarkymo tikslai Gali būti poveikis saugai Žala reputacijai	Pastoviai palaikyti svarbios įrangos remontui būtinų nemažėjančių atsargų ir komplektuojančių detalių kiekį
5. Radioaktyviųjų neatitikimo priimtinumo kriterijams dėti į atliekynus rizika	Dalies RA neatitikimas atnaujintiems atliekynų priimtinumo kriterijams	Gali tekti ieškoti alternatyvių būdų, kaip galutinai sutvarkyti tokias RA Išaugę RA tvarkymo kaštai	Parengti analizę dėl potencialai netenkinančių kriterijus RA kiekio ir jų klasės Parengti potencialai netenkinančių kriterijus RA galutinio sutvarkymo alternatyvas Savalaikė komunikacija su suinteresuotomis šalimis
6. Kibernetinių atakų rizika	Padidėjęs kibernetinių atakų skaičius Darbuotojams jungiantis nuotoliniu būdu, negalima kontroliuoti namų kompiuterių tinklo įrangos, kuri daugeliu atvejų yra nesaugi	IT sistemų veiklos sutrikdymas Gali būti poveikis saugai Žala reputacijai	Darbuotojų kibernetinio saugumo kultūros kėlimas Informacinės infrastruktūros kibernetinio saugumo užtikrinimas FortiClient programinės įrangos ugniasienių, dviejų faktorių autentifikacijos naudojimas
7. Reaktoriaus zonos R3 išmontavimo projektavimo vėlavimas	Nėra patirties projektuojant RBMK reaktorių išmontavimą Įvadiniai duomenys gali būti nepilni ar netikslūs	Vėlavimai įgyvendinant kritinio kelio projektą atsilieps viso IAE eksploatavimo nutraukimo trukmei Žala reputacijai	Išorinio konsultanto įtraukimas projekto dokumentų analizei Kompetentingos projekto komandos suformavimas Savalaikė komunikacija su suinteresuotomis šalimis
8. Sudėtingumas objektyviai parinkti labiausiai tinkančias giluminiam atliekynui teritorijas	Nepakankamas Lietuvos ir tarptautinis reglamentavimas Institucijų ir organizacijų/atstovų nepakankama kompetencija Didesnis nei tikėtasi visuomenės pasipriešinimas GA įrengimui	Sunkumai pagrindžiant sprendimus suinteresuotoms šalims GA projekto vėlavimas	Savalaikė komunikacija su suinteresuotomis šalimis Aktyvus įsitraukimas į atitinkamų reglamentavimo dokumentų rengimą

Didžiausią įtaką turėjusios įmonės rizikos 2024 m. buvo susijusios su projektų valdymo kompetencijos trūkumu, kvalifikuotų rangovų/tiekėjų, turinčių patirtį ir statybos atestatus dirbti BEO, trūkumu, pirkimo proceso rizikomis bei nenumatytais darbais. Tai labiausiai strateginiu požiūriu atsiliepė:

- projektų, skirtų įrengti Paviršinio atliekyno infrastruktūrą (technologinio kelio, telekomunikacijų, šilumos tiekimo), eigai – nepavyko pritraukti projekto vadovo(-ų);
- metinių darnumo rodiklių įgyvendinimui – dėl šios srities specialistų trūkumo naujiems tikslams nebuvo parengtos priemonės, todėl vyko tik anksčiau pradėtų tęstinių tikslų vykdymas;
- labai mažai aktyvių atliekų dėjimo į atliekyną 3-osios kampanijos įgyvendinimui – kampanijos pradžia prasidėjo vėliau dėl projekto įgyvendinimo priežiūros sutarties vėlavimo, kas kėlė riziką nebaigti inžinierinių barjerų įrengimo dėl žemos temperatūros;
- MRAS eksploatavimo nutraukime dėl pirmą kartą atliekamos tokios veiklos teko susidurti su rizikomis dėl neplanuotai atrasto didesnio kiekio užteršto grunto ir sudėtingo jo išėmimo iš po rūsio konstrukcijų, bei radiotaršos dėmėmis aikštelėje;
- 2-ojo bloko reaktoriaus viršutinės ir apatinės zonų įrangos išmontavimo projektui – leidimas darbams vėluoja dėl užsitęsusio komentarų technologiniam projektui ir saugos analizės ataskaitai bei radiotaršos monitoringo įrangos trūkumo. Didelis įmonėje vykdomų sudėtingų projektų skaičius neleido mobilizuoti reikalingų kompetencijų dokumentų derinimui bei panaudoti taršos monitoringo įrangą iš kitų darbo zonų. Standartinė pirkimų trukmė leidžia tikėtis įrangos įsigijimo tik antroje 2025 m. pusėje;
- pirkimų savalaikiškumui bei kainų konkurencijai, kai dėl karo Ukrainoje tiekėjų rinka yra mažesnė ir ilgiau nei planuota trunka potencialių laimėtojų atitikties nacionalinio saugumo interesams procedūros ar atmetami pasiūlymai ir tenka kartoti pirkimą;
- toliau jaučiamas 2023 m. nepavykusio Paviršinio atliekyno statybų pirkimo pasekmės, kai teko kartoti pirkimo procesą kelis kartus, dėl ko laiko rezervas tarp esamos saugyklos užsipildymo ir RA pervežimo pradžios pastačius atliekyną reikšmingai sumažėjo. Įmonė nuolat stebi visų RA srautus ir atnaujina saugyklų užsipildymo prognozes.

Tai pareikalavo didesnio įmonės padalinių ir kitų suinteresuotų šalių įsitraukimo, siekiant sumažinti rizikų pasekmes. Svarbios sėkmingai suvaldytos rizikos:

- labai mažai aktyvių RA 3-ios dėjimo į atliekyną kampanijos – siekiant kompensuoti darbų pradžios vėlavimą, įmonė padidino krovos darbų našumą, todėl buvo spėta įrengti pagrindinius inžinierinius barjerus iki darbams tinkamų temperatūrų sezono pabaigos, o paskutinius – dirvožemio ir žolės sluoksnius sutarta įrengti pavasarį;
- sėkmingai suvaldytų reaktorių šerdžių išmontavimo technologijų koncepcijos rengimo rizikų dėka projektas likvidavo anksčiau buvusį kelių mėnesių atsilikimą nuo grafiko ir sekančio etapo sutartys buvo pasirašytos laiku;
- dėl 2-ojo bloko reaktoriaus viršutinės ir apatinės zonų įrangos išmontavimo darbų leidimo vėlavimo buvo padidintos metinės apimtys kituose projektuose, todėl bendra suplanuota metinė įrangos išmontavimo apimtis buvo įvykdyta;
- pirkimų proceso spartinimui buvo numatytos vidinės efektyvinimo priemonės, kurios apėmė geresnį pirkimo planavimą, pirkimo šablonų, gerosios praktikos įvedimą, komunikacijos gerinimą, tame tarpe ir IAE įvaizdžio bei patrauklumo, kaip patikimo ir ilgalaikio užsakovo, kėlimą įvairiuose informaciniuose kanaluose. To rezultatas – pagerintas kontroliuojamų pirkimų rodiklis.

Įmonės veiklos finansavimas ir finansinių rodiklių analizė

VEIKLOS FINANSAVIMAS

Pagrindinė įmonės veikla yra orientuota į valstybės specialiųjų įpareigojimų vykdymą ir **vykdoma sąnaudų kompensavimo principu**, t.y., dotuojama Europos Sąjungos bei Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis.

Finansavimo šaltinis	Lėšų administratorius	Panaudojimas
Europos Sąjungos lėšos		
Tarptautinis Ignalinos eksploatavimo nutraukimo rėmimo fondas	Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (toliau – ERPB)	Infrastruktūros projektai (įvykdyti iki 2022 m.) bei Būgnų-separatorių išmontavimo projektas
Europos Sąjungos Ignalinos programa (IP)	Centrinė projektų valdymo agentūra prie LR Finansų ministerijos (toliau – CPVA), ERPB	Personalas ir eksploatacinės išlaidos, energetiniai ištekliai, infrastruktūriniai ir kiti projektai
Europos Sąjungos struktūrinių fondų Sanglaudos fondas	Aplinkos projektų valdymo agentūra (toliau – APVA)	Maišiagalos RAS eksploatavimo nutraukimas
Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinis mechanizmas	CPVA	Projektai, susiję su IAE laikomų radioaktyviųjų atliekų tvarkymu, kontrole ir neigiamo poveikio aplinkai, ekosistemai bei gyventojams prevencija
Lietuvos Respublikos lėšos		
Lietuvos Respublikos biudžeto lėšos (IP administravimo Lietuvoje bendrojo finansavimo (BF) lėšos	LR energetikos ministerija	Personalo darbo išlaidų dalis, energetinių išteklių išlaidų dalis, išeitinės išmokos, mokesčiai ir kitos išlaidos, susijusios su eksploatavimo nutraukimu, kurios nefinansuojamos IP lėšomis (IP ko-finansavimas)
Lietuvos Respublikos biudžeto lėšos	LR energetikos ministerija	Paliktiesiems ir pamestiesiems jonizuojančios spinduliuotės šaltiniams tvarkyti, giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projektui vykdyti, Maišiagalos RAS eksploatavimui ir eksploatavimo nutraukimui
Įmonės nuosavos lėšos		
Įmonės nuosavos lėšos	Įmonės vadovybė ir valdyba	Finansuojamos išlaidos, kurios negali būti finansuojamos IP lėšomis, dalis energetinių išteklių ir darbo išlaidų, teisinės paslaugos, išlaidos pagal kolektyvinę sutartį, mokesčiai, kitos išlaidos.

Įmonės nuosavos lėšos 2024 m. gruodžio 31 d. buvo 43,5 mln. eurų. Įmonės pagrindinės pajamos gaunamos iš metalo laužo bei nebereikalingo turto pardavimo. Tačiau, vadovaujantis Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. IX-912, nuo 2020 m. gruodžio 1 d. pajamas už parduotą turtą įmonė perveda į Lietuvos Respublikos valstybės specialiąją Rezervinio (stabilizavimo) fondo sąskaitą, skirtą radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti. Taip pat gaunamos finansinės veiklos pajamos iš palūkanų už bankuose laikomus indėlius bei pinigus sąskaitose.

Prognozuojama IAE eksploatavimo nutraukimo kaina yra 3,3 mlrd. eurų (įskaitant rizikas ir infliaciją) ir apima visus finansavimo šaltinius – tiek ES paramą, tiek Lietuvos skiriamą dalį. LR Vyriausybė yra įsipareigojusi skirti ne mažiau kaip 14 % lėšų, reikalingų IAE eksploatavimo nutraukimui.

2000-2027 m. laikotarpiui Europos Komisija eksploatavimo nutraukimui įsipareigojo skirti 2111,8 mln. eurų, o Lietuvos Respublika iki 2024 m. imtinai skyrė 268,6 mln. eurų. Siekiant toliau tęsti IAE eksploatavimo nutraukimą nedelstino išmontavimo būdu, svarbu užtikrinti šios veiklos finansavimą iki IAE eksploatavimo nutraukimo darbų pabaigos. Finansavimas laikotarpiu nuo 2028 m. iki eksploatavimo nutraukimo pabaigos turėtų bendrai sudaryti apie 891,7 mln. Eurų. Prognozuojamas LR įnašas laikotarpiu nuo 2025 m. iki eksploatavimo nutraukimo pabaigos apie 197,3 mln. eurų. Tačiau šios sumos neturėtų būti laikomos galutinėmis – peržiūrint GENP, jos, tikėtina, bus koreguojamos, atsižvelgiant į likusių darbų apimtis, faktinius kaštus ir visą eilę kitų aplinkybių.

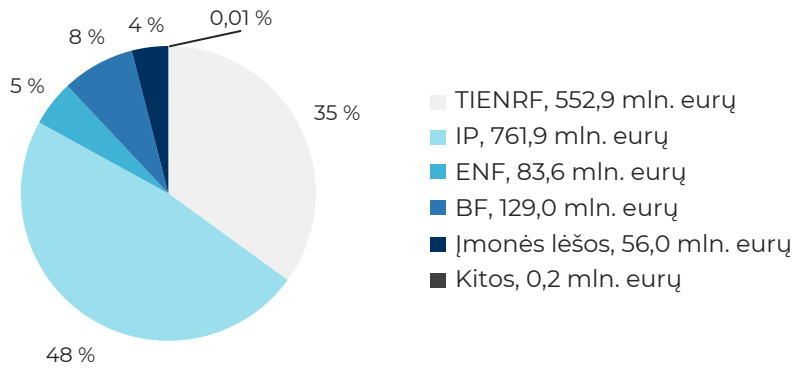
Nuo 2020 metų įmonės veiklos finansavimas buvo papildytas 2014-2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo lėšomis pagal programą „Aplinkosauga, energetika ir klimato kaita“ projekto „Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugumo didinimas Ignalinos atominėje elektrinėje“ vykdymui. 2024 m. projektas sėkmingai užbaigtas, faktiškai projektui įgyvendinti buvo panaudota 2,9 mln. eurų. Projekto metu buvo sukurti panaudoto branduolinio kuro ir kitų ilgaamžių RA bei pramoninių sąlyginai nekontroliuojamųjų atliekų galutinio padėjimo/ saugojimo koncepciniai sprendimai (parengtos ataskaitos, kurių rezultatų pagrindu bus taip pat planuojamas tolesnis giluminio atliekyno projekto įgyvendinimas).

Be IAE eksploatavimo nutraukimo įmonei pavesta smulkiųjų darytojų radioaktyviųjų atliekų, pamestųjų ir paliktųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo funkcija bei Maišiagalos RAS eksploatavimo nutraukimo vykdymo funkcija. EK reikalavimu šios veiklos turi būti aiškiai atskirtos nuo IAE eksploatavimo nutraukimo veiklos ir jos finansavimo. Šių veiklų finansavimas iki 2023 m. pabaigos buvo skiriamas iš ES struktūrinių fondų lėšų, administruojamų APVA, ir pagal Branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo programą iš nacionalinio biudžeto, nuo 2024 m. tik iš nacionalinio biudžeto. Eksploatavimo nutraukimo plane numatyta, kad visa Maišiagalos RAS eksploatavimo nutraukimo darbų vertė 55,3 mln. Eur.

Įmonėje, kaip pagrindiniai finansinės prognozės dokumentai, kasmet rengiami metinis darbų planas ir išlaidų sąmata. Įmonės veiklos metinei išlaidų sąmatai pritaria Įmonės valdyba, po to ją savo įsakymu tvirtina energetikos ministras.

Nuo 2000 m. IAE eksploatavimo nutraukimui panaudota 1583,5 mln. eurų.

Finansavimo panaudojimas pagal lėšų šaltinius 2000-2024 m:

PAGRINDINIAI FINANSINIAI RODIKLIAI

	2023 m.	2024 m.	2023/24 m. pokytis, %
Vidutinis darbo užmokestis, eurais	2 095	**2 245**	+7,2
Bendrasis finansavimas, mln. eurų	77,60	**83,06**	+7,0
Finansavimo įsisavinimas, proc.	87	**80**	-7,9
Bendrosios išlaidos, mln. eurų	77,60	**83,06**	+7,0
Įmonės turtas, mln. eurų	232,695	**232,015**	-0,8
Įmonės pajamos, mln. eurų	2,03	**1,816**	-10,6

Įmonės pajamose atvaizduotos pajamos už parduotą ilgalaikį ir trumpalaikį turtą, kurias, vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr.1-386 „Dėl lėšų gautų už valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės parduotą turto pervedimą“, per penkias darbo dienas nuo lėšų gavimo dienos, įmonė perveda į Lietuvos Respublikos valstybės iždo specialiąją sąskaitą, atidarytą Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Lietuvos banke ir skirtą ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti. Todėl pajamos už parduotą nebereikalingą turtą finansinėse ataskaitose neatvaizduojamos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos priimtais sprendimais ir įsipareigojimais, 2009 metais buvo sustabdytas antrasis reaktorius ir pradėtas Ignalinos atominės elektrinės veiklos nutraukimo procesas. Dėl šios priežastis Įmonė 2009 m. pripažino, jog yra turto nuvertėjimo požymių – nutraukta įmonės pagrindinė pajamas generuojanti veikla, ilgalaikis turtas neteikia ekonominės naudos. Atitinkamai Įmonė vadovaudamasi 23 LFAS nuostatomis 2009-12-31 finansinėse ataskaitose pirmą kartą pripažino dalies turto nuvertėjimą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei priėmus sprendimą iki 2024 m. spalio pabaigos pertvarkyti IAE į uždarąją akcinę bendrovę, 2024-04-30 būklei nepriklausomi turto vertintojai atliko įmonės turto vertinimą, būsimos įmonės įstatinio kapitalo apimčiai įvertinti. 2024-12-31 įmonė nebuvo pertvarkyta, šiuo metu terminai nėra žinomi.

Turto vertintojų ataskaitoje bendras turto ir įsipareigojimų pokytis buvo nereikšmingas, tačiau nagrinėjant atskiras sritis pastebėti reikšmingi turto vertės padidėjimai ir sumažėjimai. Didžiausias naujas turto nuvertėjimas turto vertintojų ataskaitoje buvo nustatytas sąlyginai naujam turtui, pritaikius ekonominį nuvertėjimą. Įmonės nuomone, po 2009 metų įmonės veikla yra skirta išimtinai užtikrinti valstybės funkcijų ir įsipareigojimų vykdymą, jos veikla nėra skirta pinigų srautų generavimui, naujas turtas statomas siekiant ne ekonominės naudos, o siekiant tinkamai ir saugiai užtikrinti eksploatavimo nutraukimą bei radioaktyviųjų atliekų saugojimą. Todėl apskaitos tikslais turto nuvertėjimas neturi būti apskaitomas vadovaujantis turto vertintojų ataskaita. Įmonė kreipėsi ir gavo Apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo (AVNT) išaiškinimą, jog atsižvelgiant į tai, kad įmonė yra Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių sąraše, jai gali būti taikytina Lietuvos finansinės atskaitomybės 23 standarto išimtis, numatanti, jog turtas nuvertinamas tik kai turtas sugadinamas ar sunaikinamas. Atitinkamai, įmonė savo apskaitos politikoje numato, jog įmonės turtas nuvertinamas tik kai jis sugadinamas arba kai įmonė jo nebenaudoja ir jis nebeatlieka funkcijos, kuriai atlikti jis buvo sukurtas.

Apžvelgiant įmonės finansinius rodiklius, reikia atkeipti dėmesį į tai, kad pagal LR Vyriausybės 2018 m. spalio 17 d. nutarimą Nr. 1042 įmonei netaikoma valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo (LR Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimo Nr. 1052) 14 punkto nuostata, įpareigojanti tvarkyti buhalterinę apskaitą pagal tarptautinius standartus, nes pagrindinė įmonės veikla negeneruoja teigiamų pinigų srautų (komercinė įmonės veikla sudaro nereikšmingą veiklos dalį, o gautos pajamos iš esmės skiriamos pagrindinei veiklai finansuoti, yra orientuota į viešojo (valstybės) intereso tenkinimą – specialiųjų įpareigojimų atlikimą, finansuojama valstybės ir tarptautinės paramos lėšomis ir vykdoma sąnaudų kompensavimo principu.

Įmonės apskaitos politikoje specialiųjų įpareigojimų finansinė informacija nėra atskirta ir atskirai neapskaitoma – IAE eksploatavimo nutraukimo kaina1 įmonės balanse nerodoma, nes neapibrėžti įsipareigojimai dėl šių veiklos ypatumų:

- pagrindinė įmonės vykdoma veikla negeneruoja teigiamo pinigų srauto, nes yra orientuota į viešojo intereso tenkinimą (specialiųjų įpareigojimų atlikimą),
- pagrindinė įmonės veikla yra finansuojama valstybės ir tarptautinės paramos lėšomis (skyriuje „Finansavimas“ išvardinti visi finansavimo šaltiniai), t. y. dotuojama,
- komercinė veikla sudaro nereikšmingą veiklos dalį (nereikalingo turto pardavimas, transporto paslaugų teikimas, statinių nuoma ir kita ūkinė bei investicinė veikla) finansiniuose duomenyse nėra atskirta nuo specialiųjų įpareigojimų, nes sudaro nereikšmingą dalį nuo jos apimties),
- IAE eksploatavimo nutraukimo metu bus likviduojama didžioji dalis įmonės šiuo metu valdomo turto,
- didžioji įmonės turto dalis po IAE eksploatavimo nutraukimo negalės būti parduota ar kitaip realizuota, t. y. turtas iš esmės bus nelikvidus,
- įmonės valdymo organai neplanuoja perleisti viso ar dalies įmonės turto privačiam subjektui arba leisti investuoti į įmonę privačiam subjektui, norint gauti pajamų.

[7] pagal šiuo metu galiojantį GENP – 3,3 mln. eurų, įskaitant infliaciją ir rizikas.

BALANSAS

Įmonės finansiniai duomenys (balansas) 2022-2024 m. laikotarpiui, *tūkst. eurų:*

Eil. Nr.	Straipsnis	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2023/2024 m. pokytis, %
A.	**Ilgalaikis turtas**	**170 744**	**153 378**	**145 383**	**-5,0**
1.	**Nematerialusis turtas**	**430**	**439**	**340**	**-22,6**
	Programinė įranga	328	148	85	
	Koncesijos, patentai, licencijos, prekių ženklai ir panašios teisės	73	262	226	
	Kitas nematerialus turtas	29	29	29	
2.	**Materialusis turtas**	**168 014**	**152 939**	**145 043**	**-5,1**
	Pastatai ir statiniai	131 522	123 059	115 170	
	Mašinos ir įranga	19 528	14 414	13 715	
	Transporto priemonės	443	465	409	
	Kita įrangą, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	3 034	3 807	3 648	
	Sumokėti avansai ir vykdomi materialiojo turto statybos darbai	13 487	11 194	12 101	
3.	**Finansinis turtas**	**2 300**	**-**	**-**	**-**
	Kitas finansinis turtas	2 300	-	**-**	
4.	**Kitas ilgalaikis turtas**	**-**	**-**	**-**	
	Kitas turtas	-	-	**-**	
B.	**Trumpalaikis turtas**	**73 060**	**79 074**	**85 952**	**+9**
1.	**Atsargos**	**18 421**	**18 413**	**23 185**	**+26**
	Žaliavos, medžiagos ir komplektavimo detalės	17 688	18 236	21 306	
	Sumokėti avansai	733	177	1 254	
	Ilgalaikis materialusis turtas, skirtas parduoti	-	-	625	
2.	**Per vienerius metus gautinos sumos**	**24 905**	**27 878**	**31 224**	**+12,0**
	Pirkėjų įsiskolinimas	24	14	11	
	Kitos gautinos sumos	24 881	27 864	31 213	
3.	**Trumpalaikės investicijos**	**11 554**	**5 471**	**-**	**-100**
4.	**Pinigai ir pinigų ekvivalentai**	**18 181**	**27 312**	**31 543**	**+15,5**
C.	**Ateinančių laikotarpių sąnaudos ir sukauptos pajamos**	**207**	**242**	**680**	**+181**
	Turto iš viso:	**244 012**	**232 694**	**232 015**	**-0,3**

Eil. Nr.	Straipsnis	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2023/2024 m. pokytis, %
Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai					
D.	**Nuosavas kapitalas**	**23 021**	**30 977**	**27 574**	**-11**
1.	**Įmonės savininko kapitalas**	**565 307**	**565 307**	**565 301**	**0**
2.	**Turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas**	**-**	**-**	**-**	
3.	**Centralizuotai valdomą valstybės turtą atitinkantis kapitalas**	**-**	**-**	**-**	
4.	**Perkainojimo rezervas (rezultatai)**	**-**	**-**	**-**	
5.	**Rezervai**	**-**	**-**	**-**	
6.	**Nepaskirstytasis pelnas (nuostolis)**	**(542 286)**	**(534 330)**	**(537 727)**	**+0.6**
	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	5 322	7 956	(3 397)	
	Ankstesniųjų metų pelnas (nuostoliai)	(547 608)	(542 286)	(534 330)	
E.	**Dotacijos, subsidijos**	**170 928**	**157 556**	**160 551**	**+1,9**
F.	**Atidėjiniai**	**36 397**	**26 304**	**29 240**	**+11,2**
	Kiti atidėjiniai	36 397	26 304	29 240	
G.	**Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai**	**13 511**	**17 744**	**14 530**	**-18,1**
1.	**Po vienerių metų mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai**	**-**	**-**	**-**	
2.	**Per vienerius metus mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai**	**13 511**	**17 744**	**14 530**	**-18,1**
	Gauti avansai	2 996	7 227	60	
	Skolos tiekėjams	3 846	3 056	3 787	
	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	6 619	6 776	6 908	
	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	50	685	3 775	
H.	**Sukauptos sąnaudos ir ateinančių laikotarpių pajamos**	**155**	**113**	**120**	**+6,2**
Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų, iš viso:		**244 012**	**232 694**	**232 015**	**-0,3**

Pagrindinės finansinių rodiklių kitimą lėmusios priežastys:

- Ilgalaikio turto nusidėvėjimas;
- Padidėjo atidėjinys IAE eksploatavimo nutraukimui iš nuosavų lėšų dėl sumažėjusios rinkos palūkanų normos.

2024 M. ATLIKTOS INVESTICIJOS

Įmonė 2024 metais įsigijo ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto už 3 260,4 tūkst. Eur, iš to reikšmingiausi įsigijimai: grafito atliekų bunkeris dozatorius su grafito nuėmimo įrenginių sistema, technologinės ventiliacijos, Elektros energijos tiekimo IAE varduotojams schemų optimizavimas ir kitos.

PELNINGUMAS IR TURTO NUVERTĖJIMAS

Vadovaujantis 23 Verslo apskaitos standarto „Turto nuvertėjimas“ nuostatomis, 2009 m. įmonėje pirmą kartą buvo atliktas ilgalaikio turto nuvertėjimo vertinimas, turint aiškius turto nuvertėjimo požymius – sustabdžius IAE reaktorius, pradėtas vykdyti IAE eksploatavimo nutraukimas, nebegaminama elektros energija ir nebus gaunama pajamų. Tokiu būdu buvo nuvertinti ruošiami išmontuoti ir griauti statiniai ir kitos turto grupės: mašinos, įrengimai bei kita įranga ir prietaisai kai turėjo nuvertėjimo požymius: daugiau nebus naudojami veikloje ir nėra kur jų pritaikyti.

Atsižvelgiant į tai kad VĮ Ignalinos atominė elektrinė yra Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniams saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių sąraše, bei į tai, kad įmonės turtas skirtas ne pelnui generuoti, o užtikrinti valstybės funkcijų ir įsipareigojimų vykdymą, įmonės ilgalaikis turtas nuvertinamas tik tuomet kai yra nebetinkamas naudoti arba neatlieka funkcijos, kuriai vykdyti jis buvo įsigytas ir nebus naudojamas ateityje.

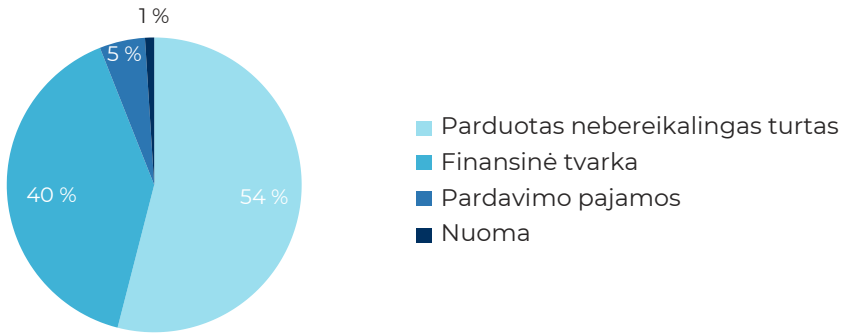
BALANSO RODIKLIAI

	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Kapitalo grąžos rodikliai, *proc.*			
Kapitalo grąža (ROA)	2,2	3,4	-1,5
Nuosavo kapitalo grąža (ROE)	23,1	25,7	-12,3
Įdarbinto kapitalo grąža (ROCE)	2,6	4,3	-1,6
Kapitalo pakankamumo ir likvidumo rodikliai, *santykinis dydis*			
Bendras likvidumo koeficientas (Current ratio)	5,4	4,5	5,9
Kritinis likvidumo koeficientas (Quick ratio)	4,0	3,4	4,3
Apyvartumo rodikliai, *santykinis dydis*			
Turto apyvartumas	0	0	0
Ilgalaikio turto apyvartumas	0	0	0
Nuosavo kapitalo apyvartumas	0,01	0,01	0,003
Pelningumo rodikliai, *proc.*			
EBITDA marža	4 924,7	5 503,9	-2 808
Tipinės veiklos pelno marža	4 415,8	5 221,2	3 531,1
Grynojo pelno marža	3 976,9	4 477,9	-3 715
Kiti rodikliai			
Nuosavo kapitalo ir turto santykis proc.	9,4	13,2	11,9
Įsiskolinimo koeficientas	0,08	0,06	0,06
Dividendai	0	0	0

ĮMONĖS PAJAMOS

Įmonės pajamas sudaro pajamos už parduotą nebereikalingą IAE turtą, finansinę veiklą, nuomą, ir kitą ūkinę veiklą (suspausto oro tiekimą, transporto, mokymo paslaugas, laikiną jonizuojančių šaltinių priėmimą ir saugojimą ir kt.). Didžiausią pajamų dalį įmonė gauna parduodama nebereikalingą trumpalaikį ir ilgalaikį turtą. Išmontavus nereikalingą neužterštą IAE įrangą arba nukenksminus užterštą įrangą iki nekontroliuojamo radiaciniu požiūriu lygio ir patikrinus užterštumą radiologinių matavimų įrenginyje, jį parduodama viešai skelbiamuose aukcionuose.

2024 m. gautų įmonės pajamų struktūra:

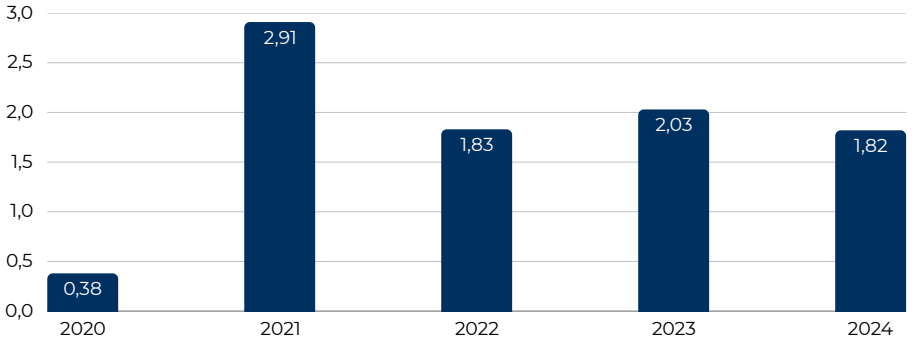
Įmonės gautos pajamos ir pasiskirstymas 2022-2024 m., *mln. eurų:*

	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Parduotas nebereikalingas turtas[8]	1,586 | 86,9 %	1,483 | 73,0 %	0,986 | 54,3 %
Finansinė veikla	0,084 | 4,6 %	0,353 | 17,4 %	0,722 | 39,7 %
Pardavimo pajamos	0,134 | 7,3 %	0,178 | 8,8 %	0,091 | 5,0 %
Nuoma ir kita	0,022 | 1,2 %	0,022 | 0,8 %	0,020 | 0,9 %
Iš viso gauta pajamų	**1,826**	**2,036**	**1,819**

[8] Finansinėse ataskaitose ši suma neatvaizduojama.

Kaip matyti iš pastarųjų trijų metų palyginimo, pajamų struktūra praktiškai nesikeičia, bet matyti tendencija, kad pajamos iš parduoto nebereikalingo turto mažėja ir didėja pajamos iš finansinės veiklos.

Pajamų dinamika už 5 metus, *mln. eurų:*

Kadangi bendrame pajamų fone didžiąją dalį sudaro pajamos už parduotą nereikalingą trumpalaikį ir ilgalaikį turtą bei išmontuotos įrangos metalo laužą, todėl metinius svyravimus sąlygoja jų „prieinamumas“ pardavimui. Įmonės pajamos 2020 m. buvo mažiausios, nes buvo nuspręsta neparduoti metalo laužo dėl nepalankių rinkos kainų. 2021 m. vėl atnaujintas metalo laužo pardavimas.

Nuo 2020 m. lapkričio mėn., vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. 1-386 „Dėl lėšų gautų už valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės parduotą turto pervedimą“, pajamas už parduotą ilgalaikį ir trumpalaikį turtą įmonė perveda į Lietuvos Respublikos valstybės iždo specialiąją sąskaitą, atidarytą Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Lietuvos banke ir skirtą ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti. Likusios pajamos naudojamos kaip apyvartinės lėšos įmonės metinei veiklai.

PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA

Pelno (nuostolių) rodikliai 2022-2024 m., *eurais*:

	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2023/24 m. pokytis, %
Pardavimai	133 813	177 673	**91 429**	-48,5
Kita veikla	305 647	208 862	**374 105**	+79,1
Tame tarpe užpajamuotas metalo laužas	281 548	187 572	**354 279**	+88,9
Tame tarpe nuoma ir kitos pajamos	21 998	21 290	**19 826**	+0,03
Finansinė veikla	83 551	353 392	**721 880**	+104

2024 metais sumažėjo pardavimai, nes buvo mažiau organizuota ekskursijų (2024 m. — 46 tūkst. Eur, 2023 metais – 76 tūkst. Eur), mažiau atlikta patikros ir kalibravimo paslaugų (2024 m. — 8 tūkst. Eur, 2023 m. — 13 tūkst. Eur). Padidėjo kitos veiklos pajamos, nes buvo užpajamuota metalo laužo 167 tūkst. Eur daugiau nei 2023 metais. Finansinės investicinės veiklos pajamų padidėjimą lėmė tai, kad per 2024 metus buvo uždirbta daugiau palukanų iš terminuotų indelių.

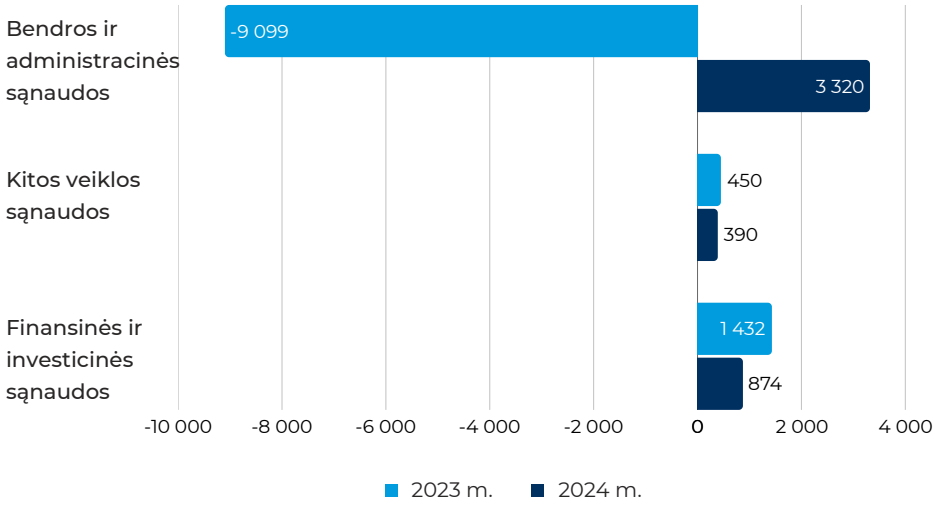
DIVIDENDAI

2023 m. pabaigoje įmone turėjo 534 329 970 eurų nuostolių. Nepaskirstytų nuostolių suma 2024 m. pabaigoje sumažėjo iki 537 621 862 eurų. Vadovaujantis 1994 m. gruodžio 21 d. Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr.I-722 15 straipsnių įmonės veikla negeneruoja pelno ir yra dotuojama, ir įmonės veikla yra nuostolinga, pelno įmoka į valstybės biudžetą neskaičiuojama ir nemokama.

ĮMONĖS SĄNAUDOS

Kadangi pagrindinės įmonės veiklos sąnaudos yra dotuojamos, o dotacijos patirtoms sąnaudoms kompensuoti apskaitoje pripažįstamos panaudotomis tokia dalimi, kiek patiriama sąnaudų, kurioms kompensuoti jos yra skirtos, ir tokia pat dalimi mažinama pelno (nuostolių) ataskaitos kompensuojamų sąnaudų straipsnio suma, todėl bendrosiose ir administracinėse sąnaudose atspindimos tik patirtų sąnaudų **nedotuojamos** sumos.

Įmonės sąnaudos 2023-2024 m., *tūkst. eurų*:

Įmonės sąnaudų išsidėstymas pagal sąnaudų grupes 2022-2024 m., *tūkst. eurų:*

	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2023/24 m. pokytis, %
Bendrosios ir administracinės sąnaudos				
Darbo užmokesčiui	1 154	484	**453**	
Atostoginių kaupiniams	496	107	**-436**	
Nusidėvėjimo	682	744	**677**	
Turto nuvertėjimo	246	819	**81**	
Mokesčiams	22	66	**15**	
Atidėjimų IAE eksploatavimo nutraukimui atstatymo	-23 646	-11 523	**2 062**	
Konsultacinėms ir juridinėms paslaugoms	76	2	**1**	
Elektros energijai	8 679	-380	**0**	
Šildymui	1 294	0	**0**	
Atlygiui valdybos nariams	99	131	**0**	
Kitos materialinės sąnaudos	2 537	436	**455**	
Dujos	2 586	15	**12**	
Iš viso	**-5 775**	**-9 099**	**3 320**	**+136**
Kitos veiklos sąnaudos				
Trumpalaikio turto perleidimo	221	419	**160**	
Ilgalaikio turto pardavimo nuostolis		0	**0**	
Nuomos sąnaudos	1	0	**0**	
Kita	168	31	**230**	
Iš viso	**390**	**450**	**390**	**-13,3**
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos				
Delspinigiai, kitos sąnaudos	587	1 432	**874**	**-39**
Valiutų kursų pasikeitimas				
Iš viso	**587**	**1 432**	**874**	**-39**

2024 m. bendrosios ir administracinės sąnaudose pokyčius daugiausia lėmė atidėjinio eksploatavimo nutraukimui perskaičiavimas. Atidėjinys apskaičiuojamas remiantis prielaidomis: prognozuojamas įmonės turimų lėšų panaudojimas iki 2038 metų diskontuojamas iki dabartinės vertės taikant vidutinių ilgalaikių Lietuvos obligacijų pelningumą. Įmonės turimos lėšos 2024 m. gruodžio 31 d. sudarė 43,5 mln. Eur, kas yra 29,2 mln. Eur diskontuojant į 2024 m. vertę. 2023 metais diskontuota atidėjinio suma sudarė 26,3 mln. Eur. Atidėjinio pokytis sudarė apie 2,9 mln. Eur, iš to 2,1 mln. Eur apskaityta bendrosiose ir administracinėse sąnaudose, o 0,8 mln. Eur sudarė atidėjinio palūkanų sąnaudos, apskaitytos finansinėje veikloje. Diskonto norma įvertinta remiantis vidutiniu ilgalaikiu Lietuvos obligacijų pelningumu ir 2024 metais sudarė 3,32% (2023 m. 3,93%). Finansinės veiklos sąnaudos sumažėjo dėl mažesnių priskaičiuotų atidėjinio palūkanų, įmonė kitų palūkanų sąnaudų nepatiria.

2024 m. dotuojamos įmonės sąnaudos sudarė 82 572 tūkst. eurų arba 5,4 % mažiau nei praeitais (2023 m. 89 030 tūkst.). Iš jų:

- 9 471 tūkst. eurų – nusidėvėjimo sąnaudos,
- 43 096 tūkst. eurų – darbo užmokesčio sąnaudos
- 9 450 tūkst. eurų – elektros energijos ir šildymo sąnaudos
- 20 555 tūkst. eurų – materialinės ir joms prilygintos sąnaudos.

2024 m. bendrosios ir administracinės sąnaudose pokyčius daugiausia lėmė atidėjinio eksploatavimo nutraukimui perskaičiavimas. Atidėjinys apskaičiuojamas remiantis prielaidomis: prognozuojamas įmonės turimų lėšų panaudojimas iki 2038 metų diskontuojamas iki dabartinės vertės taikant vidutinių ilgalaikių Lietuvos obligacijų pelningumą. Įmonės turimos lėšos 2024 m. gruodžio 31 d. sudarė 43,5 mln. Eur, kas yra 29,4 mln. Eur diskontuojant į 2024 m. vertę. 2023 metais diskontuota atidėjinio suma sudarė 26,3 mln. Eur. Atidėjinio pokytis sudarė apie 2,9 mln. Eur, iš to 2,1 mln. Eur apskaityta bendrosiose ir administracinėse sąnaudose, o 0,8 mln. Eur sudarė atidėjinio palūkanų sąnaudos, apskaitytos finansinėje veikloje. Diskonto norma įvertinta remiantis vidutiniu ilgalaikiu Lietuvos obligacijų pelningumu ir 2024 metais sudarė 3,32 % (2023 m. 3,93 %). Finansinės veiklos sąnaudos sumažėjo dėl mažesnių priskaičiuotų atidėjinio palūkanų, įmonė kitų palūkanų sąnaudų nepatiria.

2024 m. dotuojamos įmonės sąnaudos sudarė 81 492 tūkst. eurų arba 5,4 % mažiau nei praeitais (2023 m. 88 945 tūkst.). Iš jų:

- 9 471 tūkst. eurų – nusidėvėjimo sąnaudos,
- 43 113 tūkst. eurų – darbo užmokesčio sąnaudos
- 9 450 tūkst. eurų – elektros energijos ir šildymo sąnaudos
- 19 458 tūkst. eurų – materialinės ir joms prilygintos sąnaudos.

Į šią suma įtrauktos sąnaudos specialiesiems įpareigojimams – Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos atliekų surinkimui, pradiniam apdorojimui, pervežimui bei paliktųjų / pamestųjų jonizuojančios spinduliuotės šaltinių tvarkymui visoje Lietuvos teritorijoje – vykdyti: 2 689 tūkst. eurų (iš jų 1 432 tūkst. eurų - darbo užmokesčio sąnaudos, 27 tūkst. eurų - nuomos sąnaudos, 1 230 tūkst. eurų paslaugos, materialinės ir joms prilygintos sąnaudos).

UŽBALANSINIAI DUOMENYS

Įmonė užbalansinėse sąskaitose apskaito trečiųjų asmenų turtą ir įsipareigojimus. 2023 m. gruodžio 31 d. duomenimis užbalansinėse sąskaitose buvo 824 tūkst. eurų, 2024 m. gruodžio 31 d. duomenimis – 1 050 tūkst. eurų.

FINANSAVIMO PANAUDOJIMAS

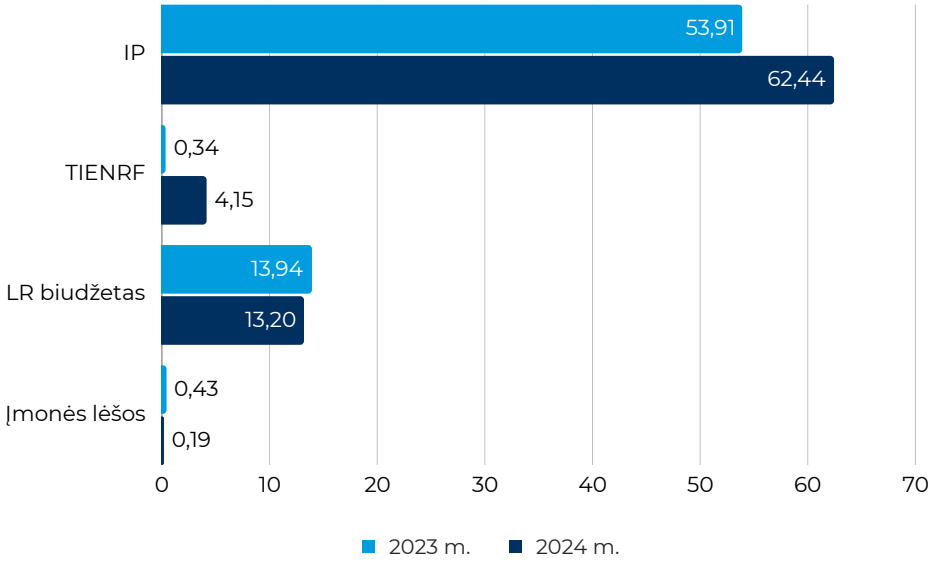
2024 m. įmonė IAE eksploatavimo nutraukimo veiklai panaudojo 62,44 mln. eurų IP lėšų, 4,15 mln. eurų iš TIENRF, 13,20 mln. eurų iš Lietuvos respublikos biudžeto (BF) ir 0,36 mln. eurų nuosavų lėšų. 2023 m. atitinkamai buvo: 53,91 mln. eurų IP lėšų, 0,34 mln. eurų iš TIENRF, 13,94 mln. eurų iš BF ir 0,43 mln. eurų nuosavų lėšų.

Finansavimo iš šaltinių panaudojimas 2022-2024 m. *mln. eurų:*

		2022 m.	2023 m.	2024 m.	2023/24 pokytis,%
Įmonėje panaudota lėšų iš viso		**76,60**	**77,60**	**83,06**	+7
Iš viso ES lėšų		48,34	62,697	67,00	+7
Iš viso LT lėšų		28,26	14,903	16,06	-8
IAE eksploatavimo nutraukimui	IP	44,50	53,906	62,44	+16
	TIENRF	2,10	0,335	4,15	▲
	BF	10,14	13,94	13,20	-5
	IAE	17,67	0,433	0,19	-56
IAE eksploatavimo nutraukimui iš viso		**74,41**	**68,614**	**79,98**	+17
Kitai veiklai[9]	LR biudžetas (BF/NES VB)	0,433	0,516	2,49	+383
	APVA	0,632	6,941	0,00	-100
	NOR	1,100	1,515	0,41	-73
	Įmonės lėšos	0,026	0,014	0,17	▲
Kitai veiklai iš viso		**2,191**	**8,986**	**3,07**	-66

[9] Ilgaamžių RA tvarkymui (paliktiesiems ir pamestiesiems jonizuojančios spinduliuotės šaltiniams tvarkyti, giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projektui vykdyti; MRAS eksploatavimui ir eksploatavimo nutraukimui) – programai P.6.

Finansavimo IAE eksploatavimo nutraukimui panaudojimas 2023-2024 m., *tūkst. eurų*:

ĮMONĖS IŠLAIDOS

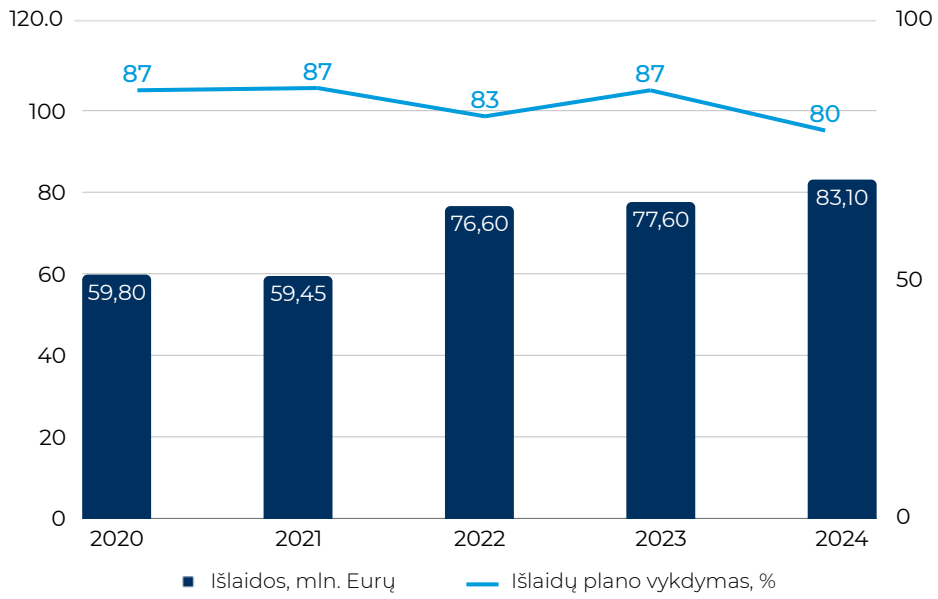
Įmonėje kasmet rengiamas detalus metinis darbų planas, išlaidos jam finansuoti numatomos metinėje veiklos išlaidų sąmatoje, kuri tvirtinama Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu, gavus įmonės valdybos pritarimą.

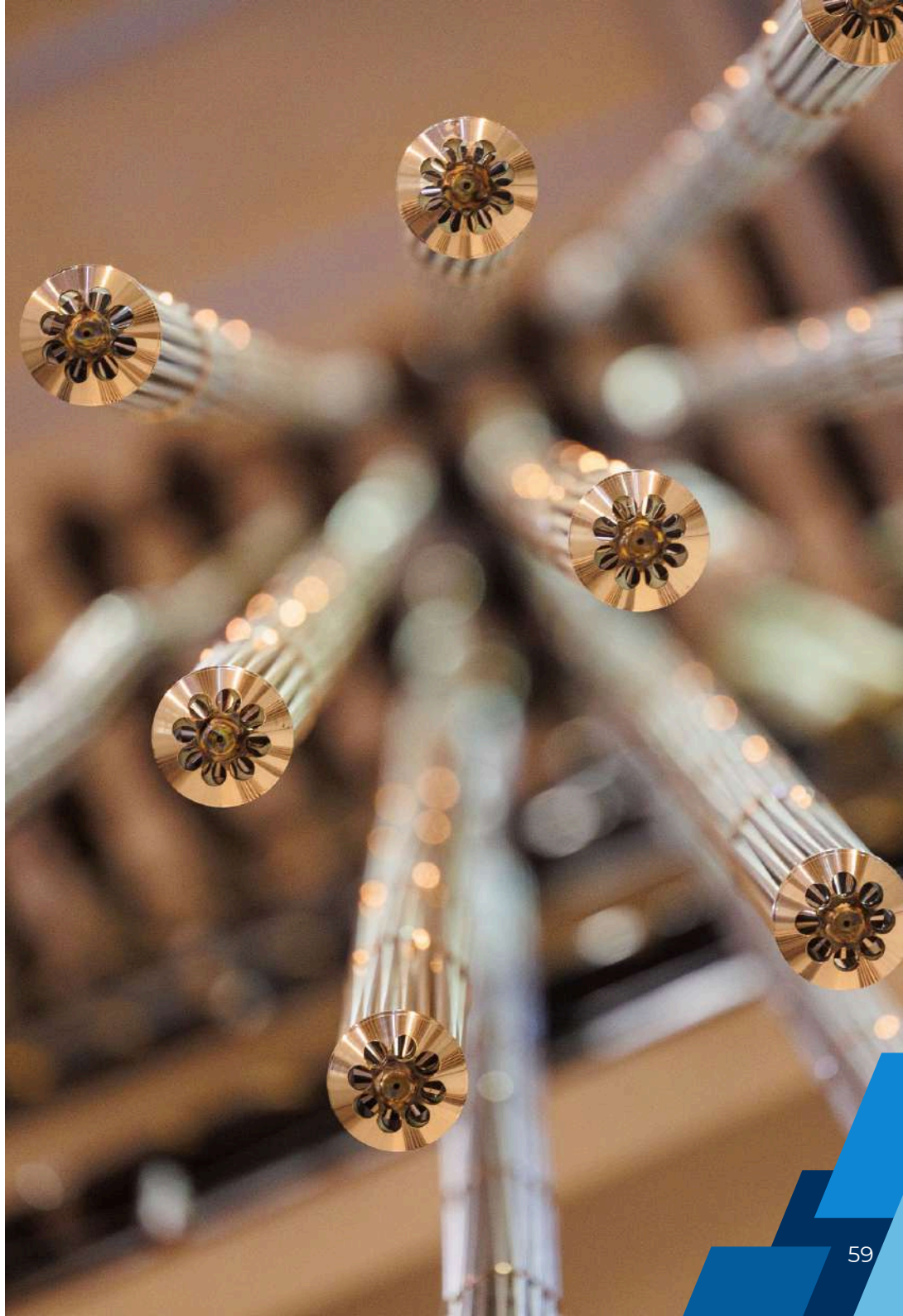
Detalizuotos įmonės išlaidos 2022-2024 m., *mln. eurų*:

	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2023/24 m. pokytis, %
Darbo užmokesčiui	39,10	39,81	**43,16**	+8
Infrastruktūriniams projektams	3,79	6,60	**15,83**	+140
Prekėms, rangovų darbams ir paslaugoms	8,84	9,86	**11,91**	+21
Energetiniams resursams	22,65	12,26	**10,39**	-15
Mokesčiams	0,19	0,16	**0,32**	+99
MRAS eksploatavimo nutraukimui	0,63	6,97	**0,38**	-95
Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugumo didinimo projektai (Norvegijos finansinio mechanizmo lėšomis)	0,73	0,67	**0,09**	-87
Giluminio atliekyno projektas	0,59	1,21	**0,93**	-23
Prekių, darbų, paslaugų pirkimai radioaktyviųjų atliekų surinkimo Lietuvos teritorijoje veiklai	0,08	0,06	**0,05**	-15
Iš viso išlaidų, mln. eurų	76,60	77,60	**83,06**	+7
Išlaidų plano vykdymas, proc.	83	87	**80**	

2024 metų išlaidos, palyginus su 2022/23 metais, kito daugiausia dėl padidėjusių darbo užmokesčio sąnaudų, infrastruktūrinių projektų vykdymo (pradėtas būgnų separatorių išmontavimo projektas, tęsiamas priešprojektinių inžinierinių paslaugų IAE reaktorių R3 zonos įrangos išmontavimui ir tarpinės radioaktyviųjų atliekų saugyklos vystymui teikimas, pagal grafiką pristatomi konteineriai Mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinio atliekyno projekto apimtyje), bet mažėjo lėšų poreikis energijos ištekliams, Maišiagalos RAS eksploatavimo nutraukimui, kuris artėja link pabaigos, bei buvo baigta didesnė dalis Norvegijos finansinio mechanizmo lėšomis remiamų projektų. Be to, 2023/2024 metais mažėjo išlaidų plano vykdymas.

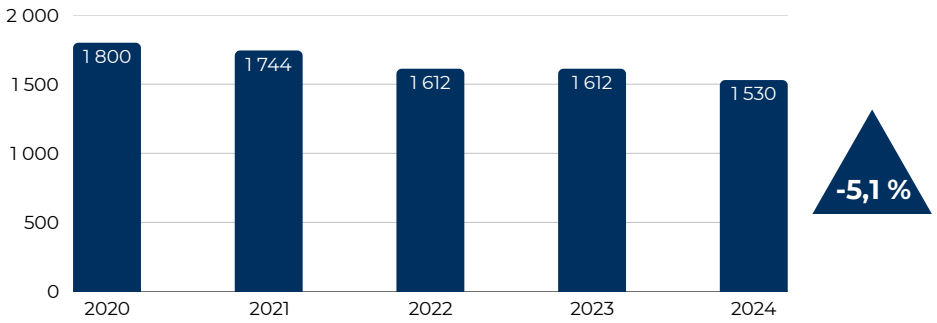
Įmonės išlaidų plano vykdymas per paskutinius penkis metus:

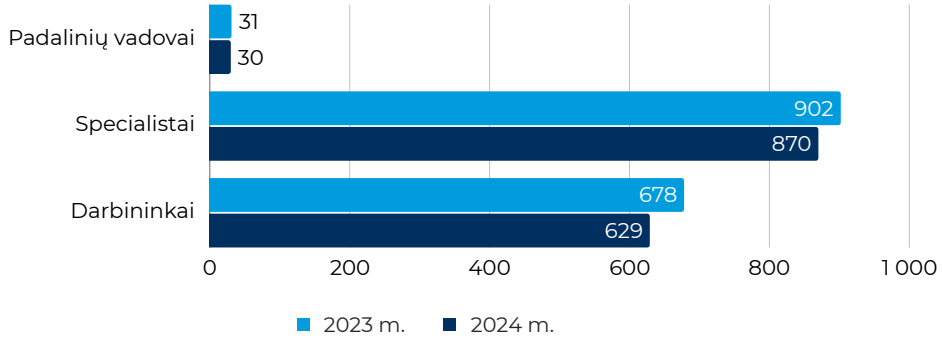
Darbuotojai ir darbo užmokestis

Darbuotojų skaičiaus dinamika *(duomenys metų pabaigai)*:

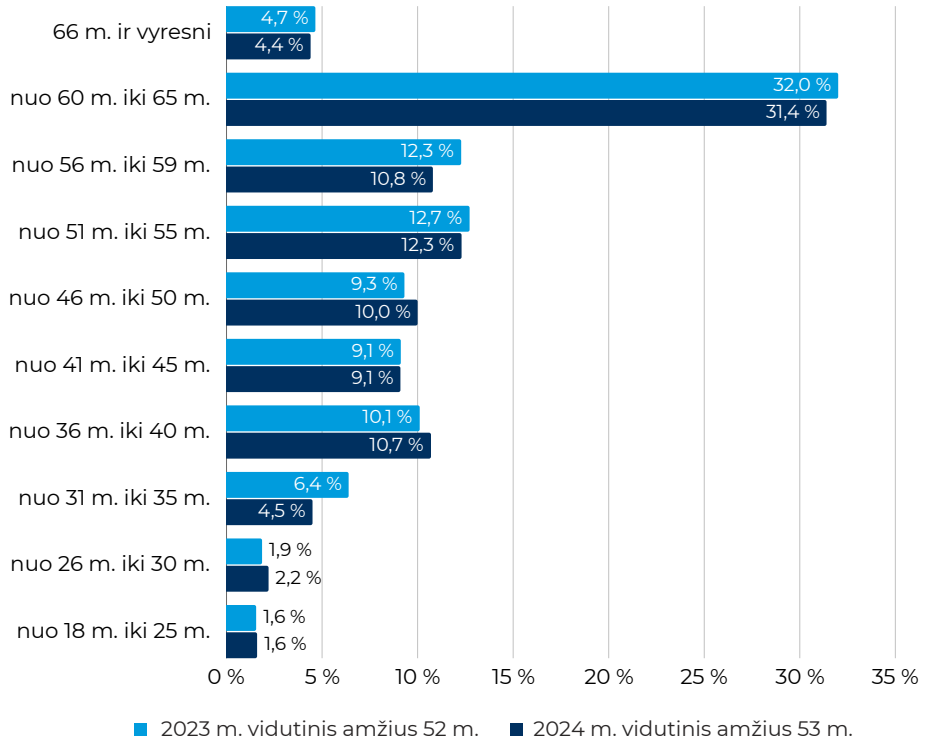

Dėl besikeičiančios veiklos – pagrinde dėl mažėjančių įrangos bei statinių, kuriuos reikia aptarnauti, apimčių ir procesų optimizavimo, organizacinės struktūros pertvarkos – nuo IAE eksploatavimo nutraukimo pradžios stabiliai mažėjo įmonės darbuotojų skaičius. 2024 m. gruodžio 31 d. duomenimis įmonėje dirbo **1 530 darbuotojų**. Palyginus su 2023 m., darbuotojų skaičius sumažėji 5,1%. Nors išmontavimo ir RA tvarkymo darbų apimtys pastaruosius kelis metus augo bei didėjo projektų skaičius ir poreikis naujoms kompetencijoms, racionalus vidinių išteklių naudojimas leido išlaikyti mažėjimo tendenciją.

Darbuotojų pasiskirstymas pagal pareigas *(duomenys metų pabaigai)*:

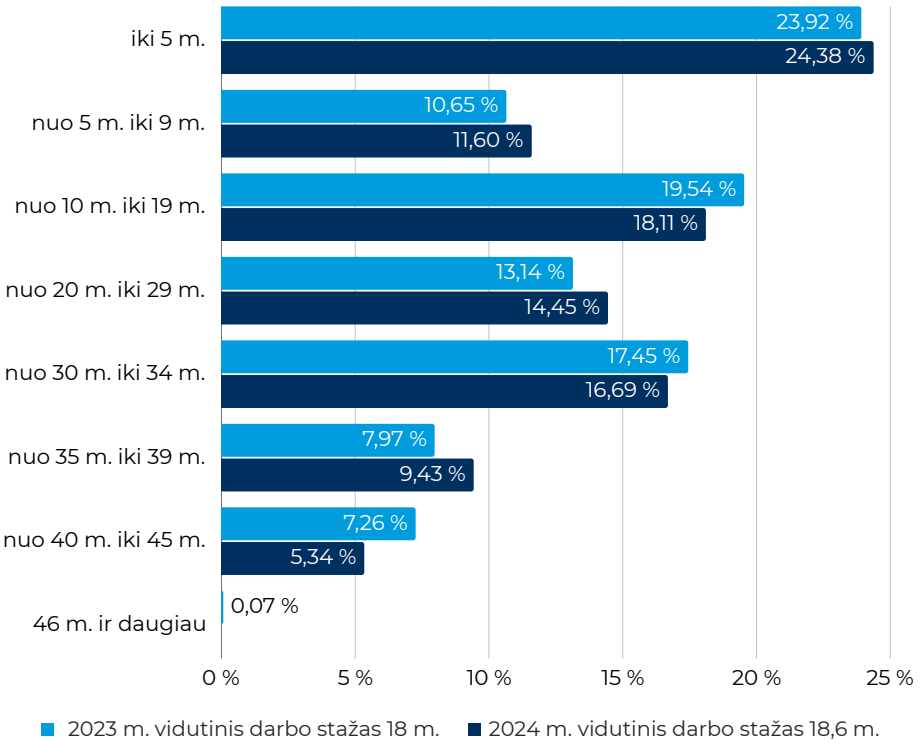

Darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal amžių:

2024 m. pabaigoje įmonėje dirbo apie 15 % pensinio ir apie 24 % priešpensinio amžiaus darbuotojų. Iš **86 naujai priimtų darbuotojų**, 31 (36 %) buvo iki 35 metų amžiaus. Palyginus su praeitais metais pensinio amžiaus darbuotojų padaugėjo 3,38 procentiniais punktais, nors naujai priimtų skaičiuje buvo daugiau jaunesnių darbuotojų nei pernai. Vidutinis įmonės darbuotojų amžius, palyginus su 2023 metais, padidėjo vieneriais metais ir buvo 53 m. Tai rodo, kad darbuotojų senėjimo problema išlieka aktuali įmonei, stengiamasi įvairias būdais sudominti ir pritraukti jaunesnio amžiaus darbuotojus (dalyvavimas karjeros dienose, studentų praktikos, įmonės žinomumo ir teigiamo įvaizdžio didinimas ir pan.).

Darbuotojų pasiskirstymas pagal stažą:

Per metus vidutinis darbuotojų darbo stažas įmonėje padidėjo beveik pusę metų.

Darbuotojų pasiskirstymas pagal išsilavinimą:

Darbuotojų pasiskirstymą pagal išsilavinimą apsprendžia įmonės veikla. Nežymūs metiniai pokyčiai, susiję su tuo, kokiose veiklose dėl darbo apimčių augimo didėja darbuotojų skaičius. Įmonės generalinis direktorius, departamentų direktoriai ir beveik visi padalinių vadovai turi aukštąjį išsilavinimą.

DARBO UŽMOKESTIS IR JO APSKAIČIAVIMO PRINCIPAI

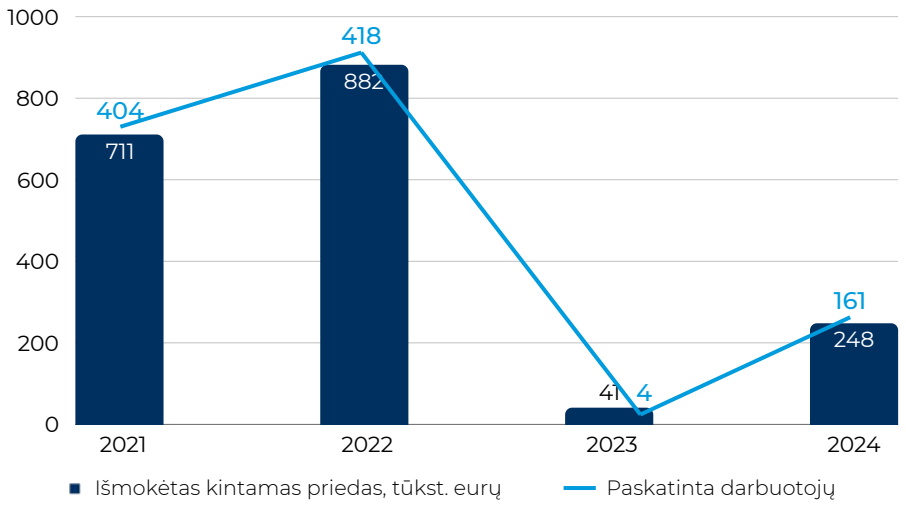
Pagal siūlomą atlygį už darbą ir darbuotojų socialines garantijas, įmonė yra pirmaujanti vietos regione, o darbuotojų vidutinis atlyginimas nuolat auga. Įmonė siekia užtikrinti atlygio už darbą teisingumo principą, susiejant kiekvieno darbuotojo darbo užmokestį su jo veiklos rezultatais ir įmonės strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimu – tai sukuria sąlygas užtikrinti veiklos sėkmę ir efektyvumą.

Įmonės Atlygio politikoje yra nustatyti pagrindiniai darbo apmokėjimo valdymo principai ir gairės įmonėje, orientuotos padėti įgyvendinti valstybės lūkesčius, susijusius su įmonės tikslams pasiekti reikiamos kompetencijos darbuotojų pritraukimu, išlaikymu ir motyvavimu, siekiant užtikrinti Įmonės veiklos sėkmę ir padidinti efektyvumą.

Siekiant aiškaus, socialiai teisingo fiksuoto priedo mokėjimo darbuotojams, kurie dirba su įranga ar atliekomis, turinčiomis radiacinį užterštumą, nuo 2024 m. balandžio 1 d. buvo peržiūrėta darbo sąlygų, esant nukrypimams nuo normalių darbo sąlygų, lygių nustatymo tvarka ir kriterijai, atliktas darbuotojų darbo vietų vertinimas bei peržiūrėti fiksuoto priedo už darbo sąlygas dydžiai. Atsižvelgiant į darbuotojų darbo vietų darbo sąlygų vertinimą pagal naują tvarką, fiksuoto priedo dydis padidėjo 352 darbuotojams, o darbuotojų, dirbančių esant nukrypimams nuo normalių darbo sąlygų, skaičius sumažėjo 127 darbuotojais.

Siekiant stiprinti konkurencingumą atlygio srityje, 2024 m. IAE darbuotojų baziniai atlyginimai (BA) buvo peržiūrėti nuo liepos 1 d. atsižvelgiant į metinius veiklos vertinimo rezultatus. Tam buvo skirta 3,04 % bazinio atlyginimo fondo lėšų, t. y. 603 tūkst. Eur (įskaitant darbdavio mokesčius 1,77 %). Vidutinis darbuotojų BA padidėjimas sudarė 66 eurus (3,43 %), o 2023 m. įmonės darbuotojų BA padidinimas vidutiniškai buvo 103 eurai (5,48 %). Mažesnį vidutinio BA augimą lėmė žemesnis įmonės veiklos rodiklių įgyvendinimo įvertinimas, nuo kurio priklauso atlyginimų fondo didinimo galimybės.

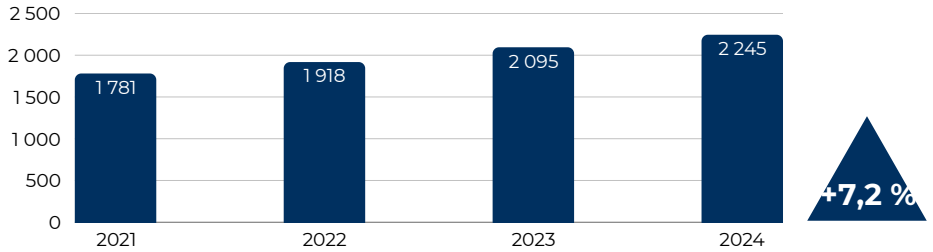
Paskatinimo už veiklos rezultatus rodikliai:

Siekiant motyvuoti darbuotojus, kurių veiksmai ir priimami sprendimai daro tiesioginę įtaką įmonės veiklos ir projektų rezultatams, 2024 m. I pusmetį patvirtintos įmonės vadovų kintamo priedo už rezultatus skatinimo schemos.

2024 m. gruodžio mėn. buvo išmokėtas kintamas priedas 161 Išmontavimo skyriaus darbuotojui už 2024 m. rezultatus – viso 248 tūkst. eurų.

Vidutinio darbo užmokesčio kitimas:

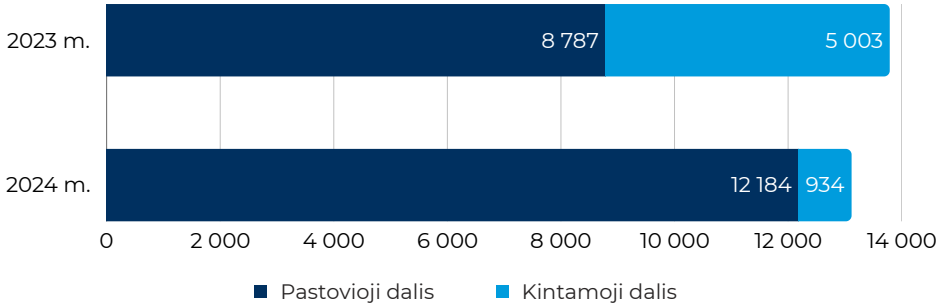

Įmonės darbuotojų vidutinis darbo užmokestis (VDU) 2024 m. (2 245 Eur) išaugo 7,2 %, palyginus su 2023 m.

Vidutinis darbuotojų darbo užmokestis (eurais) pagal pareigas:

	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2023/24 m. pokytis, %
Padalinių vadovai	4 128	4 793	**5 574**	+16,3
Specialistai	2 113	2 340	**2 484**	+6,2
Darbininkai	1 635	1 723	**1 854**	+7,6

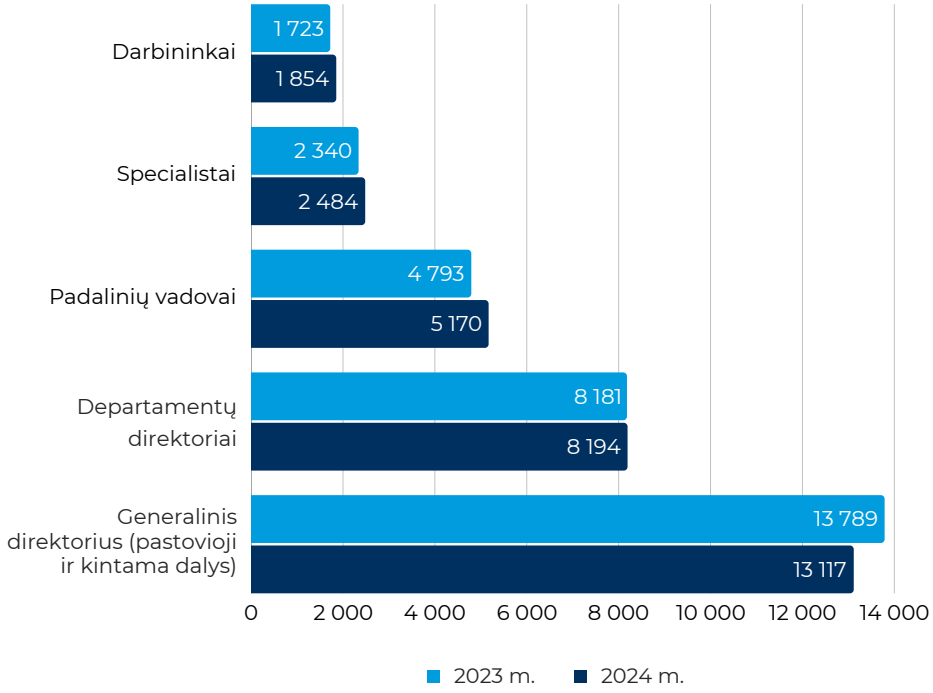
Įmonės generalinio direktoriaus darbo užmokestį sudaro pastovioji ir kintamoji dalis. Darbo užmokesčio (DU) pastoviosios dalies koeficientas yra 6,75 bazinio dydžio. Kintamoji dalis nustatyta Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2024-03-12 įsakymu Nr. 1-54 „Dėl valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės vadovo darbo užmokesčio kintamosios dalies 2024 metais nustatymo“ (pakeista LR energetikos ministro 2024-10-10 įsakymu Nr. 1-171) ir priklauso nuo įsakymu patvirtintų įmonės veiklos rodiklių įvykdymo. Papildomos naudos, kurios nėra numatytos teisės aktuose, generaliniam direktoriui (GD) nėra skiriamos. 2024 m. generalinio direktoriaus vidutinis darbo užmokestis sumažėjo 4,9 % ir 2024 m. sudarė 13 117 Eur.

Vadovybės DU dinamika:

	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2023/24 m. pokytis,%
Vidutinis GD DU, pastovioji dalis	7 372	8 787	**12 184**	+38,7
Vidutinis GD DU, kintama dalis	1 352	5 003	**934**	-81,3
Vidutinis departamentų direktorių DU	6 447	8 181	**8 194**	+0,2

Visų įmonės darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio pokytis:

2024 m. bendras darbo užmokesčio fondas įmonės darbuotojams pagal Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu patvirtintą įmonės išlaidų sąmatą sudarė 43 686 tūkst. eurų, o per metus panaudota 99 % fondo lėšų – 43 261 tūkst. eurų.

Darbo užmokesčio fondo panaudojimo palyginimas pagal išlaidų rūšis *(tūkst. eurų)*:

	2023 m.	2024 m.	Pokytis, %
Darbo užmokestis vykdant IAE eksploatavimo nutraukimą	38 951	**40 750**	+4,6
Išeitinės išmokos ir susiję mokesčiai	481	**778**	+61,7
Kitos susijusios išlaidos (kintamoji dalis, kintamas priedas už rezultatus, darbo užmokestis, nefinansuojamas IP lėšomis)	305	**275**	-9,8
Darbo išlaidos (smulkiųjų darytųjų atliekoms tvarkyti)	78	**69**	-11,5
Darbo užmokestis ir susiję mokesčiai MRAS eksploatavimo nutraukimui	1 089	**1 136**	+4,3
Darbo užmokestis ir susiję mokesčiai GA projekto vykdymui	217	**253**	+16,6
Iš viso	41 121	**43 261**	+5,2

2024 m. įmonės išlaidos darbuotojų darbo užmokesčiui padidėjo dėl:

- bazinio atlyginimo peržiūrėjimo, atsižvelgiant į metinius veiklos vertinimo rezultatus;
- fiksuoto priedo už darbo sąlygas padidinimo;
- ryšium su MRAS eksploatavimo nutraukimu – projekte augo darbų apimtys ir pareikalavo daugiau žmogiškųjų išteklių.

Veiklos ir finansinė prognozė

VĮ Ignalinos AE strateginiai tikslai ir rodikliai laikotarpiui iki 2027 metų išdėstyti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2025 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. 1-35 patvirtintoje įmonės veiklos strategijoje.

PAGRINDINIAI RODIKLIAI ATEINANČIAM LAIKOTARPIUI

Rodikliai	2025	2026-2027
sR1. Pirmo ir aukštesnio lygio įvykių pagal tarptautinę branduolinių įvykių skalę (INES) skaičius	0	0
sR2. IAE eksploatavimo nutraukimo projekto kritinio kelio trukmės pokytis, mėn	≤ 0	≤ 0
sR3. Išmontuotų medžiagų kiekis, t	4 300	išlaikyti > 4 000 per metus
sR4. Iš senų IAE saugyklų išimtų radioaktyviųjų atliekų kiekis, m^3	2 515	po 2 515
sR5. Nugriautų statinių skaičius	4 (Nr.117/1,2 su gretutiniais)	dyzelinių generatorių, kompresorinių, transformatorinių ir vandens paruošimo kompleksai
sR6. IP Biudžeto panaudojimo efektyvumo indeksas (CPI), planinių ir faktinių kaštų skirtumas (CV, mln. EUR)	CPI ≥ 1CV ≥ 0	CPI ≥ 1 CV ≥ 0
sR7. IP biudžeto paskirstymo procentas (metinė suma, mln.Eur)	81 (103)	96
sR8. Projektų valdymo brandos lygis	pirminis vertinimas nauju įrankiu	bus nustatyta remiantis vertinimu
sR9. Rizikų valdymo brandos lygis	-	≥ 3,4
sR10. Organizacijos brandos lygis, atitiktis kriterijams %	> 60	2027 m. būti sertifikuota *„Top Employer“*
sR11. Atliekų konversijos procentas įrangai ir betonui	≥ 77,7 ≥ 95	≥ 77,7 ≥ 95

REIKŠMINGIAUSI DARBAI 2025-IESIEMS:

- **rizikų vertinimu pagrįstų galutinio IAE eksploatavimo nutraukimo plano gairių (tarpinių rezultatų terminų ir finansavimo apimčių) scenarijų parengimas ir Energetikos ministerijos bei Europos komisijos atstovų pritarimų joms gavimas;**
- **kartu su suinteresuotomis šalimis suderinti abiejų rangovų parengtus reaktorių šerdžių išmontavimo konceptualius projektus;**
- **pradėti Paviršinio atliekyno mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžėms RA pagrindinių objektų statybos darbus;**
- **parengti ir su VATESI suderinti RA krovimo į labai mažo aktyvumo trumpaamžių atliekų atliekyną modifikaciją, leisiančią lanksčiau keisti skirtingų RA pakuočių santykį;**
- **parengti techninę specifikaciją ir kitus prikimo dokumentus bei suderinti finansavimą reaktorių atliekų saugyklos projektavimo paslaugoms įsigyti;**
- **sudaryti sutartį užterštų statinių griovimo ir užteršto betono atliekų tvarkymo koncepcijai;**
- **pradėti technologinių kanalų išmontavimą iš 2-o bloko reaktoriaus;**
- **užbaigti išmontavimą A1 bloke;**
- **suderinti būgnų-separatorių išmontavimo technologinį projektą ir saugos analizės ataskaitą;**
- **parengti Giluminio atliekyno įrengimo bendrinę koncepciją;**
- **didinant projektų valdymo brandą bei efektyvumą procesuose/veiklose, siekti, kad IAE eksploatavimo nutraukimo darbų vykdymas spartėtų;**
- **atnaujinti Atlygio sistemą;**
- **diegti gerinimo priemones pirkimų procese taip, kad kontroliuojamų pirkimų įvykdymas laiku artėtų prie >75 %.**

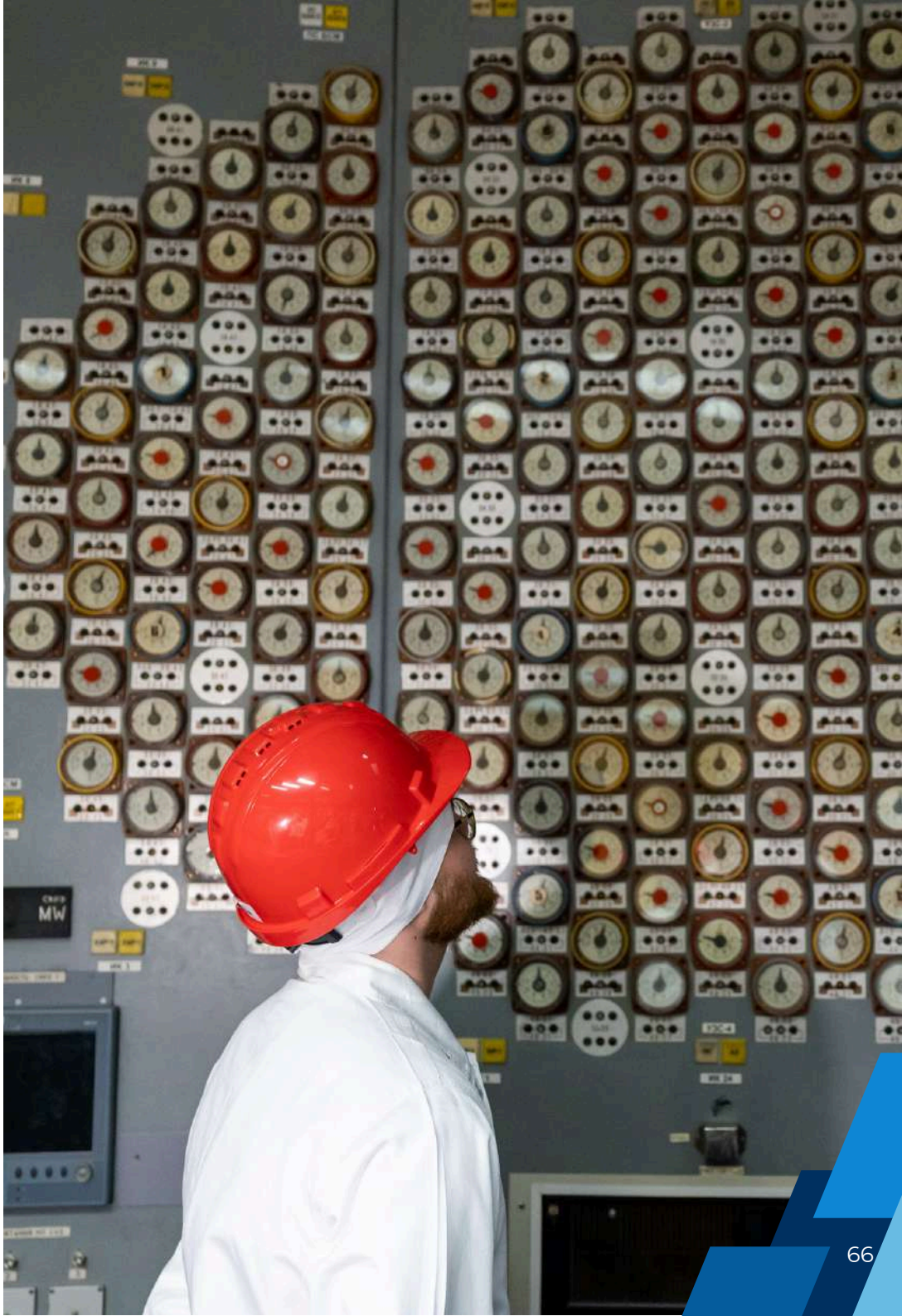
PROGNOZUOJAMAS LĖŠŲ POREIKIS ĮMONĖS VEIKLAI 2025 M.

(mln. eurų)	ES lėšos	LT lėšos	ES ir LT iš viso
IAE eksploatavimo nutraukimui	90,458	18,898	109,356
Kitai veiklai	-	1,975	1,975
Iš viso visai veiklai:	**90,458**	**20,873**	**111,331**

Planuojama, kad įmonės veiklai 2025 m. reikės apie 111,331 mln. eurų iš jų, ne mažiau nei 20,873 mln. eurų sudarys nacionalinis indėlis.

PROGNOZUOJAMOS ĮMONĖS IŠLAIDOS 3 METŲ LAIKOTARPYJE

(mln. eurų)	2025 m.	2026 m.	2027 m.
Darbo užmokesčiui	48,7	51,4	44,5
Energetiniams ištekliams ir komunalinėms paslaugoms	10,9	12,4	9,6
Darbams ir paslaugoms, prekėms	20,2	17,9	16,2
Mokesčiams	0,3	0,2	0,2
Infrastruktūriniams projektams	31,0	74,8	86,3
Radioaktyvių atliekų iš smulkiųjų darytojų surinkimo ir apdorojimo veiklai bei MRAS eksploatavimo nutraukimo išlaidoms	0,2	0,05	0,05
Iš viso	**111,3**	**156,8**	**156,9**

Informacija apie atitiktį valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairėms

Įmonė, siekdama didinti veiklos skaidrumą ir viešumą, būti atvira Lietuvos ir užsienio visuomenei, vietinei bendruomenei, vadovaujasi Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu ir laikosi jo nuostatų, viešindama informaciją apie veiklą. Remiantis objektyvumo, teisingumo, aiškumo ir reguliarumo principais, užtikrinamas įmonės atskaitingumas prieš suinteresuotas šalis ir visuomenę, vidiniame ir išoriniame įmonės tinklalapiuose viešinama objektyvi ir aiški informacija apie veiklą, vykdomus projektus bei skiriamų lėšų panaudojimą. Periodiškai, vadovaujantis skaidrumo gairėmis, rengiamos ir skelbiamos metinės bei tarpinė (pusmečio) įmonės veiklos strategijos įgyvendinimo ataskaitos, informacija apie veiklos finansavimą (metiniai ir tarpiniai finansinių ataskaitų rinkiniai), bei darbuotojų darbo užmokestį – įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinys, metinė vadovybės ataskaita, taip pat metinių finansinių ataskaitų auditoriaus išvada interneto svetainėje skelbiama per 10 darbo dienų nuo metinių finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo, o tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniai – per 2 mėn., pasibaigus ataskaitiniam periodui.

Atitiktis „Valstybės valdomų įmonių skaidrumo užtikrinimo gairių aprašui“ (aprašo II ir III skyriai).

Aprašo punktas	Atskleidimas	Paaiškinimai
5. Valstybės valdomos įmonės interneto svetainėje turi būti skelbiami šie duomenys ir informacija:		
5.1 pavadinimas	taip	
5.2. kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie įmonę	taip	
5.3. buveinė (adresas)	taip	
5.4. teisinis statusas	taip	Informacija viešinama www.iae.lt
5.5. valstybei atstovaujančios institucijos pavadinimas ir nuoroda į jos interneto svetainę	taip	
5.6. veiklos tikslai, vizija ir misija;	taip	
5.7. struktūra	taip	
5.8. vadovo duomenys;	taip	

Aprašo punktas	Atskleidimas	Paaiškinimai
5.9. valdybos pirmininko ir narių duomenys, jeigu pagal įstatus sudaroma valdyba;	taip	Informacija viešinama www.iae.lt
5.10. stebėtojų tarybos pirmininko ir narių duomenys, jeigu pagal įstatus sudaroma stebėtojų taryba;	taip	
5.11. komitetų pavadinimai, jų pirmininkų ir narių duomenys, jeigu sudaromi komitetai;	taip	
5.12. valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų nominalių verčių suma (eurais euro cento tikslumu) ir dalis (procentais) valstybės valdomos bendrovės įstatiniame kapitale;	neaktualu	
5.13. vykdomi specialieji įpareigojimai, kurie nustatomi pagal Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintas rekomendacijas: nurodomas specialiųjų įpareigojimų tikslas, einamaisiais kalendoriniais metais jiems vykdyti skirti valstybės biudžeto asignavimai ir teisės aktai, kuriais valstybės valdomai įmonei pavesta vykdyti specialųjį įpareigojimą, nustatomos specialiojo įpareigojimo vykdymo sąlygos ir (arba) reguliuojama kainodara;	taip	
5.14. informacija apie socialinės atsakomybės iniciatyvas ir priemones, svarbius vykdomus ar planuojamus investicinius projektus.	taip	
6. Siekiant viešumo dėl valstybės valdomose įmonėse sudaromų valdymo ir priežiūros organų, taip pat komitetų narių profesionalumo, skelbiami šie Aprašo 5.8–5.11 papunkčiuose nurodytų asmenų duomenys: vardas, pavardė, einamų pareigų pradžios data, kitos einamos vadovaujamosios pareigos kituose juridiniuose asmenyse, išsilavinimas, kvalifikacija, profesinė patirtis. Jeigu Aprašo 5.9–5.11 papunkčiuose nurodytas asmuo yra išrinktas ar paskirtas kaip nepriklausomas narys, tai papildomai nurodoma prie jo duomenų.	**taip**	
7. Valstybės valdomos įmonės interneto svetainėje turi būti skelbiami šie jos dokumentai:		
7.1. įstatai;	taip	
7.2. valstybei atstovaujančios institucijos raštas dėl valstybės tikslų ir lūkesčių valstybės valdomoje įmonėje nustatymo;	taip	
7.3. veiklos strategija arba jos santrauka tais atvejais, jei veiklos strategijoje yra konfidencialios informacijos ar informacijos, kuri laikoma komercine (gamybine) paslaptimi;	taip	
7.4. atlyginimų politiką, apimančią valstybės valdomos įmonės vadovo darbo užmokesčio ir valstybės valdomoje įmonėje sudaromų kolegialių organų bei komitetų narių atlygio nustatymą, detaliau apibūdintą Bendrovių valdysenos kodekse, nustatantis dokumentas;	taip	
7.5. valstybės valdomos bendrovės metiniai ir tarpiniai pranešimai, valstybės įmonės metinės ir tarpinės veiklos ataskaitos už ne trumpesnį kaip 5 metų laikotarpį;	taip	
7.6. ne trumpesnio 5 metų laikotarpio metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniai ir metinių finansinių ataskaitų auditoriaus išvados.	taip	
8. Jeigu valstybės valdoma bendrovė yra patronuojanti bendrovė, jos interneto svetainėje turi būti skelbiama įmonių grupės struktūra, taip pat dukterinių bendrovių ir paskesnių eilių dukterinių bendrovių Aprašo 5.1–5.3 papunkčiuose nurodyti duomenys, interneto svetainių adresai, patronuojančios bendrovės valdomų akcijų dalis (procentais) jų įstatiniame kapitale, taip pat metinės konsoliduotosios finansinės ataskaitos ir konsoliduotieji metiniai pranešimai.	neaktualu	

Aprašo punktas	Atskleidimas	Paaiškinimai
9. Jeigu valstybės valdoma bendrovė yra kitų nei Aprašo 8 punkte nurodytų juridinių asmenų dalyvė, jos interneto svetainėje turi būti skelbiami tų juridinių asmenų Aprašo 5.1–5.3 papunkčiuose nurodyti duomenys ir jų interneto svetainių adresai.	taip	Informacija viešinama www.iae.lt
9[1]. Jeigu bendrovė yra valstybės valdomos bendrovės dukterinė bendrovė ar paskesnės eilės dukterinė bendrovė, interneto svetainėje turi būti skelbiami ją patronuojančios bendrovės Aprašo 5.1–5.3 papunkčiuose nurodyti duomenys ir nuoroda į patronuojančios bendrovės interneto svetainę.	taip	
10. Pasikeitę ar paskelbti klaidingi Aprašo 5 ir 6 punktuose, 7.1–7.4 papunkčiuose, 8, 9 ir 91 punktuose nurodyti duomenys, informacija ir dokumentai turi būti nedelsiant pakeičiami ir interneto svetainėje	taip	
11. Valstybės valdomos įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinys, valstybės valdomos bendrovės metinis pranešimas, valstybės įmonės metinė veiklos ataskaita, taip pat valstybės valdomos įmonės metinių finansinių ataskaitų auditoriaus išvada valstybės valdomos įmonės interneto svetainėje turi būti paskelbti per 10 darbo dienų nuo valstybės valdomos įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo.	taip	
12. Valstybės valdomos įmonės tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniai, valstybės valdomos bendrovės tarpiniai pranešimai ir valstybės įmonės tarpinės veiklos ataskaitos valstybės valdomos įmonės interneto svetainėje turi būti paskelbti ne vėliau kaip per 2 mėnesius pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui.	taip	
13. Aprašo 7 punkte nurodyti dokumentai skelbiami PDF formatu ir sudaromos techninės galimybės juos išsispausdinti	taip	
14. Valstybės valdomos įmonės apskaitą tvarko taip, kad užtikrintų finansinių ataskaitų sudarymą pagal tarptautinius apskaitos standartus	netaikoma	
15. Be metinių finansinių ataskaitų rinkinio, valstybės valdoma bendrovė rengia 6 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį, o valstybės įmonė – 3, 6 ir 9 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius.	taip	
16. Valstybės valdoma bendrovė, pagal Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymą priskiriama viešojo intereso įmonėms, be metinio pranešimo, papildomai rengia 6 mėnesių tarpinį pranešimą. Valstybės įmonė, pagal Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymą priskiriama viešojo intereso įmonėms, be metinės veiklos ataskaitos, papildomai rengia 6 mėnesių tarpinę veiklos ataskaitą.	taip	
17. Valstybės valdomos bendrovės metiniame pranešime arba valstybės įmonės metinėje veiklos ataskaitoje, be Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme arba Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme nustatytų turinio reikalavimų, papildomai turi būti pateikiama:		Ataskaita viešinama www.iae.lt
17.1. trumpas valstybės valdomos įmonės verslo modelio aprašymas;	taip	
17.2. informacija apie svarbius įvykius, įvykusius per finansinius metus ir po jų (iki metinio pranešimo arba metinės veiklos ataskaitos parengimo) ir turėjusius esminę reikšmę valstybės valdomos įmonės veiklai;	taip	
17.3. valstybės valdomos įmonės veiklos strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimo rezultatai;	taip	
17.4. pelningumo, likvidumo, turto apyvartumo, skolos rodikliai;	*Įmonė atleista nuo buhalterinės apskaitos tvarkymo pagal tarptautinius standartus, platesnis paaiškinimas – skyriuje „Įmonės veiklos ir finansinių rezultatų analizė“*	

Aprašo punktas	Atskleidimas	Paaiškinimai
17.5. specialiųjų įpareigojimų vykdymas;	taip	
17.6. investicijų politikos įgyvendinimas, vykdomi ir planuojami investiciniai projektai bei investicijos per ataskaitinius metus;	taip	
17.7. valstybės valdomoje įmonėje taikomos rizikos valdymo politikos įgyvendinimas;	taip	
17.8. dividendų politikos įgyvendinimas valstybės valdomose bendrovėse;	*Įmonė dividendų nemoka, atsižvelgiant į veiklos pobūdį*	
17.9. atlyginimų politikos įgyvendinimas;	taip	
17.10. bendras metinis darbo užmokesčio fondas, vidutinis mėnesinis darbo užmokestis pagal einamas pareigas ir (arba) padalinius;	taip	
17.11. informacija apie Aprašo II ir III skyrių nuostatų laikymąsi: nurodoma, kaip jos įgyvendinamos, kokių nuostatų nesilaikoma, ir paaiškinama kodėl.	taip	
18. Valstybės valdomoms bendrovėms ir valstybės įmonėms, kurioms neprivalomas socialinės atsakomybės ataskaitos rengimas, rekomenduojama atitinkamai metiniame pranešime ar metinėje veiklos ataskaitoje pateikti informaciją, susijusią su aplinkosaugos, socialiniais ir personalo, žmogaus teisių užtikrinimo, kovos su korupcija ir kyšininkavimu klausimais.	taip	Ataskaita viešinama www.iae.lt
19. Jeigu Aprašo 17 punkte nurodyta informacija laikoma valstybės valdomos įmonės komercine (gamybine) paslaptimi ar konfidencialia informacija, valstybės valdoma įmonė gali tokios informacijos neatskleisti, tačiau atitinkamai valstybės valdomos bendrovės metiniame pranešime ar valstybės įmonės metinėje veiklos ataskaitoje turi būti nurodyta, kad ši informacija neatskleidžiama, ir nurodyta neatskleidimo priežastis.	neaktualu	
20. Valstybės valdomos bendrovės metiniame pranešime ar valstybės įmonės metinėje veiklos ataskaitoje gali būti pateikiama ir kita šiame Apraše nenurodyta informacija.	taip	
21. Valstybės valdoma bendrovė, kuri yra patronuojanti bendrovė, konsoliduotajame metiniame pranešime, o jeigu pagal teisės aktus ji neprivalo rengti konsoliduotojo metinio pranešimo, – savo metiniame pranešime pateikia įmonių grupės struktūrą, taip pat kiekvienos dukterinės bendrovės ir paskesnių eilių dukterinių bendrovių Aprašo 5.1–5.3 papunkčiuose nurodytus duomenis, valdomų akcijų dalį (procentais) dukterinės bendrovės įstatiniame kapitale, finansinių metų finansinius ir nefinansinius veiklos rezultatus. Jeigu valstybės valdoma bendrovė, kuri yra patronuojanti bendrovė, rengia konsoliduotąjį metinį pranešimą, jam mutatis mutandis taikomi Aprašo 17 punkto reikalavimai.	neaktualu	
22. Valstybės valdomos bendrovės tarpiniame pranešime ar valstybės įmonės tarpinėje veiklos ataskaitoje pateikiamas trumpas valstybės valdomos įmonės verslo modelio aprašymas, ataskaitinio laikotarpio finansinių veiklos rezultatų analizė, informacija apie per ataskaitinį laikotarpį įvykusius svarbius įvykius, taip pat pelningumo, likvidumo, turto apyvartumo, skolos rodiklius ir jų pokyčius, palyginti su atitinkamu praėjusių metų laikotarpiu.	taip	informacija tarpiniame pranešime

Įvertindami viešai pateikiamos informacijos reikšmę bei reaguojant į Valdymo koordinavimo centro ir Informacinės visuomenės plėtros komiteto kasmet pateikiamas rekomendacijas informacijos turinio pakankamumui, nuosekliai tobulinamas įmonės tinklalapis, talpinami aktualūs dokumentai, esminiai pasiekimai vykdomuose projektuose. Oficialiosios VĮ IAE internetinės svetainės adresas: www.iae.lt.

Įmonės svetainėje pateikta pagrindinė informacija, susijusi su korupcijos prevencijos politika, sudaryta galimybė gyventojams tiesiogiai stebėti radiologinį foną 13-oje nustatytų taškų, pateikta informacija avarinės parengties ir civilinės saugos klausimais, įdiegta skiltis apie tvarų vystymąsi. Vidiniame tinklalapyje ir įmonės internetinėje svetainėje talpinama informacija apie politiką įvairiose veiklose.

Visuomenės supažindinimui su įmonės prioritetais išoriniame įmonės tinklalapyje talpinama ir periodiškai atnaujinama informacija apie bendrą įmonės strategiją, įmonės valdymo organus, rinkos konsultacijas apie planuojamus vykdyti viešuosius pirkimus. Siekiant skatinti visuomenės pasitikėjimą, formuoti teigiamą požiūrį į įmonės veiklą, plėsti auditoriją transliuojant pagrindinę žinutę apie IAE eksploatavimo nutraukimo darbų mastą, unikalumą, svarbą ir saugą, iššūkius bei pasiektus rezultatus viešinama ne tik vidiniame tinklalapyje ir įmonės internetinėje svetainėje, bet rengiami ir platinami pranešimai spaudai, teikiama informacija šalies ir užsienio žiniasklaidai, organizuojami seminarai, susitikimai su vietos bendruomenės atstovais ir valdininkais, rengiami reprezentaciniai leidiniai, platinama informacija per socialinius tinklus (Facebook ir LinkedIn) ir kt.

Siekiant užtikrinti galimybę visiems norintiems susipažinti su Įmonės veikla, jo lankytinas vietas perkėlė į virtualią erdvę https://virtual.iae.lt. Sukurtas virtualus turas lankytojams suteikia galimybę savarankiškai pasivaikščioti po IAE teritoriją iš bet kurios pasaulio vietos. Tai yra ne tik šiuolaikiškas būdas visuomenei skleisti žinią apie objektą ir jame atliekamus darbus, bet ir mums gera proga išsaugoti atominę atmintį bei informaciją apie šį ypatingą Lietuvos objektą.

Informacija apie finansinės veiklos auditą

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymu, Energetikos ministerija, kaip savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija parenka audito įmonę metinių finansinių ataskaitų rinkinio auditui atlikti. 2022-12-06 pasirašyta sutartis dėl VĮ Ignalinos atominės elektrinės 2022, 2023 ir 2024 metų finansinių ataskaitų rinkinių audito paslaugų su apskaitos ir kontrolės uždaraja akcinė bendrovė „AUDITAS“, atlygis už paslaugas sudaro 90 546,72 eurų (su PVM)

Audito įmonė per ataskaitinius metus įmonei ne audito paslaugų neteikė ir jokio kito atlygio, išskyrus atlygį už audito paslaugas, iš įmonės negavo.

Įstatymų numatyta tvarka rengiamas ir viešinamas įmonės finansinių ataskaitų rinkinys. Metinės finansinės ataskaitos skelbiamos įmonės svetainėje, adresu:

https://www.iae.lt/administracine-informacija/finansiniu-ataskaitu-rinkiniai/56

Generalinis direktorius
Linas Baužys

ATASKAITOJE NAUDOJAMOS SĄVOKOS IR SUTRUMPINIMAI

„A“ klasės atliekos	Trumpaamžės labai mažo aktyvumo radioaktyviosios atliekos
„B“ klasės atliekos	Trumpaamžės mažo aktyvumo radioaktyviosios atliekos
„C“ klasės atliekos	Trumpaamžės vidutinio aktyvumo radioaktyviosios atliekos
„D“ klasės atliekos	Ilgaamžės mažo aktyvumo radioaktyviosios atliekos
“E“ klasės atliekos	Ilgaamžės vidutinio aktyvumo radioaktyviosios atliekos
“F“ klasės atliekos	Ilgaamžės RA - panaudoti uždarieji jonizuojančios spinduliuotės šaltiniai
I grupės atliekos	Sena klasifikacija, kuri dabar daugmaž atitinka A klasę
II grupės atliekos	Sena klasifikacija, kuri dabar daugmaž atitinka B ir C klases
III grupės atliekos	Sena klasifikacija, kuri dabar daugmaž atitinka E klasę
APVA	Aplinkos projektų valdymo agentūra
B2	Kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo kompleksas, skirtas išimti RA iš senų saugyklų, susidedanti iš MI-1, MI-2, MI-3 išėmimo modulių ir A klasės RA paruošimo laikinam saugojimui
B3/4	Kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo kompleksas, susidedantis iš RA apdorojimo (rūšiavimas, smulkinimas, deginimas, presavimas, cementavimas, pakavimas, radiologiniai matavimai) įrenginių (B3) ir dviejų saugyklų (B4): trumpaamžėms mažo ir vidutinio aktyvumo RA bei ilgaamžėms RA
B25	Mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinis atliekynas, skirtas B ir C klasės RA
B19-2	Labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekynas, skirtas A klasės RA
BEO	Branduolinės energetikos objektas
BF	Lietuvos Respublikos biudžeto lėšos
CPI, CV	Uždirbtos vertės indikatorius - biudžeto panaudojimo efektyvumo rodiklis (angl. Cost Performance Indicator), planinių ir faktinių kaštų skirtumas (angl. Cost Variance)
GA	Giluminis atliekynas
GENP	Galutinis eksploatavimo nutraukimo planas
EK	Europos Komisija
EN	Eksploatavimo nutraukimas
ES	Europos Sąjunga
ERPB	Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas
IAE	Ignalinos atominė elektrinė
ILW-LL	Vidutinio aktyvumo ilgaamžės atliekos (angl. Intermediate-level long-lived waste), joms skirtas konteineris
INES	Tarptautinė branduolinių ir radiologinių įvykių skalė
IM	Išėmimo modulis

IP	Ignalinos programa – programa ES finansinės paramos priemonėms, susijusioms su Ignalinos atominės elektrinės Lietuvoje pirmojo ir antrojo blokų eksploatavimo nutraukimu, įgyvendinti
KRA	Kietosios radioaktyviosios atliekos
LPBKS	Laikinoji panaudoto branduolinio kuro saugykla
LMAA	Labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekynas
MRAS	Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugykla
PBK	Panaudotas branduolinis kuras
R3 zona	Reaktoriaus šerdis (grafito klojinys ir jį supančios metalo konstrukcijos su užpildais)
RA	Radioaktyviosios atliekos
RATA	Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra
ŠESD	Šiltnamio efekto sukeliančios dujos
TATENA	Tarptautinė atominės energijos agentūra
VATESI	Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija
VDU	Vidutinis darbo užmokestis
VKC	VšĮ Valdymo koordinavimo centras
VVĮ	Valstybės valdoma įmonė

IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ

IŠŠŪKIAI ŠIANDIEN. ATSAKOMYBĖ AMŽIAMS

2024 METŲ

TVARUMO ATASKAITA

PRIEDAS

Turinys

VADOVO ŽODIS 3

APIE TVARUMO ATASKAITĄ 4

TRUMPAI APIE ĮMONĘ 5

TVARUMAS ĮMONĖJE 6

- Tvarumo principai įmonės strategijoje 7
- Strateginiai tvarumo tikslai 8
- Tvarumo valdymas 14
- Tvarumo temų reikšmingumo vertinimas 16
- Dvejopo reikšmingumo matrica 17
- Pagrindinės tvarumo rizikos 18
- Atitikties ES taksonomijos reglamentui apžvalga 19

APLINKOSAUGOS SRITIS 27

- ŠESD emisijų mažinimas 28
- Neradioaktyviųjų atliekų prevencija ir tvarkymas 34
- Radioaktyviųjų atliekų konversija 36
- Radiacinės ir branduolinės saugos užtikrinimas 37

SOCIALINĖ SRITIS 38

- Darbuotojų gerovė ir konkurencinga atlygio politika 39
- Darbuotojų kompetencijos ir kaita 44
- Darbuotojų sauga ir sveikata 51
- Lygių galimybių ir žmogaus teisių užtikrinimas bei darbuotojų įgalinimas ir įtrauktis 55
- Partnerystės su bendruomenėmis 57

VALDYSENOS SRITIS 60

- Tvarumo strateginis valdymas, įskaitant suinteresuotų šalių įtrauktį 61
- Korupcijos prevencija ir skaidrumas 63
- Fizinė sauga ir kibernetinis saugumas 68
- Tiekimo grandinės valdymas ir tvarumas tiekimo grandinėje 70
- Rizikų ir atitikties valdymas 71

RODYKLĖ 72

- GRI rodiklių sąrašas 72
- JT Pasaulinio susitarimo principai 75

Vadovo žodis

Žvelgiant į praėjusius metus, mūsų įmonė tęsia prasmingą transformacijos kelionę, kurios neatsiejama dalis – tvarumas. Suprantame, kad didinti veiklos efektyvumą galima tik derinant jį su tvarumo principais ir siekiant pusiausvyros tarp aplinkosaugos, socialinių bei ekonominių tikslų. Ilgalaikis mūsų tikslas – neapsiriboti atliekų tvarkymu, bet tapti vertingų žinių šaltiniu, padedančiu įvairiems sektoriams, ypač energetikos, efektyviai spręsti ilgo saugojimo atliekų valdymo iššūkius. Šios žinios – tai indėlis į ateitį, kur jos gali tapti dar svarbesnės.

Tvarumas mums – tai nuosekli, kasdienė kelionė, kurioje kiekvienas žingsnis veda link mūsų išsikelto tikslo – tapti viena tvariausių valstybės valdomų įmonių pagal VVĮ gerosios valdysenos indeksą. Šis siekis skatina mus nuolat ieškoti tvarių sprendimų ir atsakingai veikti visose srityse. Jau artimiausiais metais esame pasiryžę prisijungti prie Mokslu pagrįstų tikslų iniciatyvos (Science Based Targets Initiative, SBTi) ir parengti emisijų mažinimo planus, kurie atitiktų Paryžiaus susitarimo, Europos Sąjungos bei nacionalinės klimato kaitos politikos nuostatas. Tai dar vienas svarbus žingsnis, stiprinantis mūsų įsipareigojimą saugoti aplinką ir aktyviai prisidėti prie bendrų pastangų kovojant su klimato kaita.

Aplinkosaugos srityje 2024 m. nuosekliai vykdėme žaliuosius pirkimus, naudojome 100 proc. elektros energijos iš atsinaujinančių šaltinių bei efektyviai valdėme išteklius, siekdami sumažinti poveikį aplinkai. Atsakingas išteklių naudojimas ir ilgalaikės aplinkosaugos iniciatyvos išlieka mūsų prioritetu – stengiamės ne tik veikti tvariai, bet ir užtikrinti, kad nebūtų reikšmingų aplinkosaugos įvykių ar neatitikimų.

Socialinėje srityje ypatingą dėmesį skiriame darbuotojų saugai, sveikatai ir gerovės stiprinimui. Siekis tapti geidžiamu darbdaviu mus įpareigoja nuolat kurti įtraukiančią, motyvuojančią ir sveiką darbo aplinką. 2024 m. įgyvendinome naujas iniciatyvas ir užtikrinome aukštą saugumo lygį – nelaimingų atsitikimų darbe TRIR indeksas siekė vos 0,4. Be to, tęsėme paramos veiklas, įprasminančias mūsų solidarumą ir įsipareigojimą humanitarinėms vertybėms. 2024 m. perdavėme reikšmingą kiekį gesinimo medžiagų bei įrangos Ukrainai.

GRI 2-22

Valdysenoje nuosekliai laikomės aukščiausių standartų. Didžiuojamės, kad Valdymo koordinavimo centras (VKC) dar kartą įvertino mūsų pastangas A+ reitingu, o mūsų atsparumas korupcijai išlieka aukšto lygio. Atsižvelgę į VKC rekomendacijas, 2024 m. įgyvendinome reikšmingus patobulinimus, didinančius veiklos skaidrumą ir efektyvumą.

Žvelgdami į ateitį, siekiame toliau mažinti ŠESD emisijas, didinti veiklos efektyvumą, stiprinti tiekimo grandinės tvarumą ir užtikrinti aukščiausius darbuotojų saugos bei gerovės standartus. Mūsų tikslas – atsakingas ir sklandus Ignalinos atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimas, kuriantis vertę šiandienai ir ateities kartoms.

Nuoširdžiai dėkoju mūsų darbuotojams, partneriams ir visiems, prisidėjusiems prie šios veiklos. Tikiu, kad bendros pastangos ir toliau skatins teigiamus pokyčius ir tvarios ateities kūrimą Lietuvoje.

Generalinis direktorius
Linas Baužys

Apie tvarumo ataskaitą

Ši valstybės įmonės Ignalinos atominė elektrinė (toliau – įmonė; IAE), veikiančios Lietuvoje adresu Elektrinės g. 4, K 47, Drūkšinių k. 31152, Visagino sav., socialinės atsakomybės (tvarumo) ataskaita (toliau – tvarumo ataskaita) yra teikiama už laikotarpį nuo **2024 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.**

2024 m. IAE tvarumo ataskaita yra parengta laikantis Pasaulinės atskaitingumo iniciatyvos (angl. Global Reporting Initiative, GRI) standartų, kurie buvo atnaujinti 2021 m. Tvarumo ataskaita yra teikiama už tą patį laikotarpį, kaip ir metinės finansinės ataskaitos, ir turėtų būti skaitoma kartu su metų veiklos ataskaita. Šiose ataskaitose yra išsamiai analizuojami ir pristatomi įmonės veiklos sukeliami poveikiai aplinkai ir visuomenei, taip pat pateikiama informacija apie poveikio valdymo strategijas ir praktikas.

Tvarumo ataskaitoje pristatomi įmonės pasiekimai ir siekiai aplinkosaugos, socialinėje ir valdysenos (angl. ESG – Environment, Social and Governance) srityse. Joje atskleidžiama, kaip įmonė prisideda prie Jungtinių Tautų Tvaraus vystymosi tikslų (angl. Sustainable Development Goals), laikosi Pasaulinio susitarimo (angl. Global Compact) principų bei įsipareigoja vykdyti Paryžiaus susitarimo tikslus ir ES Žaliojo kurso gaires, siekdama pasiekti nulinį emisijų balansą iki 2050 m.

Ataskaita yra parengta konsultuojantis su išorės ir vidiniais ekspertais. Tvarumo ataskaitoje yra pateikiama geriausia jos paskelbimo metu prieinama informacija. Ši ataskaita yra dalis įmonės metinės veiklos ataskaitos, kurią svarsto valdyba, o tvirtina Lietuvos Respublikos (LR) energetikos ministras. Ši ataskaita nebuvo audituojama nepriklausomo išorės auditoriaus.

Klausimų ar atsiliepimų apie šią ataskaitą bei IAE tvarumo veiklas laukiame šiais kontaktais:

Darnaus vystymosi vadovė Loreta Dainytė-Bužinskė:
Loreta.Dainyte-Buzinske@iae.lt

GRI 2-1 | GRI 2-2 | GRI 2-3 | GRI 2-4 | GRI 2-5 | GRI 2-14

Trumpai apie įmonę

Šiandien IAE – vienintelė įmonė Lietuvoje, tvarkanti radioaktyviąsias atliekas. Įmonės veiklą sąlyginai galima suskirstyti į tris sritis:

- Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimas ir jos radioaktyviųjų atliekų tvarkymas.
- Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimas bei visų kitų Lietuvoje esančių ir susidarančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymas.
- Giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno projekto vystymas.

Didžiausia įmonės sukuriama vertė Europos Sąjungai (ES) ir LR – IAE kaip branduolinio objekto saugus išmontavimas ir radioaktyvių atliekų tvarkymas. Į rinką IAE grąžina išmontuotas bei radiologiškai išvalytas antrines žaliavas: įrangą, metalus ir betoną, taip pat palaipsniui grąžina sutvarkytas teritorijas. 2025 m. planuojama grąžinti visą Maišiagalos sklypą, o perspektyvoje – ir daugiau teritorijų.

Būdama valstybės valdoma įmone IAE laikosi lygiateisiškumo principo, todėl neturi išskirtinių ar svarbių verslo ryšių su kitais subjektais.

GRI 2-6

Nuo 2022 m., dėl agresijos prieš Ukrainą ir ES įvestų sankcijų Rusijos bei Baltarusijos subjektams, IAE nutraukė prekių pirkimus iš šių rinkų ir persiorientavo į kitus tiekėjus. Vadovaujantis LR Vyriausybės nutarimu, IAE neperka prekių iš šių teritorijų:

1. Rusijos Federacijos.
2. Baltarusijos Respublikos.
3. Kinijos Liaudies Respublikos (išskyrus Atskirąją Taivano, Penghu, Kinmeno ir Madzu muitų teritorijas).
4. Rusijos Federacijos aneksuoto Krymo.
5. Moldovos Respublikos Vyriausybės nekontroliuojamos Padniestrės teritorijos.
6. Sakartvelo Vyriausybės nekontroliuojamų Abchazijos ir Pietų Osetijos teritorijų.

Daugiau informacijos apie įmonės veiklos profilį pateikiama 2024 metų veiklos ataskaitos skyriuje *Veiklos profilis*.

Pagrindinės įmonės veiklos vietovės:

- Pagrindinė įmonės veikla vykdoma Elektrinės g. 4, Drukšinių k. Visagino savivaldybė.
- Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimo veikla vykdoma Pajuodžių g. 5, Pajuodžių k., Jauniūnų sen., Širvintų raj.
- Darbuotojai, kurių darbo pobūdis nereikalauja dirbti pagrindinėje buveinėje, turi galimybę dirbti iš Vilniaus ofiso, Mėnulio g. 11, Vilnius.

TVARUMAS ĮMONĖJE

Tvarumo principai įmonės strategijoje

Tvarumas yra neatsiejama įmonės veiklos dalis, aiškiai integruota į pagrindinę strategiją. Siekiant užtikrinti tvarų vystymąsi įmonė įgyvendina tikslingus sprendimus, kurie glaudžiai susiję su viena iš pagrindinių IAE strateginių krypčių – saugios ir švarios ateities užtikrinimu visuomenei, atliekant radioaktyviųjų atliekų sutvarkymą į antrines žaliavas.

Įmonė siekia patekti tarp tvariausių valstybės valdomų įmonių pagal VKC vertinimą, atsižvelgiant į tris pagrindines dimensijas: skaidrumą, kolegialius valdymo organus bei strateginį planavimą ir įgyvendinimą. Šį tikslą planuojama pasiekti iki 2027 m.

Atsakingo verslo vykdymo principai ir įsipareigojimai yra aprašyti įmonės Socialinės atsakomybės politikoje, bendroje strategijoje ir kitose taikomose politikose.

Pagrindiniai IAE veikloje taikomi tvarumo principai:

Vystyti tvarumo kryptį kaip neatsiejamą įmonės strategijos dalį, tvarumo principus integruoti į įmonės valdymą.	**Tvarumo principus įgyvendinti trijose srityse, – aplinkosaugos, socialinėje ir valdysenos, – kad visapusiškai kurtume ilgalaikę vertę, kuri atsispindėtų ir veiklos rezultatuose.**	**Diegti pasaulyje pripažintus Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (OECD) rekomenduojamus gerojo valdymo principus.**
Priimant sprendimus dėl įmonės vystymosi atsižvelgti į suinteresuotųjų šalių lūkesčius, laikytis savo įsipareigojimų jų atžvilgiu, skaidriai ir sąžiningai su jomis bendradarbiauti.	**Prisidėti prie Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo (angl. *Sustainable Development Goals*).**	**Laikytis Europos žaliuoju kursu ir Paryžiaus susitarimu dėl klimato kaitos nustatytų bendrų tikslų.**
Remti ir savo veikloje vadovautis Jungtinių Tautų Pasaulinio susitarimo (angl. Global Compact) principais dėl žmogaus teisių, darbuotojų teisių, aplinkosaugos ir korupcijos prevencijos.	**Atlikti patikrinimus (angl. due diligence) dėl aplinkosaugos, socialinio ir ekonominio poveikio valdymo.**	**Nustatant tvarumo tikslus laikytis atsargumo principo (angl. *precautionary principle*), t.y. aplinkosaugos atžvilgiu remtis geriausiomis esamu metu prieinamomis mokslinėmis rekomendacijomis.**

GRI 2-23 GRI 2-24

Visos įmonėje taikomos ir įgyvendinamos politikos yra skelbiamos viešai IAE interneto svetainėje.

Strateginiai tvarumo tikslai

Tvarumas yra neatsiejama Ignalinos atominės elektrinės strategijos dalis, grindžiama **Europos Žaliuoju kursu** – siekiu iki 2050 m. pasiekti nulinio emisijų balanso* organizacijos (angl. *Net Zero*) statusą.

Organizacijos kelionė į tvarumą – tai strateginis įsipareigojimas ir bendra atsakomybė. Siekiame ne tik transformuotis į tvariai valdomą valstybės įmonę, bet ir tapti pavyzdžiu tvaraus atominės elektrinės uždarymo procese. Kuriame efektyvias praktikas ir kaupiame vertingą patirtį ateities kartoms, formuodami tvarios branduolinės energetikos pagrindus bei užtikrindami branduolinę ir radiacinę saugą. Organizacijos gerovė glaudžiai susijusi su suinteresuotųjų šalių ir aplinkos gerove. Veikdami sudėtingomis šiuolaikinio pasaulio sąlygomis, siekiame didinti atsparumą, efektyvumą, skaidrumą ir kurti bendrą vertę visoms suinteresuotosioms šalims.

Organizacijos strategijoje tvarumo įsipareigojimai integruoti pagal aplinkosaugos, socialinės atsakomybės ir geros valdysenos principus, kurie labiausiai dera su **9 iš 17 Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslų** (angl. SDG – Sustainable Development Goals). Nustatydama ambicingus tikslus, diegdama pažangias priemones ir bendradarbiaudama su partneriais bei kitomis suinteresuotosiomis šalimis, organizacija siekia kurti tvarią ateitį per veiklos transformaciją.

Tai patvirtina ir organizacijos šūkis, kuriuo vadovaujamasi kasdien: **„Iššūkiai šiandien. Atsakomybė amžiams.“**

Aštuoni organizacijos aplinkosaugos, socialinės atsakomybės ir geros valdysenos tikslai yra pagrindas tvariam valdymui – jie padeda mažinti rizikas, poveikį aplinkai, prisidėti prie bendruomenių gerovės ir kurti tvaresnę ateitį visiems.

TVARUMAS		
Aplikosauga (E)	**Socialinė atsakomybė (S)**	**Gera valdysena (G)**
Branduolinė ir radiacinė sauga, taršos mažinimas, atsakingas gamtinių resursų vartojimas, poveikį klimatui ir aplinkai mažinančių technologijų taikymas	Etiška darbdavystė, atsakomybė už veiklą, bendradarbiavimas su suinteresuotomis šalimis	Skaidrus valdymas, efektyvus resursų naudojimas, pagrįstas finansų valdymas
Strateginiai tikslai		
1. Mes užtikrinsime saugą per avarijų ir incidentų prevenciją ir radiologinės taršos valdymą. 2. Mes sumažinsime ŠESD emisijų kiekį laikydamiesi trumpalaikių jų mažinimo tikslų ir ilgalaikio nulinių emisijų balanso tikslo iki 2050m. 3. Mes integruosime atliekų valdymo per žiedinę ekonomiką programos kūrimą, kad padidintume grąžinamų atliekų pakartotiniam naudojimui apimtį.	1. Mes užtikrinsime etišką darbdavystę per dirbančių žmonių sveikatą ir saugą, kompetencijų didinimą, gerovę bei socialinį dialogą. 2. Mes įgyvendinsime teigiamus pokyčius partnerystėje su vietos bendruomenėmis per nuolatinę komunikaciją ir tvarias iniciatyvas. 3. Mes kursime tvarią aplinką mūsų vertės grandinės darbuotojams.	1. Mes sieksime patekti tarp tvariausių valstybės valdomų įmonių pagal VVĮ gerosios valdysenos indeksą. 2. Mes būsime bendradarbiaujantis, patikimas partneris visoje tiekimo grandinėje, padėsiantis naujomis technologijomis spręsti bendrus iššūkius.

*Nulinių emisijų balanso (*Net Zero*) strategijos tikslas – subalansuoti į atmosferą ŠESD emisijų kiekį pašalinant arba kompensuojant, pagal reikalavimus, ne daugiau kaip 10% viso emisijų likučio. Strategija apims ŠESD kiekio mažinimą įvairiomis priemonėmis, tokiomis kaip energijos vartojimo efektyvumo didinimu, atsinaujinančių energijos šaltinių vartojimo didinimu, tvariu organizacijos vystymu, tvarių partneryščių su tiekėjais, rangovais vystymu ir kt.

Organizacijos ilgalaikė vizija ir ambicingas tikslas – iki 2050 m. pasiekti nulinio emisijų balanso organizacijos (angl. *Net Zero*) statusą. Šis procesas apims tarpinius trumpojo ir ilgalaikio laikotarpio šiltamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijų mažinimo tikslus, kol įmonė peržiūrės ir atnaujins (angl. rebasing) mokslu pagrįstus emisijų mažinimo tikslus pagal SBTi.

Iki tol Ignalinos atominė elektrinė sieks mažinti ŠESD emisijas visose trijose emisijų valdymo srityse (Scope 1, Scope 2 ir Scope 3). Siekdama šių tikslų, organizacija į emisijų mažinimo procesą planuoja įtraukti ir savo tiekėjus bei rangovus.

Daugiau informacijos apie šių tikslų įgyvendinimą pateikiama skyriuje *ŠESD emisijų mažinimas*.

Tvarumo ESG sritis	Reikšmingos organizacijai temos	Uždaviniai tikslams pasiekti	Siektinas rodiklis
Aplinkosauga	(E) E1 Klimato kaita: ŠESD emisijų mažinimas ir energetinio efektyvumo didinimas	Mažinti absoliutų 1 ir 2 sričių ŠESD išmetamą kiekį, % per metus palyginus su prieš tai buvusiais metais	≥4,2 %
		Iki 2050 m. absoliutų 1,2,3 sričių ŠESD išmetamą kiekį mažinti ne mažiau kaip 90 % palyginus su 2021 m. baziniais metais. (atitinkant 1,5°C scenarijų), %	Matuoti ir atskleisti progresą kiekvienais metais
		Naudoti elektros energiją gaunamą tik iš atsinaujinančių energijos šaltinių, %	100 %
	(E) E2 Tarša: Radiacinės ir branduolinės saugos užtikrinimas (Radiacinė sauga) (E) E2 Tarša: Oro tarša (įsk. radiacinė tarša)	Radioaktyviųjų medžiagų išmetimas ir išleidimas (į orą, vandenį, dirvožemį) 10 % mažesnis nuo leistino VATESI kiekio 5,3E+13 Bq/metus	< 5,3E+12
	(E) E2 Tarša: Radiacinės ir branduolinės saugos užtikrinimas (Branduolinė sauga)	Užtikrinti pirmo ir aukštesnio lygio įvykių pagal tarptautinę branduolinių įvykių skalę (INES) skaičių, vnt.	0 vnt.
	(E) E5 Žiedinė ekonomika: Efektyvus žaliavų ir gamtinių išteklių naudojimas	Palaipsniui didinti įmonės elektroniniu būdu pasirašomų vidaus, siunčiamų į išorę ir sutarčių su tiekėjais dokumentų skaičių nuo 77 %., %	>77 %
	(E) E5 Žiedinė ekonomika: Radioaktyviųjų atliekų konversija	Pasiekti gelžbetonio atliekų konversiją išmontavimo proceso metu – nuo jo pradžios iki pabaigos, %	85 %
		Pasiekti įrangos atliekų konversiją išmontavimo proceso metu – nuo jo pradžios iki pabaigos, %	75 %
	(E) E5 Žiedinė ekonomika: Neradioaktyviųjų atliekų prevencija ir tvarkymas	Nenustatyta reikšmingų (veikloje susidariusių, tvarkyti ir perdirbti atiduotų) atliekų valdymo neatitikčių pagal Aplinkos apsaugos agentūros patikras skaičius, vnt.	0 vnt.

Tvarumo ESG sritis	Reikšmingos organizacijai temos	Uždaviniai tikslams pasiekti	Siektinas rodiklis
Socialinė atsakomybė	(S) S1 Sava darbo jėga: Darbuotojų gerovė ir konkurencinga atlygio politika:	Moterų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkio užtikrinimas pagal ES Skaidraus atlygio direktyvą, %	ne daugiau kaip 5 % pagal pareigybių lygius
	(S) S1 Sava darbo jėga: Lygių galimybių ir žmogaus teisių užtikrinimas bei darbuotojų įgalinimas ir įtrauktis	Nenustatyta Lygių galimybių, diskriminacijos, psichologinio smurto ir žmogaus teisių pažeidimų ar neatitikčių, vnt.	0 vnt.
	(S) S1 Sava darbo jėga: Darbuotojų sauga ir sveikata	Mirtini nelaimingi atsitikimai (tik darbe) darbuotojų tarpe, vnt.	0 vnt.
		Individualios darbuotojo apšvitos dozė mažesnė už maksimaliai leistiną (20mSv), mSv	≤ 18 mSv
		Nelaimingų atsitikių darbe TRIR indeksas darbuotojų tarpe, %	≤ 0,4
	(S) S1 Sava darbo jėga: Darbuotojų kompetencijos ir kaita	Organizacijos personalo mokymų apimtis (vidinių ir išorinių): apmokytų darbuotojų skaičiaus ir bendro darbuotojų skaičiaus santykis, %	≥ 70 %
		Kertinių pozicijų pakeičiamumas, %	≥ 95 %
		Savanoriška darbuotojų kaita, % (į rodiklį patenka tik darbuotojai, kurie savo noru, nesant svarbių priežasčių pagal LR DK nutraukė DS su organizacija)	≤ 15 %
		Saugai svarbių pareigybių rezervo paruošimas, %	≥ 95 %
	(S) S2 Vertės grandinės darbuotojai	Individualios rangovų darbuotojo apšvitos dozė mažesnė už maksimaliai leistiną (20mSv), mSv	≤ 18 mSv
		Mirtini nelaimingi atsitikimai rangovų darbuotojų tarpe IAE teritorijoje, vnt.	0 vnt.
	(S) S3 Paveikiamos bendruomenės: Partnerystės su bendruomenėmis	Vietos bendruomenes įtraukiančių ir (ar) remiančių iniciatyvų skaičius, vnt./metus.	≥ 3 vnt.
		Darbuotojus įtraukiančių ir bendrai įgyvendintų su tvarumu susijusių iniciatyvų skaičius, vnt. /metus.	≥ 5 vnt.

Tvarumo ESG sritis	Reikšmingos organizacijai temos	Uždaviniai tikslams pasiekti	Siektinas rodiklis
Gera valdysena	(G) Tvarumo strateginis valdymas, įskaitant suinteresuotų šalių įtrauktį	Išlaikyti VVĮ gerosios valdysenos indeksą, lygis	A+
		Organizacijos veiklai taikomų teisės aktų neatitikties atvejų, sukėlusių Įmonei neigiamus padarinius, vnt.	0 vnt.
		Moterų dalis aukščiausio lygio vadovaujančiose pozicijose, %	≥ 35 %
	(G) G1 Verslo etika: Korupcijos prevencija ir skaidrumas	Išlaikyti aukščiausią atsparumo korupcijai vertinimą pagal AKL, skalė	≥ 0,8
		Bendras patvirtintų korupcijos atvejų vykdant tiekėjų sutartis per metus skaičius, vnt.	0 vnt.
	(G) G1 Verslo etika: Kibernetinis ir fizinis saugumas	Reikšmingi kibernetinio ir fizinio saugumo įvykiai ar neatitiktys, vnt.	0 vnt.
	(G) G1 Verslo etika: Tiekimo grandinės valdymas ir tvarumas tiekimo grandinėje	Viešieji pirkimai, kurie priskiriami „žaliesiems pirkimams“, %	100 %
	(G) Rizikų ir atitikties valdymas	Didinti įmonės rizikų valdymo brandos lygį (matuojant rizikų valdymo bandą kartą per 2 metus), skalė	≥ 3,3
		Organizacijoje įdiegtų kokybės standartų pratęsti sertifikatai, %	100 %

TVARUMO TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO PAŽANGA 2024 M.

Rezultatai: tikslas pasiektas tikslas nepasiektas

	Pagrindinės tvarumo temos	2024 m. tikslai	Rezultatai	Darnaus vystymosi tikslai
Aplinkosauga	• Efektyvus žaliavų ir gamtinių išteklių naudojimas • Neradioaktyviųjų atliekų prevencija ir tvarkymas • ŠESD emisijų mažinimas ir energetinio efektyvumo didinimas • Radioaktyviųjų atliekų konversija • Radiacinės ir branduolinės saugos užtikrinimas	Sumažinti Co2 emisijų kiekį 1 ir 2 apimtyje, palyginti su 2023 m.	**- 18 %**	
		Parengti **priemonių planus** neradioaktyviųjų atliekų prevencijai ir tvarkymui, efektyviam žaliavų ir gamtinių išteklių naudojimui, tvarumo stiprinimui tiekimo grandinėje ir tiekėjų etikos kodekso atnaujinimui.	Neparengta	
		0 reikšmingų aplinkosaugos įvykių ar nustatytų neatitikčių.	**0**	
Socialinė atsakomybė	• Partnerystės su bendruomenėmis • Darbuotojų sauga ir sveikata • Lygių galimybių ir žmogaus teisių užtikrinimas bei darbuotojų įgalinimas ir įtrauktis • Darbuotojų gerovė ir konkurencinga atlygio politika • Darbuotojų kompetencijos ir kaita	Didžiausia darbuotojo gauta apšvitos dozė neviršytų **≤ 90 %** leistinos normos.	**77 %***	
		Nelaimingų atsitikimų darbe TRIR indekso reikšmė – **≤ 0,38** (mažiau nei paskutinių 3 metų vidurkis).	0,40	
		Įvertinti lygybės situaciją IAE pagal **Lygybės indeksą**.	2024 m. birželio 12 d. buvo gauta **Lygių galimybių liniuotės rezultatų ataskaita**, kurią pateikė Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba.	

** Faktinė apšvitos dozė buvo 15,44 mSv, tai sudaro 77 % ribinės normos.*

	Pagrindinės tvarumo temos	2024 m. tikslai	Rezultatai	Darnaus vystymosi tikslai
Gera valdysena	• Incidentų bei krizinių situacijų prevencija ir valdymas bei civilinė sauga • Rizikų ir atitikties valdymas • Tiekimo grandinės valdymas ir tvarumas tiekimo grandinėje • Tvarumo strateginis valdymas, įskaitant suinteresuotų šalių įtrauktį • Korupcijos prevencija ir skaidrumas • Kibernetinis ir fizinis saugumas	Išlaikyti **A+ lygio** VVĮ gerosios valdysenos indeksą.	**A+ lygis**	
		Išlaikyti aukštą atsparumo korupcijai lygį (**AKL**).	Atsparumo korupcijai vertinimo rezultatas – **0,93** (rezultatas, didesnis nei 8, laikomas labai aukštu).	
		Atlikti **rizikų valdymo brandos tyrimą** ir parengti priemones brandai didinti.	Atliktas **rizikų valdymo brandos vertinimas** ir, kaip kasmet, parengtos priemonės brandai didinti, įskaitant rizikų valdymo gerinimo planą.	
		Atlikti **tvarumo valdymo brandos** analizę.	Su išorės tiekėjo pagalba atliktas **„Tvarumo brandos tyrimas“**, kurio ataskaita gauta 2024 m. gruodžio mėn. Rezultatai pristatyti vadovybei, rengiamas veiksmų planas brandai didinti.	

Tvarumo valdymas

Įmonės aplinkosaugos, socialinio ir ekonominio poveikio vertinimą ir valdymą prižiūri Audito ir rizikų komitetas, valdyba bei vadovybė (aukščiausio lygmens vadovai). Valdyba ir vadovybė dalyvauja strateginėse sesijose, kurių metu atnaujinami ar nustatomi nauji siektini tikslai tvarumo srityje. Vadovybė pateikia, valdyba svarsto, o energetikos ministras (įgyvendinantis savininko teises ir pareigas) galutinai tvirtina IAE strategijos rodiklius, tarp kurių yra ir tvarumo rodikliai. Valdyba aktyviai dalyvauja siūlydama įmonės strategines kryptis ir ilgalaikius tikslus, tvirtina visas svarbiausias valdymo politikas, įskaitant Socialinės atsakomybės, Aplinkos apsaugos ir Suinteresuotųjų šalių (SŠ) įtraukimo politikas.

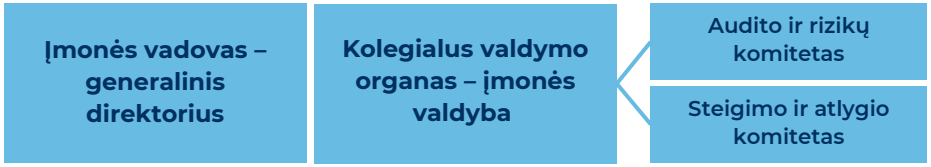
Atsakomybė už tvarumą kasdienėje veikloje ir tvarumo ataskaitų rengimą yra paskirta darnaus vystymosi vadovui. Darnaus vystymosi vadovas kartu su įmonės vadovybe kas ketvirtį aptaria strategijos įgyvendinimą, įskaitant ir tvarumo rodiklius bei tikslus. Strategijos įgyvendinimo rezultatai yra teikiami valdybai, kuri vertina įmonės pasiekimus, galimas rizikas ir jų valdymo priemones.

Apie kritines su įmonės tvarumu susijusias problemas valdyba gali būti informuojama reguliarių kas mėnesį vykstančių valdybos posėdžių metu bei, pagal poreikį, elektroniniu paštu.

ĮMONĖS VALDYMAS

Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendina LR energetikos ministerija. Energetikos ministerija tvirtina įmonės veiklos strategiją bei įstatus, nustato įmonės veiklos rodiklius, skiria ir atšaukia įmonės generalinį direktorių bei valdybos narius, nustato darbo sutarties su įmonės vadovu sąlygas, tvirtina įmonės vadovo pareigybės nuostatus, metinę įmonės veiklos išlaidų sąmatą, metinį finansinių ataskaitų rinkinį ir parenka atestuotą auditorių šio rinkinio auditui atlikti, tvirtina pelno (nuostolių) paskirstymą, sprendžia kitus pagal LR valstybės ir savivaldybių įstatymą bei kitus teisės aktais įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos kompetencijai priskirtus klausimus.

ĮMONĖS VALDYMO ORGANAI

Detali informacija apie įmonės valdymo struktūrą ir sudėtį pasiekiama IAE 2024 metų veiklos ataskaitos skyriuje *Įmonės valdymas. Atlygio ataskaita.*

VALDYBOS NARIŲ SIŪLYMAS, ATRANKA IR KOMPETENCIJOS

Atranką į valdybos narius vykdo LR energetikos ministerija (ENMIN) kaip savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija. Atranka yra skelbiama viešai, pasitelkiant nepriklausomą vadovų atrankų agentūrą. Audito ir rizikų komitetas skiriamas valdybai – jo narių daugumą paprastai sudaro patys valdybos nariai, o pirmininku skiriamas nepriklausomas narys. Atliekant valdybos narių atranką, atsižvelgiama į savininko (ENMIN), Valdymo koordinavimo centro (VKC) ir IAE profesinės sąjungos nuomonę. Siekiama sudaryti kuo įvairesnę valdybą, ypatingą dėmesį skiriant lyčių ir kompetencijų įvairovei. Energetikos ministro įsakymu, valdybos narių daugumą sudaro nepriklausomi nariai, o ENMIN nustato valdybos narių kompetencijų žemėlapį, pagal kurį atrenkami kandidatai. Dabartinė valdyba pagal ENMIN nustatytą kompetencijų žemėlapį yra sudaryta iš narių, turinčių kompetencijas vidaus audito, kontrolės ir rizikų valdymo, projektų valdymo, organizacijos vystymo bei pokyčių įgyvendinimo, energetikos srities ir (arba) industrijos bei inžinerinių mokslų srityse. Iki šiol valdybos nariai nebuvo atrenkami pagal tvaraus vystymosi kompetencijas, o konkrečių priemonių gilinti su tvarumu susijusias žinias nebuvo taikoma. Jeigu ENMIN įtrauktų tvaraus vystymosi kompetencijas į žemėlapį, įmonė jas pritaikytų atrankoje.

2024 m. balandžio mėnesį buvo išrinkta nauja valdyba. Valdybos narių kadencijos laikotarpis – 4 metai, t. y. iki 2028 m. balandžio 22 d. (įskaitytinai). Daugiau informacijos skelbiama IAE svetainėje.

GRI 2-9 | GRI 2-10 | GRI 2-11 | GRI 2-12 | GRI 2-13 | GRI 2-16 | GRI 2-17

VALDYBOS VEIKLOS VERTINIMAS

Valdyba kasmet atlieka savivertinimą, kurio metu pateikiama išsami informacija Energetikos ministerijai apie savo veiklos rezultatus, įgyvendintų tikslų pasiekimus, esminių sprendimų priėmimą, pasiūlymus bei įvykusių posėdžių suvestinę. Už 2024 metus savivertinimas bus aptartas 2025 m. kovo 28 d. posėdyje, po kurio, atsižvelgiant į gautus rezultatus, pagal poreikį bus parengtas veiklos gerinimo veiksmų planas ateinantiems metams. Po savivertinimo Energetikos ministerijai pateikiama atnaujinta informacija apie valdybos veiklos efektyvumą ir numatomas tobulinimo kryptis.

INTERESŲ KONFLIKTAI

Valdybos nariai privalo deklaruoti savo privačius interesus, kurie gali turėti įtakos atliekant valdybos nario pareigas, Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (VTEK) sistemoje. Audito ir rizikų komitetas teikia rekomendacijas dėl galimų valdybos narių interesų konfliktų valdymo. Bendrai įmonėje interesų konfliktų valdymą (atitiktį) atlieka Prevencijos skyrius.

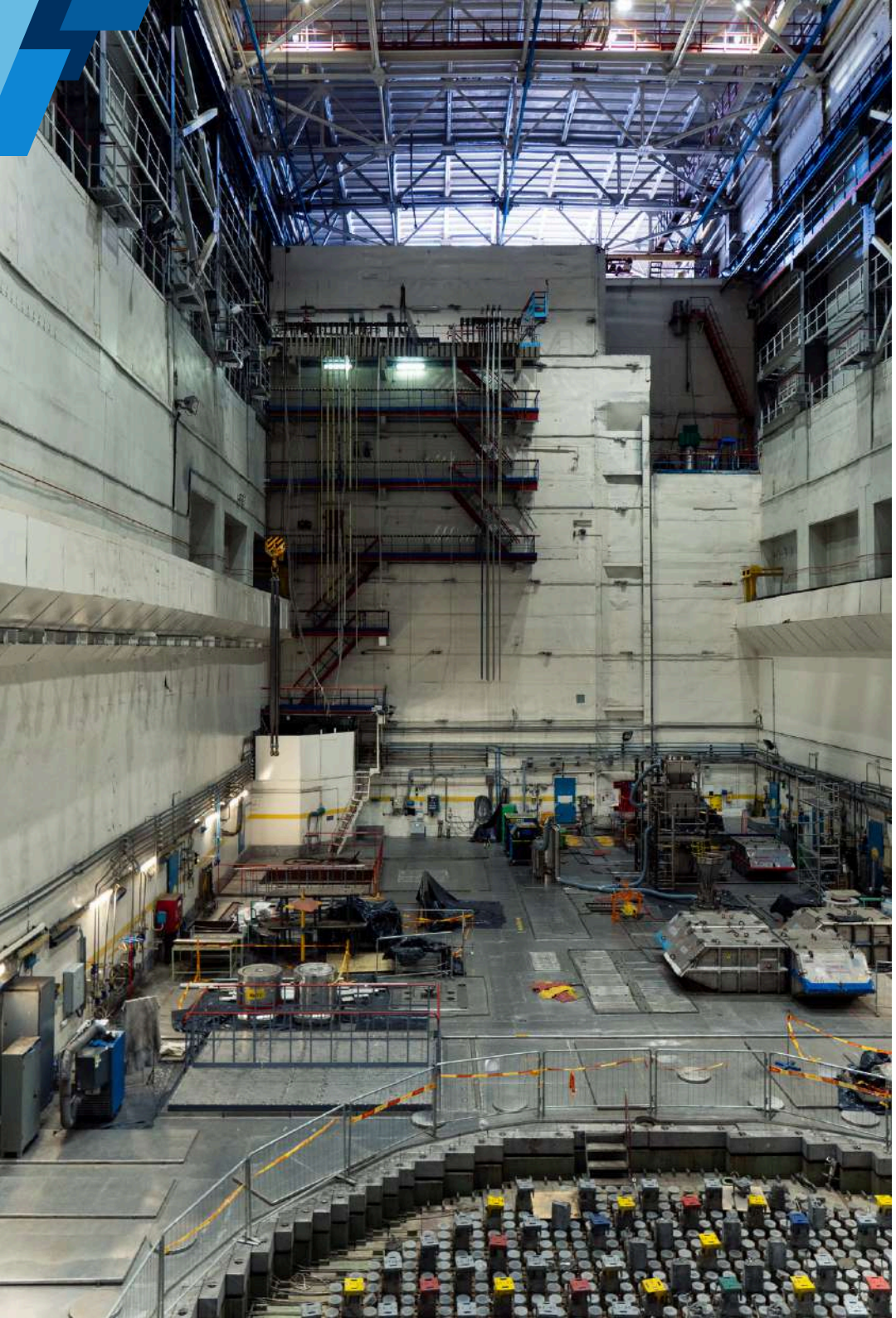
INFORMACIJOS APIE PAŽEIDIMUS TEIKIMO KANALAI IR ŽALOS IŠTAISYMAS

Tiek vidinės, tiek išorinės suinteresuotosios šalys apie įvairius pažeidimus bei susirūpinimą keliančius klausimus, tokius kaip teisės aktų nesilaikymas, diskriminacija ir kitas neetiškas elgesys, gali pranešti per pranešimų kanalą „Pasitikėjimo linija“ el. paštu prevencija@iae.lt arba kitais IAE interneto svetainėje nurodytais būdais.

Priklausomai nuo pažeidimo pobūdžio, IAE turi aprašytas procesų tvarkas ir procedūras, kaip atliekamas pažeidimo tyrimas, kaip pranešama vadovybei ir atsakingoms institucijoms. Išskirtiniais atvejais, kuriems nėra aprašyto proceso, įmonė visada veikia įstatymų nustatyta tvarka.

GRI 2-15 GRI 2-18 GRI 2-25 GRI 2-26

Tvarumo temų reikšmingumo vertinimas

Atsižvelgdama į tai, kad 2024 m. viduryje į nacionalinius teisės aktus buvo perkelta Bendrovių tvarumo atskaitomybės direktyva, įtvirtinanti dvejopo reikšmingumo principą, IAE jau pradėjo pasirengimą naujų reikalavimų įgyvendinimui. 2024 m. pabaigoje atliktas pirminis dvejopo reikšmingumo vertinimas, kurio rezultatai 2025 m. bus tikslinami ir validuojami, įtraukiant suinteresuotąsias šalis per analizę ir apklausas.

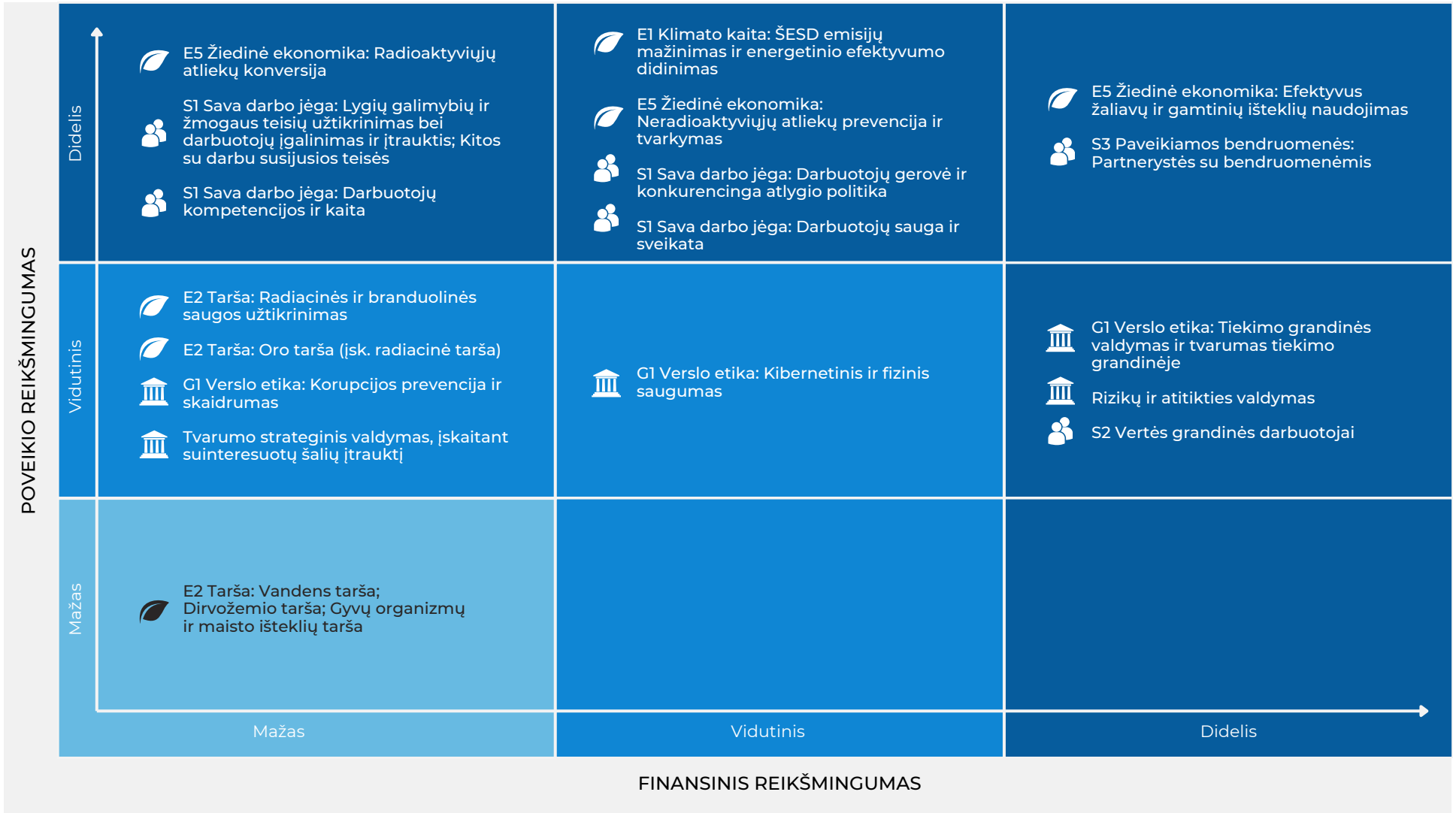
Ši tvarumo ataskaita parengta remiantis dvejopo tvarumo temų reikšmingumo vertinimu. Įmonė aktyviai ruošiasi naujų reikalavimų įgyvendinimui ir vertina galimus pokyčius.

Toliau pateiktoje **dvejopo reikšmingumo matricoje** išdėstyti aktualūs įmonės tvarumo aspektai socialinės atsakomybės, aplinkosaugos ir valdysenos srityse, kurie yra būtini nustatant tvarumo veiklos prioritetus. Šios temos išrikiuotos atsižvelgiant į jų poveikį aplinkai ir visuomenei, ankstesnio reikšmingumo vertinimo metu (pagal Global Reporting Initiative gaires) nustatytą svarbą suinteresuotosioms šalims (vertikalioji ašis) ir įtaką įmonės veiklos sėkmei, finansinį poveikį įmonei (horizontalioji ašis), o ypač reikšmingos sritys, pasižyminčios didžiausia svarba ir įtaka, matricoje pabrėžtos tamsiausia spalva.

Visos svarbios tvarumo temos yra nuosekliai aprašytos vadovaujantis GRI standartais, išsamūs jų aprašymai ir rodikliai yra įtraukti į šios ataskaitos teminius skyrius bei metų veiklos ataskaitos turinį.

GRI 2-4 GRI 3-1

Dvejopo reikšmingumo matrica

– aplinkos apsauga; – socialinė sritis; – valdysena

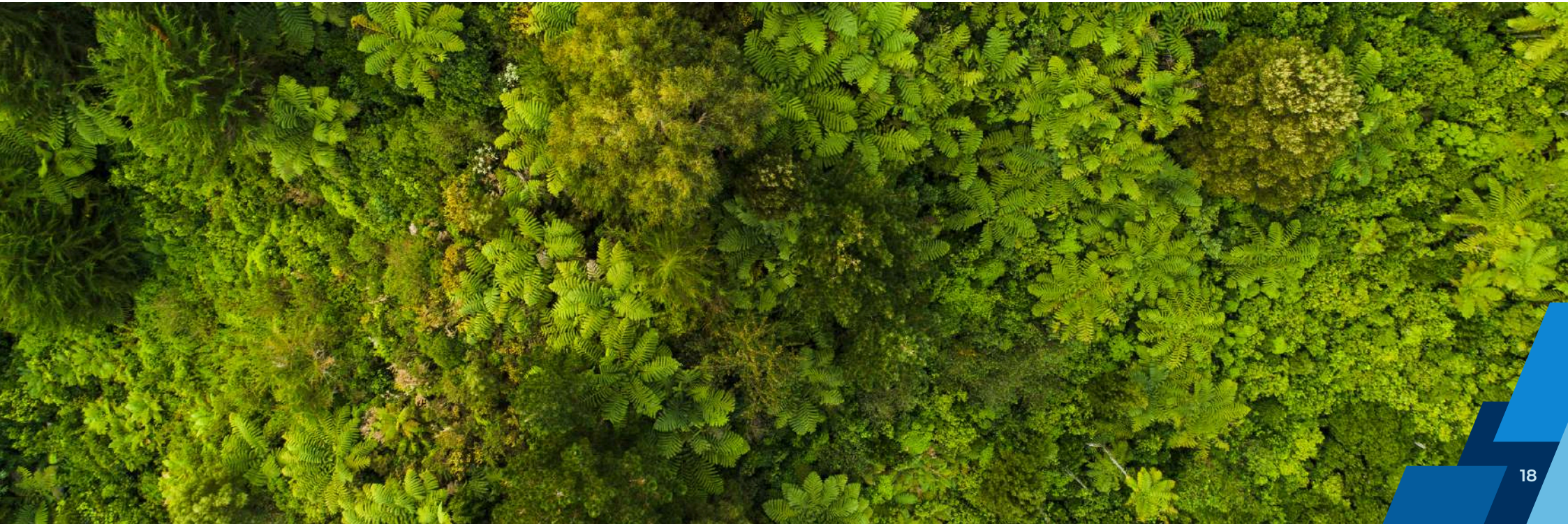
GRI 3-2 GRI 3-3

Pagrindinės tvarumo rizikos

IAE veiklos rizikos yra valdomos centralizuotai per įmonės rizikų registrą. 2024 m. į šį registrą buvo įtraukta lentelėje pateikiama su tvarumu susijusi rizika.

Daugiau informacijos apie IAE rizikų valdymą galima rasti metų veiklos ataskaitos skyriuje *Rizikų valdymas*.

Rizika	Apibūdinimas	Rizikos valdymo priemonės (2024 m.)
Įmonės tvarumo užtikrinimas gali neatliepti kintančių visuomenės lūkesčių	Visuomenės ir klientų požiūris į tvarumą nuolat keičiasi, todėl turime atsižvelgti į jų lūkesčius, ypač ŠESD emisijų valdymo srityje. Neprisitaikydama prie šių pokyčių, įmonė rizikuoja prarasti visuomenės pasitikėjimą ir susidurti su reputaciniais iššūkiais.	• Apskaičiuotos netiesioginės ŠESD emisijos (Scope 3), siekiant užtikrinti tikslesnį ir išsamesnį įmonės CO_2 pėdsako vertinimą bei jo mažinimo priemonių skaidrumą visuomenei. • Atlikti tyrimai dėl galimų aplinkos apsaugos pažeidimų, siekiant užtikrinti veiklos atitiktį teisės aktams ir aplinkosaugos standartams. Pažeidimų nenustatyta. • Vykdyta aktyvi išorinė komunikacija apie IAE pasiekimus tvarumo srityje, stiprinant organizacijos įvaizdį ir skaidrumą visuomenės bei suinteresuotųjų šalių akyse.

Atitiktis ES taksonomijos reglamentui

Europos Sąjungos (ES) Taksonomijos reglamentas 2020/852 ir susiję deleguotieji aktai (toliau – Taksonomija) yra sistema tvariam investavimui palengvinti. Taksonomijoje yra apibrėžti moksliniais įrodymais pagrįsti kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kokia veikla gali būti laikoma aplinkos atžvilgiu tvari – t.y. prisidedanti prie vieno iš ES aplinkosaugos tikslų. Šioje ataskaitoje teikiami įmonės Taksonomijos rodikliai už 2024 m. ir jų apskaičiavimo metodika.

Taksonomija apibrėžia šiuos ES aplinkosaugos tikslus:

- KKŠ – klimato kaitos švelninimas.
- PKK – prisitaikymas prie klimato kaitos.
- VND – tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga.
- ŽE – perėjimas prie žiedinės ekonomikos.
- TPK – taršos prevencija ir kontrolė.
- BIO – biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas.

Pagrindiniai terminai:

Taksonominė ekonominė veikla – veikla arba atskira priemonė, atitinkanti Taksonomijos deleguotosiuose aktuose pateiktą apibūdinimą, t.y. įtraukta į Taksonomiją.

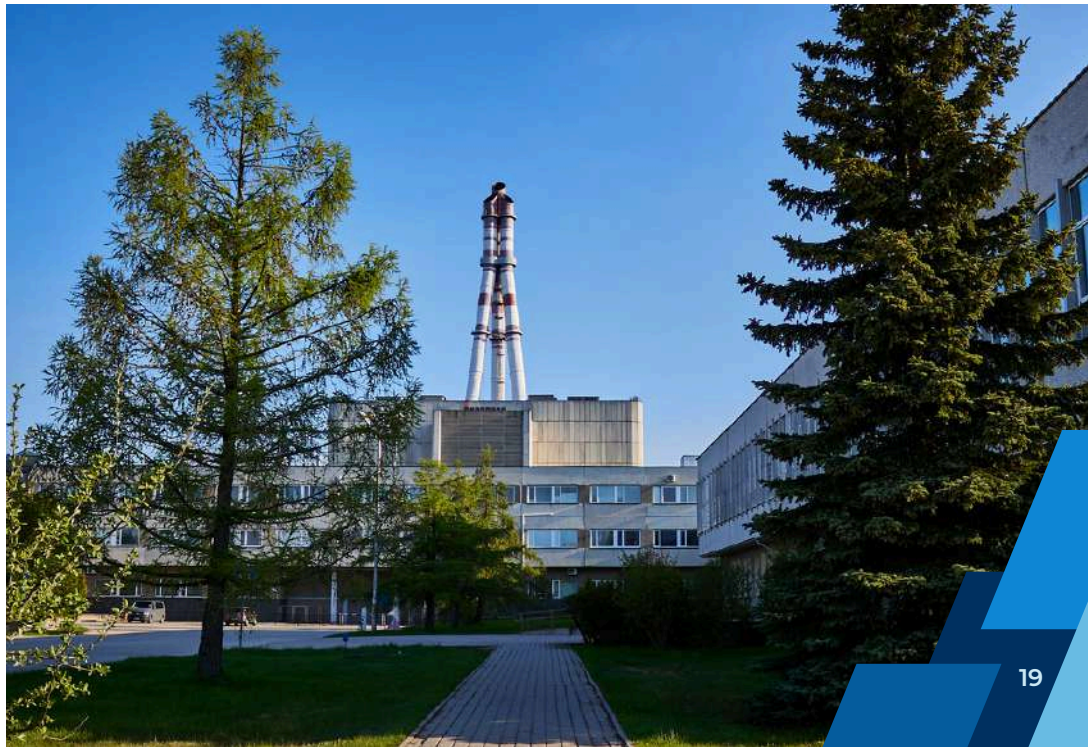
Kriterijus atitinkanti taksonominė veikla – veikla arba atskira priemonė, kuri atitinka Taksonomijos techninės analizės kriterijus, t.y. svariai prisideda prie bent vieno iš šešių aplinkosaugos tikslų, nedaro reikšmingos žalos likusiems penkiems ir atitinka būtiniausias apsaugos priemones pagal Taksonomiją.

IAE VEIKLOS VERTINIMAS PAGAL TAKSONOMIJĄ

IAE vykdoma taksonominė veikla yra įtraukta į Taksonomiją kaip galinti prisidėti prie klimato kaitos švelninimo tikslų. Įmonė taip pat išanalizavo naujausią veiklų sąrašą, susijusį su kitais Taksonomijos tikslais, tačiau papildomų jai taikomų veiklų nenustatė.

Atliekant įmonės veiklos atitikties Taksonomijos kriterijams vertinimą, nustatyta, kad kol kas nėra parengtas išsamus klimato kaitos rizikų ir veiklos pažeidžiamumo vertinimas, kuris yra vienas iš reikšmingos žalos nedarymo kriterijų. Dėl šios priežasties tolimesnė analizė nebuvo vykdoma, o šioje ataskaitoje IAE taksonominės veiklos bendrai vertinamos kaip neatitinkančios kriterijų.

Vis dėlto svarbu pažymėti, kad IAE laikosi **būtiniausių apsaugos priemonių sąlygų**: įmonėje yra įdiegtos socialiai atsakingo ir etiško verslo priemonės, remiantis EBPO gairėmis daugiašalėms įmonėms, taip pat laikomasi JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų. Ateityje planuojama atsižvelgti į Taksonomijos kriterijus priimant investicinius sprendimus, siekiant, kad kuo didesnė investicijų dalis būtų priskiriama tvarioms, Taksonomijos kriterijus atitinkančioms veikloms.

TAKSONOMIJOS RODIKLIŲ APSKAIČIAVIMAS

Toliau pateikiama informacija apie apskaičiuotus Taksonomijos rodiklius. Visi su taksonominėmis veiklomis susiję rodikliai buvo apskaičiuoti užtikrinant duomenų tikslumą ir vengiant dvigubo skaičiavimo – kiekviena suma yra priskiriama tik vienai konkrečiai taksonominei veiklai.

Pajamos

Veikla, iš kurios įmonė 2024 m. gavo pajamų, šios ataskaitos paskelbimo metu nėra įtraukta į Taksonomiją. Dėl šios priežasties įmonės taksonominių pajamų rodiklis siekia 0 / 0 %, todėl tolimesnė pajamų analizė neatliekama. Vis dėlto, įgyvendindama projektus, įmonė nuosekliai taiko aplinkosaugos priemones, nors jai šiuo metu nėra taikomi Taksonomijoje apibrėžti techninės analizės kriterijai (žr. 1A, 1B lenteles).

Kapitalo išlaidos (CapEx)

Nedidelė dalis (5,07 proc.) įmonės ilgalaikio turto įsigijimo išlaidų 2024 m. buvo susijusi su priemonėmis, kurios sudaro sąlygas vykdyti tikslinę veiklą, išskiriant mažai anglies dioksido, arba padeda sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Atlikus vertinimą, nustatyta, kad 2024 m. IAE įsigyti įrenginiai ir transporto priemonė gali būti priskirti šioms *taksonominėms veikloms:*

- Kondicionierių ir kondicionavimo sistemų įrengimas – *efektyvaus energijos vartojimo įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas.*
- Lengvasis automobilis – *vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis.*

Taksonominės veiklos kapitalo išlaidos buvo apskaičiuotos padalijus investicijas, susijusias su Taksonomijoje apibrėžta veikla, iš visų kapitalo išlaidų pagal Taksonomiją. Šis skaičiavimas atitinka įmonės ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto papildymo sumą pagal įsigijimo vertę (žr. 2A, 2B lenteles).

1A lentelė. Pajamos pagal Taksonomijos tikslus

	Pajamų procentinė dalis / Bendros pajamos	
	Atitinka taksonomijos kriterijus (pagal kiekvieną tikslą)	Taksonominė (pagal kiekvieną tikslą)
KKŠ	0 %	0 %
PKK	0 %	0 %
VND	0 %	0 %
ŽE	0 %	0 %
TPK	0 %	0 %
BIO	0 %	0 %

2A lentelė. Kapitalo išlaidos pagal Taksonomijos tikslus

	Kapitalo išlaidų procentinė dalis / Bendros kapitalo išlaidos	
	Atitinka taksonomijos kriterijus (pagal kiekvieną tikslą)	Taksonominė (pagal kiekvieną tikslą)
KKŠ	**0 %**	**5,07 %**
PKK	0 %	0 %
VND	0 %	0 %
ŽE	0 %	0 %
TPK	0 %	0 %
BIO	0 %	0 %

Veiklos sąnaudos (OpEx)

Taksonomijoje pateiktas veiklos sąnaudų (OpEx) apibrėžimas skiriasi nuo įprastai finansų apskaitoje taikomo apibrėžimo ir apima kur kas mažesnę dalį sąnaudų. Pagal Taksonomiją, į vardiklį įtraukiamos tik tiesioginės nekapitalizuotos išlaidos, susijusios su moksliniais tyrimais ir plėtra, pastatų renovacijos priemonėmis, trumpalaike nuoma, technine priežiūra ir remontu, ir visos kitos tiesioginės išlaidos, kurios susijusios su įmonės ar tam pasamdytos trečiosios šalies atliekamu kasdieniu nekilnojamojo turto, įrangos ir įrenginių aptarnavimu ir yra būtinos siekiant užtikrinti nenutrūkstamą ir veiksmingą tokio turto naudojimą. Taikant šį apibrėžimą, į IAE taksonomijos OpEx vardiklį įtrauktos išlaidos, susijusios su įrenginių / sistemų priežiūros ir remonto paslaugomis, pastatų ir patalpų apdailos ir remonto darbais, valymo paslaugomis. Pagal 2024 metų IAE veiklos išlaidų sąmatos vykdymo suvestinę, konkrečiai taksonominei veiklai galima priskirti šias išlaidas:

- Pastatų ir patalpų apdailos ir remonto darbai, ir valymo paslaugos - *Pastatų įsigijimas ir nuosavybė*.

Taksonomijos OpEx rodiklis apskaičiuotas taksonominės veiklos turto priežiūros išlaidas padalijus iš nustatyto bendro OpEx pagal Taksonomiją (žr. 3A, 3B lenteles).

3A lentelė. Veiklos išlaidos pagal Taksonomijos tikslus

	Veiklos išlaidų procentinė dalis / Bendros veiklos išlaidos	
	Atitinka taksonomijos kriterijus (pagal kiekvieną tikslą)	Taksonominė (pagal kiekvieną tikslą)
KKŠ	**0 %**	**50 %**
PKK	0 %	0 %
VND	0 %	0 %
ŽE	0 %	0 %
TPK	0 %	0 %
BIO	0 %	0 %

1B lentelė. 2024 metų pajamos pagal Taksonomiją

2024 finansiniai metai	2024		Svaraus prisidėjimo kriterijai						Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai								
Ekonominė veikla	Kodas	Apyvarta	Apyvartos procentinė dalis 2024 m.	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė	Būtiniausios apsaugos priemonės	Kriterijus atitinkančios taksonominės veiklos (A.1.) arba taksonominės veiklos (A.2.) apyvartos procentinė dalis, 2023 m.	Kategorija (sąlygas sudaranti veikla)	Kategorija (perėjimo veikla)
Tekstas		Tūkst. Eur	%	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	S	P
A. TAKSONOMINĖ VEIKLA																			
A.1. Aplinkos atžvilgiu tvari veikla (kriterijus atitinkanti taksonominė veikla)																			
Aplinkos atžvilgiu tvarios veiklos (kriterijus atitinkančios taksonominės veiklos) apyvarta (A.1)	0	0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**0 %**		
Iš jos: sąlygas sudaranti veikla	0	0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**0 %**	-	
Iš jos: perėjimo veikla	0	0 %	-						-	-	-	-	-	-	-	**0 %**		-
A.2. Taksonominė, bet aplinkos atžvilgiu netvari veikla (kriterijų neatitinkanti taksonominė veikla)																			
				TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA										
Taksonominės, bet aplinkos atžvilgiu netvarios veiklos (kriterijų neatitinkančios taksonominės veiklos) apyvarta (A.2)	0	0 %	-	-	-	-	-	-								**0 %**		
Taksonominės veiklos apyvarta (A.1+A.2)	0	0 %	-	-	-	-	-	-								**0 %**		
B. NETAKSONOMINĖ VEIKLA																			
Netaksonominės veiklos apyvarta	0	0 %																	
IŠ VISO: A + B	1 816	0 %																	

Trumpinių paaiškinimas:
T – Taip (kriterijus atitinkanti taksonominė veikla, kuria siekiama atitinkamo aplinkos tikslo).
N – Ne (kriterijų neatitinkanti taksonominė veikla, kuria siekiama atitinkamo aplinkos tikslo).
NTA – Atitinkamo tikslo atžvilgiu netaksonominė veikla.
TA – Atitinkamo tikslo atžvilgiu taksonominė veikla.
(-) – Neaktualu / atskleidimai netaikomi.

2B lentelė. 2024 metų kapitalo išlaidos (CapEx) pagal Taksonomiją

2024 finansiniai metai	2024			Svaraus prisidėjimo kriterijai						Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai									
Ekonominė veikla	Kodas	Kapitalo išlaidos	Kapitalo išlaidų procentinė dalis 2024 m.	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė	Būtiniausios apsaugos priemonės	Kriterijus atitinkančios taksonominės veiklos (A.1.) arba taksonominės veiklos (A.2.) kapitalo išlaidų procentinė dalis, 2023 m.	Kategorija (sąlygas sudaranti veikla)	Kategorija (perėjimo veikla)
Tekstas		Tūkst. Eur	%	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	S	P
A. TAKSONOMINĖ VEIKLA																			
A.1. Aplinkos atžvilgiu tvari veikla (kriterijus atitinkanti taksonominė veikla)																			
Aplinkos atžvilgiu tvarios veiklos (kriterijus atitinkančios taksonominės veiklos) kapitalo išlaidos (A.1)		0	0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**0 %**		
Iš jos: sąlygas sudaranti veikla		0	0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**0 %**	-	
Iš jos: perėjimo veikla		0	0 %	-						-	-	-	-	-	-	-	**0 %**		-
A.2. Taksonominė, bet aplinkos atžvilgiu netvari veikla (kriterijų neatitinkanti taksonominė veikla)																			
				TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA										
Efektyvaus energijos vartojimo įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas	**KKŠ 7.3**	78,3	4,04 %	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								**0,5 %**		
Vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis	**KKŠ 6.5**	20	1,03 %	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								**0 %**		
Taksonominės, bet aplinkos atžvilgiu netvarios veiklos (kriterijų neatitinkančios taksonominės veiklos) kapitalo išlaidos (A.2)		**98,3**	**5,07 %**	5,07 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %								**1,91 %**		
Taksonominės veiklos kapitalo išlaidos (A.1+A.2)		**98,3**	**5,07 %**	5,07 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %								**1,91 %**		
B. NETAKSONOMINĖ VEIKLA																			
Netaksonominės veiklos kapitalo išlaidos		1 840	94,93 %																
IŠ VISO: A + B		1 938	100 %																

Trumpinių paaiškinimas:
T – Taip (kriterijus atitinkanti taksonominė veikla, kuria siekiama atitinkamo aplinkos tikslo).
N – Ne (kriterijų neatitinkanti taksonominė veikla, kuria siekiama atitinkamo aplinkos tikslo).
NTA – Atitinkamo tikslo atžvilgiu netaksonominė veikla.
TA – Atitinkamo tikslo atžvilgiu taksonominė veikla.
(-) – Neaktualu / atskleidimai netaikomi.

3B lentelė. 2024 metų veiklos išlaidos (OpEx) pagal Taksonomiją

2024 finansiniai metai		2024		Svaraus prisidėjimo kriterijai						Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai									
Ekonominė veikla	Kodas	Veiklos išlaidos	Veiklos išlaidų procentinė dalis 2024 m.	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė	Būtiniausios apsaugos priemonės	Kriterijus atitinkančios taksonominės veiklos (A.1.) arba taksonominės veiklos (A.2.) veiklos išlaidų procentinė dalis, 2023 m.	Kategorija (sąlygas sudaranti veikla)	Kategorija (perėjimo veikla)
Tekstas		Tūkst. Eur	%	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	S	P
A. TAKSONOMINĖ VEIKLA																			
A.1. Aplinkos atžvilgiu tvari veikla (kriterijus atitinkanti taksonominė veikla)																			
Aplinkos atžvilgiu tvarios veiklos (kriterijus atitinkančios taksonominės veiklos) išlaidos (A.1)		0	0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**0 %**		
Iš jos: sąlygas sudaranti veikla		0	0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**0 %**	-	
Iš jos: perėjimo veikla		0	0 %	-						-	-	-	-	-	-	-	**0 %**		-
A.2. Taksonominė, bet aplinkos atžvilgiu netvari veikla (kriterijų neatitinkanti taksonominė veikla)																			
				TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA										
Pastatų įsigijimas ir nuosavybė	**KKŠ 7.7**	538	50 %	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								**61.78%**		
Taksonominės, bet aplinkos atžvilgiu netvarios veiklos (kriterijų neatitinkančios taksonominės veiklos) išlaidos (A.2)		**538**	**50 %**	50 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %								**61.78%**		
Taksonominės veiklos išlaidos (A.1+A.2)		**538**	**50 %**	50 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %								**61.78%**		
B. NETAKSONOMINĖ VEIKLA																			
Netaksonominės veiklos išlaidos		538	50 %																
IŠ VISO: A + B		1,076	50 %																

Trumpinių paaiškinimas:
T – Taip (kriterijus atitinkanti taksonominė veikla, kuria siekiama atitinkamo aplinkos tikslo).
N – Ne (kriterijų neatitinkanti taksonominė veikla, kuria siekiama atitinkamo aplinkos tikslo).
NTA – Atitinkamo tikslo atžvilgiu netaksonominė veikla.
TA – Atitinkamo tikslo atžvilgiu taksonominė veikla.
(-) – Neaktualu / atskleidimai netaikomi.

Su branduoline energetika ir iškastinėmis dujomis susijusi veikla

Anksčiau IAE veikla buvo susijusi su branduoline energetika, tačiau šiuo metu įmonė nebegamina elektros energijos. Pagrindinis jos vaidmuo dabar – užtikrinti saugų neveikiančios atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimą ir radioaktyviųjų atliekų sutvarkymą.

Įmonė nevykdo taksonominės veiklos, susijusios su branduoline energetika ar iškastinėmis dujomis. Tačiau tam tikra netaksonominė veikla yra susijusi su iškastinių dujų naudojimu – administracinių pastatų šildymui naudojami individualūs dujiniai katilai, kūrenami gamtinėmis dujomis. Ši veikla sudaro vos apie 0,8 % viso įmonės metinio šilumos suvartojimo.

Toliau informacija pateikiama pagal XII priedo 1 ir 5 šablonus, taikomus šios veiklos duomenų atskleidimui. Šablonai 2–4 nėra taikomi.

1 šablonas. Su branduoline energetika ir iškastinėmis dujomis susijusi veikla

Eilutė	Su branduoline energetika susijusi veikla	
1	Įmonė vykdo inovatyvių elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose energija gaminama taikant branduolinius procesus, kuriems vykstant per branduolinio kuro ciklą susidaro kuo mažesnis atliekų kiekis, mokslinius tyrimus, plėtrą, demonstravimą ir įrengimą, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	NE
2	Įmonė stato ir saugiai eksploatuoja naujus branduolinius įrenginius, kuriuose elektros energija arba technologinė šiluma gaminama, be kita ko, centralizuoto šilumos tiekimo ar pramoninių procesų, pvz., vandenilio gamybos, reikmėms, taip pat didina jų saugą, tam naudodama geriausias turimas technologijas, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	NE
3	Įmonė saugiai eksploatuoja esamus branduolinius įrenginius, kuriuose elektros energija arba technologinė šiluma gaminama, be kita ko, centralizuoto šilumos tiekimo ar pramoninių procesų, pvz., vandenilio gamybos iš branduolinės energijos, reikmėms, taip pat didina jų saugą, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	NE
	Su iškastinėmis dujomis susijusi veikla	
4	Įmonė stato arba eksploatuoja elektros energijos gamybos įrenginius, kuriuose elektros energija gaminama iš iškastinio dujinio kuro, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	NE
5	Įmonė stato, atnaujina ir eksploatuoja bendros šilumos ir (arba) vėsumos ir elektros energijos gamybos įrenginius, kuriuose naudojamas iškastinis dujinis kuras, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	NE
6	Įmonė stato, atnaujina ir eksploatuoja šilumos gamybos įrenginius, kuriuose šilumai ir (arba) vėsumai gaminti naudojamas iškastinis dujinis kuras, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	**TAIP**

5 šablonas. Netaksonominė ekonominė veikla. **OpEx** pagal Taksonomiją

Eilutė	Ekonominė veikla	Suma, tūkst. Eur	Procentinė dalis
1	1 šablono 1 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.26 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	Netaikoma	
2	1 šablono 2 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.27 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	Netaikoma	
3	1 šablono 3 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.28 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	Netaikoma	
4	1 šablono 4 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.29 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	Netaikoma	
5	1 šablono 5 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.30 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	Netaikoma	
6	1 šablono 6 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.31 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	1,04	0,2 %
7	**Kitos 1–6 eilutėse nenurodytos netaksonominės ekonominės veiklos mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje**	**537**	**99,8 %**
8	**Bendra netaksonominės ekonominės veiklos mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje**	**538**	**100 %**

APLINKOSAUGOS SRITIS

ŠESD emisijų mažinimas

Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimas yra viena iš esminių Ignalinos atominės elektrinės tvarumo strategijos krypčių. Kasmet įmonė peržiūri ir atnaujina savo tvarumo strategiją, įtraukdama naujas iniciatyvas ir tikslus, siekdama švelninti savo poveikį klimato kaitai. Įmonė nuolat stebi besikeičiančias tvarumo tendencijas ir visuomenės lūkesčius bei imasi konkrečių veiksmų šiems iššūkiams spręsti. Strategijos veiksmingumas vertinamas vidaus ir kokybės audito padalinių, užtikrinant, kad nustatyti tikslai būtų realistiškai įgyvendinami.

ŠESD emisijų mažinimo tikslai

Ignalinos atominė elektrinė įsipareigoja mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, siekdama veiklos nulinio emisijų balanso. 2024 m. atnaujintoje įmonės strategijoje numatyta siekti prisijungti prie Mokslu pagrįstų tikslų iniciatyvos norint užtikrinti, kad įmonės klimato kaitos tikslai būtų grindžiami moksliniais scenarijais.

Šios ataskaitos paskelbimo metu Ignalinos atominė elektrinė jau yra pasirašiusi oficialų įsipareigojimo laišką prisijungti prie SBTi, tačiau tolimesnė eiga priklausys nuo gebėjimo laiku parengti ir pateikti emisijų mažinimo planus. Įmonė turės nustatyti mokslu pagrįstus mažinimo tikslus ir iki 2026 m. balandžio pateikti juos SBTi patvirtinimui.

IAE ilgalaikė vizija – iki 2050 m. pasiekti oficialų nulinį emisijų balansą.

Planuojamiems emisijų mažinimo veiksmams įgyvendinti bus analizuojamos galimybės:

- Mažinti iškastinio kuro naudojimą esamuose įrenginiuose, atsižvelgiant į tai, kad naujai statomų atliekynų projektuose kai kuriais atvejais anksčiau jau buvo numatyti dujomis kūrenami įrenginiai.
- Palaipsniui elektrifikuoti dalį transporto priemonių parko.
- Diegti inovatyvius energijos efektyvumo sprendimus.
- Stiprinti partnerystes su organizacijomis, dirbančiomis emisijų mažinimo srityje.
- Įgyvendinti pažangius energijos vartojimo optimizavimo sprendimus.

TRUMPALAIKIAI TIKSLAI:

- Iki 2030 m. 42 proc. sumažinti absoliutų ŠESD išmetimą 1 ir 2 apimtyje (angl. Scope 1, 2), palyginti su 2021 m. baziniais metais.

ILGALAIKIAI TIKSLAI:

- Iki 2050 m. 90 proc. sumažinti absoliutų 1, 2 ir 3 apimties (angl., Scope 1, 2, 3) ŠESD emisijų kiekį, palyginti su 2021 m. baziniais metais.

Emisijų mažinimo galimybės pagal GHG protokolo sritis

1 apimtis *(Scope 1)*

Šiuo metu IAE aikštelėje esančioje garo katilinėje suskystintų atliekų tvarkymui naudoja gamtines dujas. Siekiant mažinti ŠESD emisijas, 2025 m. planuojama įdiegti ekonomiškus vakuuminio išgarinimo įrenginius, kuriuose vietoj dujų bus naudojama žalioji elektros energija. Tikėtina, kad ši sistema leis sumažinti gamtinių dujų naudojimą apie 90 proc., kartu reikšmingai sumažinant 1 srities emisijas.

Kiti numatyti veiksmai:

- 2025 m. planuojama elektrifikuoti dalį transporto priemonių parko, nuomojant arba įsigyjant elektrinius automobilius.
- Jau įrengta viena elektromobilių įkrovimo stotelė Visagine, planuojama papildoma stotelė Vilniuje (prioritetas – žaliosios energijos tiekimas).
- 2025 m. planuojama atlikti energetinio efektyvumo auditą ir, remiantis jo išvadomis, parengti trumpo bei ilgo laikotarpio energijos taupymo planą.
- Iki 2027 m. bus įdiegta Energijos vartojimo vadybos sistema pagal ISO 50001 standartą, kaip numatyta ES direktyvoje 2023/1791 ir LR energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projekte.

2 apimtis *(Scope 2)*

IAE jau naudoja **100 proc. žaliąją elektros energiją** Visagine, Maišiagaloje ir Vilniaus biure.

3 apimtis *(Scope 3)*

Galimybės emisijų mažinimui tiekimo grandinėje:

- **Optimizuoti komandiruotes** – nustatyti aiškius jų mažinimo tikslus.
- **Įpareigoti tiekėjus naudoti žaliąją energiją** – pvz., viešųjų pirkimų metu reikalauti įrodymų apie tiekėjų naudojamą atsinaujinančią energiją (pvz., elektrinės transporto priemonės, tiekėjų aplinkosaugos sertifikatai).
- **Mažinti emisijas statybos projektuose** – įdiegti išsamesnį tiekėjų subrangovų emisijų vertinimą, kuris būtų grindžiamas faktiniais rodikliais.

Ankstesnių laikotarpių pažanga

Nuo 2022 m. pradžios IAE užtikrina, kad 100 proc. įsigytos elektros energijos įmonės objektuose Visagine ir Maišiagaloje, ir Vilniaus biure būtų pagaminta iš atsinaujinančių energijos šaltinių. 2023 m. įmonė pradėjo įtraukti ir 3 apimties emisijas į ŠESD emisijų inventorių bei apskaitą už 2021, 2022 ir 2023 metus, taip didindama veiklos skaidrumą ir įsipareigojimą mažinti poveikį aplinkai.

Siekdama dar labiau sumažinti savo veiklos ŠESD emisijas, 2023 m. įmonė Visagine įrengė elektromobilių įkrovimo stotelę ir toliau analizavo galimybes plėsti įmonės elektromobilių parką. 2024 m. pradžioje įmonė paskelbė tikslą sumažinti bendras ŠESD emisijas ne mažiau kaip 10 proc., palyginti su 2023 m. Tačiau metų eigoje šis tikslas buvo peržiūrėtas ir patikslintas – nuspręsta prioritetą teikti **1 ir 2 apimties** emisijų mažinimui, siekiant jas sumažinti **bent 10 proc.**

2024 M. ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI:

- Toliau naudota elektros energija iš atsinaujinančių šaltinių Visagine, Maišiagaloje ir Vilniuje.
- 1 ir 2 apimties emisijos sumažėjo 18 proc. lyginant su 2023 m.
- Apskaičiuotos 3 apimties *(Scope 3)* emisijos už 2024 m.
- Įrengta ir eksploatuojama elektromobilių įkrovimo stotelė įmonės teritorijoje Visagine, kuria aktyviai naudojamasi.

2025 M. PLANAI:

- Sumažinti ŠESD emisijas pagal trumpojo ir ilgojo laikotarpio emisijų mažinimo tikslus.
- Parengti mokslu grįstus emisijų mažinimo planus.
- Iki 2025 m. pabaigos skystųjų atliekų tvarkymui įdiegti ekonomiškus vakuuminius išgarinimo įrenginius, praktiškai atsisakant gamtinių dujų naudojimo (gamtinių dujų suvartojimas sumažės ~90 proc.).

ŠESD (CO_2) pėdsakas

Nuo bazinių metų (2021 m.) bendros įmonės ŠESD emisijos sumažėjo 55,68 proc. Didžiausią įtaką tam turėjo 2 apimties emisijų mažėjimas (-88,53 proc.), kurį lėmė perėjimas prie atsinaujinančios elektros energijos Visagino, Maišiagalos ir Vilniaus objektuose. Tačiau 1 apimties ir 3 apimties emisijos per tą patį laikotarpį išaugo atitinkamai 34,58 proc. ir 60,96 proc.

Emisijų svyravimus lemia ne tik įmonės taikomos mažinimo priemonės, bet ir kasmet kintanti vykdomų projektų apimtis. Tolimesnis emisijų mažinimas priklausys nuo išsamaus ŠESD emisijų modeliavimo ir moksliškai pagrįstų tikslų nustatymo.

Šioje ataskaitoje pateikiamos apskaičiuotos 2024 m. emisijos bei šiek tiek patikslintos* ankstesnių ataskaitinių laikotarpių 2021–2023 m. emisijos.

ŠESD emisijos

	Matavimo vnt.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Tiesioginės, 1 apimties *(Scope 1)*	t CO_2 ekv.	3 600,1	4 247,4	6 090,1	4 845,0
Netiesioginės, 2 apimties *(Scope 2)***	t CO_2 ekv.	27 123,2	3 044,2	3 613,2	3 112,4
Netiesioginės, 3 apimties *(Scope 3)*	t CO_2 ekv.	4 852,5	5 335,0	9 256,0	7 810,6
Viso	**t CO_2 ekv.**	**35 575,9**	**12 626,7**	**18 939,3**	**15 768,0**

**Patikslinti transporto parko kuro suvartojimo duomenys bei koreguoti atliekų tvarkymo emisijų faktoriai siekiant geriau atspindėti realią atliekų tvarkymo specifiką.
**Apskaičiuota naudojant „rinkos metodą“ (angl. market based method), vertinant pagal faktinius elektros energijos pirkimus. Skaičiuojant „geografiniu metodu“ (angl. location based method), t.y. pagal šaliai būdingą energijos gamybos pobūdį, 2022 m. Bendrovės netiesioginės 2-osios vertinimo apimties ŠESD emisijos būtų 16 177 t CO_2 ekv., 2023 m. 11 115 t CO_2 ekv., 2024 m. – 10 101 t CO_2e. Įmonės veikloje 2023 m. taip pat susidarė ir 15 797 t CO_2 ekv. biogeninės kilmės emisijų, o 2024 m. – 13 607 t CO_2 ekv. biogeninės kilmės emisijų.

ŠESD emisijų intensyvumas (1 ir 2 apimtis)

	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
t CO_2 ekv. / 1 darbuotoją	17,62	4,52	6,02	5,20
t CO_2 ekv. / 1 mln. EUR pajamų	516,79	94,55	125,04	102,02

Pastaba: Emisijų intensyvumo rodiklį IAE apskaičiavo bendram 1 ir 2 vertinimo apimčių ŠESD emisijų kiekiui. ŠESD emisijų intensyvumo rodiklis yra skaičiuojamas dalijant metinį išmetamų dujų kiekį iš įvairių ekonominės veiklos vienetų. Šiuo atveju, IAE skaičiuoja, kiek CO_2 emisijų yra išskiriama vienam darbuotojui ir 1M EUR pajamų. Kaip ir bendrųjų emisijų skaičiavimo atveju, skaičiuojant santykinius emisijų rodiklius įtraukiamos visos susidarančios ŠESD, konvertuojant jas į CO_2 ekv.

ŠESD emisijų intensyvumas (visos vertinimo sritys)

	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
t CO_2 ekv. / 1 darbuotoją	20,40	7,83	11,75	10,31
t CO_2 ekv. / 1 mln. EUR pajamų	598,42	163,98	244,06	202,16

Pastaba: Emisijų intensyvumo rodiklį IAE apskaičiavo bendram 1, 2 ir 3 vertinimo apimčių ŠESD emisijų kiekiui.

Energijos suvartojimas

Tiesioginis ir netiesioginis energijos suvartojimas				
	Matavimo vnt.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Tiesioginis kuro suvartojimas iš neatsinaujinančių šaltinių:				
Dyzelinas ir benzinas	TJ	4,44	5,12	4,08
Gamtinės dujos	TJ	67,54	99,66	79,00
Tiesioginis kuro suvartojimas iš atsinaujinančių šaltinių:				
Biokuras	TJ	0,03	0,03	0,01
Įsigyta ir suvartota energijos, iš kurios suvartota:				
Elektros (žalia)	TJ	198,80	178,66	166,43
Šilumos	TJ	190,02	163,67	141,01
Bendras energijos suvartojimas organizacijoje:	**TJ**	**460,65**	**446,93**	**390,32**

Pastaba: Bendras suvartotos energijos kiekis apskaičiuojamas pagal GRI 302-1 rodiklio formulę. Konvertuojant energijos kiekius į TJ naudojami convert-measurement-units.com perskaičiavimo koeficientai.

Energijos intensyvumas

Energijos intensyvumas	2022 m.	2023 m.	2024 m.
TJ / 1 darbuotoją	0,26	0,28	0,26
TJ / 1M EUR pajamų	5,98	5,73	5,00

Pastaba: Energijos suvartojimo intensyvumo rodiklis yra apskaičiuojamas pagal GRI 302 Energy metodiką.

2024 M. PAGRINDINIŲ REZULTATŲ APŽVALGA

2024 m. dėl IAE veiklos buvo išskirta apie 15,8 tūkst. tonų CO_2e (bendros 1, 2 ir 3 apimties) – tai yra beveik 17 proc. mažiau nei 2023 m. ir beveik 55 proc. mažiau, palyginus su baziniais 2022 metais. Pagrindinis veiksnys, lėmęs reikšmingą absoliučių emisijų mažėjimą, išliko atsinaujinančios energijos vartojimas. Taip pat, palyginus su 2023 m., tiesioginės emisijos sumažėjo 20 proc., o 3 lygio emisijos – 15 proc..

Emisijų mažėjimą lėmė 21 proc. mažesnis gamtinių dujų suvartojimas nei 2023 m. Taip pat radioaktyviųjų atliekų deginimo įrenginyje sunaudota 21 proc. mažiau dyzelino, nors sudeginta 4 proc. daugiau atliekų. Transporto priemonių emisijų mažėjimą daugiausia lėmė tai, kad nuo 2023 m. antros pusės geležinkelių transporto priemonės nebenaudojamos reguliariai – jos laikomos tik avariniams atvejams ir periodiškai profilaktiškai užvedamos.

Kiti netiesioginių emisijų mažėjimą lėmę veiksniai – sumažėję įsigytų statybinių medžiagų (betono, cemento ir kitų žaliavų) kiekiai, mažesnės ilgalaikio turto investicijos bei proporcingai mažėjęs netiesioginis kuro poveikis dėl mažesnių tiesioginių kuro sąnaudų.

Elektros suvartojimas sumažėjo 7 proc., – tai pasiekta optimizuojant ventiliacijos sistemų darbo režimus bei keičiant šviestuvus į ekonomiškus LED. Dar 6 proc. sumažinimą lėmė centrinio šildymo optimizavimas – administracinių pastatų temperatūra penktadieniais–sekmadieniais buvo mažinama iki 16 laipsnių. Be to, mažesniam šildymo poreikiui įtakos turėjo ir šiltesnis šaltasis metų laikotarpis.

GRI 305-1 GRI 305-2 GRI 302-1 GRI 302-3

Scope 1 ir 2. Vertinimo ribos ir prielaidos

Vertinimo sritis	Prielaidos ir vertinimo ribos
Scope 1 - tiesioginės emisijos	Kuras energijai stacionariuose įrenginiuose: • Gamtinės dujos – garo katilinė ir šildymas. • Dyzelinas – rezervinė elektros stotis. • Mediena – kieto kuro katilas. • Dyzelinas – B3 radioaktyviųjų atliekų deginimo įrenginys. • Dyzelinas – rezervinė elektros stotis (2 vnt.). Šaltnešiai: • Freonai. Mobilių įrenginių emisijos: • Dyzelinas ir benzinas sunaudojamas transporto parkui, technikos, geležinkelio bei vandens transporto exploatacijai. Medienos konversija: • Beržo malkos: 1 erd. = 650 kg.
Scope 2 - netiesioginės emisijos (tinklo energija)	Elektra ir centrinis šildymas, vartojami IAE, MRAS ir Vilniaus ofise. Vertinimo ribos ir prielaidos: • Išorės organizacijų suvartota elektros ir šiluminė energija neįtraukiama į IAE nuosavus poreikius. • Kiti vartotojai už suvartotą elektros ir šilumos energiją moka tokio dydžio kainą, už kurią IAE įsigyja šias energijos rūšis iš tiekėjų.

Scope 3. Vertinimo ribos ir prielaidos

Vertinimo sritis	Prielaidos ir vertinimo ribos
Perkamos prekės ir paslaugos	Per ataskaitinius metus įsigytos įvairios prekės ir paslaugos. Vertinama pagal patirtas išlaidas, taikant vidurkinius su išlaidomis susijusius *(spend-based)* emisijų faktorius.
Ilgalaikis turtas	Vertinamos visos išlaidos ilgalaikiam turtui. Taikomi išlaidų kategorijų vidurkiai su išlaidomis susijusiems *(spend-based)* emisijų faktoriams.
Su kuru ir energija susijusi veikla (neįtraukta į 1 ar 2 apimties emisijas)	Su kuru ir energija susijusios *well-to-tank* emisijos bei energijos perdavimo nuostoliai. Skaičiavimai pagrįsti *Scope 1 ir Scope 2* sunaudoto kuro ir energijos kiekiais.
Pradinės grandies transportavimas ir platinimas	Ši kategorija nėra išskiriama atskirai dėl nepakankamo duomenų detalumo – duomenys apie transportavimą įtraukti į įsigytų prekių sumas.
Veikloje susidariusios atliekos	Vertinamos visos atliekos perduotos tvarkymui, remiantis GPAIS ataskaita.
Verslo kelionės	Skrydžių atstumai įvertinti remiantis komandiruočių įrašais ir naudojantis Air Miles Calculator. Nakvynės vertintos pagal praleistų nakvynių skaičių kiekvienoje šalyje.
Darbuotojų judumas	Šiuo metu darbuotojų judumas nėra vertinamas, tačiau planuojama atlikti darbuotojų apklausą šiai kategorijai įvertinti. Nuotolinis darbas yra vertinamas.
Pradinės grandies nuomojamas turtas	Neaktualu – visos susijusios emisijos apskaitomos *Scope 1* ir *Scope 2* kategorijose.
Galutinės grandies transportavimas	Neaktualu, nėra emisijas sukeliančių veiklų.
Parduodamų produktų apdorojimas	
Parduodamų produktų naudojimas	
Parduotų produktų šalinimas pasibaigus gyvavimo ciklui	
Galutinės grandies nuomojamas turtas	
Frančizės	
Investicijos	

Scope 1 ir 2. Duomenų tikslumas ir emisijų faktoriai

Emisijų apimtis	Duomenų tikslumas	Emisijų faktoriai
Scope 1	Aukštas, remiantis kuro apskaitos įrašais bei šaldymo įrangos aptarnavimo dokumentacija.	IPCC, EEA/EMEP
Scope 2	Aukštas – elektros suvartojimui. Aukštas – šildymui Visagine. Vidutinis – šildymui Vilniaus ofise, kadangi šildymo kiekiai įvertinti remiantis išlaidomis.	AIB, tiekėjų pateikti duomenys centriniam šildymui

Scope 3. Duomenų tikslumas ir emisijų faktoriai

Emisijų šaltiniai	Duomenų tikslumas	Emisijų faktoriai
Per ataskaitinius metus įsigytos prekes bei paslaugos	Duomenys yra tikslūs, tačiau skaičiavimų patikimumas vertinamas kaip vidutinis. Parengtos rekomendacijos duomenų patikimumo didinimui ateityje.	BEIS 2020 pritaikyta infliacijai
Ilgalaikio turto įsigijimai	Duomenys yra tikslūs, tačiau skaičiavimų patikimumas vertinamas kaip vidutinis. Parengtos rekomendacijos duomenų patikimumo didinimui ateityje.	BEIS 2020 pritaikyta infliacijai
Su kuru ir energija susijusios *well-to-tank* emisijos bei energijos perdavimo nuostoliai	Aukštas–Vidutinis, pagrįstas kuro, elektros ir šildymo apskaitos įrašais.	DEFRA, IEA factors, 2020 value
Atliekos perduotos tvarkymui	Tikslūs, remiantis GPAIS ataskaita.	DEFRA
Komandiruočių apskaita	Vidutinis tikslumas, atstumai vertinti iki kiekvienos šalies sostinių	DEFRA; https://www.hotelfootprints.org/ Based on Cornell Hotel Sustainability Benchmarking (CHSB) index 2021
Darbuotojų judumas	Duomenys apie nuotolį darbą tikslūs (vidinė apskaita).	DEFRA

Neradioaktyviųjų atliekų prevencija ir tvarkymas

Ignalinos atominė elektrinė siekia užtikrinti atsakingą visų su įmonės veikla susijusių atliekų tvarkymą. Atliekos tvarkomos centralizuotai – už tai atsakingas priskirtas padalinys bei pasirinktas atliekų tvarkytojas. Įmonės viduje susidarančios atliekos perduodamos, saugomos ir rūšiuojamos, o komunalinės atliekos tvarkomos savivaldybės atrinktų atliekų tvarkytojų. Pagrindinis tikslas yra mažinti susidarančių atliekų kiekį bei nuolat gerinti jų tvarkymo efektyvumą. Pavyzdžiui, betono skalda ir kitos medžiagos yra saugomos ateities projektams, kuriuose jos gali būti panaudotos pakartotinai.

Visos IAE veiklos metu susidarančios atliekos tvarkomos pagal griežtai apibrėžtus teisės aktuose nustatytus terminus, o atsakingi asmenys nuolat stebi atliekų tvarkymo procesus. Nors informacija apie konkrečius tiekėjų atliekų tvarkymo metodus nėra viešai prieinama, paslaugų tiekėjai, tvarkę atskirų atliekų kategorijas, pateikia įmonei patvirtinančias atitikties pažymas.

Nuo 2022 m. viešuosiuose pirkimuose pradėti taikyti „žalieji“ kriterijai, skirti pirkti aplinkai draugiškas prekes ir paslaugas. Atliekų tvarkymui viešųjų pirkimų būdu atrinktas tvarkytojas turi teisę vykdyti pavojingų ir nepavojingų atliekų tvarkymą, pateikti galiojančias licencijas bei išlaikyti jas per visą sutarties galiojimo laikotarpį. Už atliekų tvarkymą atsakingas IAE padalinys fiksuoja visus veikloje susidarančius ir tvarkytojui perduotus atliekų kiekius (perduoti kiekiai registruojami GPAIS sistemoje).

Nors kitų (neradioaktyviųjų) atliekų tvarkymas nėra įmonės strateginė tema, Ignalinos atominė elektrinė skiria daug dėmesio tinkamam jų valdymui, o neradioaktyviųjų atliekų prevencijos ir tvarkymo klausimai yra integruoti į įmonės Aplinkos apsaugos politiką.

GRI 306-1 GRI 306-2, GRI 306-3 GRI 306-5

IAE nebenaudojama gaisro gesinimo medžiaga – putokšlis – perduodama Ukrainos priešgaisrinėms tarnyboms. Per 2024 m. iš viso perduota 103,61 t putokšlio, per 2023 m. – perduotos 120,36 t. Šis produktas išlieka ypač tinkamas sovietinio tipo gesinimo sistemoms, kurios yra naudojamos Ukrainoje.

Veikloje susidariusios atliekos

Veikloje susidariusios atliekos	Matavimo vnt.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Pavojingos	t	34,503	61,948	74,714	57,317
Nepavojingos	t	57,39	101,939	36,214	45,974
Antrinės	t	13,769	20,440	102,724	260,183*
Komunalinės ir biologiškai suyrančios	t	136	133,880	137,82	122,44
IŠ VISO	**t**	**241,662**	**318,207**	**351,472**	**485,914**

Pastabos:
* Antrinių atliekų kiekis padidėjo, nes be PET plastiko ir popieriaus atliekų, papildomai atliekų tvarkytojams perdirbimui buvo perduotos alyvos ir elektronikos atliekos.

Tvarkyti atiduotos atliekos

Tvarkyti atiduotos atliekos	Matavimo vnt.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Pavojingos	t	19,391	51,071	96,732	52,574
Nepavojingos	t	30,051	108,157	52,879	42,122
Antrinės	t	13,347	16,880	99,17	267,674
Komunalinės ir biologiškai suyrančios	t	136	133,880	137,82	122,44
IŠ VISO	**t**	**198,789**	**309,988**	**386,601**	**484,81**

Pastaba: pagal sutartį atliekos yra atiduodamos atliekų tvarkytojui, tačiau IAE neturi informacijos, kokiu būdu atliekų tvarkytojas (trečioji šalis) šias atliekas sutvarkė.

Perdirbti atiduotos atliekos

Perdirbti atiduotos atliekos	Matavimo vnt.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
PET plastikas, popierius ir kartonas	t	13,35	16,88	15,94	42,21
Tikstilės gaminiai	t			0,80	0,96
Alyva	t			22,43	164,50
Elektronikos atliekos	t			60,00	60,00
IŠ VISO	**t**	**13,35**	**16,88**	**99,17**	**267,67**

Pastaba: pagal sutartį su atliekų tvarkytoju atliekos yra atiduodamos perdirbti, tačiau IAE negali užtikrinti, kad visos atliekos ar jų dalis iš tikrųjų bus perdirbta.

2024 M. ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI:

- Perdirbimui (neskaitant tekstilės, PET plastiko ir popieriaus) atliekų tvarkytojams perduota (parduota) 164,50 t alyvos ir 60 t elektronikos atliekų.

2025 M. PLANAI:

- Perdirbimui (neskaitant tekstilės, PET plastiko ir popieriaus) atliekų tvarkytojams planuojama perduoti (parduoti) ne mažiau kaip 50 t elektronikos atliekų. 127 t panaudotos turbininės alyvos planuojama perduoti Ukrainai paramai.

GRI 306-4

Radioaktyviųjų atliekų konversija

Radioaktyviųjų atliekų (RA) galutinio kiekio mažinimas yra vienas iš strateginių įmonės tikslų, siekiant minimizuoti būsimus RA perkėlimo į atliekynus kaštus. Be to, išvalytas plienas ir kiti metalai bei betono laužas, atlikus radiacinės kontrolės procedūrą, gali būti naudojami ir parduodami kaip žaliavos.

Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo procesas reikalauja laiko, žmogiškųjų ir technologinių išteklių, todėl didžiausias dėmesys skiriamas ne ekonominėms naudoms, bet mažiausiam galimam pėdsakui po branduolinės veiklos nutraukimo. Įmonės tikslas yra išlaisvinti nuo radiacinės kontrolės apie 75 proc. įrangos RA ir apie 85-95 proc. gelžbetonio RA nuo viso iki IAE eksploatavimo pabaigos susidarysiančio išvalymui potencialiai tinkamo radioaktyviųjų atliekų kiekio.

Svarbu paminėti, kad ne visos atliekos gali būti išvalytos šiuo metu turimomis technologijomis. Jei numatytos priemonės neužtikrina radioaktyvaus užterštumo sumažinimo, vertinama, kurioms atliekoms tikslinga toliau taikyti kitas priemones, atsižvelgiant į papildomą jonizuojančios spinduliuotės apšvitos riziką darbuotojams. Be to, sudėtinga deaktyvuojant pasiekti visus paviršius išardytoje įrangoje, todėl svarbu pasinaudoti analogiškų projektų, vykdomų kitose ES šalyse, patirtimi.

Griaunant IAE statinius susidarys didžiuliai kiekiai gelžbetonio atliekų, o užteršto gelžbetonio pirminiu vertinimu tikėtina bus virš 70 tūkst. m^3, toks kiekis prilygtų dar vienam labai mažo aktyvumo RA atliekynui, koks jau naudojamas IAE. Tikėtina kad didžioji dalis užteršto gelžbetonio atliekų bus labai arti jų išlaisvinimo nuo radiacinės kontrolės lygio, todėl tikslinga būtų taikyti sąlyginį jų išlaisvinimą, kai šios medžiagos panaudojamos, pavyzdžiui, nugriautų statinių požeminių ertmių užpildymui ir tuo pačiu sumažina naujų medžiagų poreikį statybos darbams.

Svarbu plėsti esamas išvalymo technologijas bei diegti naujas, kurios užtikrintų efektyvesnį konversijos procesą. 2024 m. buvo parengta techninė specifikacija užteršto betono statinių griovimo ir jų atliekų tvarkymo galimybių studijai.

Šiuo metu įmonėje yra sukaupta apie 6 130 tonų mažai užteršto spalvoto metalo ir nerūdijančio plieno išmontuotos įrangos atliekų, kurioms būtų galima pritaikyti efektyvesnes išvalymo/dezaktyvacijos technologijas ir grąžinti į gyvavimo ciklą didesnį kiekį žaliavų. Todėl 2025 m. ketinama inicijuoti projektą, kurio pirmąja užduotimi būtų rasti galimus sprendinius šių RA išvalymui.

Palyginus su praeitais metais apdorojamų RA apimtis sumažėjo, nes prioritetas buvo suteiktas pačiam įrangos išmontavimui ir todėl virš 1000 tonų išmontuoto metalo laukia savo apdorojimo eilės 2025 metais. Įrangos atliekų konversijos koeficientas taip pat sumažėjo kaip ir buvo tikėtasi, nes daugėja labiau užterštos ir sunkiai išvalomos įrangos (pvz., branduolinio kuro kanalai bei kiti mažo skersmens vamzdynai). Šie metiniai rezultatai sumažino ir kaupiamojo koeficiento reikšmę įrangos atliekoms, kuri 2024 m. pabaigoje buvo 78,13 proc., o gelžbetoniui – 94,47 proc.

Konversijos koeficientas kris dar kelis metus, kol vyks reaktoriaus zonose esančios įrangos išmontavimas. Tačiau, artėjant IAE eksploatavimo nutraukimo pabaigai išmontuotina įranga turėtų būti mažiau užteršta, todėl konversijos koeficientas ateityje turėtų vėl didėti.

2024 M. ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI:

- Inicijuotas užterštų statinių griovimo ir jų gelžbetonio atliekų tvarkymo projekto pirmas etapas – galimybių studijos parengimas.
- Pateiktas siūlymas inicijuoti užteršto spalvoto metalo ir nerūdijančio plieno atliekų efektyvesnio dezaktyvavimo projektą.

Radiacinės ir branduolinės saugos užtikrinimas

Ignalinos atominė elektrinė imasi visų racionalių veiksmų radiacinės ir branduolinės saugos užtikrinimui. Tam yra atliekami radiologiniai aplinkos stebėjimai, tyrimai, oro išmetimo ir vandens išleidimo vietose stebimos radionuklidų koncentracijos, darbuotojams yra skiriami asmeniniai dozimetrai, kurie tikrinami kas mėnesį ar ketvirtį (priklausomai nuo lankymosi pavojingose zonose dažnumo), ir yra vertinama, ar buvo pasiekta leistina mėnesio / ketvirčio / metų individuali dozė. Įmonėje yra visapusiškai siekiama užtikrinti, kad nebūtų nei vieno atvejo, kada leistina norma būtų viršyta. Saugos priemonių vykdymą nuolat stebi Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (VATESI), atliekanti teisės aktų laikymosi kontrolę. Su VATESI yra vykdomi kas ketvirtiniai susitikimai saugos klausimams aptarti.

Šios temos poveikio valdymas yra itin svarbus norint užtikrinti sklandų IAE veiklos tęstinumą ir visuomenės bei gamtos gerovę. Atsakingas įmonės požiūris į temos svarbą didina visuomenės pasitikėjimą IAE ir gerina jos reputaciją. Siekiant pagerinti šios temos valdymą ateityje, įmonė seka tarptautines tendencijas radiacinės ir branduolinės saugos srityse, personalas reguliariai dalinasi ir semiasi patirties tarptautinėse konferencijose ar mokymuose.

Ši tema yra strategiškai svarbi, todėl, nors įmonės strategija yra peržiūrima kartą per metus, rodiklių reikšmes šioje srityje vadovybė stebi kas ketvirtį. Vadovybei pristatomi padaryti darbai, rizikos ir planuojami konkretūs veiksmai. Veiksmingumas yra vertinamas per stebimų rodiklių ir siekiamų tikslų įgyvendinimą. Konkretūs su šia tema susiję veiksmai saugai užtikrinti yra apibrėžti įmonės saugos politikoje.

2024 M. ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI:

- Darbuotojų apšvitos matavimo rezultatai rodo, kad kolektyvinė apšvitos dozė neviršija 93 proc. nuo planuotos dozės. Per 2024 metus nebuvo užfiksuota atvejų, kai darbuotojui būtų tekusi aukštesnė individualios apšvitos dozė, nei nustatyta saugi riba.
- Per 2024 metus buvo stebima išmontavimo skyriaus, mechanikos priežiūros poskyrio ir kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo skyriaus darbuotojų akies lęšiuko gautos apšvitos dozės. Saugios (ribinės) dozės viršijimo atvejų užfiksuota nebuvo.
- 2024 metų rugsėjo mėnesį buvo gautas VATESI pripažinimas vidinės apšvitos matavimams. Tai leidžia saugiai ir efektyviai kontroliuoti darbuotojų vidinę apšvitą vykdant IAE išmontavimo darbus.
- Į aplinką išleistas radionuklidų kiekis buvo nereikšmingas ir sudarė mažiau nei 5 proc. leistinos normos, tačiau yra didesnis lyginant su praeitais metais, kadangi didėja labiau užterštos reaktoriaus įrangos išmontavimo darbų apimtys.

2025 M. PLANAI:

- Užterštos įrangos išmontavimo vietose įrengti papildomus personalo rankų-kojų užterštumo matavimo monitorius.
- Įsigyti didelio ploto paviršinio užterštumo matavimo prietaisus.

SOCIALINĖ SRITIS

Darbuotojų gerovė ir konkurencinga atlygio politika

Siekdama tapti brandžia organizacija ir suprasdama, jog viena svarbiausių suinteresuotų šalių yra darbuotojai, įmonė didelį dėmesį skiria stiprios organizacinės kultūros formavimui. Tai ne tik padeda įgyvendinti veiklos strategiją, bet ir leidžia siekti tapti vienu patraukliausių darbdavių Lietuvoje. Todėl prioritetinis dėmesys skiriamas šioms sritims:

- Sąžiningam darbo užmokesčiui.
- Pakeičiamumo užtikrinimu.
- Esamų darbuotojų išsaugojimui ir naujų darbuotojų pritraukimui.
- Lyderystės stiprinimui.
- Žmogiškųjų išteklių valdymo procesų tobulinimui, siekiant geriųjų praktikų įvedimo.
- Darbuotojų ugdymui ir kompetencijų auginimui.
- Darbuotojų ambasadorystės ir įsitraukimo didinimui.

Įmonė, siekdama skatinti darbuotojų motyvaciją ir lojalumą, įgyvendina politikas, kurios ne tik atitinka rinkos standartus, bet ir atspindi kiekvieno asmens indėlį. Investicijos į sveikatos priežiūrą, darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros skatinimą, mokymo bei karjeros galimybes yra svarbios darbo aplinkos kūrimui. Tai leidžia ne tik pritraukti ir išlaikyti talentus, bet ir pasiekti aukštų veiklos rezultatų bei užtikrinti teigiamą socialinį poveikį, kartu stiprinant ekonomikos augimą ir visuomenės gerovę.

IAE įsipareigoja laikytis aukštų etikos standartų savo veikloje, taikydama skaidrias ir sąžiningas praktikas, kurios prisideda prie visuotinai pripažintų tvaraus vystymosi tikslų įgyvendinimo.

Ši strateginė tema yra apibrėžta įmonėje patvirtintais dokumentais, apibūdinančiais darbuotojų gerovės ir konkurencingo atlygio principus:

- Žmonių ir organizacijos vystymo politika
- Atlygio politika
- Lygių galimybių politikos įgyvendinimo ir vykdymo priežiūros principų įgyvendinimo priemonių aprašas

Įmonė yra įdiegusi ir sėkmingai taiko gerąsias žmogiškųjų išteklių valdymo praktikas. Vis dėlto suvokiame, kad šių procesų nuolatinis stebėjimas ir jų prisitaikymas prie besikeičiančių sąlygų yra vienas iš svarbiausių organizacijos sėkmės veiksnių. Todėl 2024 m. pirmą kartą dalyvavome tarptautinio lygmens „Top Employer“ audite, siekdami įsivertinti IAE taikomų sistemų atitiktį gerosioms pasaulinėms praktikoms. Mūsų tikslas – iki 2027 m. gauti „Top Employer“ sertifikatą, patvirtinantį, kad įmonė veikia, laikydamasi geriausių žmogiškųjų išteklių valdymo praktikų.

2024 M. ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI:

- Sėkmingai įvykdytas pakartotinis „Top Employer“ auditas, kuris apėmė planuotas vasaros ir rudens patikras. Tai leido įvertinti ir tobulinti įmonės personalo valdymo praktiką.
- Peržiūrėta priedų, mokamų už darbą, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, sistema, kuri buvo pagrįsta bendru susitarimu su socialiniais partneriais.
- Imtasi priemonių, kad esama darbo apmokėjimo sistema atitiktų naujus ES darbo užmokesčio skaidrumo direktyvos reikalavimus, o iki 2025 m. būtų visiškai suderinta su naujais standartais. Nors ES darbo užmokesčio skaidrumo direktyva turi būti perkelta į nacionalinę teisę iki 2026 m. birželio 7 d., IAE jau dabar įgyvendina dalį darbdaviui keliamų reikalavimų. Tai vienas iš įmonės veiklos rodiklių.
- Visiems darbuotojams užtikrintas papildomas sveikatos draudimas, kuris stiprina jų gerovę ir pasitikėjimą įmone.

2024 M. ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI:

- Analizuojant rinkos tendencijas, matyti, kad 45,8 proc. darbdavių susiduria su kvalifikuotos darbo jėgos trūkumu ir didele darbuotojų kaita. IAE nėra išimtis, tačiau kasmet išlaikome žemą darbuotojų kaitos rodiklį, palyginti su Lietuvos vidurkiu, ir pasiekiame aukštus naujų darbuotojų pritraukimo rezultatus.
- 2024 m. pritraukta 86 naujų darbuotojų, o darbuotojų pritraukimo laikas sumažintas nuo 116 iki 86 kalendorinių dienų.
- Ateities kompetencijų užtikrinimą siejame su bendradarbiavimu su aukštosiomis mokyklomis ir studentų pritraukimu. Todėl nuolat dalyvaujame karjeros dienose, mugėse ir priimame studentus praktikai. Per 2024 m. įmonėje praktiką atliko 23 praktikantai.
- Identifikuotos 77 unikalios kertinės pozicijos, iš kurių iki metų pabaigos užtikrintas 56 proc. pakeičiamumas. Siekiama, kad 2025 m. būtų pasiektas 100 proc. kertinių pozicijų pakeičiamumas.
- Saugai svarbių pareigybių rezervo paruošimas: iš 60 identifikuotų saugai svarbių pozicijų, 98 proc. parengtas atsarginis personalo rezervas.
- Vadovų pakeičiamumo programa: pradėta vadovų mentorystės programa, kurioje dalyvavo 15 mentorių ir 17 ugdytinių (angl. mentee), siekiant stiprinti vadovų kompetencijas ir pasirengimą būsimiems iššūkiams.
- Įgyvendinti organizaciniai renginiai, skirti stiprinti komandinę dvasią.
- „Atominiai pokalbiai" – nauja tinklalaidė. 2024 m. įmonė pradėjo tinklalaidę, kurioje aptaria įmonės veiklos aktualijas bei specifikas, rezultatus bei kitas darbuotojams atkualias temas.
- Įgyvendinti keli projektai, tokie kaip „Ambasadorių klubas", „Žmonės, kuriais didžiuojamės", „Vadovų klubas", „Mokomės vieni iš kitų", skirti darbuotojų lojalumo stiprinimui ir tarpusavio bendradarbiavimui.
- Atliktas darbuotojų įsitraukimo tyrimas, padedantis tobulinti vidinę komunikaciją ir motyvaciją, bei kurti palankią darbo aplinką.

Darbuotojų įsitraukimo rodiklių reikšmės 2024 m. ir jų palyginimas su Lietuvos įmonių vidurkiais bei valstybės valdomų įmonių vidurkiais:

Rodiklis	IAE	Lietuva	VVĮ
Įsitraukimas	64	61	64
Įgalinimas	76	67	68

2025 M. PLANAI:

- Organizacinės struktūros keitimas.
- Darbuotojų pritraukimo ir išlaikymo strategijos parengimas.
- Pasiūlymų sistemos įgyvendinimas.

Darbuotojų pasiskirstymas pagal darbo sutarties tipą

		2023-12-31					2024-12-31				
Vietovė	**Lytis**	**Bendras darbuotojų skaičius**	**Nuolatiniai darbuotojai**	**Laikinieji darbuotojai (terminuotos darbo sutartys)**	**Dirbantys visą darbo dieną**	**Dirbantys ne visą darbo dieną**	**Bendras darbuotojų skaičius**	**Nuolatiniai darbuotojai**	**Laikinieji darbuotojai (terminuotos darbo sutartys)**	**Dirbantys visą darbo dieną**	**Dirbantys ne visą darbo dieną**
Visaginas	Bendrai	1 535	1 530	5	1 532	3	1 458	1 455	3	1 457	1
	Moterys	431	429	2	430	1	405	402	2	405	0
	Vyrai	1 104	1 101	3	1 102	2	1 053	1 053	0	1 052	1
Vilnius	Bendrai	48	42	6	47	1	54	49	5	52	2
	Moterys	23	22	1	23	0	30	27	3	28	2
	Vyrai	25	20	5	24	1	24	22	2	24	0
Maišiagala	Bendrai	29	7	22	29	0	18	5	13	18	0
	Moterys	5	2	3	5	0	4	2	2	4	0
	Vyrai	24	5	19	24	0	14	3	11	14	0

Pastabos: Visa darbo diena laikoma darbo sutartis pilnu etatu (40 val. per savaitę). Nenustatytų darbo valandų darbuotojų (dirbantys pagal individualią veiklą su sutartimis su įmone) nėra.

RANGOVŲ DARBUOTOJAI

2024 m. rangovinėse įmonėse, sudariusiose sutartis su VĮ IAE, dirbo 398 darbuotojai. Šis skaičius nustatytas remiantis pateiktais klausimynais patikrinimui, siekiant gauti leidimus be palydos. Iš jų 276 darbuotojai kreipėsi dėl tokių leidimų išdavimo.

Likę darbuotojai arba nesikreipė dėl leidimų, arba gavo vienkartinius leidimus, galiojančius, pavyzdžiui, tik vieną dieną. Pažymėtina, kad nėra vedama tiksli statistika apie visus rangovų darbuotojus, dirbančius IAE objektuose, todėl jų skaičius pateikiamas apytiksliai.

TINKAMAS ATLYGINIMAS: ORIENTACIJA Į REZULTATUS IR NEFINANSINĖS NAUDOS

Įmonėje galiojanti darbuotojų veiklos vertinimo sistema ir darbo apmokėjimo skatinimo taisyklės, suderintos su socialiniais partneriais, orientuotos į IAE veiklos rodiklių pasiekimus bei kiekvieno darbuotojo asmeninių tikslų įgyvendinimą, remiantis įmonės strateginiais uždaviniais ir kompetencijų vertinimu. Siekiama, kad individualus darbuotojų įvertinimas būtų diferencijuotas pagal jų nuopelnus ir prisidėjimą prie įmonės strategijos įgyvendinimo.

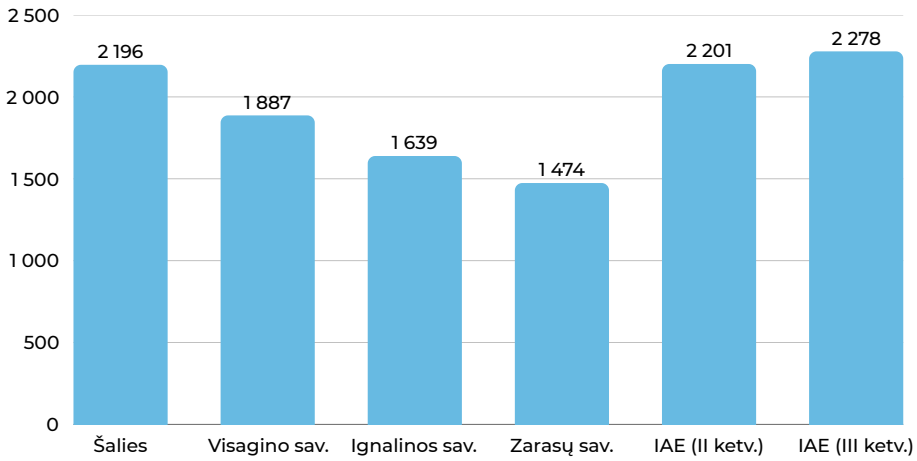
Pagal bazinio atlyginimo fondo formavimo tvarką, kiekvienais metais įmonė gali tikėtis iki 10 proc. peržiūros fondo, priklausomai nuo praėjusių kalendorinių metų veiklos rezultatų. Šio fondo panaudojimas yra įmanomas, jei pasiekiami LR Energetikos ministerijos iškeltų bei ministro įsakymu patvirtintų strateginių uždavinių ir tikslų rodikliai ne žemesni nei 70 proc.

2024 m. buvo peržiūrėta ir optimizuota priedų, mokamų už darbą, nukrypstant nuo normalių darbo sąlygų, sistema, grindžiama bendru sutarimu su socialiniais partneriais.

Įmonė nuolat seka darbo užmokesčio augimo tendencijas ir prognozes Lietuvoje bei dalyvauja darbo užmokesčio tyrimuose, siekdama užtikrinti, kad esama darbo apmokėjimo sistema ir nustatyti pareigybių lygių bazinio atlyginimo rėžiai išliktų konkurencingi sektoriuose, kuriuose veikia IAE, ir kad įmonė galėtų sėkmingai konkuruoti dėl aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimo.

GRI 2-7 GRI 2-8

ATLYGINIMŲ KONKURENCINGUMAS

Nepaisant to, kad ES darbo užmokesčio skaidrumo direktyvos reikalavimus nacionaliniuose teisės aktuose numatoma perkelti iki 2026 m. birželio 7 d., IAE jau dabar įgyvendina dalį darbdaviui keliamų reikalavimų pagal šią direktyvą. Siekiant, kad esama darbo apmokėjimo sistema ir atlygio politika pilnai atitiktų direktyvos esmę, iki jos privalomo įsigaliojimo 2025 m. bus atlikta išsami esamos sistemos peržiūra, kas yra vienas iš svarbiausių įmonės veiklos rodiklių.

Papildomai, įmonė teikia tiesiogines nefinansines naudas, kurios apima:

- Draudimą nuo nelaimingų atsitikimų visiems darbuotojams.
- Papildomą sveikatos draudimą.
- Išorinius ir vidinius mokymus.
- Horizontalias ir vertikalias karjeros galimybes, užtikrinančias profesinį augimą.
- Perkvalifikavimo galimybes kitoms pareigoms.
- Pailgintas atostogas bei trumpesnę darbo savaitę tam tikrų pareigybių darbuotojams.
- Įmonės renginius ir iniciatyvas.
- Nuotolinio darbo galimybes tiek Lietuvoje, tiek užsienio šalyse.

Pagrindiniai taikomi principai:

- Vidinis teisingumas: užtikrinamas vienodas atlygis už panašaus pobūdžio darbą.
- Išorinis teisingumas: garantuojamas konkurencingas atlyginimas, kad būtų galima pritraukti ir išlaikyti aukštos kvalifikacijos specialistus.
- Motyvavimas: siekiama skatinti darbuotojus pasiekti įmonės tikslus, taikant finansines ir nefinansines paskatas.
- Sąžiningumas: įgyvendinama nulinė tolerancija bet kokiam diskriminacijos atvejui, remiantis aiškiomis ir skaidriomis atlyginimo nustatymo taisyklėmis.
- Lankstumas: suteikiama galimybė taikyti išimtis, reikalingas norint įdarbinti ar išlaikyti ypač svarbius darbuotojus.

Taip pat labai svarbu pažymėti, kad nors įmonė veikia Visagino savivaldybėje, tačiau darbuotojų darbo užmokestis yra orientuojamas į Lietuvos darbo užmokesčio tendencijas, t.y. nėra taikomas to regiono, kuriame veikia įmonė, įtakos koeficientas.

IAE reguliariai peržiūri ir nustato bazinius atlyginimų rėžius, remdamasi rinkos tyrimais ir atlyginimų augimo pokyčiais. Tokia peržiūra vykdoma ne dažniau kaip kartą per metus, siekiant užtikrinti, kad įmonės atlyginimų politika atitiktų rinkos dinamiką. Bazinio atlyginimo peržiūros procesas ir susijęs fondo sudarymas atspindi įmonės įsipareigojimą skatinti motyvaciją ir užtikrinti išorinį konkurencingumą, kartu atsižvelgiant į strateginius veiklos rodiklius.

Atsižvelgus į praeitų metų įmonės rodiklių pasiekimo lygį, šiems metams yra numatomas net 10 proc. Bazinio atlyginimo peržiūros fondo dydis, kuris turės reikšmingos įtakos darbuotojų bazinių atlyginimų didėjimui pagal jų veiklos vertinimo rezultatus. Tai yra daugiau nei yra prognozuojamas atlygio didėjimas Lietuvoje:

	Prognozuojamas DU augimas 2025 m. Lietuvoje
Finansų ministerija	7,9 %
Lietuvos bankas	8,7 %
Luminor	6-8 %
SEB	8,5 %

Lygių galimybių principas įgyvendinamas užtikrinant, kad už panašaus vertinimo darbą būtų mokamas vienodas atlyginimas, nepriklausomai nuo darbuotojo lyties ar kitų asmeninių savybių. Tai leidžia kurti teisingą ir skaidrų atlyginimų nustatymo modelį, kuris atitinka aukščiausius verslo etikos standartus.

Darbuotojai yra įtraukiami į atlygio nustatymo politikos formavimą per darbuotojų atstovus – profesines sąjungas. Įmonė privalo atsižvelgti į darbuotojų nuomonę nustatant ir valdyboje tvirtinant atlygio taisykles, pareigybių lygius bei atlyginimų rėžius. Išoriniai konsultantai atlyginimų nustatymo procese nedalyvauja. Atlygio taisyklės yra kolektyvinės sutarties dalis, todėl jas tvirtina valdyba radusi bendrą konsensusą su darbuotojų profesinėmis sąjungomis. Kolektyvinės sutartys taikomos visiems įmonės darbuotojams (100 proc.).

PAPILDOMOS FINANSINĖS NAUDOS

Visiems IAE darbuotojams taikomos finansinės naudos: materialinės pašalpos gimus vaikui, mirus darbuotojo šeimos nariui, mirus darbuotojui. Visi darbuotojai draudžiami nelaimingų atsitikimų draudimu (vyksta pirkimas) ir papildomu sveikatos draudimu.

2024 M. ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI:

- Atnaujintos, su socialiniais partneriais suderintos ir patvirtintos naujos Darbuotojų darbo apmokėjimo ir skatinimo taisyklės dėl priedų, mokamų už darbą nukrypstant nuo normalių darbo sąlygų.
- Prie valdybos įsteigtas Skyrimo ir atlygio komitetas.

2025 M. PLANAI:

- Nauja atlygio sistema (apimanti Atlygio politiką, Darbuotojų darbo apmokėjimo ir skatinimo taisykles, Bazinio atlyginimo nustatymo ir peržiūrėjimo tvarką bei Veiklos vertinimo tvarką).

VALDYBOS IR VADOVYBĖS ATLYGIO POLITIKA

Valdybos nariams mokamas fiksuotas mėnesinis atlygis – kintamojo atlygio bei rezultatais grindžiamų papildomų tantjemų nėra. Visa atlygio sistema skaidriai atskleidžiama, o išsami informacija apie darbo užmokestį yra viešai prieinama įmonės interneto svetainėje: Darbo užmokestis | Ignalinos atominė elektrinė.

Įmonės generalinio direktoriaus darbo užmokestis (mėnesinė alga ir kintamoji dalis) nustatomas LR energetikos ministro sprendimu, vadovaujantis LR Vyriausybės nustatyta tvarka. Generalinio direktoriaus darbo užmokestį sudaro fiksuotas, t.y. mėnesinės algos pastoviosios dalies koeficientas – 6,75 bazinio dydžio, ir kintama dalis, nustatoma atskiru LR energetikos ministro įsakymu.

Įmonės generalinio direktoriaus kintamoji darbo užmokescio dalis yra susieta su strateginiais rodikliais, įskaitant emisijų mažinimo rodiklį. IAE veiklos rodiklių sąrašas pasiekiamas šiame dokumente.

Įmonės vadovams yra mokamas fiksuotas atlygis ir gali būti mokamas kintamas atlygis.

2024 m. skatinimo schemos, kintamos dalies išmokėjimui, buvo sudarytos struktūrinių padalinių vadovams ir Išmontavimo skyriaus darbuotojams.

GRI 2-19 GRI 2-20 GRI 2-30 GRI 401-2

Bendras metinio atlyginimo santykis

	2022	2023	2024
Įmonėje daugiausiai uždirbančio asmens metinis atlygis lyginant su visų darbuotojų atlygio mediana	4,95:1	7,58:1	6,11:1
Įmonėje daugiausiai uždirbančio asmens metinio atlygio procentinis padidėjimas lyginant su visų darbuotojų metinio atlygio medianos padidėjimu	-2,42:1	6,13:1	-4,02:1*
Metinis bendras visų darbuotojų atlyginimo medianos procentinis padidėjimas (išskyrus geriausiai apmokamą asmenį)	3,88 %	11,6 %	4 %**

Pastabos:
*Įmonėje daugiausiai uždirbančio asmens (generalinio direktoriaus) metinis atlygis sumažėjo 16,17 proc. Šis sumažėjimas apskaičiuotas generalinio direktoriaus darbo užmokestį (DU) perskaičiavus į pilnus darbo metus (FTE).
**Visų darbuotojų (išskyrus gen. direktoriaus) metinio atlygio medianos padidėjimas procentais apskaičiuotas visų darbuotojų darbo užmokestį perskaičiavus į pilnus darbo metus (FTE) ir lyginant 2024 m. bei 2023 m. medianą medianą. Vidutinis darbo užmokestis visiems darbuotojams (išskyrus GD) padidėjo 7,16 proc.

GRI 2-21

Darbuotojų kompetencijos ir kaita

Ignalinos atominė elektrinė visada skyrė ir toliau skirs ypatingą dėmesį darbuotojų kompetencijų ugdymui ir tobulėjimui. Įmonės Žmonių ir organizacijos vystymo skyriaus Kompetencijų centras neapsiriboja vien privalomų kompetencijų užtikrinimu – didelis dėmesys skiriamas ir darbuotojų perkvalifikavimui, kritinių žinių išsaugojimui bei minkštųjų kompetencijų stiprinimui, siekiant užtikrinti nuolatinį augimą ir profesinį tobulėjimą.

	Išoriniai mokymai (darbuotojų skaičius)	Vidiniai mokymai (darbuotojų skaičius)
2023	1 050	899
2024	1 214	1171

Atsižvelgiant į praėjusių metų rinkos tendencijas, didžiausia darbuotojų kaita fiksuojama gamybos sektoriuje – 40 proc., inžinerijos sektoriuje – 21 proc., o darbuotojų trūkumas siekia 44 proc. Nepaisant šių iššūkių, IAE sėkmingai valdo su darbuotojų kaita ir pritraukimu susijusias rizikas.

Įmonės darbuotojų kaitos rodikliai 2024 m.:

- Bendras kaitos rodiklis: 10,7 %
- Savanoriškas kaitos rodiklis: 4,9 %
- Pirmus metus dirbančių darbuotojų kaitos rodiklis: 1,3 %

Lietuvos rinkos rodikliai 2024 m.:

- Bendras darbuotojų kaitos rodiklis: 17 %
- Savanoriškos darbuotojų kaitos rodiklis: 15 %
  - Statybos sektorius (savanoriška kaita): 20 %
  - Energetikos sektorius (savanoriška kaita): 13 %
  - Viešasis sektorius (savanoriška kaita): 18 %

GRI 404-2

Per 2024 m. įmonė sėkmingai pritraukė 86 naujus darbuotojus, o vidutinis įdarbinimo laikas sumažėjo nuo 116 iki 86 darbo dienų. Siekiant prisitaikyti prie kintančios veiklos pobūdžio, įmonėje įgyvendinami organizaciniai pokyčiai, padedantys efektyviau siekti strateginių tikslų. Organizacinės struktūros atnaujinimai, skirti tam tikrų funkcijų optimizavimui ar panaikinimui, gali lemti dalies darbo santykių pasikeitimą ar nutraukimą, tačiau kartu suteikia galimybę geriau pritaikyti veiklą prie besikeičiančių poreikių ir užtikrinti ilgalaikį veiklos efektyvumą.

Atnaujintame lūkesčių laiške pabrėžiamas tikslas diegti gerąsias organizacijos valdymo praktikas, apimančias struktūros modernizavimą, vadovų komandos formavimą ir stiprinimą, bei veiklos architektūros ir procesų išgryninimą bei efektyvinimą.

Praėjusiais metais IAE gavo eksploatacijos nutraukimo licenciją, dėl kurios nebeteko galios LR valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymas. Tačiau Kolektyvinėje sutartyje numatytos papildomos garantijos darbuotojams išlieka, užtikrinant tam tikrų darbo santykių tęstinumą ir suteikiant galimybes persikvalifikuoti bei prisitaikyti prie pokyčių.

Vadovaujantis žmogiškųjų išteklių valdymo politika, įmonė skiria ypatingą dėmesį jaunų, kvalifikuotų specialistų pritraukimui. Nuo 2015 m. birželio mėn. įsigaliojo jaunų specialistų pritraukimo programa, kurios tikslas – išlaikyti aukštą darbuotojų kvalifikacijos lygį, atsižvelgiant į natūralų senėjimo procesą.

Ateities kompetencijų užtikrinimą įmonė sieja su glaudžiu bendradarbiavimu su aukštosiomis mokyklomis ir jaunųjų talentų pritraukimu. Todėl nuolat dalyvaujame aukštųjų mokyklų organizuojamose karjeros dienose ir mugėse bei sudarome galimybes studentams atlikti praktiką. 2024 m. IAE praktiką sėkmingai atliko 23 studentai.

Šiais metais planuojama pradėti pilotinį pameistrystės projektą Technologijų departamente, bendradarbiaujant su Visagino profesinio rengimo centru.

Nauji priimti darbuotojai ir darbuotojų kaita

	Bendras skaičius kiekvienoje kategorijoje 2023-12-31	Nauji priimti darbuotojai		Išėję (atleisti) darbuotojai	
		Naujų darbuotojų skaičius	Dalis pagal kategoriją (%)*	Išėjusių (atleistų) darbuotojų skaičius	Kaita pagal kategoriją (%)*
2023					
Moterys	459	43	9 %	48	10 %
Vyrai	1 153	118	10 %	113	10 %
iki 30 m.	55	24	44 %	11	20 %
30-50 m.	563	89	16 %	40	7 %
daugiau nei 50 m.	994	48	5 %	110	11 %
Visaginas	1 535	132	9 %	155	10 %
Vilnius	48	8	17 %	5	10 %
Maišiagala	29	21	72 %	1	3 %
2024					
Moterys	439	22	5 %	42	10 %
Vyrai	1 092	64	6 %	126	12 %
iki 30 m.	59	28	47 %	15	25 %
30-50 m.	524	46	9 %	62	12 %
daugiau nei 50 m.	947	12	1 %	91	10 %
Visaginas	1 458	64	4 %	144	10 %
Vilnius	54	20	37 %	16	30 %
Maišiagala	18	2	11 %	8	44 %

Pastaba: Duomenų palyginimui su ankstesniais laikotarpiais, ši informacija už 2022 m. pasiekiama IAE 2022 m. socialinės atsakomybės (darnumo) ataskaitoje.

Vidinės karjeros vystymo lygis

Laikotarpis	Darbuotojų, kurie perkelti į aukštesnį lygmenį (klasę) įmonės viduje, skaičius	Darbuotojų skaičius laikotarpio pradžioje	Darbuotojų skaičius laikotarpio pabaigoje	Vidutinis darbuotojų skaičius	Darbuotojų vidinės karjeros vystymo lygis, %
2019	187	1 901	1 837	1 869	10,0 %
2020	133	1 837	1 800	1 819	7,3 %
2021	118	1 800	1 744	1 772	6,7 %
2022	187	1 744	1 612	1 678	11,1 %
2023	86	1 612	1 612	1 612	5,3 %
2024	86	1 612	1 530	1 571	5,5 %

Dėl įmonės specifikos pastebimas nuolatinis darbuotojų mažėjimas. Tai sąlygoja industrijos tendencijos – IAE iš eksploatuojančios atominę elektrinę organizacijos pereina prie AE griaunančios, atliekas tvarkančios organizacijos, todėl darbuotojų mažėjimo tendencija yra natūrali.

Mažiausias įspėjimo terminas, taikomas darbuotojams ir jų atstovams prieš įgyvendinant svarbius veiklos pokyčius, galinčius iš esmės juos paveikti – 3 mėn.

GRI 401-1 GRI 402-1

2024 M. ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI:

- Atliekant išorinį IAE vadybos sistemos sertifikavimo auditą pagal ISO 9001:2015 standartą, projektas „Mokomės vieni iš kitų“ buvo pripažintas kaip gerosios praktikos pavyzdys.
- Per 2024 m. surengėme 12 žinių pasidalijimo renginių, kuriuose įvairių padalinių lektoriai aptarė aktualias ir svarbias temas.
- Organizavome bendrus darbuotojų renginius, skatinančius vidinę komunikaciją ir komandinį darbą.

2025 M. PLANAI:

- Naujokų įvedimo į įmonė proceso tobulinimas.
- Mentorystės projektas.
- Pakeičiamumo ugdymas.
- Minkštųjų įgūdžių 3 metų tęstinė mokymo programa.
- 360 vadovų tyrimas.
- Pameistrystės pilotinė programa.
- Praktikantai ir karjeros dienos.
- Nuolatiniai darbuotojų „pulso“ matavimai.
- Ugdymo programų poveikio ir pagrindinių KPI sistemos sukūrimas.

DARBUOTOJŲ MOKYMAI

Įmonė skatina savo darbuotojus įgyti išsilavinimą, kolektyvinėje sutartyje numatant apmokamas atostogas mokymui. Pagal darbuotojų įmonei savanoriškai pateiktą informaciją, 2024 m. 12 (2023 m. – 13) įmonės darbuotojai įgijo išsilavinimą LR švietimo įstaigose. Iš šių darbuotojų – 6 įgijo aukštąjį išsilavinimą (1 iš jų priimtas į darbą po išsilavinimo įgijimo), 6 darbuotojai įgijo vidurinį ir / arba profesinį išsilavinimą (3 iš jų buvo priimti į darbą po išsilavinimo įgijimo, be to, dar 2 darbuotojai įgijo išsilavinimą 2024 metais, o į įmonę buvo priimti 2025 metais). Šiuo metu IAE žiniomis 12 įmonės darbuotojų studijuoja aukštosiose ir profesinėse mokymo įstaigose. IAE papildomai organizuoja išorinius bei vidinius mokymus įmonės darbuotojams.

Vidutinis mokymų valandų skaičius pagal lytį ir darbuotojų kategoriją

	Skaičius, val.	Skaičius, val.	Skaičius, val.
Moterys	17,7	27	25,2
Vyrai	38,7	41.6	39,7
Aukščiausio lygmens vadovai	33,7	57	59,5
Specialistai	26,3	26.4	28,5
Darbuotojai	39,8	53.7	47,2
Įmonės vadovas (padaliniai tiesiogiai pavaldūs gen. direktoriui)	32,2	71	33
Korporatyvinių reikalų ir administravimo departamento padaliniai	18,7	26.8	27
Technologijų departamento padaliniai	36,6	41.7	38,2
Projektų valdymo departamento padaliniai	33,1	43.5	36,4
Veiklos planavimo ir finansų departamento padaliniai	17,5	24	27

GRI 404-1 GRI 404-3

Vadovaujantis IAE Žinių kaupimo ir išsaugojimo programa DVSed-1410-3V2 įmonėje saugomos ir perduodamos atleidžiamų darbuotojų ir darbuotojų, kurių pareigos pasikeičia (darbuotojui perėjus dirbti į kitą padalinį) žinios ir (arba) įgūdžiai. Padalinio vadovas įvertina atleidžiamo darbuotojo žinių svarbą ir (arba) kritiškumą ir nustačius, kad gresia prarasti padalinio veiklai svarbias žinias, rengiamas atitinkamų žinių išsaugojimo priemonių planas (pvz., apmokomi rezerviniai darbuotojai, vykdoma mentorystė, dalijamasi patirtimi, organizuojami seminarai ir t.t.). Nustačius, kad kritinių žinių prarasti negresia, padalinio vadovo nuožiūra gali būti organizuojamas atleidžiamo darbuotojo sukauptos patirties ir informacijos perdavimas pagal darbo vietą – įforminamas potvarkis, jame nurodomas perduodamos informacijos rūšis ir asmuo, kuriam ji bus perduota. Žinių išsaugojimo ir perdavimo priemonės padeda sėkmingai ir nepertraukiamai vykdyti padalinio tikslus po to, kai iš padalinio ir (arba) įmonės išeina vertingi specialistai.

Darbuotojų metinis veiklos vertinimas už 2024 m. buvo atliktas visiškai pagal 2023 m. atnaujintą vertinimo tvarką. Vertinimo rezultatai buvo kalibruojami vadovų darbinėse sesijose, remiantis patvirtintu natūraliu veiklos vertinimo rezultatų pasiskirstymu pagal Gauso kreivę.

Darbuotojų veiklos vertinimui įtakos turi įmonės veiklos rodiklių, departamento, kurio sudėtyje yra skyrius, skyriaus bei asmeninių rodiklių pasiekimai, o taip pat ir darbuotojų kompetencijų vertinimas pagal IAE galiojančią kompetencijų matricą.

2024 M. ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI:

- Vadovų kvalifikacijos kėlimas: organizuota renginių serija visų lygių vadovams:
  „Asmeninių tikslų kėlimas ir kaskadavimas, atsižvelgiant į įmonės strateginius rodiklius“ – dalyvavo 149 darbuotojai.
  „Įtaigių prezentacijų kūrimas ir viešasis kalbėjimas“ – dalyvavo 71 darbuotojas.
  „Strateginio valdymo mokymai ir diskusija“ – dalyvavo 15 darbuotojų.

- 11 vadovaujančių įmonės darbuotojų, atsakingų už saugą, ir jų pavaduojantys asmenys buvo atestuoti VATESI, suteikiant jiems teisę eiti BEO vadovaujančių darbuotojų pareigas.

- Siekiant efektyviai dalintis patirtimi, ugdyti talentus bei vystyti transformacinę, ugdomąją lyderystę, įgalinančią esamus vadovus tapti ir išlikti darbuotojų mentoriais, padedančią darbuotojams greitai ir tikslingai adaptuotis prie pokyčių ir siekti bendrų tikslų.

- Siekiant stiprinti efektyvų įmonės komandų komunikavimą, atsparumą stresinėms situacijoms ir sukurti motyvuojančią, profesinį augimą skatinančią darbo aplinką, 2024 m. buvo sudaryta 3-jų metų Įmonės personalo socialinių kompetencijų ugdymo mokymų sutartis, kurios įgyvendinimas prasidėjo mokymais tema „Pokyčių valdymas“ (115 darbuotojų).

- Siekiant įgyti žinių ir įgūdžių, reikalingų efektyviai analizuoti duomenis, kurti interaktyvias ataskaitas ir vizualizacijas bei priimti duomenimis pagrįstus sprendimus, buvo organizuoti mokymai tema „Verslo analitika su Power BI (pagrindai)“, kuriuose dalyvavo 139 darbuotojų.

- Nuotoliniai mokymai tema „Praktiniai BDAR taikymo aspektai“ padėjo stiprinti darbuotojų sąmoningumą asmens duomenų apsaugos srityje – mokymuose dalyvavo 430 darbuotojų.

- Organizuoti kibernetinio saugumo mokymai, kuriuose dalyvavo apie 800 darbuotojų, siekiant didinti informacijos saugumo lygį.

- 966 darbuotojai įvykdė korupcijos prevencijos mokymus per LR specialiųjų tyrimų tarnybos e. mokymų platformą.

- Pradėtas projektas „Mokomės vieni iš kitų“, kurio metu organizuota 12 žinių pasidalinimo renginių, skatinančių tarpusavio bendradarbiavimą ir naujų tvarkų diegimą.

- Po 2023 m. atlikto visų lygių vadovų kompetencijų vertinimo Profile XT metodika buvo organizuoti tęstiniai adaptyvūs mokymai, pritaikyti pagal išsigrynintas ugdytinas ir stiprintinas kompetencijas visų lygių vadovams.

- Pradėtas mokymų ROE (Return on Education) skaičiavimas, siekiant įvertinti mokymų efektyvumą.

INVESTICIJOS Į DARBUOTOJŲ UGDYMĄ (IŠORINIAI MOKYMAI)

IAE 2024 m. vidutiniškai skyrė 179 eurus mokymams vienam darbuotojui per metus. Palyginimui, Lietuvos įmonės, turinčios daugiau nei 1 500 darbuotojų, šiam tikslui vidutiniškai skiria 158 eurus per metus.

	2022	2023	2024
Bendra suma (eurai)	118 084	159 300	128 160
Suma 1 darbuotojui (eurai)	252	155	179

2025 M. PLANAI:

- Parengti darbuotojų ugdymo strategiją.
- Įdiegti LMS (mokymosi valdymo sistemą), kuri suteiks galimybę darbuotojams mokytis patogiu metu, testuotis, tobulinti kvalifikaciją ir stebėti savo pažangą.
- Tęsti minkštųjų kompetencijų ugdymo programą, kuri pradėta 2024 m. pabaigoje ir truks trejus metus.
- Būdamas daugiakultūrinis darbdavys, IAE 2025 m. padės darbuotojams, kurių gimtoji kalba nėra lietuvių, įgyti lietuvių kalbos įgūdžius.
- Sukurti ugdymo programų poveikio vertinimo ir pagrindinių KPI sistemą.
- Transformuoti „Mokomės vieni iš kitų“ programą į Vidinę akademiją, kuri bus vystoma kaip nuoseklus mokymosi platformos modelis.

Darbuotojų sauga ir sveikata

Saugios darbo sąlygos ir darbuotojų sveikata yra viena iš sėkmingos IAE veiklos prioritetinių sričių. Pagrindinė įmonės užduotis – užtikrinti saugų įmonės darbuotojų darbą bei kontroliuoti, kad būtų laikomasi darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimų. Tinkamai valdant šią temą geriau numatomos prevencinės priemonės įmonėje dirbančių rangovinių organizacijų darbuotojams visapusiškai informuoti bei konsultuoti darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais, kurti saugią ir nepavojingą sveikatai darbo aplinką.

Šios temos valdymui užtikrinti IAE įdiegta darbuotojų sveikatos ir saugos valdymo sistema pagal LR Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 reikalavimus. Ji taikoma visiems įmonės darbuotojams, apima visas veiklos rūšis ir darbo vietas. Ne įmonės darbuotojų (rangovų) saugos ir sveikatos priežiūrą vykdo Darbų saugos ir Saugos ir sveikatos skyrius.

IAE jau ne vienerius metus dirba įgyvendindama šios temos tikslus, o pagrindiniai veiklos principai yra aprašyti Darbuotojų saugos ir sveikatos politikoje.

Papildomai įmonė yra parengusi šiuos dokumentus:

- Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis tvarkos aprašas.
- Vadovų ir specialistų pareigų, siekiant užtikrinti darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas, aprašas.
- Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės tvarkos aprašas.
- Nelaimingų atsitikimų ir incidentų darbe tyrimo ir apskaitos tvarkos aprašas.
- Darbuotojų instruktavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tvarkos aprašas.
- Darbuotojų darbo sąlygų nustatymo komisijos darbo reglamentas.

GRI 403-1 GRI 403-8

Rizika sveikatai darbe vertinama vadovaujantis įmonės dokumentais:

- Medicininės apžiūros prieš darbą tvarkos aprašu.
- Darbuotojų sveikatos tikrinimo organizavimo tvarkos aprašu.
- Profesinės rizikos vertinimo tvarkos aprašu.

Darbuotojų saugos ir sveikatos rodikliai įmonėje peržiūrimi kas ketvirtį, o nuodugniai analizuojami kartą per metus. TRIR rodiklio valdymą vertina ir vidaus procesų kokybės auditai.

Nelaimingi atsitikimai darbe

Per 2024 m. Ignalinos atominėje elektrinėje dėl darbdavio kaltės nelaimingų atsitikimų nebuvo, tačiau per metus įvyko 5 lengvi nelaimingi atsitikimai. Aatliktų patikrinimų metu nebuvo nustatyta saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimų, o vienas fiksuotas pažeidimas buvo susijęs su evakavimo kelių bei pėsčiųjų takų reikalavimais. TRIR rodiklis už 2024 m. siekė 0,4.

	Matavimo vnt.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Lengvi nelaimingi atsitikimai darbe	vnt.	7	4	5
Visų darbuotojų bendras per metus dirbtų valandų skaičius	valandų skaičius	2 675 536	2 581 539	2 487 074
Lengvų nelaimingų atsitikimų skaičius milijonui išdirbtų valandų	rodiklis	2,62	1,55	2,01

Pastaba: Lengvų nelaimingų atsitikimų (sužeidimų) skaičius milijonui išdirbtų valandų (angl. total recordable injury rate per million hours worked) rodiklis yra apskaičiuotas pagal GRI 403-9 standarto formulę. Mirčių dėl su darbu susijusių sveikatos sutrikimų 2024 m. registruota nebuvo. Ataskaitiniu laikotarpiu minėtų didelių pasekmių traumų atvejų taip pat nebuvo.

2024 m. įvyko vienas nelaimingas atsitikimas rangovinėje organizacijoje.

Įmonėje numatyta procedūra darbuotojams pranešti apie su darbu susijusius pavojus ir pavojingas situacijas. Darbuotojas turi teisę nutraukti darbą arba atsisakyti atlikti darbą, jeigu:

- Darbas yra susijęs su rizika darbuotojo ar kitų darbuotojų saugai ir sveikatai.
- Nepaisoma darbuotojų saugos ir sveikatos normatyvinių aktų reikalavimų.
- Jei darbo vietose nesaugu dirbti ar įrenginiai yra techniškai netvarkingi.
- Tiesioginis vadovas ir (arba) padalinio vadovas nesiima būtinų priemonių darbuotojų saugos ir sveikatos pažeidimams pašalinti.

Darbuotojas raštu turi pranešti padalinio vadovui atsisakantis atlikti darbą, nurodydamas atsisakymo priežastį. Nepagrįstas atsisakymas atlikti darbą laikomas darbo drausmės pažeidimu. Esant būtinybei, darbuotojas turi teisę kreiptis į IAE darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto darbuotojų atstovą.

Nuo 2024 m. papildomai pradėjo veikti nesaugių situacijų platforma, kur darbuotojai gali pranešti apie nesaugias darbo vietas ar kitas problemas susijusias su darbu. Pranešimus galima pateikti tiek su asmenine identifikacija, tiek anonimiškai.

Be to, kitiems su darbu susijusiems pavojams mažinti, įmonė papildomai instruktuoja ir testuoja darbuotojus, tikrina jų žinias, kontroliuoja, kaip šalinami nustatyti trūkumai taip pat veikia Darbo Saugos ir Sveikatos Saugos skyriai.

Nuo 2024 m. balandžio 4 d. pasibaigė esamos darbuotojų nuo nelaimingų atsitikimų draudimo sutarties galiojimo terminas, o šios ataskaitos rengimo metu vykdomas naujų draudimo paslaugų pirkimo procesas. Laikotarpiu nuo 2024 m. balandžio 4 d. iki naujos sutarties įsigaliojimo darbuotojams, patyrusiems nelaimingus atsitikimus, kompensacijos skiriamos pagal įmonės nustatytą tvarką (pagal sprendimą Nr. VĮs-105, 2024-08-22).

Be to, nuo 2024 m. gruodžio 3 d. įmonėje įsigaliojo darbuotojų sveikatos draudimas, kurio sąlygos suteikia plačias galimybes gauti kompensacijas už vaistus, odontologijos, optikos bei reabilitacijos paslaugas, gydytojų konsultacijas ir paramą gydymui susirgus sunkiomis ligomis.

Per laikotarpį nuo 2023 m. balandžio 4 d. iki 2024 m. balandžio 3 d. 118 darbuotojų pasinaudojo darbuotojų nuo nelaimingų atsitikimų draudimo paslaugomis. Sutartis sudaryta metams, ji apima 2023–2024 metų laikotarpį.

Nelaimingų atsitikimų draudimo laikotarpis	Užregistruotų įvykių skaičius
2021-05-01 – 2022-04-30	80
2022-06-01 – 2023-01-31	65
2023-04-04 – 2024-04-03	118
2024-08-01 – 2024-08-31	16
2024-09-01 – 2024-09-30	7
2024-10-01 – 2024-10-31	7
2024-11-01- 2024-11-30	6
2024-12-01 – 2024-12-31	5

Pastaba: Iš viso nuo 2024-04-04 iki 2024-12-31 kompensacijos buvo išmokėtos 41 darbuotojui.

SU DARBUOTOJŲ SVEIKATA SUSIJUSIOS RIZIKOS

Per metus vykdoma 10 III lygio patikrinimų, kuriuose dalyvauja skyrių ir departamentų vadovai bei generalinis direktorius. Šie patikrinimai atliekami pagal iš anksto sudarytą grafiką atitinkamuose padaliniuose. DS ir SS specialistai kasdien atlieka neplaninius patikrinimus, o nuo 2024 m. birželio 1 d. jie dalyvauja Technologijų departamento rytiniuose operatyviniuose pasitarimuose, pristatydami už praėjusią dieną užfiksuotų pastabų apžvalgą. Be to, nuo 2024 m. lapkričio mėn. kiekvieną ketvirtadienį visų lygių vadovams pateikiama savaitinė informacija apie vykdytus patikrinimus ir nustatytus pastebėjimus. Taip pat vykdomi neeiliniai sveikatos patikrinimai darbuotojams, grįžusiems po traumų ar ilgo nedarbingumo (30 dienų ar daugiau).

GRI 403-9 GRI 403-10

DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS MOKYMAI

IAE darbuotojams organizuojami privalomi sveikatos (pirmosios pagalbos) ir saugos mokymai, kuriuos jie privalo išklausyti prieš pradėdami eiti pareigas. Pagal įmonėje nustatytą tvarką visi darbuotojai, išskyrus atestuotus darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais padalinių vadovus, nuolat papildomai instruktuojami. Instruktavimo tipai: pirminis, periodinis, papildomas ir tikslinis.

Darbuotojai, dirbantys padidintos rizikos darbus, po periodinio instruktavimo papildomai testuojami pagal įmonėje Darbuotojų saugos ir sveikatos skyriaus bei Kompetencijų centro patvirtintą IAE darbuotojų, atliekančių pavojingus darbus, testų rinkinį MC-1454-72.

Kiekvienais metais planuojamas ir organizuojamas profesinės rizikos vertinimas darbo vietose. Vadovaujantis LR darbuotojų saugos ir sveikatos srities teisės aktų reikalavimais bei profesinės rizikos vertinimo ataskaitų rekomendacijomis, įmonėje užtikrinama, kad darbo vietos būtų įrengtos saugiai.

Be to, darbuotojams atliekami tiek periodiniai, tiek neplaniniai profilaktiniai sveikatos tikrinimai pagal įmonėje sudaromus ir tvirtinamus sveikatos patikrinimų grafikus.

IAE yra sudaryta įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos atestacijos komisija (DSS AK). DSS AK atestuoja personalą pagal pareigybes iš IAE personalo, atestuojamo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais, pareigybių sąrašo DVSed-1416-3. Tą sąrašą rengia Žmonių ir organizacijos vystymo skyrius, suderina jį su Darbuotojų saugos ir sveikatos skyriumi; jį tvirtina generalinis direktorius. Atestavimo DSS klausimais tvarka ir organizavimas apibrėžti IAE personalo atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais instrukcijoje DVSta-1412-9. DSS klausimais darbuotojai atestuojami pagal testus, parengtus ir patvirtintus vadovaujantis Egzaminų bilietų atestavimui rengimo instrukcija DVSed-0212-38, bei remiantis darbuotojų saugos ir sveikatos srities dokumentais. Atestavimo DSS klausimais periodiškumas – kartą per 5 metus.

2024 M. ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI:

- 2024 metais įkurtas naujas Darbuotojų saugos ir sveikatos komitetas.

- DS ir SS skyriai organizavo konsultacinius seminarus:
  Ergonomika darbo vietoje.
  Psichosocialiniai rizikos veiksniai ir jų prevencija.
  Alkoholio poveikis sveikatai su „Girtumo akiniais“ (Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras).
  Pirmosios pagalbos mokymai.
  „Nutukimo liemenė“, „Nesveiko maisto poveikis“, „Cholesterolis organizme“, „„Cigaretės sudėtis ir poveikis organizmui“, „Narkotikų poveikis organizmui“.
  „Moters sveikata“.
  Po 2024 m. „Darbo saugos konferencijos“, vykusios Vilniuje, kurioje dalyvavo mūsų DS ir SS specialistai , buvo surengtas svarbus kompetencijų ugdymo renginys – Seminaras „Saugos ir sveikatos gerinimas" MS Teams platformoje, kuriame dalyvavo daugiau nei 700 Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų.

GRI 403-5

2025 M. PLANAI:

- DS ir SS darbuotojai dalyvaus konferencijoje „Darbuotojų sauga ir sveikata praktikams 2025“.

- DS ir SS planuoja organizuoti 10 tematikos mokymų, apimančių šias sritis:
  Transporto priemonių ir krautuvų naudojimas: saugus vairavimas, ženklinimas, judėjimo taisyklės.
  Statybų sektoriaus darbuotojų sauga ir sveikata (DSS): griūčių prevencija, apsauga nuo dulkių, saugus darbas su įrankiais.
  Pirmoji medicinos pagalba: tinkami veiksmai nelaimės atveju, įskaitant gaivinimą ir kraujavimo stabdymą.
  Asmens apsaugos priemonės (AAP): tinkamas priemonių parinkimas ir naudojimas.

- Finansavimo planai suderinti, o iki 2025 m. gruodžio 1 d. bus įdiegta ir integruota DSS programa, užtikrinanti efektyvų saugos procedūrų valdymą.

- Darbuotojų saugos ir sveikatos diena: renginyje dalyvaus išoriniai lektoriai, kurie pasidalins aktualiomis žiniomis ir patirtimi.

Lygių galimybių ir žmogaus teisių užtikrinimas bei darbuotojų įgalinimas ir įtrauktis

Įmonės Socialinės atsakomybės politikoje yra apibrėžta, kad IAE siekia puoselėti įmonės vertybėmis grįstą organizacinę kultūrą, paremtą pagarbos žmogaus teisėms principais, užtikrinti lygias darbuotojų teises, teisingą atlygį bei vienodas galimybes darbe, nepriklausomai nuo lyties, rasės, tautybės, etninės kilmės, socialinės padėties, amžiaus, negalios, religinių ar politinių įsitikinimų, lytinės orientacijos ar tapatybės, netoleruoti bet kokia forma galinčios pasireikšti nelygybės apraiškų, nepotizmo, diskriminacijos, priekabiavimo, smurto ar naudojimosi užimama padėtimi. Įmonė savo veikloje laikosi visuotinai pripažintų žmogaus teisių principų,
remia Jungtinių Tautų Pasaulinį susitarimą (angl. Global Compact) dėl darbuotojų teisių ir žmogaus teisių užtikrinimo.

2022–2024 m. įmonėje diskriminacijos atvejų užfiksuota nebuvo (0 atvejų). Per 2024 m. IAE nenustatė atvejų, kad jos tiekimo grandinėje būtų tiekėjų įmonių ar veiklų, kuriose kiltų rizika dėl priverstinio ar privalomojo darbo, vaikų darbo ir (arba) kuriose jaunuoliai būtų verčiami atlikti pavojingus darbus. Įmonė taip pat nėra nustačiusi atvejų, kad tiekėjų įmonėse būtų pažeistos darbuotojų teisės naudotis asociacijų laisve ar vesti kolektyvines derybas.

2024 M. ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI:

- Dalyvauta Lygių galimybių kontrolieriaus vykdomame Lygių galimybių liniuotės tyrime.

GRI 405-1 GRI 406-1 GRI 407-1 GRI 408-1 GRI 409-1

2025 M. PLANAI:

- Pakartotinis dalyvavimas Lygių galimybių liniuotės tyrime.
- Pasiruošimas ES Skaidraus atlygio direktyvos taikymui.

Struktūrinių padalinių vadovų ir kitų darbuotojų procentinė dalis pagal įvairovės kategorijas

	2022 m.		2023 m.		2024 m.	
	Struktūrinių padalinių vadovai, %	Kiti darbuotojai, %	Struktūrinių padalinių vadovai, %	Kiti darbuotojai, %	Struktūrinių padalinių vadovai, %	Kiti darbuotojai, %
Moterys	36,4 %	28,6 %	37,5 %	28,3 %	37,5 %	28,5 %
Vyrai	63,6 %	71,4 %	62,5 %	71,7 %	56,3 %	71,6 %
iki 30 metų	0 %	2,5 %	0 %	3 %	0 %	3,9 %
30-50 metų	45,5 %	31,7 %	37,5 %	33,5 %	50 %	33,9 %
vyresni nei 50 metų	54,5 %	65,7 %	62,5 %	63,5 %	43,8 %	62,3 %

Su vaiko priežiūros atostogomis susiję rodikliai

	Bendras darbuotojų, grįžusių į darbą pasibaigus vaiko priežiūros atostogoms ir tebedirbančių praėjus 12 mėnesių po grįžimo į darbą, skaičius	Bendras darbuotojų, turėjusių teisę į vaiko priežiūros atostogas, skaičius	Bendras vaiko priežiūros atostogų išėjusių darbuotojų skaičius	Bendras darbuotojų, kurie ataskaitiniu laikotarpiu grįžo į darbą pasibaigus vaiko priežiūros atostogoms, skaičius	Vaiko priežiūros atostogų išėjusių darbuotojų grįžimo į darbą santykinis rodiklis	Iš vaiko priežiūros atostogų grįžusių darbuotojų ir tebedirbusių praėjus 12 mėnesių po grįžimo santykinis rodiklis
2022 m.						
Moterys	9	17	5	9	100 %	100 %
Vyrai	0	5	2	2	100 %	0 %
2023 m.						
Moterys	4	12	4	4	100 %	90 %
Vyrai	1	2	0	1	100 %	0 %
2024 m.						
Moterys	4	17	9	3	100 %	100 %
Vyrai	1	8	7	4	100 %	100 %

Pastaba: Iš vaiko priežiūros atostogų grįžusių darbuotojų išlikimo darbe santykinis rodiklis nurodytas atsižvelgiant į 2023-12-31 į darbą po vaiko priežiūros atostogų grįžusių darbuotojų skaičių ir lyginant jį su iš šių darbuotojų vis dar dirbančių darbuotojų skaičiumi 2024-12-31.

GRI 401-3

Partnerystės su bendruomenėmis

Nuoseklus dėmesys visuomenės įtraukimui yra svarbi įmonės strategijos dalis, kuri garantuoja ne tik skaidrumą, bet ir darnią plėtrą, remiančią tiek organizacijos, tiek bendruomenių interesus. Įmonės įsipareigojimas dialogui su bendruomenėmis atsispindi ne tik kasmetinėse veiklose, bet ir planuojamose iniciatyvose, kurios pritaikomos atsižvelgiant į bendruomenių lūkesčius.

Per 2024 metus Ignalinos atominė elektrinė aktyviai stiprino savo partnerystes su bendruomenėmis ir prisidėjo prie socialinės atsakomybės iniciatyvų, kurios apima švietimą, kultūrą, aplinkos tvarkymą bei sveikatos priežiūros skatinimą, sveikatos stiprinimą.

Partnerystės ir švietimo iniciatyvos

- IAE vadovas dalyvavo laidoje „Delfi diena“, kur kartu su Vilniaus universiteto Fizikos fakulteto studijų prodekane aptarė specialistų trūkumo problemą Lietuvoje. Diskusijoje buvo pabrėžta, kaip svarbu ugdyti naujas kompetencijas ir skatinti jaunimą rinktis inžinerines bei technologines profesijas.
- Siekdama stiprinti bendruomenės ryšius, IAE aktyviai dirbo su vietos mokyklomis ir kolegijomis, skatindama jaunųjų talentų ugdymą, rengdama ekskursijas ir edukacines veiklas.

Aplinkos tvarkymo ir socialinės atsakomybės iniciatyvos

- Gegužės pradžioje IAE darbuotojai kartu su bendruomenės nariais dalyvavo aplinkos tvarkymo akcijoje, kurios metu buvo valomos Visagino miesto apylinkės, įskaitant teritoriją šalia ežero. Šis renginys tapo ne tik prasminga iniciatyva, bet ir puikia galimybe pabendrauti, stiprinti bendruomeniškumo dvasią bei pasirūpinti aplinka, kurioje gyvename.

- „Pyragų diena“ – jau trečius metus iš eilės. Kolegos ne tik gamino gardžius kepinius, bet ir dalyvavo labdaringoje akcijoje – visi surinkti pinigai, 526,82 Eur, buvo paaukoti Labdaros ir paramos fondui „Vienybė“.

- Gerumo žygis. Gruodžio 16 d. apie 100 įmonės darbuotojų susirinko į 10,5 km ilgio žygį, skirtą paremti senjorus, vaikus ir beglobius gyvūnus. Šis socialinis renginys subūrė bendruomenę, o dalyviai prisidėjo prie kilnaus tikslo. Žygio metu taip pat buvo apdovanoti „Žmonės, kuriais didžiuojamės 2024“ laureatai – kolegos, kurie savo darbu ir iniciatyvomis įkvepia kitus.

Sporto renginiai ir komandinė dvasia

- Drakonų laivų lenktynės Visagine. IAE irkluotojų komanda „ATOM team“ dalyvavo „Visaginas Dragon Boat Festival 2024“, kur varžėsi su kitomis regiono ir kitų šalių komandomis. Tai buvo ne tik sportinis renginys, bet ir proga sustiprinti komandinę dvasią bei parodyti, kaip svarbu siekti bendro tikslo.
- Pergalė Lentvario FEST drakonų laivų lenktynėse. Rugpjūčio 31 d. IAE MIX ir moterų komandos įveikė 200 m distanciją per 53,97 sekundės, iškovodamos 1-ąją vietą tarp 18 komandų iš visos Lietuvos.
- Rugsėjo mėnesį įmonės atstovai prisijungė prie „Ėjimo“ šventės Vilniuje, kur kartu su kitais dalyviais įveikė pasirinktą trasą, skatindami sveiką gyvenimo būdą.
- Rugsėjo 8 d. Rimi Vilniaus maratone dalyvavo įmonės bėgikai – Linas Baužys, Antanas Šutas, Jonas Kimontas ir Lukas Mecelis, kurie džiaugėsi ne tik asmeniniais pasiekimais, bet ir vienybės jausmu bėgimo trasoje.

Darbuotojų gerovės iniciatyvos

- Siekdama užtikrinti patogesnį darbuotojų susisiekimą Visagine, įmonė pradėjo teikti nemokamą pavėžėjimo paslaugą į darbą ir iš darbo. Tai ne tik mažina kelionės išlaidas, bet ir prisideda prie ekologiškesnio transporto sprendimų, mažinant CO_2 pėdsaką.

- Gruodžio mėnesį įmonės erdvės buvo papuoštos subtiliais teatro motyvais, o darbuotojai gavo kvietimus į spektaklius – tai tapo jaukia tradicija, kuri kuria bendrystės jausmą šventiniu laikotarpiu.

BENDRUOMENIŲ ĮTRAUKIMAS ĮGYVENDINANT PROJEKTUS

Giluminio atliekyno projektas

2024 metais prasidėjo giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno (GA) projekto viešųjų konsultacijų bei pristatymų ciklas, kurio tikslas – ne tik informuoti, bet ir įtraukti suinteresuotas šalis į projekto įgyvendinimo sprendimų priėmimo procesus, taip dar labiau atliepiant bendruomenių poreikius ir lūkesčius.

Siekdama užtikrinti projekto įgyvendinimo skaidrumą ir įtraukti suinteresuotas šalis, kovo mėnes IAE surengė pirmąją viešąją konsultaciją savivaldybių atstovams dėl GA įrengimo vietos parinkimo Lietuvoje. Ši iniciatyva tapo svarbiu žingsniu stiprinant dialogą su vietos bendruomenėmis ir valdžios institucijomis, siekiant priimti gerai informuotus sprendimus.

Tais pačiais metais GA projektas buvo pristatytas tarptautinei auditorijai – Baltijos jūros šalių regionų atstovų susitikime, kur aptarti bendri iššūkiai ir gerosios praktikos pavyzdžiai. Tai sudarė sąlygas dalintis patirtimi su kitomis valstybėmis, susiduriančiomis su panašiomis užduotimis radioaktyviųjų atliekų tvarkymo srityje. Taip pat projektas buvo pristatytas ir nacionaliniams ekspertams – Geologų sąjungos nariams bei nevyriausybinių organizacijų atstovams, tarp jų Aplinkosaugos koalicijos nariams.

2025 metais IAE planuoja tęsti bendradarbiavimą su suinteresuotomis šalimis ir pristatyti GA projekto įgyvendinimo etapus savivaldybėms. Ypatingas dėmesys bus skiriamas jų įtraukimui į sprendimų priėmimo procesą, pavyzdžiui, rengiant aplinkos apsaugos rizikų vertinimo galutinę ataskaitą. Ši iniciatyva ne tik padės užtikrinti projekto skaidrumą, bet ir leis bendruomenėms aktyviai dalyvauti svarstant svarbius su radioaktyviųjų atliekų saugykla susijusius klausimus.

Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos (toliau – MRAS) eksploatavimo nutraukimo projektas

2024 metais IAE, bendradarbiaudama su populiariu mokslo edukacijos projektu „Mokslo sriuba“, parengė trijų dalių reportažų ciklą, skirtą Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos (MRAS) eksploatavimo nutraukimo temai. Šie reportažai sulaukė didelio susidomėjimo – bendra peržiūrų apimtis siekė apie 19 900, o visa medžiaga yra laisvai prieinama internetu.

Balandžio 23 d. projektą įgyvendinanti institucija – Aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra (APVA) – organizavo vizitą į saugyklą, kurio metu buvo pristatyti pagrindiniai projekto rezultatai ir aptartos galimos plėtros kryptys. Tai buvo svarbi galimybė ne tik apžvelgti atliktus darbus, bet ir sustiprinti dialogą tarp įvairių suinteresuotų šalių.

2024 m. MRAS eksploatavimo nutraukimo projektas sulaukė ir tarptautinio dėmesio. Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) 68-osios generalinės konferencijos metu Side Event renginyje projektas buvo pristatytas plačiajai tarptautinei bendruomenei. Parengtame pranešime buvo apžvelgti atlikti darbai, pasiekta pažanga, įgyta patirtis ir išmoktos pamokos. Taip pat buvo parengtas ir tarptautinei bendruomenei pristatytas MRAS reportažas anglų kalba, kurį galima peržiūrėti internetu.

Ambasadorystės programa

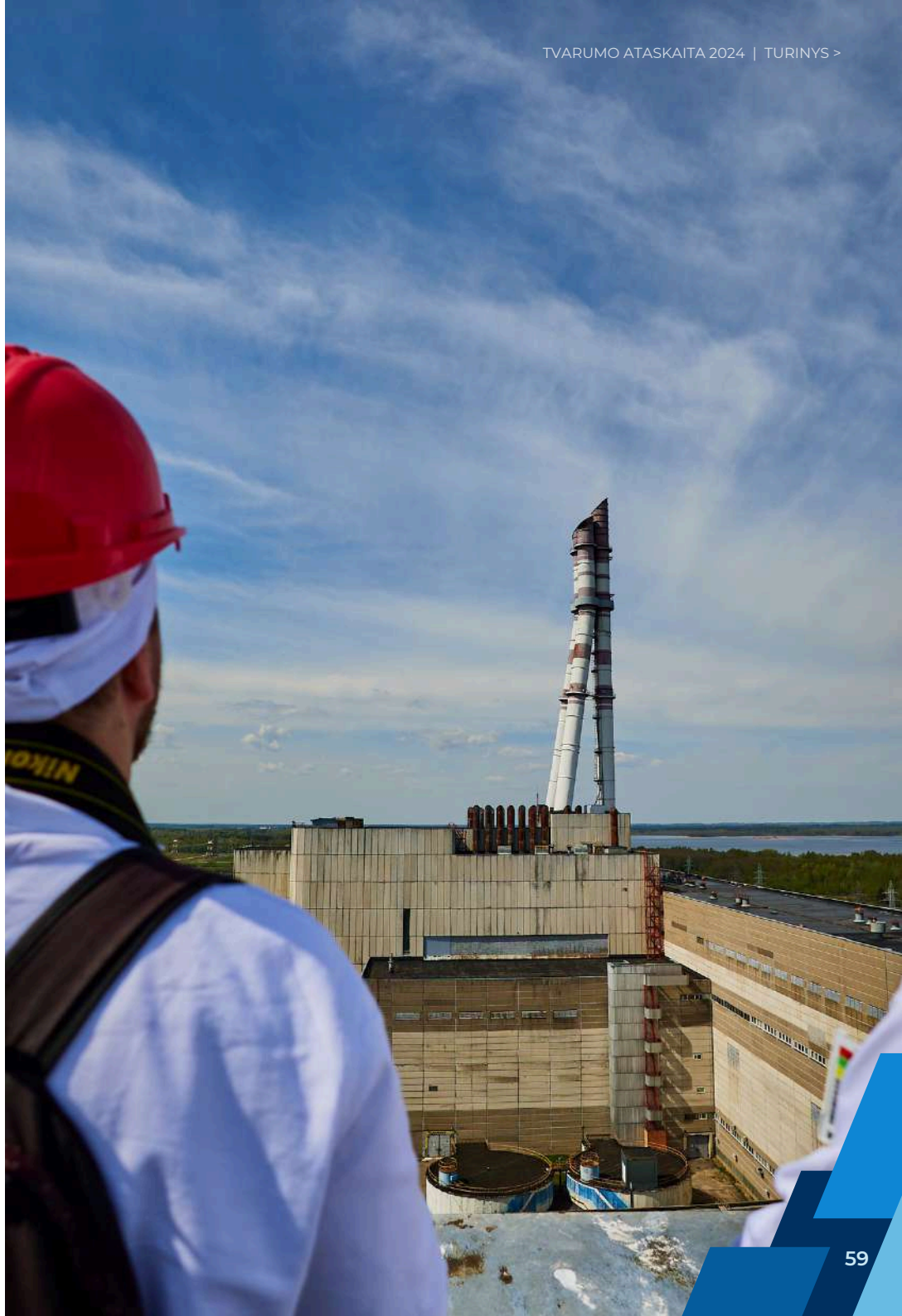
Darbuotojų ambasadorystės programa, skirta visuomenės įtraukimui ir darbdavio įvaizdžio gerinimui, įmonėje skatino darbuotojus dalintis savo darbinės veiklos akimirkomis socialiniuose tinkluose, tokiu būdu padidinant įmonės veiklos matomumą ir skatinant dialogą su potencialiais darbuotojais.

2024 m. pirmąjį pusmetį IAE ambasadorystės programa buvo tęsiama organizuojant periodines palaikymo sesijas dalyviams. Šis etapas buvo skirtas individualių komunikacijos planų kūrimui bei naujų komunikacijos formų pristatymui – įskaitant video turinį, memų kūrimą, personalizuotų emoji naudojimą, apklausų integraciją į įrašus bei DI galimybių pritaikymą. Antrasis etapas suteikė dalyviams daugiau laisvės pasirinkti patraukliausią komunikacijos formatą arba net išbandyti įvairias galimybes.

Iniciatyva davė puikių rezultatų – personalo atrankos specialistės užfiksavo padidėjusį gaunamų CV skaičių, o įmonės tinklalapio karjeros skiltis pritraukė žymiai daugiau peržiūrų. 2024 m. IAE buvo apdovanota sėkmingiausių komunikacijos kampanijų renginyje PR Impact Awards valstybės valdomų įmonių komunikacijos kategorijoje, įmonė taip pat buvo pakviesta į atvirą diskusiją didžiausioje personalo profesionalų konferencijoje „Motivated @ Work“, o sėkmingas darbuotojų įgalinimo pavyzdys buvo pristatytas Žinių radijo laidoje „Rinkodaros guru“.

Programos efektyvumą dar labiau patvirtino tai, kad kolektyve pasirodė ne vienas naujokas, kuris aktyviai įsitraukė į komunikacijos procesus ir pasidalino savo gyvenimo aprašymu, tapdamas mūsų komandos nariu.

2024 metų pabaigoje palaikymo sesijos buvo atnaujintos ir transformuotos į puikią platformą komandos stiprinimui, žinių mainams, iššūkių sprendimui bei komunikacijos turinio ir formų tobulinimui darbdaviui paieškoms. Šiame etape skatiname patirties mainus - ne tik sulaukiame ambasadorystės įgyvendinimo pasidalinimo patirčių iš kitų institucijų, bet ir patys esame kviečiami dalintis sėkmės istorijomis.

VALDYSENOS SRITIS

Tvarumo strateginis valdymas, įskaitant suinteresuotų šalių įtrauktį

Įmonė, atsižvelgdama į pasaulines tvarumo tendencijas ir klimato kaitos keliamas rizikas, laiko tvarumo valdymą esmine savo veiklos dalimi. Atsižvelgdama į nuolat kintančią tvarumo aplinką ir su ja susijusius iššūkius, IAE siekia kuo labiau sumažinti savo poveikį aplinkai ir efektyviai valdyti su tvarumu susijusias rizikas. Griežtėjantis tvarumo reglamentavimas skatina įmonę nuosekliai stebėti bei užtikrinti atitiktį Europos Sąjungos tvarumo reikalavimams, siekiant išvengti galimų neatitikimų.

2024 m. įmonė atliko **tvarumo valdymo brandos tyrimą**, pasitelkdama išorės ekspertus. Metų pabaigoje buvo pristatytos šio tyrimo išvados. Vertinimas padės geriau suprasti esamą situaciją, nustatyti tobulintinas sritis ir dar labiau sustiprinti tvarumo integraciją į organizacijos strateginius procesus.

Sėkmingos ir tvarios IAE veiklos užtikrinimas grindžiamas bendradarbiavimu su **suinteresuotomis šalimis (SŠ)** ir įsipareigojimų joms įgyvendinimu. Įmonė suinteresuotomis šalimis laiko tas grupes, kurioms IAE veikla yra itin aktuali ir (arba) daro didelį poveikį, taip pat grupes, kurios reikšmingai veikia pačią įmonę.

Siekdama išgirsti bendrą suinteresuotųjų šalių nuomonę apie įmonės veiklą ir toliau stiprinti jų įtraukimą, IAE kasmet atlieka pagrindinių **suinteresuotųjų grupių apklausą.** Respondentai vertina įmonę ir jos teikiamą informaciją. Pastaraisiais metais suinteresuotosios šalys įmonės veiklą įvertino pakankamai gerai: **2022 m. – 7,5 balo, 2023 m. – 7,31 balo iš 10**, buvo nustatytos tobulintinos bendradarbiavimo sritys.

2024 m. siekiant dar labiau sustiprinti šią veiklos dalį, buvo užsakytas tyrimų bendrovės „Spinter Research“ atliktas „Šalies gyventojų nuomonės tyrimas dėl IAE veiklos ir giluminio atliekyno projekto“. Tyrimo tikslas – išsiaiškinti šalies gyventojų informuotumą ir požiūrį į giluminio atliekyno projektą bei IAE veiklą. Tyrimo metu buvo apklausti 1008 respondentai. Gauti rezultatai padės įmonei geriau suprasti visuomenės nuomonę ir prisidės prie dar sklandesnio dialogo su suinteresuotomis šalimis.

2025 m. įmonė planuoja atlikti atskirą suinteresuotųjų šalių apklausą, siekdama išsiaiškinti jų lūkesčius, susijusius su tvarumo poveikiais, rizikomis ir galimybėmis. Gauti rezultatai bus apibendrinti ir integruoti į įmonės dvejopo reikšmingumo vertinimo išvadas.

Detalus suinteresuotųjų šalių sąrašas bei jų išdėstymas pagal suinteresuotumą ir įtaką organizacijos veiklai pavaizduotas suinteresuotųjų šalių žemėlapyje (žr. žemiau).

Šios temos valdymas plačiau aprašytas IAE Socialinėje atsakomybės politikoje.

Suinteresuotųjų šalių žemėlapis

SUSIDOMĖJIMO IR PARAMOS LYGIS

Aukštas	Vidutinis	Žemas
Visagino bendruomenė	Likusios ministerijos ir k.t. institucijos Valdymo koordinavimo centras Visagino priešgaisrinė tarnyba	Ignalinos raj. savivaldybė Klientai LR Konkurencijos tarnyba Kaimyninės Lietuvos šalys Nevyriausybinės organizacijos LR specialiųjų tyrimų tarnyba Valstybės sienos apsaugos tarnyba Ugdymo įstaigos/universitetai
Viešųjų pirkimų tarnyba	Viešojo saugumo tarnyba prie LR VRM Nacionalinis kibernetinio saugumo centras Tarptautinė atominės energijos agentūras TATENA Visagino savivaldybė LR Valstybės saugumo departamentas Kaimyninės Visagino savivaldybės	LR Aplinkos ministerija LR Finansų ministerija Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos
LR Energetikos ministerija Centrinės projektų valdymo agentūra prie LT finansų ministerijos Europos plėtros ir rekonstrukcijos bankas Darbuotojai ir profesinės sąjungos atstovai Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija IAE valdyba, Audito ir rizikų komitetas, Skyrimo ir atlygio komitetas Tylioji SŠ - Gamta	Aplinkos apsaugos agentūra Aplinkos projektų valdymo agentūra Europos Komisija Radiacinės saugos centras Tiekėjai/rangovai	LR Seimas LR Vyriausybė Visuomenė, žiniasklaida
	Vidutinis	Aukštas

ĮTAKOS ORGANIZACIJAI LYGIS

Korupcijos prevencija ir skaidrumas

Vienas iš esminių IAE veiklos principų – kurti korupcijai atsparią aplinką ir kovoti prieš visas korupcijos formas. Atsižvelgiant į tai, IAE savo veiklą siekia vykdyti pagal aukščiausius etikos reikalavimus bei principus ir taip vadovautis kertinėmis įmonės vertybėmis: veikti atsakingai, tvariai ir savo kasdienėje veikloje netoleruoti jokių korupcijos formų.

Visiems įmonės valdymo organų nariams, darbuotojams, veiklos partneriams ir tiekėjams yra taikoma valdybos patvirtinta Korupcijos prevencijos politika (galiojanti jos redakcija buvo patvirtinta 2023 m. vasario 20 d. posėdyje). Šiuo dokumentu įmonė įsipareigojo nesitaikstyti su korupcija, laikytis tarptautinių, LR teisės aktų korupcijos prevencijos srityje, bei viešai deklaruoja, kad įmonėje yra taikoma nulinė tolerancija korupcijai, ji netoleruoja neetiško elgesio, neteisėtų dovanų, nepotizmo ir kronizmo, interesų konflikto, kyšininkavimo, papirkimo, piktnaudžiavimo užimamomis pareigomis ir kitų korupcinių nusikalstamų veikų bei korupcijos pasireiškimo formų. 2024 metais korupcijos atvejų įmonėje nebuvo nustatyta.

2025 metais planuojama atnaujinti Korupcijos prevencijos politiką, atsižvelgiant į tarptautinio standarto LTS ISO 37001:2017 reikalavimus. Šis standartas nustato veiksmingas kovos su kyšininkavimu gaires, kurios padės dar labiau sustiprinti skaidrumą ir etišką veiklą įmonėje. Politiką papildys naujas įsipareigojimas, draudžiantis kyšininkavimą užsienyje. Šio draudimo esmė bus išsamiai detalizuota Antikorupcinio elgesio taisyklėse, kuriose pateikiami aiškūs praktiniai pavyzdžiai ir galimos situacijos, su kuriomis gali susidurti darbuotojai.

Darbuotojams yra taikomas Darbuotojų etikos kodeksas, kuriame aprašyti elgesio principai ir profesinės etikos normos, susijusios su interesų konfliktų valdymu, konfidencialios informacijos apsauga ir naudojimu, darbuotojų tarpusavyje santykiais įmonėje ir kt.

IAE, kaip perkančioji organizacija, į IAE kovos su korupcija sistemą įtraukiame ir visus rinkos dalyvius, esamus ir potencialius tiekėjus, kuriems yra taikomas Tiekėjų etikos kodeksas, kuris nustato pagrindinius įmonės tiekimo grandinės valdymo principus ir Tiekėjų elgesio nuostatas, kurios sudaro prielaidas tvariam, sąžiningam ir gerosiomis verslo etikos praktikomis pagrįstam bendradarbiavimui su prekių, paslaugų ir darbų tiekėjais bei subtiekėjais. IAE tikisi, kad tiekėjai laikysis šio Tiekėjų etikos kodekso viso bendradarbiavimo su įmone laikotarpiu, nepriklausomai nuo bendradarbiavimo formų. Viena iš pagrindinių IAE vertybių yra veiklos skaidrumas, todėl tokių pačių vertybių laikymosi įmonė tikisi ir iš savo tiekėjų.

Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo dokumentai yra viešinami tiek IAE intranete, tiek IAE interneto svetainėje | Korupcijos prevencija. Taip pat su šiais dokumentais IAE darbuotojai privalomai yra supažindinami dokumentų valdymo sistemos pagalba, o darbuotojus, neturinčius prieigos prie dokumentų valdymo sistemos, su šiais dokumentais privalo supažindinti tiesioginiai vadovai arba jų paskirti asmenys.

PRANEŠIMŲ KANALAS IR PRANEŠĖJŲ APSAUGA

Įmonėje veikia **vidinis informacijos apie pažeidimus teikimo kanalas**, kuriuo galima pranešti apie korupcinio pobūdžio pažeidimus. Tiriami atvejai, galintys turėti korupcinio ar kito pobūdžio nusikalstamos veikos požymių. 2024 metais Prevencijos skyrius, vidiniais informacijos apie pažeidimus teikimo kanalais, gavo 5 pranešimus apie galimai padarytus pažeidimus. Visais atvejais buvo pradėti vidiniai tyrimai. Pranešimų, pagal LR pranešėjų apsaugos įstatymą, 2024 metais negauta.

2025 m. pradžioje IAE interneto svetainėje buvo atnaujinta informacija apie grįžtamojo ryšio teikimą asmenims, pasinaudojusiems pranešimo kanalu. Svetainėje nurodytas konkretus kontaktinis asmuo, jo kontaktiniai duomenys bei detalizuota grįžtamojo ryšio teikimo tvarka – informacija apie pranešimo gavimą, nagrinėjimo pradžią ir išnagrinėjimo eigą.

Svarbu paminėti, kad grįžtamasis ryšys pateikiamas tik tiems asmenims, kurie pranešime nurodo savo kontaktinius duomenis. Tokiu atveju pranešimą pateikęs asmuo informuojamas apie priimtą sprendimą bei jo rezultatus tuo pačiu būdu, kuriuo buvo gautas pranešimas, nebent jis pats nurodo kitą pageidaujamą informacijos gavimo būdą.

Daugiau informacijos pasiekiama čia: Pranešėjų apsauga.

INTERESŲ KONFLIKTŲ VALDYMAS

Įmonėje užtikrinamas viešųjų ir privačių interesų deklaravimas ir interesų konfliktų valdymas. Sudarytas pareigų, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašas, kuris reguliariai peržiūrimas. 2024 metais visi šiame sąraše esantys darbuotojai, bei įmonės darbuotojai, dalyvaujantys pirkimo procedūrose, teikia deklaracijas Privačių interesų registre PINREG. Įmonėje užtikrinama, kad darbuotojai nusišalintų nuo sprendimų, kurie gali sukelti interesų konfliktą, rengimo, svarstymo ar priėmimo procedūrų. Visa tai detaliai reglamentuoja LR viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo ir LR lobistinės veiklos įstatymo nuostatų laikymosi kontrolės vykdymo tvarkos aprašas. 2024 metais, periodiškai buvo atliekama privačių interesų deklaracijų duomenų stebėsena, taip pat buvo inicijuoti susitikimai su padalinių vadovais aptarti esminius privačių interesų aspektus, galimus interesų konfliktus, taip pat teikiamos rekomendacijos kaip identifikuoti galimą interesų konflikto regimybę, bei veiksmai susidūrus su interesų konfliktu.

Siekiant užtikrinti personalo patikimumą ir mažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę, įmonėje patvirtintas pareigybių, dėl kurių teikiamas prašymas Specialiųjų tyrimų tarnybai pateikti informaciją apie asmenį, siekiantį eiti pareigas, sąrašas, kuris peržiūrimas kasmet.

Ruošiantis įdiegti LTS ISO 37001:2017 standartą, 2024 metais IAE patvirtino Darbuotojų pareigybių rizikos vertinimo ir asmenų stropaus patikrinimo tvarkos aprašą. Šis dokumentas nustato įmonės vadovų ir specialistų (išskyrus darbininkų) pareigybių rizikos vertinimo tikslus, kriterijus ir tvarką, siekiant identifikuoti pareigybes, kuriose korupcijos rizika yra didesnė nei minimali (padidinta rizika). Remiantis šiuo vertinimu, sudaromas sąrašas pareigybių, į kurias prieš priimant asmenį, būtina pateikti rašytinį prašymą LR Specialiųjų tyrimų tarnybai (STT).

2024 metais į Specialiųjų tyrimų tarnybą (STT) buvo kreiptasi dėl 31 kandidato, pretenduojančio užimti pareigas. Tai rodo ne tik šių pozicijų svarbą, bet ir aukštus skaidrumo bei patikimumo reikalavimus, keliamus būsimiems darbuotojams. Šis procesas užtikrina, kad įmonėje dirbtų tik aukščiausius etikos standartus atitinkantys specialistai.

Be to, įmonė aktyviai dalyvauja LR Energetikos ministerijos ir jos priskirtų įstaigų korupcijos prevencijos 2023–2024 metų veiksmų plano įgyvendinime.

KORUPCIJOS RIZIKŲ VERTINIMAS IR VALDYMAS

Korupcijos prevencijos subprocesas yra neatsiejama Įmonės valdymo proceso dalis. Siekiant užtikrinti veiklos skaidrumą, reguliariai atliekamas rizikų vertinimas, o nustatytoms grėsmėms valdyti taikomos riziką mažinančios priemonės.

2024 metais, remiantis 2023 m. atlikto Korupcijos rizikų vertinimo vidaus audito rezultatais, buvo įvertintos korupcijos rizikos rizikingiausiose įmonės veiklose:

- Viešieji pirkimai.
- Žmogiškųjų išteklių valdymas.
- Pardavimų procesas.

Atsižvelgiant į šias sritis, buvo numatytos tikslinės rizikų valdymo priemonės, skirtos stiprinti skaidrumą ir užtikrinti veiklos sąžiningumą.

Pagal įmonėje nustatytą tvarką, korupcijos rizikos vertinamos du kartus per metus. Pagrindinės identifikuotos rizikos išlieka nepakitusios:

- Viešųjų pirkimų procesas.
- Įmonės turto valdymas, naudojimas, nurašymas ir realizavimas.
- Personalo paieškos ir atrankos procesas.
- Viešųjų ir privačių interesų derinimo kontrolė.
- IAE konfidencialios informacijos atskleidimas.
- Nepakankama IAE darbuotojų antikorupcinė kultūra.
- Sankcijų pažeidimų rizika.

2024 m. atliktų rizikos vertinimų rezultatai rodo, kad vidutinės rizikos kategorijoje buvo įvertintos šios sritys: korupcijos rizika viešųjų pirkimų srityje; rizika, susijusi su įmonės turto valdymu, naudojimu, nurašymu ir realizavimu; IAE konfidencialios informacijos atskleidimo rizika; bei sankcijų pažeidimų rizika.

GRI 205-1 GRI 205-3

2024 METAIS ATLIKTŲ KORUPCIJOS RIZIKŲ MAŽINIMO DARBŲ APIMTYS:

- Viešųjų pirkimo proceso prevencinė patikra – 5 proc. nuo pirkimo paraiškų. Įvykdyta 7,5 proc nuo paraiškų (150 proc.).
- Viešųjų ir privačių interesų deklaravimo kontrolė – 100 proc.
- Pažeidimų tyrimai – 12 vidaus tyrimų.
- IAE materialinių vertybių inventorizacijų atlikimas – 6.
- Personalo atrankos skaidrumo užtikrinimas (pagal poreikį) – dalyvauta 15 atrankoje (tik rizikingos pareigybės, pagal nustatytus kriterijus)
- Tarptautinių sankcijų patikra – 1810 išvados.
- Parduodamo turto aukcionų rengimo, vykdymo proceso prevencinė stebėsena – 127 aukcionai.
- Rekomendacijų antikorupcinės aplinkos kūrimo klausimais (interesų deklaravimo, viešųjų pirkimų srityse ir kt.) teikimas – suorganizuoti 5 susitikimai su padaliniais, pateiktos rekomendacijos.

2024 metais atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas pirkimų proceso etape: pirkimo sutarties sudarymas, vykdymas ir kontrolė. Išvada pasiekiama čia.

KORUPCIJOS PREVENCIJOS KOMUNIKACIJA IR MOKYMAI

2022 metų pabaigoje patvirtinta IAE 2023–2025 metų korupcijos prevencijos programa, kurios tikslas – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą kovą su korupcija, tobulinti esamas bei diegti naujas prevencijos priemones. Tokiu būdu stiprinamas įmonės veiklos viešumas, atvirumas ir darbuotojų atsparumas korupcijai. Programos įgyvendinimą reglamentuoja parengtas įgyvendinimo priemonių planas, kurio vykdymas stebimas du kartus per metus (pasibaigus kiekvienam kalendorinio pusmečio laikotarpiui). Visos 2024 metais suplanuotos priemonės buvo sėkmingai įgyvendintos, o korupcijos prevencijos programa kartu su jos įgyvendinimo ataskaitomis viešai skelbiamos tiek įmonės intranete, tiek internete. Svarbūs pokyčiai ir įvykiai, susiję su politikos įgyvendinimu, pristatomi įmonės valdybos bei Audito ir rizikų komiteto posėdžiuose, užtikrinant nuolatinį skaidrumą ir tobulėjimą.

2025 metų pabaigoje planuojama rengti naujo laikotarpio (2026–2027 metų) korupcijos prevencijos programos ir jos įgyvendinimo priemonių plano rengimą, siekiant dar labiau sustiprinti kovos su korupcija sistemą IAE.

Siekiant užtikrinti veiksmingą korupcijos prevenciją įmonėje ir stiprinti antikorupcinį švietimą, nuo 2024 m. rugpjūčio 13 d. per visą mėnesį įmonės darbuotojai savarankiškai dalyvavo mokymuose, organizuotuose Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) e. mokymo platformoje. Mokymų metu buvo pristatytos temos: „Korupcijos samprata“, „Interesų konfliktai“, „Dovanų politika“ ir „Pranešėjų apsauga“. Sėkmingai atliko testus 972 darbuotojai, kuriems buvo išduoti sertifikatai. Tai parodė, kad mūsų bendruomenė aktyviai kuria antikorupcinę aplinką, laikosi aukščiausių etikos standartų ir savo kasdienėje veikloje griežtai netoleruoja korupcijos apraiškų, taip prisidėdama prie bendro antikorupcinio sąmoningumo didinimo. Pagal STT pateiktus duomenis, 2024 metais IAE tapo aktyviausia STT e. mokymo platformos naudotoja, surinkusi 3 880 sertifikatus.

Be to, 2024 m. spalio 23 d. „Transparency Lietuva” atstovai pristatė korupcijos prevencijos tendencijas IAE vadovams, pristatyme dalyvavo 38 vadovai iš įvairių lygmenų.

Informacija apie esminius IAE sukurtos ir veikiančios korupcijos prevencijos sistemos elementus – korupcijos prevencijos politiką, pranešėjų apsaugą, privačių interesų deklaravimą ir interesų konfliktų valdymą, bei dovanų priėmimo ir teikimo taisykles – pateikiama atnaujintoje „Naujoko knygoje“, kurią susipažinimui gauna visi naujai priimami įmonės darbuotojai.

GRI 205-2

2024 m. pirmame pusmetyje informacija apie taikomas antikorupcines priemones buvo atnaujinta. Nuo 2025 m. vasario mėnesio, ruošiantis diegti antikorupcinės vadybos sistemą pagal LTS ISO 37001:2017 standartą, visiems naujai priimamiems darbuotojams individualiai bus siunčiama apibendrinta informacija apie įmonėje taikomas korupcijos prevencijos priemones, įskaitant kontaktinę informaciją, taip pat pateikiama Korupcijos prevencijos politika.

2024 metais buvo tęsiamas bendradarbiavimas tiek su Skaidrumo akademija, tiek su „Transperancy International" Lietuvos skyriumi.

TARPTAUTINIŲ SANKCIJŲ TAIKYMO POLITIKA

Siekdama atliepti gerąsias praktikas, IAE patvirtino **Tarptautinių sankcijų taikymo politikos aprašą**. Šis dokumentas skirtas nustatyti vieningą sankcijų įgyvendinimo modelį, užtikrinantį LR nacionalinio saugumo ir užsienio politikos interesus bei įgyvendinantį tarptautinius įsipareigojimus.

Politikos aprašas suderintas su Europos Sąjungos bendra užsienio ir saugumo politika, taip pat prisideda prie pasaulinės taikos, stabilumo ir teisės viršenybės palaikymo. Dokumentas remia tarptautinės bendruomenės kovą su tarptautiniu terorizmu, žmogaus teisių pažeidimais bei teritoriniais, etniniais ir religiniais konfliktais kitose valstybėse.

2024 M. ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI:

- Įgyvendinta IAE 2023–2025 m. korupcijos prevencijos programa (100 proc.).
- Atliktas tolerancijos korupcijai tyrimas ir atsparumo korupcijai lygio (AKL) nustatymas: 2024 m. pabaigoje Prevencijos skyrius jau penktą kartą vykdė IAE darbuotojų apklausą, siekiant nustatyti jų požiūrį į korupciją, asmeninę patirtį ir santykį su ja. Anketas užpildė 329 darbuotojai, tai sudaro beveik 33 proc. įmonės darbuotojų, turinčių kompiuterizuotas darbo vietas.
- Apklausos rezultatai parodė, kad 2024 m. nėra nė vieno darbuotojo, toleruojančio korupciją įmonėje. Tolerancija korupcijai nuosekliai mažėjo nuo 2022 m. (2022 m. – 4 proc., 2023 m. – 0 proc., 2024 m. – 0 proc.). Taip pat rezultatai parodė, kad:
  - 86 proc. respondentų, pastebėję korupcijos atvejį darbe, apie tai praneštų IAE vadovui, atsakingam asmeniui arba kompetentingoms institucijoms.
  - 96 proc. darbuotojų žino, kad IAE už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas padalinys yra Prevencijos skyrius.
  - 98 proc. respondentų mano, kad išaiškėjus galimam pažeidimui, jis būtų tinkamai ištirtas ir įvertintas.
- Atsižvelgiant į gautus rezultatus, Prevencijos skyrius ateityje planuoja sustiprinti antikorupcinių priemonių viešinimą, informuoti apie pranešėjų apsaugos institutą bei rengti darbuotojams aktualius antikorupcinio švietimo mokymus.
- Atliktas Atsparumo korupcijai lygio tyrimas: vertinta, kiek ir kokių korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių yra įdiegta IAE, jų diegimo kokybė, praktinis pritaikymas ir pasiekti rezultatai. IAE atsparumo korupcijai lygio indeksas siekia 0,93 – tai rodo labai aukštą atsparumą korupcijai.
- Priimtas sprendimas 2025–2026 m. sertifikuotis pagal LST ISO 37001:2017 „Antikorupcinė vadybos sistema": parengtas ir pradėtas įgyvendinti pasiruošimo įdiegti antikorupcinės vadybos sistemą priemonių planas. 2024 m. suplanuotos priemonės buvo įgyvendintos 100 proc.
- Tarptautinių sankcijų patikrai pasitelktos dvi informacinės sistemos – „DonJones" ir „Credisafe". Šios sistemos padeda valdyti tarptautinių sankcijų pažeidimo riziką. 2024 m. nebuvo nė vieno atvejo, kai įmonė būtų įsigijusi produktus iš sankcionuotų subjektų.

2024 M. ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI:

- Parengtas IAE antikorupcinės veiklos vadovas.
- Parengtas Asmenų prašymų, skundų ir pranešimų, įskaitant anoniminius, teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašas, reglamentuojantis jų gavimą per įmonės vidinį pranešimų apie pažeidimus kanalą.
- ISO 37001:2016 standarto diegimui būtinų priemonių įgyvendinimas.

2025 M. PLANAI:

Planuojama tęsti ir striprinti nuolat įgyvendinamas korupcijos prevencijos politikos įgyvendinimo priemones:

- Prevencinė viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo kontrolė – stebėsena ne mažiau kaip 5 proc. paraiškų, ypatingą dėmesį skiriant strateginiams pirkimams.
- Korupcijos prevencijos rizikų vertinimas ir valdymas.
- Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas – atliekamas įvertinus poreikį.
- Tolerancijos korupcijai tyrimo ir atsparumo korupcijai lygio nustatymas.
- IAE antikorupcinės brandos vertinimas.
- Darbuotojų antikorupciniai mokymai, testavimas ir sertifikavimas.

Fizinė sauga ir kibernetinis saugumas

Fizinės saugos ir kibernetinio saugumo tema IAE, kaip valstybės valdomai įmonei, visada buvo viena iš prioritetinių. Ši sritis yra ypač svarbi, atsižvelgiant į augantį kibernetinių grėsmių skaičių ir jų sudėtingumą. 2024 m. kibernetinių incidentų neužfiksuota. Techninių priemonių pagalba fiksuoti 48 056 kibernetiniai įvykiai, kuriuos sudarė kenkėjiškos programinės įrangos platinimas, informacijos rinkimas, bandymai įsilaužti į mūsų informacinę struktūrą.

2022 m. buvo pastebėta aiški tendencija – kibernetinių įvykių skaičius ir grėsmių sudėtingumas nuosekliai didėjo. Tais metais užfiksuoti 25 646 kibernetiniai įvykiai, kuriuos lėmė įvairios IT infrastruktūros atakos, įskaitant prievadų skenavimą, saugumo spragų paiešką, slaptažodžių parinkimo metodus, kenkėjiškos programinės įrangos platinimą, suklastotų el. laiškų siuntimą bei bandymus išvilioti prisijungimo duomenis. Nuo to laiko kibernetinio saugumo situacija tapo dar sudėtingesnė, o grėsmių lygis nuolat auga.

2024 m. įmonė neberegistravo nepageidaujamų elektroninių laiškų (SPAM) skaičiaus, kadangi beveik visi tokie pranešimai yra sulaikomi pašto tarnybos sistemų. Tačiau, palyginti su 2023 m., fiksuotų kibernetinių įvykių skaičius išlieka gana aukštas. Tai rodo, kad kibernetinio saugumo iššūkiai tebėra aktualūs ir reikalauja nuolatinės priežiūros bei tolesnių investicijų į apsaugos priemones.

2025 m. IAE kibernetinės erdvės stebėsenai bus įsigyta 24x7 SOC (angl. – Security Operations Center) paslauga. Artimiausiu metu bus įsigyta Informacijos saugumo pareigūno CISO (angl. Chief Information Security Officer) paslauga. Taip pat 2025 m. pradžioje buvo paskirtas naujas kibernetinio saugumo vadovas.

Viena iš esminių priemonių stiprinant IT saugumą yra iškeltų reikalavimų tiekėjams įgyvendinimas. Kadangi IAE veikia srityse, kurios yra nacionalinio saugumo užtikrinimo strategiškai svarbių ūkio sektorių dalimi, tiekėjams taikomi griežti reikalavimai – užtikrinti, kad jų siūlomos prekės (įskaitant sudedamąsias dalis bei prekių ir jų dalių gamintojus), paslaugos ir darbai nekeltų grėsmės ne tik įmonės informacinei infrastruktūrai, bet ir nacionaliniam saugumui.

Trečiųjų šalių prisijungimų prie vidinių IAE informacinių sistemų kontrolei, tiekėjų veiksmų kontrolei, jų registravimui ir įrašymui naudojama privilegijuotų prieigų valdymo sistema (angl. PAM, Privileged Access Management). Be to, su tiekėjais sudaromos konfidencialumo sutartys ir pasirašomi konfidencialumo pasižadėjimai.

Nacionaliniam kibernetinio saugumo centrui prie Krašto apsaugos ministerijos buvo pateikti IAE kibernetinio saugumo politiką reglamentuojantys dokumentai. Raštu ĮG-3250 NKSC informavo, kad IAE pateiktiems IAE kibernetinio saugumo politiką reglamentuojantiems dokumentams pastabų neturi ir laiko suderintais.

Įmonė nuolat tobulina savo kibernetinės erdvės stebėsenos procesus. Siekiant užtikrinti aukščiausią saugumo lygį, planuojama, kad mūsų SOC paslaugos bus praplėstos ir veiks visą parą, septynias dienas per savaitę.

2024 M. ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI:

- KSG specialistai kartu su Nacionalinio kibernetinio saugumo centru prie KAM organizavo tris imitacines socialinės inžinerijos pratybų „PhishEx“ kampanijas, kurių tikslas buvo ugdyti IAE kompiuterių tinklo naudotojų atsparumą tikroms kibernetinėms atakoms.
- Parengti pirkimo dokumentai, skirti IAE aukšto prieinamumo klasterizuotai virtualizacijos platformai sukurti. Ši platforma bus skirta išskirtinai kibernetinio saugumo užtikrinimui reikalingiems sprendimams. Perkamas Tarnybinių stočių klasteris pakeis šiuo metu šiam tikslui naudojamus pasenusius personalinius kompiuterius.
- Techninių priemonių pagalba vykdoma kibernetinės erdvės stebėsena.

2024 M. ATLIKTI DARBAI IR PASIEKIMAI:

- Vidiniame tinklapyje ir el. paštu atliekamas reguliarus vartotojų edukavimas kibernetinio saugumo klausimais.
- 2024 m. buvo atliekamas IT/OT infrastruktūrų saugos spragų aptikimas ir vertinimas. Atlikta 15 patikrinimų, parengtos ataskaitos ir perduotos IT skyriui reikalingų darbų vykdymui.
- IAE darbuotojai dalyvavo nacionalinėse kibernetinio saugumo pratybose „Kibernetinis skydas OPEX 2024“. Pratybų dalyviai treniravosi aptikti, suvaldyti kibernetines atakas ir koordinuoti veiksmus tarp skirtingų institucijų, užtikrinančių kibernetinių incidentų valdymą ir tyrimą.
- Rizikų analizė, rizikų vertinimas kartu su RVS atstovais atliekamas kiekvieną ketvirtį, rizikos nustatytos ir valdomos, turime rizikų registrą, kuris kiekvieną ketvirtį atnaujinamas, rizikos valdomos organizacinių ir techninių KS priemonių pagalba.
- Baigiamas dviejų faktorių autentifikacijos diegimas, naudojamas kompiuterių tinklo segmentavimas, perduodamų duomenų šifravimas, web filtravimas.
- 2024 m. metais buvo atlikti IAE informacinės infrastruktūros sistemose įvykusių kibernetinių incidentų valdymo plano ir IAE informacinių sistemų veiklos tęstinumo valdymo plano išbandymai. Parengtos ataskaitos, suderintos su NKSC.

2025 M. PLANAI:

- Teisinės atitikties užtikrinimas:
  - 2024-10-18 įsigaliojus naujai Kibernetinio saugumo įstatymo redakcijai ir 2024-11-06 įsigaliojus poįstatyminiams teisės aktams (Nacionaliniam kibernetinių incidentų valdymo planui, Kibernetinio saugumo reikalavimų aprašui ir kt.), atliekamas jų nagrinėjimas bei atitikties vertinimas.
  - Rengiamas TIS2 saugos direktyvos organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų įgyvendinimo priemonių planas.
- Technologiniai sprendimai:
  - Naujos SOC (Security Operations Center) paslaugos įdiegimas.
  - Turimų kibernetinio saugumo sprendimų perkėlimas į įsigytą serverių klasterį.
- Dokumentacijos atnaujinimas:
  - Kibernetinio saugumo politiką reglamentuojančių dokumentų pritaikymas prie naujos Kibernetinio saugumo įstatymo redakcijos.

Tiekimo grandinės valdymas ir tvarumas tiekimo grandinėje

Dalis su IAE eksploatavimo nutraukimu susijusio aplinkosaugos ir socialinio poveikio priklauso nuo įmonės tiekėjų. IAE siekia laikytis aukštesnių nei teisės aktuose įtvirtintų reikalavimų etikos, aplinkosaugos bei socialinės atsakomybės srityse, ir siekia bendradarbiauti su tiekėjais, atitinkančiais įmonės puoselėjamas vertybes. Minimalūs standartai, kurių laikymosi, o idealiu atveju – viršijimo, įmonė tikisi iš visų tiekėjų, yra apibrėžti IAE Tiekėjų etikos kodekse. Įmonė nuolat organizuoja tiekėjų dienas, bendrauja su tiekėjais tiek rinkos tyrimo, tiek rinkos konsultacijų atlikimo tikslais. 2024m. Buvo suorganizuota viena tiekėjų diena, kurioje dalinomės patarimais, kaip sklandžiai ir sėkmingai dalyvauti mūsų skelbiamuose pirkimuose.

IAE viešieji pirkimai reglamentuojami LR viešųjų pirkimų įstatymu (toliau – VPĮ) ir kitais teisės aktais. 2024 m. 15,8 proc. (2023 m. – 74,3 proc.) visų pirkimų buvo vykdomi kaip „žalieji“, t. y. tiekėjai buvo vertinami pagal aplinkos apsaugos kriterijus. Nors pagal VPĮ visi pirkimai turėtų atitikti žaliųjų pirkimų reikalavimus, šie kriterijai nebuvo privalomi pirkimams, pradėtiems 2022 m., todėl ne visi tokie pirkimai įgyvendinti kaip žalieji. Viena iš statybos darbų pirkimo sutarčių, sudaranti didžiąją dalį įmonės sutarčių bendros vertės, buvo pasirašyta 2024 m., tačiau pirkimo procesas pradėtas dar 2022 m., kai reikalavimas vykdyti 100 proc. pirkimų kaip žalius dar nebuvo įsigaliojęs. VPT švieslentėje žaliųjų pirkimų rodiklis skaičiuojamas pagal sutarčių sudarymo datą.

Visiems 2024 m. pradėtiems pirkimams, kuriems taikomi žaliųjų pirkimų kriterijai, įmonė visiškai įgyvendina reikalavimą vykdyti pirkimus kaip žalius.

Socialiniai kriterijai pirkimuose nebuvo taikomi. Žaliųjų pirkimų reikalavimai nustatomi rengiant technines specifikacijas, nustatant tiekėjų kvalifikacijos reikalavimus ar kvalifikacinės atrankos kriterijus, pasiūlymų vertinimo kriterijus, pirkimo sutarties vykdymo sąlygas ir (ar) kitus reikalavimus tiekėjams.

[1]Žaliasis pirkimas – pirkimas, kurio vykdytojas siekia įsigyti prekių, paslaugų ar darbų, darančių kuo mažesnį poveikį aplinkai viename, keliuose ar visuose prekės, paslaugos ar darbo gyvavimo ciklo etapuose. Žalieji pirkimai yra galinga strateginė priemonė žalinti ekonomiką, vykdyti klimato politikos įsipareigojimus, skatinti ekologines inovacijas ir kelti šalies konkurencingumą. Aplinkosaugos principų taikymas viešuosiuose pirkimuose gali tapti reikšmingu įrankiu siekiant žaliosios pertvarkos. (Viešųjų pirkimų tarnybos apibrėžimas).

GRI 308-1 GRI 414-1

Rizikų ir atitikties valdymas

Įmonė deda visas pastangas atitikti griežtą veiklos reguliavimą ir reglamentavimą. IAE yra kontroliuojama Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (VATESI) ir tarptautinių Europos atominės energetikos bendrijos (Euratom) ekspertų, nuolat atliekančių planinius ir neplaninius veiklos patikrinimus. 2022–2024 m. teisės aktų reikalavimų neatitikčių, sukėlusių neigiamus padarinius, nebuvo.

Siekdama dar efektyvesnio rizikų valdymo, 2024 m. įmonė įsidiegė IT sistemą **Essential ERM**, automatizuojančią rizikų valdymo procesus.

Rizikų ir atitikties valdymas plačiau aprašytas metų veiklos ataskaitos skyriuje *Rizikų valdymas*.

GRI 2-27

GRI rodyklė

GRI rodiklių sąrašas

Pareiškimas dėl GRI standartų naudojimo	Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės tvarumo ataskaita atitinka GRI standartus ir yra pateikta už laikotarpį nuo 2024 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.
Taikomi GRI 1	GRI 1: Taikymo pagrindai 2021
Taikomi GRI standartai sektoriams	Netaikomi

GRI 2: Bendroji informacija 2021		
GRI standartas		Puslapis
1. Organizacija ir jos ataskaitų teikimo praktika		
2-1	Informacija apie organizaciją	5 psl.
2-2	Subjektai, įtraukti į organizacijos tvarumo ataskaitą	4 psl.
2-3	Ataskaitinis laikotarpis, ataskaitų teikimo dažnumas ir kontaktinis asmuo klausimams apie ataskaitą	4 psl.
2-4	Pasikartojanti informacija	4, 16 psl.
2-5	Išorinis patikrinimas	4 psl.
2. Veikla ir darbuotojai		
2-6	Veikla, vertės grandinė ir kiti verslo santykiai	5 psl.
2-7	Darbuotojų skaičius ir įvairovė	41 psl.
2-8	Darbininkai, kurie nėra organizacijos darbuotojai	41 psl.
3. Valdymas		
2-9	Valdymo struktūra ir sudėtis	14 psl.
2-10	Aukščiausiojo valdymo organo narių siūlymas ir atranka	14 psl.
2-11	Aukščiausiojo valdymo organo pirmininkas	14 psl.
2-12	Aukščiausiojo valdymo organo vaidmuo prižiūrint organizacijos poveikio valdymą	14 psl.
2-13	Atsakomybės už organizacijos poveikio valdymą delegavimas	14 psl.
2-14	Aukščiausiojo valdymo organo vaidmuo teikiant tvarumo ataskaitas	4 psl.
2-15	Interesų konfliktai	15 psl.
2-16	Pranešimai apie kritines problemas	14 psl.
2-17	Aukščiausiojo valdymo organo narių turimos žinios tvaraus vystymosi srityje	14 psl.
2-18	Aukščiausiojo valdymo organo veiklos rezultatų vertinimas	15 psl.
2-19	Atlygio politika	43 psl.
2-20	Atlyginimų nustatymo procesas	43 psl.
2-21	Metinio atlyginimo santykis	44 psl.
4. Strategija, politika ir taikomos praktikos		
2-22	Pareiškimas apie tvarios plėtros strategiją	3 psl.
2-23	Atsakingo verslo politika	7 psl.
2-24	Atsakingo verslo politikoje apibrėžtų įsipareigojimų įtvirtinimas	7 psl.
2-25	Sukelto neigiamo poveikio ištaisymo procesai	15 psl.
2-26	Patarimų ir susirūpinimą keliančių klausimų iškėlimo instrumentai	15 psl.
2-27	Atitiktis teisiniam reguliavimui	71 psl.
2-28	Narystė asociacijose	*Įmonė nedalyvauja asociacijų veikloje. Lietuva kaip valstybė dalyvauja tarptautinėse organizacijose (TATENA, WANO, Euratom ir kt.), o IAE įsitraukia į šių organizacijų rengiamas diskusijas, konferencijas, mokymus ir kt.*

5. Suinteresuotųjų šalių dalyvavimas		
2-29	Bendradarbiavimo su suinteresuotomis šalimis praktika	61 psl.
2-30	Kolektyvinės sutartys	43 psl.
GRI 3: Pagrindinės tvarumo temos 2021		
3-1	Pagrindinių tvarumo temų nustatymo procesas	16 psl.
3-2	Pagrindinių tvarumo temų sąrašas	17 psl.
3-3	Pagrindinių tvarumo temų valdymas	17 psl.
Ekonominės temos		
GRI 205: Antikorupcija 2016		
205-1	Operacijos, kurios buvo įvertintos dėl su korupcija susijusios rizikos	64 psl.
205-2	Antikorupcinių politikų ir procedūrų komunikacija ir mokymai	65 psl.
205-3	Patvirtinti korupcijos incidentai ir veiksmai, kurių buvo imtasi	64 psl.
Aplinkosaugos temos		
GRI 302: Energija 2016		
302-1	Energijos suvartojimas organizacijoje	31 psl.
302-3	Energijos intensyvumas	31 psl.
GRI 305: Emisijos 2016		
305-1	Tiesioginės (Scope 1) ŠESD emisijos	30 psl.
305-2	Netiesioginės (Scope 2) energijos ŠESD emisijos	30 psl.
GRI 306: Atliekos 2020		
306-1	Atliekų susidarymas ir reikšmingas su atliekomis susijęs poveikis	34 psl.
306-2	Reikšmingo su atliekomis susijusio poveikio valdymas	34 psl.
306-3	Susidariusios atliekos	34 psl.
306-4	Atliekos, kurios nebuvo pašalintos	35 psl.
306-5	Į šalinimą nukreiptos atliekos	34 psl.
GRI 308: Tiekėjų patikrinimas pagal aplinkosaugos kriterijus 2016		
308-1	Nauji tiekėjai, kurie buvo patikrinti pagal aplinkosaugos kriterijus	70 psl.
Socialinės temos		
GRI 401: Įdarbinimas 2016		
401-1	Priimti nauji darbuotojai ir darbuotojų kaita	46 psl.
401-2	Visą darbo dieną dirbantiems darbuotojams taikomos naudos	43 psl.
401-3	Vaiko priežiūros atostogos	56 psl.
GRI 402: Darbo santykiai 2016		
402-1	Trumpiausias pranešimų apie veiklos pakeitimus laikotarpis	46 psl.

GRI 403: Darbuotojų sveikata ir sauga 2018		
403-1	Darbuotojų sveikatos ir saugos valdymo sistema	51 psl.
403-5	Darbuotojų sveikatos ir saugos mokymai	53 psl.
403-8	Darbuotojai, kuriems taikoma darbuotojų sveikatos ir saugos valdymo sistema	51 psl.
403-9	Sužeidimai, susiję su darbu	52 psl.
403-10	Sveikatos problemos, susijusios su darbu	52 psl.
GRI 404: Darbuotojų mokymai ir ugdymas 2016		
404-1	Vidutinis mokymo valandų skaičius, per metus tenkantis darbuotojui	48 psl.
404-2	Darbuotojų įgūdžių tobulinimo ir pagalbos keičiant pareigas programos	45 psl.
404-3	Darbuotojų, kurių veiklos rezultatai ir karjeros eiga reguliariai peržiūrima, dalis	48 psl.
GRI 405: Įvairovė ir lygios galimybės 2016		
405-1	Valdymo organų ir darbuotojų įvairovė	55 psl.
GRI 406: Nediskriminavimas 2016		
406-1	Diskriminavimo atvejai ir korekciniai veiksmai, kurių buvo imtasi	55 psl.
GRI 407: Darbuotojų teisė vesti kolektyvines derybas ir sudaryti kolektyvines sutartis 2016		
407-1	Veikla ir tiekėjai, kuriuose gali kilti pavojus teisei vesti kolektyvines derybas ir sudaryti kolektyvines sutartis	55 psl.

GRI 408: Vaikų darbas 2016		
408-1	Veikla ir tiekėjai susiję su didele vaikų darbo atvejų rizika	55 psl.
GRI 409: Priverstinis ar privalomasis darbas 2016		
409-1	Veikla ir tiekėjai, susiję su didele priverstinio ar privalomojo darbo atvejų rizika	55 psl.
GRI 414: Tiekėjų vertinimas pagal socialinius kriterijus 2016		
414-1	Nauji tiekėjai, kurie buvo patikrinti pagal socialinius kriterijus	70 psl.

JT Pasaulinio susitarimo principai

Šio amžiaus pradžioje Jungtinės Tautos sudarė ir paskelbė 10 universalių principų (angl. *Global Compact*), kurių savanoriškai laikytis kviečiamos visos organizacijos, siekiančios veiklą vykdyti atsakingai ir tvariai. Savo veikloje remiame šiuos principus ir skatiname jų įgyvendinimą tose srityse, kuriose galime daryti įtaką. Žemiau pateikiame visų principų sąrašą ir nurodome, kuriuose puslapiuose šioje ataskaitoje yra aprašyta mūsų veikla, siekiai ir iniciatyvos šių principų įgyvendinimo atžvilgiu.

Pasaulinio susitarimo principas		Puslapis
1	Mes remiame ir gerbiame tarptautiniu mastu pripažintas žmogaus teises.	55 psl.
2	Įsipareigojame nebūti žmogaus teisių pažeidimų bendrininkais.	55 psl.
3	Užtikriname laisvę jungtis į asociacijas, profesines sąjungas, ir pripažįstame darbuotojų teisę į kolektyvines derybas.	55 psl.
4	Nesinaudojame privalomuoju ar priverstiniu darbu ir siekiame prisidėti jį naikinant aplinkoje, kurioje galime daryti įtaką.	55 psl.
5	Nesinaudojame vaikų darbu ir stengiamės prisidėti jį naikinant aplinkoje, kurioje galime daryti įtaką.	55 psl.
6	Nediskriminuojame ir stengiamės prisidėti prie profesinės diskriminacijos panaikinimo aplinkoje, kurioje galime daryti įtaką.	55 psl.
7	Taikome prevencines priemones ir laikomės atsargumo principo aplinkos atžvilgiu.	7 psl.
8	Imamės iniciatyvų, skatinančių atsakomybę už aplinką.	27 psl.
9	Skatiname aplinkai draugiškų technologijų kūrimą ir taikymą.	27 psl.
10	Netoleruojame korupcijos ir kovojame su visomis jos formomis, įskaitant papirkinėjimą ir kyšininkavimą.	63 psl.